

Anotace na analytické rovině

Návod pro anotátory

Jan Hajič, Jarmila Panevová, Eva Buráňová, Zdeňka Uřešová, Alla Bémová

Jiří Kárník, Jan Štěpánek, Petr Pajas

11. 10. 1999

ÚFAL MFF UK Praha

Editoři: Eva Hajičová, Petr Sgall

Projekt MŠMT VS96151, granty GAČR 405/96/0198 a 405/96/K214

Obsah

1	Prostředí	7
1.1	Organisační začlenění a financování	7
1.2	Vazby v rámci projektu	7
1.2.1	Morfologická úroveň	7
1.2.1.1	Slovní tvar (atribut form, SGML atribut <f>)	8
1.2.1.2	Lemma (lemma, SGML atribut <l>)	8
1.2.1.3	Morfologická značka (atribut tag, SGML atribut <t>)	9
1.2.2	Analytická úroveň	10
1.2.3	Tektogramatická úroveň	10
2	Zásady anotace	11
2.1	Formální struktura	11
2.2	Atributy uzlu	11
2.3	Vztah k morfologické úrovni	11
3	Pravidla anotace	15
3.1	Úvod	15
3.2	Seznam analytických funkcí	17
3.3	Jednoduchá věta (klausa) obsahující sloveso; větné členy v závislostním vztahu	17
3.3.1	Přísudek (predikát) Pred, Pnom, AuxV	17
3.3.1.1	Vymezení přísudku	19
3.3.1.2	Zavěšení přísudku	19
3.3.1.3	Rozvíjení přísudku	20
3.3.1.4	Složené slovesné tvary	20
3.3.1.5	Přísudek slovesný jednoduchý	21
3.3.1.6	Přísudek slovesný složený	23
3.3.1.7	Přísudek slovesně jmenný	27
3.3.2	Podmět (subjekt) Sb	34
3.3.2.1	Vymezení subjektu	35
3.3.2.2	Vyjádření subjektu	35
3.3.2.3	Zaměnitelnost subjektu s objektem	41
3.3.3	Přívlastek (atribut) Atr, AtrAdv, AdvAtr, AtrAtr, AtrObj, ObjAtr	42
3.3.3.1	Vymezení Atr	42
3.3.3.2	Kombinované funkce	42
3.3.3.3	Vyjádření Atr	44
3.3.4	Předmět (objekt) Obj, ObjAtr, AtrObj	51
3.3.4.1	Vymezení Obj	52
3.3.4.2	Kombinované funkce	52
3.3.4.3	Vyjádření Obj	53
3.3.4.4	Zvratné zájmeno se	59
3.3.4.5	Objekt typu původ a výsledek	59

	3.3.4.6	Objekt po slovesech sponových a polosponových	60
3.3.5		Příslovečné určení (adverbiale) Adv, AdvAtr, AtrAdv	61
	3.3.5.1	Vymezení Adv	61
	3.3.5.2	Kombinované funkce	63
	3.3.5.3	Problémy časových určení	64
	3.3.5.4	Problémy místních určení	72
	3.3.5.5	Vyjádření adverbiale	76
	3.3.5.6	Druhy příslovečného určení podle významu	79
3.3.6		Doplňek (atribut verbální) Atv, AtvV	89
	3.3.6.1	Vymezení doplňku	89
	3.3.6.2	Zavěšení doplňku	89
	3.3.6.3	Zaměnitelnost doplňku	90
	3.3.6.4	Kritéria pro určení doplňku	91
	3.3.6.5	Vyjádření doplňku	92
3.3.7		Pomocné větné členy AuxC, AuxP, AuxZ, AuxO, AuxT, AuxR, AuxY .	101
	3.3.7.1	Podřadící spojky AuxC	101
	3.3.7.2	Předložky AuxP	106
	3.3.7.3	Zdůrazňovací slova AuxZ	107
	3.3.7.4	Emocionální, rytmičké částice (mi, vám, si, ...; to, ono) AuxO	112
	3.3.7.5	Reflexívum tantum (se, si) AuxT	114
	3.3.7.6	Zvratné pasívum (se), opisné pasívum AuxR	114
	3.3.7.7	Části víceslovných spojení, některé částice, pokleslá vsuvka AuxY	114
3.3.8		Grafické symboly (interpunkce); kořen stromu AuxS, AuxK, AuxX, AuxG	120
	3.3.8.1	Kořen stromu AuxS	120
	3.3.8.2	Koncový symbol věty AuxK	121
	3.3.8.3	Čárka AuxX	122
	3.3.8.4	Interpunkce, ostatní grafické symboly AuxG	124
3.4		Elipsy; jednočlenné věty bez slovesa	130
	3.4.1	Elipsa ExD, Exd-Co	130
	3.4.1.1	Vymezení elipsy a afun ExD	130
	3.4.1.2	Typy elips	130
	3.4.1.3	Elipsy řešené pomocí afun ExD	131
	3.4.1.4	Elipsy řešené bez pomoci afun ExD	134
	3.4.2	Jednočlenné věty bez slovesa ExD, Exd-Co	139
	3.4.2.1	Zachycení jednočlenných vět bez slovesa	139
	3.4.2.2	Druhy jednočlenných vět bez slovesa	139
3.5		Vztahy mezi větami a větnými členy (nezávislostní)	140
	3.5.1	Koordinace (větná i větněčlenská) Coord, afun_Co	141
	3.5.1.1	Vymezení koordinace	141
	3.5.1.2	Zachycení koordinace	142
	3.5.1.3	Vícenásobná koordinace	143
	3.5.1.4	Nestandardní ukončení koordinačního výčtu	144
	3.5.1.5	Koordinace ve větách s což, přičemž	145
	3.5.1.6	Koordinační spojky	146
	3.5.1.7	Vícečlenné koordinační výrazy	146
	3.5.1.8	Jednočlenná větná koordinace	147
	3.5.1.9	Koordinace dvojtečkou	148
	3.5.1.10	Složená slova rozdělená pomlčkou	148
	3.5.1.11	Koordinované členy uvozené pomocí AuxP či AuxC	148
	3.5.1.12	Koordinované předložkové pády	148

3.5.1.13	Koordinované vedlejší věty	150
3.5.1.14	Společné rozvíjení koordinovaných členů	151
3.5.2	Aposice Apos, afun-Ap	152
3.5.2.1	Vymezení aposice	152
3.5.2.2	Zachycení aposice	152
3.5.2.3	Odlišení aposice od jiných vztahů	155
3.6	Parentese	155
3.6.1	Obecná pravidla	155
3.6.1.1	Vymezení parentese	156
3.6.1.2	Zachycení parentese	156
3.6.1.3	Hranice mezi parentesí a aposicí	157
3.6.2	Ustálená (pokleslá) parentese AuxY-Pa	157
3.6.2.1	Zachycení AuxY-Pa	157
3.6.3	Větná forma (nezávislá, obsahující predikát) Pred-Pa	158
3.6.3.1	Zachycení Pred-Pa	158
3.6.4	Větný člen (závislý, syntakticky začleněný) afun-Pa	159
3.6.4.1	Zachycení afun-Pa	159
3.6.5	Větný člen, větná forma (syntakticky nezačleněno; elipsa); samostatný větný člen; vokativ; citoslovce Exd-Pa	160
3.6.5.1	Zachycení ExD-Pa	160
3.7	Komplexní jevy	161
3.7.1	Přímá řeč	161
3.7.1.1	Význam přímé řeči	161
3.7.1.2	Zachycení přímé řeči	161
3.7.2	Adresy a jména osob a institucí	164
3.7.2.1	Zachycení adresy	165
3.7.3	Výrazy s číslovkami, číslice v různých funkcích	169
3.7.3.1	Zachycení číselného vyjádření množství	169
3.7.3.2	Číslovky typu více	175
3.7.3.3	Genitiv ve funkci Sb, Obj ve funkci jejich Atr	175
3.7.3.4	Zachycení aritmetických výrazů	176
3.7.3.5	Zachycení některých číselných kódů	177
3.7.4	Odkazovací slova	178
3.7.4.1	Odkazovací to	178
3.7.4.2	Odkazovací slova u Adv-vět	181
3.7.4.3	Odkazovací takový	183
3.7.5	Hranice dativu volného a vazebného	184
3.7.6	Sousloví, fraseologismy	185
3.7.6.1	Zachycení sousloví	185
3.7.7	Doprovod	186
3.7.7.1	Zachycení doprovodu	186
3.7.8	Reflexivní se, si	187
3.7.8.1	Reflexivum se	188
3.7.8.2	Reflexivní si	189
3.7.9	Srovnávací obraty se spojkami jako a než	189
3.7.9.1	Zavěšení	189
3.7.9.2	Syntaktická funkce srovnání	189
3.7.9.3	Dodatek 1	195
3.7.9.4	Dodatek 2	195
3.7.9.5	Dodatek 3	197
3.7.10	Cizojazyčné složky rozebíraného textu	198

3.7.10.1	Zachycení cizojazyčných složek textu	198
3.7.11	Bibliografické údaje	200
3.7.11.1	Zachycení bibliografických údajů	200
3.7.12	Složená česká jména	201
3.7.12.1	Zachycení složených českých jmen	201
3.7.13	Volně připojené větné členy	202
3.7.13.1	Zachycení volně připojených větných členů	202
4	Dodatky	205
4.1	Seznam nepravých předložek	205
4.2	Seznamy dříve uvedené	209
4.2.1	Seznam predikativ nevyžadujících sponu	209
4.2.2	Seznamy koordinačních výrazů	210
4.2.3	Seznamy aposičních výrazů	211
4.2.4	Seznamy podřadicích spojek	211
4.2.5	Seznamy zdůrazňovacích částic	211
4.2.6	Seznam částic vztahujících se k výpovědi	212
4.2.7	Seznamy dalších částic AuxY	212
4.2.8	Seznamy dalších částic AuxY	213

Kapitola 1

Prostředí

1.1 Organisační začlenění a financování

„Ruční“ anotace českých vět se provádí v rámci experimentálního ověřování definice formální reprezentace analyzy českých vět (projekt GAČR 405/96/0198, „Formální reprezentace jazykových struktur“). Takto získaný materiál (data) bude využitelný v mnoha oblastech výzkumu v počítačové lingvistice, především jako výchozí (trénovací) data v projektech jazykového modelování, které jsou řešeny především v rámci „Laboratoře pro zpracování jazykových dat“ (projekt MŠMT VS96151). Tato data budou využita i jako ověřovací materiál pro různé subprojekty v rámci komplexního programu GAČR 405/96/K214 („Čeština ve věku počítačů“). Z těchto dvou dalších zdrojů je ruční anotování dodatečně podporováno i finančně zejména proto, aby byl k dispozici objem dat dostatečný i pro statistické experimenty.

1.2 Vazby v rámci projektu

Projekt anotování českého textu má tři úrovně: morfologickou, analytickou a tektogramatickou. Pro anotování na všech úrovních se vychází z českého textu ve formátu csts, který je základním formátem Českého národního korpusu (ČNK). Většina textů byla rovněž převzata přímo z ČNK. V tomto formátu jsou již české texty rozděleny na slova (slovní tvary), věty a odstavce. Je rovněž explicitně označena interpunkce a tam, kde to bylo možné, je zachována i grafická informace z původního textu. Číslo psané číslicemi jsou rovněž označena a desetinná čísla jsou normalizována. K anotaci na všech úrovních se používá identických textů, zvolených náhodně (v blocích) z textů ČNK a z materiálů poskytnutých FI MU Brno.

1.2.1 Morfologická úroveň

Na morfologické úrovni je anotování (tagging) lineární. Ke každému původnímu slovnímu tvaru (jméno atributu: `origf`, SGML atribut `<w>`) v textu se přiřadí tři atributy, obsahující slovní tvar, lemma a tag. Anotuje se ručně pomocí celoobrazovkového programu `sgd`, který pracuje v prostředí Linuxu, ale který lze provozovat vzdáleně i např. z DOSu. Program `sgd` vyžaduje, aby původní text byl morfologicky předpracován, tj. aby ke každému slovnímu tvaru původního textu byl připojen seznam možných lemmat a jejich (možných) morfologických kategorií. Toto přiřazení se provádí automaticky na základě elektronického slovníku pro aplikace ve zpracování přirozeného jazyka, který v současné době pokrývá asi 98-99% běžného novinového nebo časopiseckého textu (včetně jmen). Zbylé tvary se doplňují při ruční anotaci. Překlepy se v textu ponechávají v atributu `origf`, ale jsou (ručně) opraveny a zpracovány v atributu `form`. Morfologickou anotaci pomocí programu `sgd` lze provádět

origf	počet atr. form	1. nebo jediný form	2. form
číslice s des. čárkou	1	číslice s des. tečkou	
tvar slova <i>aby/kdyby</i>	2	<i>aby/kdyby</i>	podmiň. tvar <i>by</i> v přísl. tvaru (např. <i>bychom</i>)
předl. + zájmeno	2	předložka	zájmeno v přísl. (dlouhém) tvaru (např. <i>naň</i> -> <i>na</i> + <i>něj</i>)
slovo s připojeným -s	2	slovo bez -s	<i>jsi</i>
slovo s připojeným -t'	2	slovo bez -t'	<i>neboť</i>
překlep	1	opravený tvar	
překlep u stažených tv.	2	viz ř. 2-4, opravený	viz ř. 2-4, opravený tvar

před anotováním textu na analytické úrovni i po něm. Vstupní i výstupní data pro program sgd jsou v SGML formátu podle DTD csts. Objemovým cílem je ve spolupráci s FI MU Brno dosáhnout 1 milionu anotovaných slovních tvarů.

1.2.1.1 Slovní tvar (atribut form, SGML atribut <f>)

Slovní tvar je ve většině případů identický s původním slovním tvarem tak, jak byl uveden v původním textu, včetně zápisu malých a velkých písmen. Liší se jen v těch případech, kdy původní slovní tvar byl

- číslice s desetinnou čárkou,
- slova *aby* a *kdyby*,
- spojený tvar předložky a zájmena (např. *naň*, *proň*, *zaň*, *oč*, *zač*),
- slovo s připojeným -s jako indikací 2. os. j. č. slovesa být (např. *tys*, *ses*, *udělals*),
- slovo s připojeným -t' jako indikací příčiny (arch.) (např. *bylt'*),
- překlep.

V těchto případech je slovní tvar (form) odvozen z původního slovního tvaru (origf) takto:

Stažené tvary se tedy „rozpadnou“ na dva tvary, přičemž atribut origf obsahuje u prvního z nich původní (stažený) tvar z textu a u druhého z nich je prázdný.

1.2.1.2 Lemma (lemma, SGML atribut <l>)

Lemma jednoznačně identifikuje slovo jako lexikální jednotku. Je reprezentováno řetězcem písmen a znaků, který ve většině případů odpovídá tzv. slovníkovému tvaru slova, neboli tvaru slova, pod kterým je dané slovo obvykle uváděno ve slovnících.

slovní druh	morfologické kategorie slovního tvaru v atributu lemma
podstatné jm.	1. pád, jednotné číslo, bez negace (pokud kladný tvar existuje a negace nemění význam); pluralia tantum: totéž, ale množné číslo
přídavné jméno	rod mužský životný, 1. pád, jednotné číslo, bez negace, 1. stupeň
zájmeno	pokud přísl. kategorie existují: 1. pád, jednotné číslo, rod muž. živ., bez negace (tedy spec.: osobní zájmena pouze <i>já, ty, on</i>)
číslovka	pokud přísl. kategorie existují: 1. pád, jednotné číslo, rod muž. živ., bez negace
sloveso	infinitiv
příslovce	1. stupeň, bez negace
předložka	bez vokalisace
ostatní	původní tvar

Pravopisné varianty jsou přitom sjednoceny, pokud jde opravdu jen o pravopisné varianty a nikoli např. o posun ve významu; to se týká i kategorie „ostatní“. Takto získaný identifikační řetězec může být doplněn rozlišovací identifikací, složenou z pomlčky a jedné nebo více desítkových číslic (např. -2). Nula se přitom samostatně nepoužívá. Tato identifikace slouží k rozlišení jinak nerozlišitelných lexikálních jednotek (např. podstatné jméno *hnát-2* vs. sloveso *hnát-1*). Výjimečně se tohoto rozlišení používá i pro rozlišení významu (např. *strana-4* v knize, *politická strana-2* atd.). Velká a malá písmena hrají při rozlišování roli a používají se pro rozlišení obecných a vlastních jmen jinak identických (např. *křen* vs. *Křen*). K původní „velikosti“ písmen v textu (atributy *form*, příp. *origf*) se nepřihlíží, tj. pokud bylo (obecné) slovo původně psáno s velkým písmenem (nadpisy, začátek věty), v atributu *lemma* je uvedeno jen s malými písmeny.

1.2.1.3 Morfologická značka (atribut tag, SGML atribut <t>)

Morfologická značka je tvořena posloupností velkých písmen anglické abecedy a číslic. První znak v zásadě identifikuje slovní druh slova, a buď samostatně nebo dohromady s dalšími několika znaky určuje možné kombinace morfologických kategorií, které následují bezprostředně za tímto znakem nebo znaky. Na konci atributu *tag* může být rozlišení podobné rozlišení u atributu *lemma*, avšak zde je použito jako rozlišení formální (např. pro odlišení variant, obecných koncovek apod.), nikoli významové.

Rozlišení slovního druhu podle prvního znaku atributu *tag*:

Výjimkou jsou hodnoty atributu *tag* *NOMORPH* a *NOMORPH1*, které se používají u slov, která nebyla nalezena ve slovníku a dosud nebyla vložena „ručně“. Pro hranice věty se používá *tag* *ZSB* a pro interpunkci *ZIP*, ale tyto hodnoty se na morfologické úrovni explicitně nepoužívají.

první znak atributu tag	slovní druh
N	podstatné jméno
A	přídavné jméno
P	zájmeno
C	číslovka
V	sloveso
D	příslovce
R	předložka
J	spojka
I	citoslovce
T	částice
Z	interpunkce, čísla psaná číslicemi, kořen stromu
X	(neznámý / neurčený)

1.2.2 Analytická úroveň

Analytická úroveň je v této době hlavní úroveň pro strukturní anotaci. Opouští se zde lineární anotace, kdy je každé slovo bráno samostatně bez ohledu na kontext, a do anotace textu zavádí se větná struktura (nikoli však ještě struktura textu). Všechna původní slova textu zůstávají zachována a dostávají ve výsledné struktuře svou funkci. Strukturou se rozumí strom (orientovaný acyklický graf s jedním kořenem), jehož uzly jsou ohodnoceny atributy (pozn.: slovo atribut zde používáme v matematickém smyslu, nikoli lingvistickém ve smyslu přívlástek - viz kap. 3.2). Každý uzel má nyní 12 atributů. Hrany stromu reprezentují vztahy „závislosti“ mezi lexikálními jednotkami, příp. vztahy jiného typu (podle hodnot atributů). Základním cílem anotace je správná struktura věty a označení typu závislosti. Typ závislosti je jedním z atributů každého uzlu a je z pochopitelných důvodů orientován „nahoru“, tj. směrem ke svému „řídícímu“ uzlu. Podrobný popis analytické úrovně je uveden v kapitolách 2 a 3. Objemový cíl je stejný jako na morfologické úrovni, tj. 1 milión slov při použití stejných textů.

1.2.3 Tektogramatická úroveň

Tektogramatická úroveň je nejvyšší anotační úroveň. Odpovídá tzv. tektogramatické rovině popisu jazyka, jak je definována v řadě publikací. Struktura reprezentace zůstává stejná jako na analytické úrovni, avšak některé uzly se vypouští, některé se přidávají, a struktura věty může být obecně jiná, než na analytické úrovni. Z technického hlediska bude specifikována později a práce na ručním anotování budou probíhat v roce 1998. Objemový cíl se zde neklade. Předpokládáme vytvoření podstatného vzorku v rozsahu cca 1000 vět.

Kapitola 2

Zásady anotace

„Zásadami“ se rozumí základní východiska pro anotaci na analytické rovině.

2.1 Formální struktura

Representace struktury věty je zachycena spojitým acyklickým orientovaným grafem, ve kterém do žádného uzlu nevede více než jedna hrana (stromem), a jehož uzly jsou ohodnoceny komplexními symboly (množinou atributů). Hrany ohodnoceny nejsou (v technickém smyslu - viz poznámka u atributu `afun` v kap. 2.2).

2.2 Atributy uzlu

Atributů uzlu je v současné době dvanáct.

Z hlediska ruční anotace na analytické rovině je podstatný pouze atribut `afun`, který se vkládá ve většině případů ručně. Atribut `form` je tvar slova, který byl vstupem do morfologické analýzy a téměř vždy odpovídá původnímu tvaru slova z textu (výjimky viz kap. 1.2.1.1). Atributy `tag` a `lemma` mohou obsahovat dosud nerozlišené hodnoty; je tomu tak v případě, že dosud neproběhlo ruční anotování na morfologické úrovni. Atribut `lemid` bude v budoucnu použit pro identifikaci víceslovných lexikálních jednotek, případně pro rozlišení lexikálních jednotek, které se morfologicky chovají stejně, ale syntakticky rozdílně. Atribut `mstag` se použije jako mezistupeň mezi morfologickou informací (`tag`) a tzv. gramatémy na tektogramatické rovině. Bude např. obsahovat slovesný čas, který na morfologické rovině nemůže být (v úplnosti) určen (např. minulý čas). Ostatní atributy jsou čistě technické (`origf`, `origap`, `gap1`, `gap2`, `gap3`, `ord`). (Hodnota atributu `origf` se v programu GRAPH objevuje při dolním okraji obrazovky.) Atribut `afun`, který je z hlediska analytické úrovně anotací nejdůležitější, se však spíše než k uzlu, u kterého je uveden, vztahuje ke hraně vedoucí od daného uzlu směrem k jeho uzlu řídicímu. Z technických důvodů (odpadá nutnost zavádět atributy u hran) se však zavádí u podřízeného uzlu. Při anotacích je však velmi užitečné si tento fakt uvědomovat, neboť vede k lepšímu pochopení souvislostí některých anotačních pravidel (např. se tím objasňuje „bezvýznamná“ pozice funkce `Pred`, zvláštní postavení koordinace a aposice, způsob značení parentese).

2.3 Vztah k morfologické úrovni

Strom věty obsahuje všechny slovní tvary věty včetně interpunkčních symbolů. Navíc obsahuje pouze kořen, jehož atributy obsahují následující hodnoty.

Název atributu	Popis
lemma	lemma (viz kap. 1.2.1.2)
tag	morfologické kategorie, tag (viz kap. 1.2.1.3)
form	tvar slova po příp. úpravách (viz kap. 1.2.1.1)
afun	analytická funkce, neboli typ vztahu k nadřazenému (řídícímu) uzlu
lemid	bližší identifikace lemmatu (zejména pro víceslovná lemata)
mstag	morfologicko-syntaktický tag
origf	původní tvar slova (viz kap. 1.2.1.1)
origap	formátovací informace předcházející původní tvar slova
gap1	formátovací informace předcházející tvar slova, část 1
gap2	formátovací informace předcházející tvar slova, část 2
gap3	formátovací informace předcházející tvar slova, část 3
ord	pořadové číslo slovního tvaru (<code>form</code>) ve větě

Název atributu	Hodnota
lemma	#
tag	ZSB
form	# <číslo věty v rámci souboru uvedeného v <code>mstag</code> >
afun	AuxS
lemid	<identifikace věty v rámci ČNK>
mstag	<identifikace souboru pro ruční anotaci na analytické úrovni>
origf	# <číslo věty v rámci souboru uvedeného v <code>mstag</code> >
origap	místo pro poznámku anotátora
gap1	
gap2	
gap3	
ord	0

Počet uzlů stromu věty je tedy roven počtu slovních tvarů na morfologické úrovni plus jedna. Při ruční anotaci se žádný uzel nesmí smazat ani přidat.

Kapitola 3

Pravidla anotace

3.1 Úvod

V následujícím textu se pojmem označení nebo funkce myslí vždy hodnota atributu `a fun`. Formulace „pověsit uzel x na uzel y “, příp. „uzel x (zá)visí na uzlu y “ znamená, že uzel x je závislý na uzlu y , neboli y je pro uzel x uzlem řídicím. V grafické reprezentaci je řídicí uzel vždy výše než uzel závislý. (Definice grafu reprezentace věty viz kap. 1.2.2.) Pravidla pro anotaci na analytické úrovni se zabývají pouze strukturou věty (tj. určením, které slovo závisí na kterém slově), a typy závislostí (analytickými funkcemi). Struktura věty se zachycuje přímo v grafu věty, analytická funkce se zapisuje jako hodnota atributu `a fun`. Ostatní atributy slouží pouze pro informaci anotátora - jejich hodnoty jsou buď již fixní, nebo budou určeny jinak. Anotátoři smějí zapisovat kromě hodnot atributu `a fun` pouze poznámky do hodnot dohodnutých atributů (`origap` pro celou větu, `mstag` pro jednotlivé uzly). Z technických důvodů jsou v grafu reprezentace i takové hrany, které neodpovídají tradičnímu pojmu gramatické závislosti (např. koordinace, aposice, „vzdálená“ závislost, je-li ve větě elipsa, složené (nevlastní) předložky a spojky atd.). Pro jednoduchost budeme i pro takové hrany používat pojmy „(zá)visí, je závislý, atd.“. V případě nejasností explicitně uvádíme, kdy jde o gramatickou a kdy o „technickou“ závislost.

Pro ruční anotaci jsou vstupní data předzpracována programy (projekty 28xx), které větě anotované na morfoloogické úrovni (nebo alespoň větě předzpracované morfoloogickým programem) přiřadí iniciální strukturu a konvertují ji do formátu vyžadovaného programem pro ruční anotaci (program GRAPH). Iniciální struktura je triviální - každé slovo je považováno za závislé na slově bezprostředně předcházejícím. Výjimku tvoří pouze interpunkce na konci věty, která je zavěšena na kořen stromu. Při této inicialisaci jsou předběžně přiřazeny i ty funkce, u kterých je vysoká pravděpodobnost, že budou automaticky přiřazeny správně. Atributu `a fun` u ostatních uzlů je přiřazena hodnota `???`, aby při práci s programem GRAPH bylo na první pohled možno identifikovat dosud nezpracované uzly.

Při anotaci postupujeme následovně:

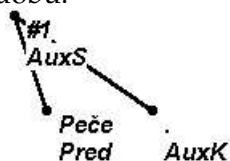
- 1 Vrcholem stromu je přidán uzel se znakem # (viz kap. 3.3.8.1).
- 2 Na tomto uzlu je při nepříznakové stavbě věty zavěšen predikát hlavní věty a koncová interpunkce. Nemá-li věta přísudek, bývají zde vedle sebe zavěšeny „zbylé“ větné členy (viz bod 4). Případně zde může viset hlavní uzel pro koordinaci (viz bod 5), jde-li např. o souvětí souřadné.
- 3 Řídíme se zásadami pro závislostní rozbor:
 - vyhledáme přísudek věty (ten bude zavěšen podle bodu 2, viz kap. 3.3.1),
 - najdeme podmět věty (v našem pojetí je závislý na přísudku, viz kap. 3.3.2),

- najdeme všechna ostatní slovesná doplnění (3.3.4, 3.3.5, příp. 3.3.6),
 - stanovíme rozvíjející členy slovesných doplnění (3.3.3, 3.3.4, 3.3.5, 3.3.6). Svoji závislost (někdy jen čistě technickou) však musí mít i všechny ostatní (zbývající) uzly (3.3.7 a 3.3.8).
- 4 Dojde-li k elipse a chybí-li k nějakému členu řídicí uzel, používáme speciální označení $E_{x,D}$ (3.4.1). Jako elipsu v podstatě chápeme i jednočlennou neslovesnou větu (3.4.2).
- 5 Problém koordinace a aposice (3.5.1 a 3.5.2) řešíme technicky tak, že zvolíme tzv. hlavní uzel (spojka, čárka a podobně), který je zavěšen závislostně, a jednotlivé členy koordinace či aposice visí na tomto uzlu (technicky).
- 6 Parentetické části vět označujeme zvláštní příponou (3.6).

Podrobně jsou všechny pravidla a funkce popsány v kapitolách jim určených. Kromě toho manuál obsahuje ještě kapitolu 3.7, ve které jsou popsána řešení některých složitějších jevů, které nemohly být zařazeny do výše zmíněných kapitol. Pravidla byla stanovována a formlována tak, aby pokryla co největší jazykový prostor. Díky povaze přirozených jazyků však není možné, aby zachytila zcela všechno. Proto se v korpusu budou vyskytovat i struktury pro věty, které nejsou v našich pravidlech popsány. V těchto výjimečných případech byla rozhodnutí ponechána na jazykovém citu anotátorů, kteří pak rozhodovali jednotlivě.

Pravidla pro anotaci na analytické úrovni (neboli popis reprezentace věty na analytické úrovni a jeho vztah k úrovni morfologické) vycházejí především z anotačních zásad (kap. 2), z požadavků na konsistenci, z potřeby explicitně zachytit vztahy mezi všemi výskyty slovních tvarů ve větě a berou ohled i na předpokládanou reprezentaci věty na tektogramatické úrovni. Kde je to možné, přidrží se tradičních pojmů české mluvnice, jak je popsána zejména v „Současné mluvnici českého jazyka“ V. Šmilauera. Je nutno poznamenat, že k odchylkám dochází poměrně často vzhledem k „nepočítačové“ orientaci zmíněné příručky, ve které není řada i častých jevů explicitně, systematicky a někdy ani konsistentně popsána. Odchylkou je i to, že subjekt chápeme jako závislý na predikátu (viz část 3.3.1.3 v kap. 3.3.1 a část 3.3.2.1 v kap. 3.3.2). Na příklad problém přísudku je složitý, neboť'ej často tvoří více slov a my musíme zachytit každé zvlášť. Proto kromě funkce P_{red} pro hlavní uzel přísudku byly zavedeny ještě $AuxV$ pro pomocné sloveso být (viz část 3.3.1.4 v kap. 3.3.1) a P_{nom} pro jmennou část přísudku (viz část 3.3.1.7 v kap. 3.3.1). U přísudku složeného zase používáme pro infinitiv funkci Obj , která označuje klasický předmět (viz část 3.3.1.6 v kap. 3.3.1). Také použití funkce $Attr$ je širší. Nepoužíváme ji jen pro klasický přívlastek, ale i pro složky adres a jmen (viz kap. 3.7.2), pro složky cizojazyčného textu (viz kap. 3.7.10) a pro složky číselných výrazů, které je vůbec složité zachytit (vznikají tam rozličné další problémy, viz celou kapitolu 3.7.3). Navíc zavádíme i tzv. kombinované funkce (viz část 3.3.3.2 v kapitole 3.3.3). Oproti Šmilauerovu pojetí vymezujeme trochu jinak i vzájemné hranice jednotlivých větných členů, zvláště pak předmětu (viz 3.3.4, část 3.3.4.1), příslovečného určení (viz 3.3.5, část 3.3.5.1) a doplňku (viz 3.3.6, část 3.3.6.1).

U některých příkladů k jednotlivým pravidlům je použito grafů reprezentace částí vět zhruba v tom tvaru, ve kterém jsou při anotaci zobrazována anotačním programem GRAPH. Zobrazují se hodnoty atributů $form$ (horní text u uzlu) a a_{fun} (text dolní, pod hodnotou atributu $form$). Tyto grafy se v podobě obrázků skrývají za ikonkami, které mají následující podobu:

V příkladu pod touto ikonou je pro uzly označené (*Peče/Pred*) i (*/AuxK*) řídicím uzlem uzel (*#1/AuxS*) (tento uzel je i řídicím uzlem celé věty). Hodnoty „#1“, „peče“, a „.“ jsou hodnotami atributu *form*. Hodnoty *AuxS*, *Pred* a *AuxK* jsou hodnotami atributu *a fun*. Je-li v příkladech uvedena hodnota ??? atributu *a fun*, znamená to, že tato hodnota není v daném příkladu podstatná.

3.2 Seznam analytických funkcí

V následující tabulce jsou uvedeny všechny přípustné hodnoty atributu *a fun*.

3.3 Jednoduchá věta (klausa) obsahující sloveso; větné členy v závislostním vztahu

Odkazy do knihy Vl. Šmilauera *Novočeská skladba* na části týkající se problémů této kapitoly:

Odd 1 jednočlenné věty 3 I. G.

Odd 1 jednočlenné věty 3 II. (kompletní)

Odd 2 dvojčlenné věty 4 (kompletní)

Odd 3 určování 5-86 (kompletní).

3.3.1 Přísudek (predikát) *Pred*, *Pnom*, *AuxV*

V této kapitole popíšeme naše pojetí přísudku. K jeho zachycení používáme hlavně tři funkce - *Pred*, *Pnom* a *AuxV*. Začneme obecnou částí 3.3.1.1, která se dělí na dvě podčásti. V první (3.3.1.2) se dozvíte, jak a kam se zavěšuje přísudek hlavní a vedlejší věty, a v druhé (3.3.1.3) zjistíte, čím může být přísudek rozvit, či, přesněji, co naň může být zavěšeno. Další část 3.3.1.4 je věnována funkci *AuxV*, kterou používáme pro zachycení složených slovesných tvarů se slovesem být. Podle některých pojetí existují čtyři druhy přísudku. Popsány budou v následujících čtyřech částech. V části 3.3.1.5 naleznete přísudek slovesný jednoduchý, který je tvořen jedním slovem. Přísudek slovesný složený je víceslovný, má modalitu nebo fásovost. Část 3.3.1.6, která o něm hovoří, sestává ze tří podčástí. V 3.3.1.6 se píše o jeho vnitřní struktuře, v 3.3.1.6 o jeho rozvíjení a v 3.3.1.6 si všimneme malého problému, týkajícího se jeho subjektu či objektu. Následuje přísudek slovesně jmenný v části 3.3.1.7. V první podčásti 3.3.1.7 se budeme opět zabývat jeho strukturou a představíme si *a fun Pnom*. Touto funkcí označujeme jmennou část tohoto typu přísudku. Ta může být vyjádřena mnoha způsoby, které jsou vyčteny dále - nominativ substantiva (3.3.1.7), genitiv substantiva (3.3.1.7), složené adjektivum (3.3.1.7), jmenné adjektivum (3.3.1.7), infinitiv (3.3.1.7), přivlastňovací zájmeno (3.3.1.7), číselný výraz (3.3.1.7) a vedlejší věta (3.3.1.7). Co není v tomto výčtu zahrnuto a jeví se být podobným možnému vyjádření jmenné části přísudku, bývá většinou adverbialiem (*Adv*). Tuto skutečnost zmíníme v 3.3.1.7. Konečně v podčásti 3.3.1.7 se mluví o rozvíjení slovesně jmenného přísudku. Posledním typem přísudku je přísudek čistě jmenný. Že jej vlastně ani za přísudek nepovažujeme, se dozvíte v části 3.3.1.7. Poslední část této kapitoly, nazvaná 3.3.1.7, je věnována rozlišení stavu a pasíva. Stav odpovídá struktuře přísudku slovesně jmenného, pasívum struktuře přísudku slovesného s pomocným být.

Odkazy na Šmilauerovu NS:

Odd 1 jednočlenné věty 3 II. (kompletní)

Odd 2 dvojčlenné věty 4 III. IV. V.A.

KAPITOLA 3. PRAVIDLA ANOTACE

afun	Popis
Pred	Predikát, resp. uzel, který nezávisí na jiném uzlu; věší se na #.
Sb	Subjekt (podmět).
Obj	Objekt (předmět).
Adv	Adverbiale (přísluvečné určení, bez dalšího rozlišení).
Atv	Doplněk (jen tzv. určující), technicky zavěšen na neslovesném členu.
AtvV	Doplněk (jen tzv. určující), visící na slovese (chybí druhý řídicí člen).
Atr	Atribut (přívlastek).
Pnom	Predikát nominální, resp. jmenná část přísudku se sponou být.
AuxV	Pomocné sloveso být (Auxiliary Verb).
Coord	Koordinální uzel (souřadné spojení).
Apos	Aposice (hlavní uzel).
AuxT	Zvratné se, neoddělitelné se - reflexivní tantum.
AuxR	Zvratné se, které není Obj ani AuxT (tvoří pasivum reflexivní).
AuxP	Předložka primární, části předložky sekundární.
AuxC	Spojka (podřadicí).
AuxO	Nadbytečný (odkazovací, emotivní) element.
AuxZ	Zdůrazňovací slovo.
AuxX	Čárka (ne však nositel koordinace).
AuxG	Jiné grafické symboly, které neukončují větu.
AuxY	Příslovce a částice, které nelze zařadit jinam.
AuxS	Kořen stromu (#).
AuxK	Koncová interpunkce věty.
ExD	Náhradní funkce pro technické hrany vedoucí místo od elidovaného členu k „pseudořídícímu“ slovu nebo pro hlavní člen věty bez predikátu (Ex-Dependent).
AtrAtr	Řídícím slovem atributu může být díky strukturní víceznačnosti kterékoli z bezprostředně předcházejících (syntaktických) substantiv.
AtrAdv	Strukturní víceznačnost mezi závislostí adverbální (přísluvečnou) a adnominální (zavěšení na jméno) bez sémantických důsledků.
AdvAtr	Dtto, s opačnou preferencí.
AtrObj	Strukturní víceznačnost mezi závislostí objektovou a adnominální (zavěšení na substantivum) bez sémantických důsledků.
ObjAtr	Dtto, s opačnou preferencí.

3.3.1.1 Vymezení přísudku

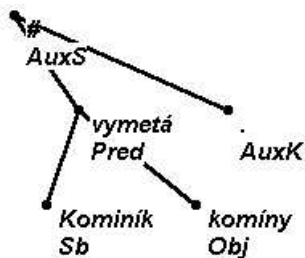
Přísudek je základní větný člen, kterým se o někom/něčem něco říká, tj. jímž se přisuzuje někomu/něčemu nějaká vlastnost, stav, změna nebo činnost.

3.3.1.2 Zavěšení přísudku

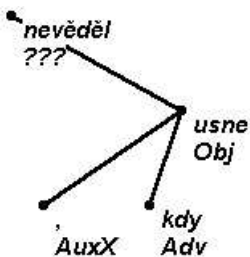
Přísudek řídí svou klausi. Přísudek hlavní věty je vrcholem stromu pro větu, technicky je ovšem zavěšen na počátečním symbolu stromu # a dostává afun Pred (př. h). Ve vedlejší větě ho neoznačujeme Pred, ale příslušnou funkcí vedlejší věty (př. 2, 3, 4).

U vedlejších vět uvozených zájmenem (*který, kdo, ...*) nebo příslovcem zájmeným (*kde, kdy, proč...*) se jejich predikát zavěsí přímo na řídicí uzel celé této vedlejší věty a uvozovací výraz až na ten člen vedlejší věty, na němž závisí (př. 2, 3). Pokud je vedlejší věta přívlastková uvozena spojkou, věší se spojka mezi řídicí člen a predikát (př. 4, případně nahlédni do kapitoly o podřadicích spojkách 3.3.7.1). Toto beze zbytku platí pouze tehdy, nejde-li o koordinaci více hlavních či vedlejších vět. Pokud jde o koordinaci, platí navíc pravidla uvedená v kapitole 3.5.1.

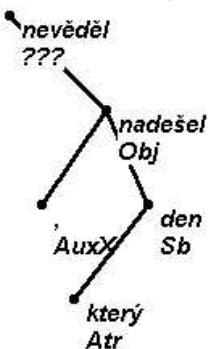
1. # Kominík vymetá komíny.

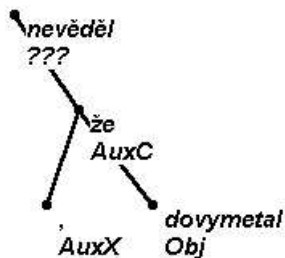
2. nevěděl, kdy usne

3. nevěděl, který nadešel den

4. nevěděl, že *dovymetal*.

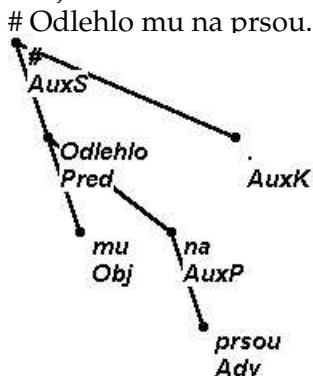
3.3.1.3 Rozvíjení přísudku

Predikát může mít vnitřní (rekční) a volná doplnění. Predikát může být rozvíjen objektem, adverbialním určením a doplňkem. Na přísudek se zavěšují i tzv. pokleslé parentese (neoddělené čárkou - kapitola 3.3.7.7) a někdy také zdůrazňovací částice (3.3.7.3). Z technických důvodů může na přísudku viset i celá řada dalších částí věty.

Pokud je v klauzi přítomen subjekt, zavěšujeme jej na přísudek tak, jako ostatní rozvíjející členy. Je to vidět na následujícím příkladě:

Ve větách s nevyjádřeným subjektem (půjdeme na pivo) do klause tento subjekt, na rozdíl od zvyklostí v tradičních mluvnicích, nedoplňujeme. Vyplývá to z postulátu uvedeného v kap. 2.3, podle kterého se nesmí do stromové struktury přidávat ani z ní ubírat žádné uzly. Z hlediska vnějšího vzhledu tak mají stejnou strukturu jako jednočlenné věty slovesné, které subjekt nemají (venku prší). Hlavní člen „jednočlenné slovesné věty“ je přísudek a přiřazujeme mu v hlavní větě a fun Pred a ve vedlejší větě příslušnou funkci vedlejší věty:

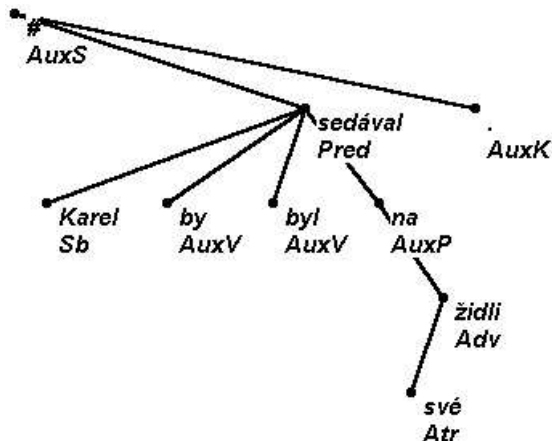
3.3.1.4 Složené slovesné tvary

Slovesná část přísudku (bez modalit) může být vyjádřena tvarem jednoduchým nebo složeným. Pokud je vyjádřením pouze samotné jediné sloveso, jedná se o tvar jednoduchý. Tvar složený (minulý či budoucí čas, kondicionál, pasívum aj.) obsahuje navíc jeden či více tvarů pomocného slovesa *být*.

Pozor! Termín „složený slovesný tvar“ je třeba odlišit od termínu „složený přísudek slovesný“ (část 3.3.1.6), kde jde o složení vskutku celého přísudku z modálního či fásového slovesa a slovesného tvaru se slovesem významovým. Pomocná slovesa u složeného (analytického) slovesného tvaru označujeme všechna a fun AuxV a zavěšujeme je na „významovou“ část slovesného tvaru. K rozlišení pasíva (s AuxV) a slovesně jmenného přísudku viz část 3.3.1.7.

Všechna pomocná AuxV jsou zvýrazněna:

1. # Karel *by byl* sedával na své židli.

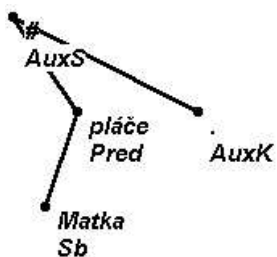
2. mučil *jsem*
3. *byl jsem* mučen
4. *jsem* mučen
5. *budu* mučit
6. *budu* mučen
7. mučil *bych*
8. *byl bych* mučen
9. *byl bych* mučil
10. *byl bych býval* mučen
11. *budiž* jim přáno

3.3.1.5 Přísudek slovesný jednoduchý

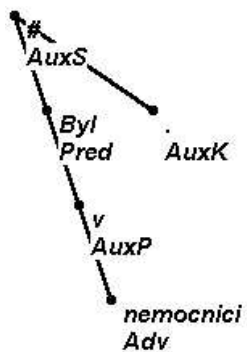
Přísudkem je nejčastěji určitý slovesný tvar - významového slovesa (př. 1), zástupného *být* (př. 2), existenčního *být* (př. 3, 4). V souvislosti s tvary slova *být* si povšimni částí 3.3.1.4 a 3.3.1.7. Může jím být i slovo, které se stává syntaktickým slovesem. V příkladě 5 je jím citoslovce, v příkladě 6 příslovce. Syntaktickými slovesy jsou i slova *lze*, *nelze* (př. 7).

Přísudek slovesný jednoduchý s afun Pred je vždy *vyznačen*:

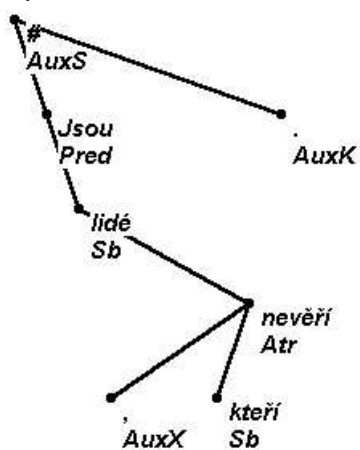
1. # Matka *pláče*.

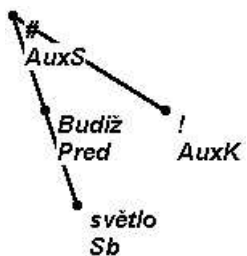
2. # *Byl* v nemocnici.

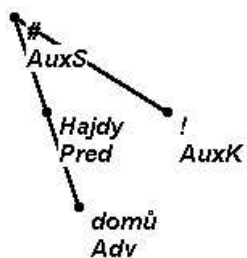
3. # *Jsou* lidé, kteří nevěří.

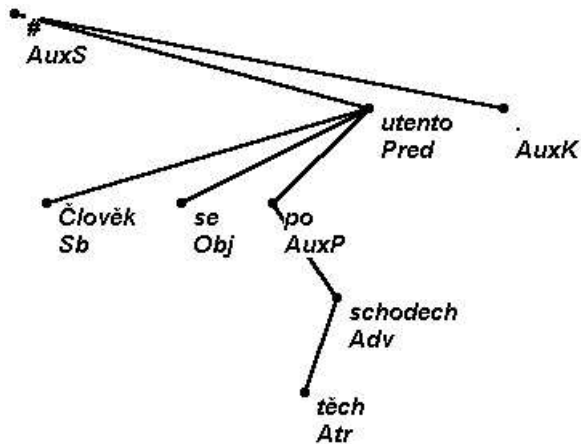
4. # *Budiž* světlo!

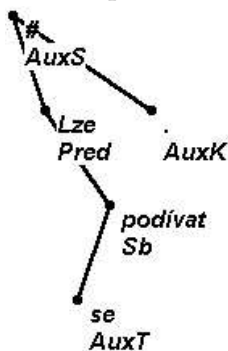
5. # *Hajdy* domů !

6. # Člověk se po těch schodech *utento*.

7. # Lze se podívat.

3.3.1.6 Přísudek slovesný složený

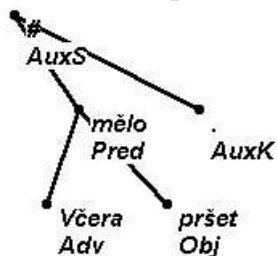
Struktura slovesného přísudku složeného Přísudek složený (tvořený z infinitivu významového slovesa a z určitého tvaru fázového nebo modálního slovesa) pokládáme za spojení Pred (určitého slovesa) a jeho Obj (v infinitivu).

Infinitiv není klasickým předmětem známým z tradiční mluvnice, pojetí a_{fun} Obj je zde trochu širší. Tato funkce také nikdy nepřechází do a_{fun} Sb, jak se tomu může stát u klasických objektů např. při pasivisaci. Infinitiv u přísudku složeného je tedy za všech okolností Obj.

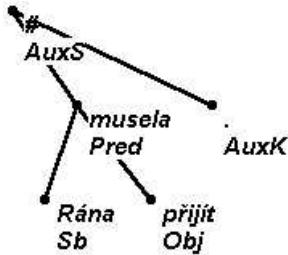
U modálního slovesa (krom *dá se*) nemůže nikdy stát částice *se* s a_{fun} AuxT, pouze v některých případech s a_{fun} AuxR.

Část označovaná Pred je *zvýrazněna*:

1. # Včera mělo pršet.

2. # Rána musela přijít.

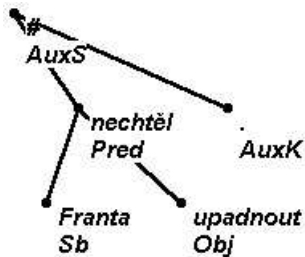

Rozvíjení složeného přísudku Jsou v podstatě dvě možnosti, kam zavěsit uzel, který rozvíjí složený přísudek - na uzel s *afun Pred* (určité sloveso) nebo na uzel s *afun Obj* (infinitiv). Pravidla pro rozdělení jsou následující (jsou analogická pravidlům rozvíjení slovesně jmenného přísudku - část 3.3.1.7 níže).

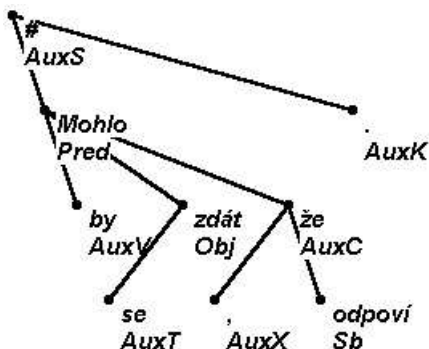
Subjekt vždy závisí na uzlu s *afun Pred* (př. 1, 2). Všechna valenční doplnění (tzn. jak objekty, tak obligatorní adverbialia) závisí na slovese s touto valencí, tj. na infinitivu (př. 3, 4, 5). Co se týče ostatních adverbialíí, věšíme je podle intuice. Pokud cítíme jasnou závislost (sémantickou přínáležitost) volného určení na infinitivu, zavěšíme je tak. Například určení *pro jablka* v klauzi *můžeš si přijít pro jablka* patří k infinitivu. Naopak určení *kvůli nemoci* v klauzi *nemohl přijít kvůli nemoci* přínáleží určitému slovesu. V případě, že jasnou závislost necítíme (zpravidla u místních, časových a široce zřetelových určení), zavěšíme je na určité sloveso (př. 6, 7). Takto zavěšená určení se přes *Pred* vztahují k celému složenému přísudku.

Pod modálním určitým slovesem může být zavěšena i spona *být*, na níž závisí *Pnom* (*může to být pro obchodníky nepřijatelné; omluva nemusí být závazkem*). Rekursivně vzniká otázka zavěšení *Adv*, kde jsou obecně tři kandidáti - modální sloveso, spona a *Pnom*, a řídíme se pravidly o celku a jasné závislosti.

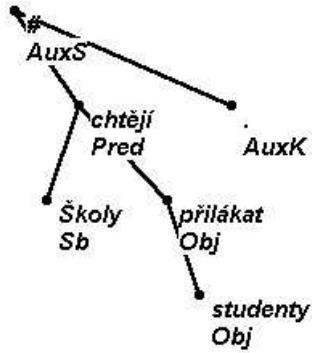
1. # Franta nechtěl upadnout.

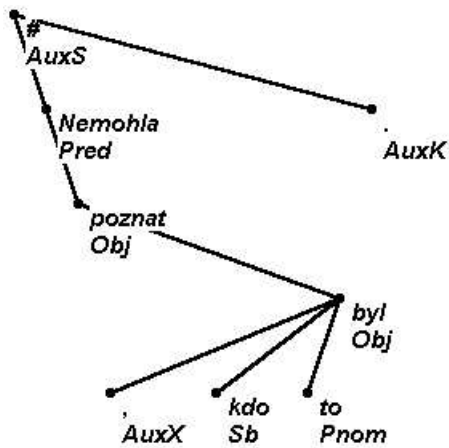
2. # Mohlo by se zdát, že odpoví.

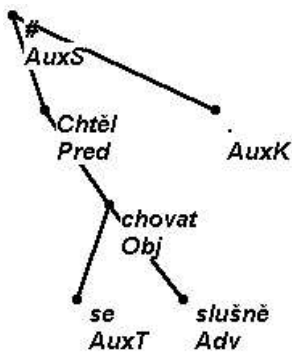
3. # Školy chtějí přilákat studenty.

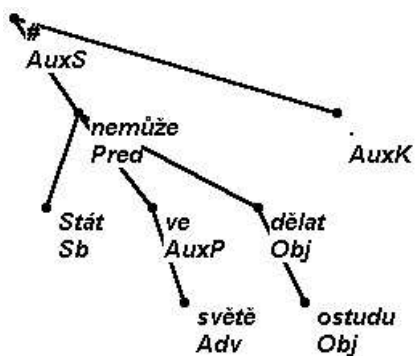
4. # Nemohla poznat, kdo to byl.

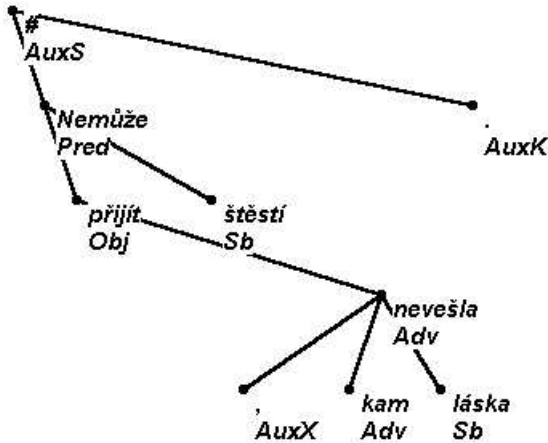
5. # Chtěl se chovat slušně.

6. # Stát nemůže ve světě dělat ostudu.

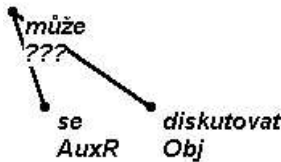

7. # Nemůže přijít štěstí, kam nevešla láska.

Problém subjektu a objektu u složeného přísudku Dále je uvedeno pět příkladů zachycení složeného přísudku. Jak bylo řečeno výše, infinitiv u modálního slovesa je vždy jeho Obj. V příkladě prvním je tímto infinitivem sloveso bez objektové vazby, tam je tedy situace jasná. Následující dva příklady mají odlišnou strukturu. Najde-li se totiž k infinitivu, který zde má obj-vazbu, právě tento objekt ve správném rekčním tvaru (zde akusativ - *pravdu*), zavěsí se na tento infinitiv jako Obj. Pokud je však člen, který významově plní funkci objektu k infinitivu, ve tvaru nominativu (*pravda*), nezavěsí se na infinitiv, ale je subjektem celé věty (Sb). Nedokážeme-li rozhodnout, o jaký z těchto dvou případů se jedná, (je-li např. tvar nominativu a akusativu stejný - *pivo*, vedlejší věta *jak litují*), použijeme strukturu druhou, kde zkoumaný člen je subjektem. Tento případ zachycují poslední dva příklady.

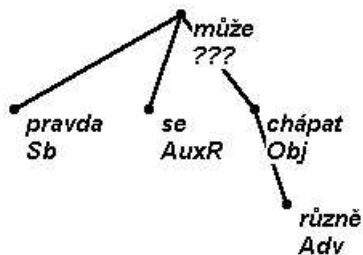
1. může se diskutovat

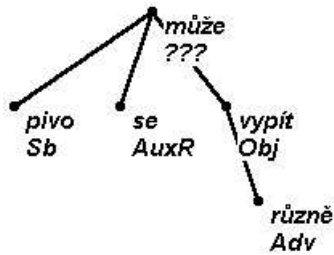
2. pravdu se může chápat různě

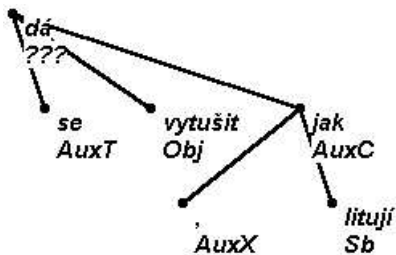
3. pravda se může chápat různě

4. pivo se může vypít různě

5. dá se vytušit, jak litují.

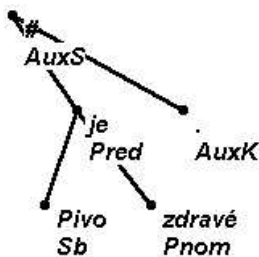

3.3.1.7 Příisudek slovesně jmenný

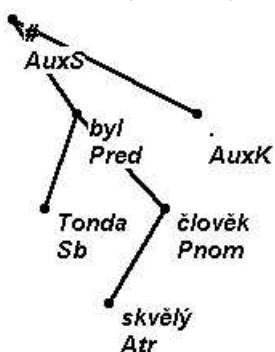
Struktura slovesně jmenného příisudku Příisudek slovesně jmenný (verbonominální) je tvořen slovesnou (sponové sloveso) a jmennou (adjektivum, substantivum, ...) částí. Spona v určitém tvaru se označuje *Pred*. Jmennou část příisudku označujeme funkcí *Pnom* a zavěšujeme ji přímo na sponu (*Pred*).

V našem pojetí za sponu pokládáme pouze sloveso být, ačkoli v běžných mluvnicích to bývá i *stát se* apod.

1. # Pivo je zdravé.

2. # Tonda byl skvělý člověk.

V části 3.3.6.3 v kapitole 3.3.6 je zmíněn problém zaměnitelnosti (tvarové podobnosti) jmenné části příisudku a doplňku.

Pokud spona ve větě chybí (je elidována), postupuje se tak, jak je u elips obvyklé (viz kap. 3.4.1) a všechny uzly, které by byly na nepřítomné sponě zavěšeny (tedy včetně jmenné části), dostávají a fun *ExD* (viz též část 3.3.1.7).

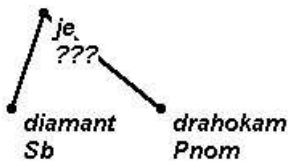
Z tohoto pravidla však existují *výjimky* týkající se slov *třeba*, *nutno*, *možno*, *záhodno* a jejich případných negativních tvarů. U těch nepovažujeme chybějící sponu za defekt věty, jedná se o tzv. lexikalizovanou elipsu. V případě nepřítomnosti spony dostávají tato slova rovnou a fun Pred a přebírají tak ve stromě funkci celého predikátu. Ve výše zmíněné kapitole je tomuto jevu věnována část 3.4.1.4.

za hodinu možno házet kamením.

Vyjádření Pnom substantivem shodným v nominativu Je-li jmenná část přísudku vyjádřena nominativním tvarem substantiva (kterým bývá obvykle vyjádřen i subjekt) a jsme-li na pochybách, kterému substantivu ve větě přiřadit Pnom a kterému Sb, můžeme si pomoci tak, že se je pokusíme užít v instrumentálu. To, které takto přetransformovat lze (*diamant je drahokamem*), dostane funkci Pnom.

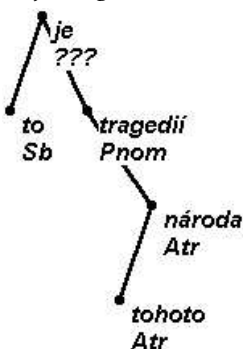
1. diamant je drahokam

2. jídlo je životní úkon
3. on je marnivec
4. to je otec

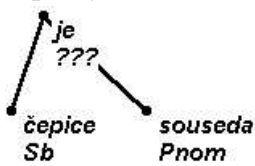
Vyjádření Pnom substantivem shodným v instrumentálu Pnom je *zvýrazněno*:

1. já budu učitelem
2. to je *tragedií* tohoto národa.

Vyjádření Pnom substantivem neshodným v genitivu Tento způsob vyjádření se vyskytuje omezeně. Vždy je také třeba zkontrolovat, zda nejde o nějaké Adv (např. ve větě *bylo to roku 1921* jde o adverbiale času, kap. 3.3.5).

1. čepice je *souseda*

2. Franta je vysokého *vzrůstu*
3. je dobré *mysli*

Vyjádření Pnom složeným tvarem adjektiva

1. Lukáš je *zdravý*

2. jeho styl je *básnický*

Vyjádření Pnom jmenným tvarem adjektiva

1. je velmi *laskav*

2. pacient je *sláb*
3. bude na světě *sám*

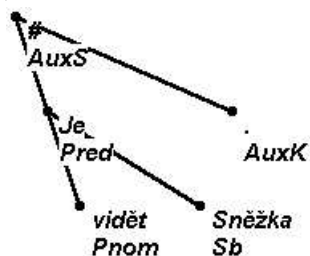
Je-li Pnom slovesné, není vždy snadné rozlišit pasívum a stav. K tomu viz část 3.3.1.7.

Jmenné tvary neuter (*platno, jasno, zřejmo*) dostávají a fun Pnom, pokud můžeme do věty vložit zájmenný tvar dativu. Nemůžeme-li jej vložit, jde o a fun Adv. Tento rozdíl je zachycen v následujících příkladech:

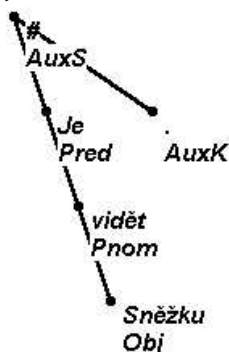
1. je (mu) *zřejmo* (Pnom)
2. je (jí) *těžko* (Pnom)
3. je (mi) *nesnadno* přijít (Pnom)
4. ale:
dnes je *slunečno* (Adv)

Vyjádření Pnom infinitivem V části 3.3.1.7 níže je možno se dozvědět, že slovo *Sněžka* jsoucí subjektem závisí na sponě *je*, zatímco ve tvaru akusativu *Sněžku* je objektem na infinitivu.

1. je vidět Sněžka

2. je vidět Sněžku

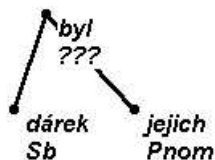

3. je cítit síra

4. je cítit síru

Vyjádření Pnom zájmenem přivlastňovacím Pnom je zvýrazněno:

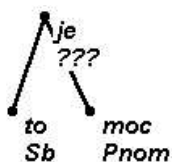
1. dárek byl jejich

2. šátek je matčin

Vyjádření Pnom číselným výrazem Pnom je zvýrazněno:

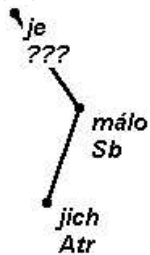
1. to je moc

2. věk byl 14

Platí, že číselný výraz dostane funkci Pnom, jen když je ve větě subjekt. Není-li tomu tak, přejímá číselný výraz roli subjektu a může být rozvíjen atributem (tohoto problému se dotýká též část 3.7.3.3 v kapitole 3.7.3):

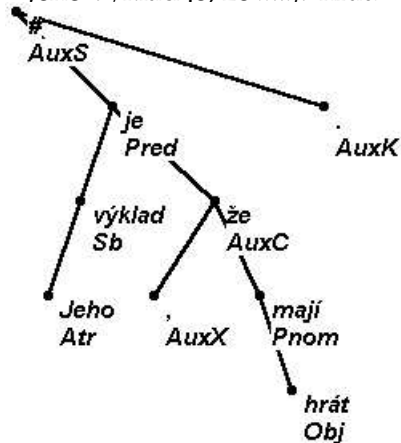
1. je jich *málo* (Sb)

2. je nás *pět* (Sb)

Vyjádření Pnom vedlejší větou Pnom je zvýrazněno:

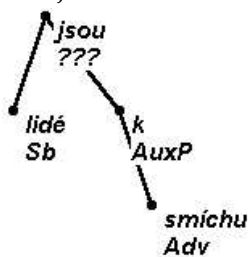
Jeho výklad ie, že *mají* hrát.

Možná záměna Pnoma Adv Neslovesná část přísudku může být vyjádřena pouze výše zmíněnými osmi možnostmi. Předložkový pád, příslovce a citoslovce pokládáme za Adv.

Zvýrazněna jsou Adv:

1. lidé jsou k *smíchu*

2. to je k *popukání*
 3. co to je za *bláznovství*
 4. už je na *cestě*
 5. býval bez *skrupulí*
 6. to je *jinak*
 7. děti jsou *vzhůru*

8. je *pozdě* litovat
9. to je mi *fuk*

Také vazby s *jako* nepokládáme za Pnom, jde o srovnání, které má platnost Adv, ale díky elipse používáme často a fun ExD. O zacházení s těmito vazbami se lze dočíst v kapitole 3.7.9.

ExD jsou *zvýrazněna*:

1. chlapec je jako *obrázek*
2. on je jako *opařený*

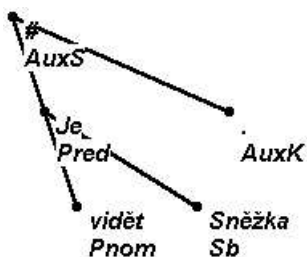
Rozvíjení slovesně jmenného přísudku Rozvíjení slovesně jmenného přísudku se řídí analogickými pravidly jako rozvíjení složeného přísudku (část 3.3.1.6). Subjekt je vždy zavěšen na sponě (př. 1). Pozor! Zatímco v uvedeném příkladě je *Sněžka* subjektem, v příkladě *je vidět Sněžku* (př. 2) je slovo *Sněžku* objektem visícím na *vidět*.

Valenční doplnění (Obj i Adv) závisí na členu s touto valencí (zpravidla Pnom - př. 3). Na Pnom mohou viset i volná adverbiala, pokud k ní silně významově tíhnou. Necítíme-li však toto tíhnutí (zvláště u místních, časových a široce zřetelových určení), zavěšujeme je na sponu (př. 4).

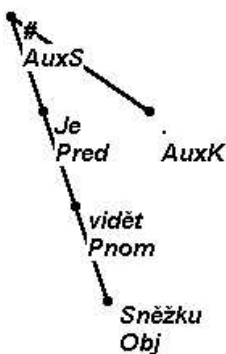
Poznámka

Velmi složité je rozhodnutí zejména u formy *pro*+Akus. Lze-li použít zároveň dativ, je to spíše volné Adv (*je pro názornost určen všem uživatelům*) závislé na sponě; konkuruje-li dativu, je to spíše Obj závislý na Pnom.

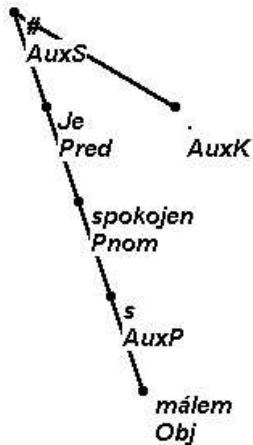
1. # Je vidět Sněžka.

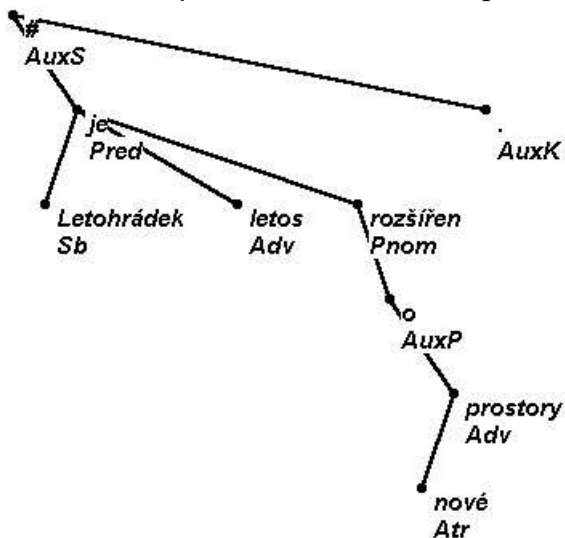
2. # Je vidět Sněžku.

3. # Je spokojen s málem.

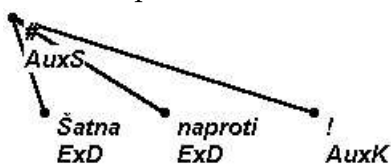

4. # Letohrádek je letos rozšířen o nové prostory.

Přísudek čistě jmenný v dvoučlenných větách Přísudek čistě jmenný (nominální) obsahuje jen neslovesný výraz. Jeví se jako sponově jmenný s elipsou spony. Řešíme ho pomocí funkce Exd (viz kapitolu 3.4.1).

1. # Šatna naproti !

2. mladost radost

3. kouřit zakázáno

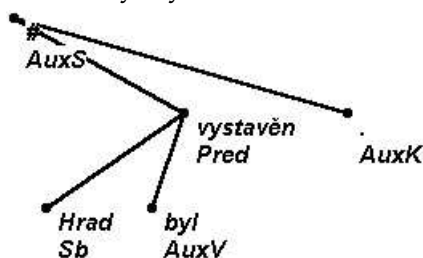
4. nic platno

Jak je uvedeno již v části 3.3.1.7, existují z tohoto pravidla výjimky u slov *třeba*, *nutno*, *možno*, *záhodno* a jejich případných negativních tvarů. V těchto případech nepovažujeme chybějící sponu za defekt věty, jedná se o tzv. lexikalizovanou elipsu. Tato slova dostávají v podobných větách rovnou a fun Pred a přebírají tak ve stromě funkci celého predikátu. V kapitole o elipsách je tomuto jevu věnována část 3.4.1.4.

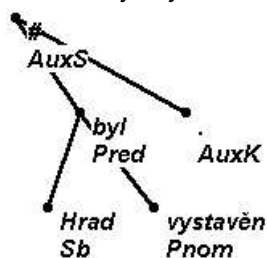
	dokonavé sloveso	možnost složeného adjektiva	možnost zvratného pasíva	přítomnost původce děje
stav	+	+	-	-
děj	+/-	-	+	+

Rozlišení stavu a pasíva Při zachycování složeného tvaru *být* a participia pasivního je třeba rozlišovat, kdy jde o děj, tzn. skutečně o trpný tvar (př. 1), a kdy jde o stav, tj. slovesně jmenný přísudek (př. 2).

1. # Hrad byl vystavěn.

2. # Hrad byl vystavěn.

Při stavovém pojetí děje v opisném pasívu a při ztlumení dějového významu v něm je obtížné rozlišit mezi obojí funkcí. Rozdíl opisného pasíva a přídavného jména se sponou lze poznat zpravidla jen z kontextu. Například ve větě *hrad byl tehdy už vystavěn* se bude jednat o stav a ve větě *hrad byl vystavěn za Karla IV.* půjde o pasívum dějové.

Pomoci nám mohou také následující fakta. Stav se většinou vyjadřuje dokonavým slovesem a přičestí trpné lze u něj nahradit složeným adjektivem (ve větě *úkol je v čase promyšleně rozložen* je *rozložit* sloveso dokonavé a tvar *rozložen* lze nahradit tvarem *rozložený*). Naproti tomu dějové pasívum bývá vyjádřeno slovesem nedokonavým, je u něj možná transformace do zvratného pasíva a může být doplněno instrumentálem původce děje (ve větě *obilí je koseno seklákem* je přítomen původce děje *seklák*, *kosit* je nedokonavé sloveso a jeho tvar je možno transformovat na *kosí se*).

3.3.2 Podmět (subjekt) Sb

Na začátku si v části 3.3.2.1 řekneme, co je to subjekt (Sb), vymežíme si jej.

Hlavní obsah této kapitoly tvoří následující část 3.3.2.2, která je rozčleněna podle jednotlivých typů vyjádření subjektu. Sb lze vyjádřit podstatným jménem v nominativu (3.3.2.2), přídavným jménem (3.3.2.2), zájmenem (3.3.2.2), vztažným zájmenem (3.3.2.2), slovem neohybým (3.3.2.2), citátem (3.3.2.2), genitivem záporovým (3.3.2.2), genitivem částečným (3.3.2.2), genitivem od původu přivlastňovacím (3.3.2.2), předložkovým pádem (3.3.2.2), číslovkou (3.3.2.2), infinitivem (3.3.2.2), vedlejší větou se vztažným zájmenem (3.3.2.2), vedlejší

větou spojkovou (3.3.2.2), dativem (3.3.2.2), zájmenem což v nepravé větě vztažné (3.3.2.2) a může být uvozen spojkou než (3.3.2.2).

Na závěr si ještě v části 3.3.2.3 povíme něco o záměně funkcí Sb a Obj u problematických konstrukcí.

Odkaz na Šmilauerovu NS: Odd 2 dvojčlenné věty 4 II. (kompletní).

3.3.2.1 Vymezení subjektu

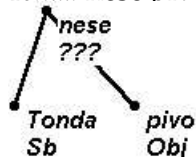
Podmětem (subjektem) klausa může být prakticky libovolná konstrukce, na kterou je možno se zeptat otázkou *kdo (co)*. Subjekt je vždy závislý na predikátu, což znamená, že technicky je zavěšen na uzlu, který má v hlavní větě a fun Pred, ve vedlejší větě nese funkci této vedlejší věty (viz část 3.3.1.1 v kap. 3.3.1). Pokud stojí zdánlivý subjekt mimo větu (například *Voda, to je základ mlékaření*), považujeme jeho vyjádření za parentesi (viz kapitolu 3.6.5).

3.3.2.2 Vyjádření subjektu

Subjekt bývá nejběžněji vyjádřen podstatným jménem nebo zájmenem v nominativu, ale může být vyjádřen i jakýmkoli jiným druhem slovním.

Subjekt vyjádřený podstatným jménem v nominativu Popisované vyjádření Sb je *zvýrazněno*:

Tonda nese pivo.

Subjekt vyjádřený přídavným jménem Popisované vyjádření Sb je *zvýrazněno*:

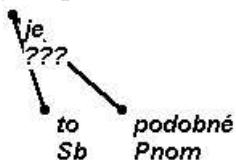
1. jeho blízcí žijí

2. i nejchytřejší může ztratit filipa

Subjekt vyjádřený zájmenem Popisované vyjádření Sb je *zvýrazněno*:

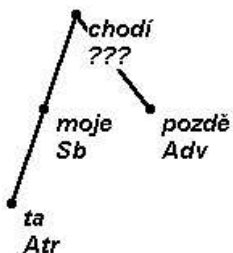
1. je to podobné

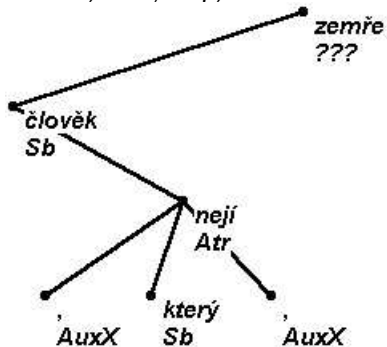
2. někteří resignují sami, jiní odejdou s ostudou

3. nezměnilo se nic

4. nastalo *něco* jako jeho pomalá smrt
5. *někdo* se rád směje
6. ta *moje* chodí pozdě

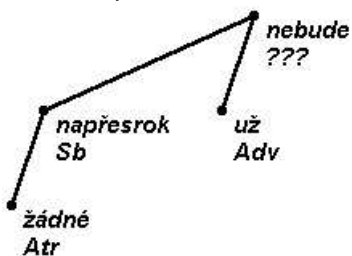

Subjekt vyjádřený vztazným zájmenem Popisované vyjádření Sb je *zvýrazněno*:
člověk, *který* nežijí, zemře.

Subjekt vyjádřený slovem neohebným Popisované vyjádření Sb je *zvýrazněno*:

1. žádné *napřesrok* už nebude

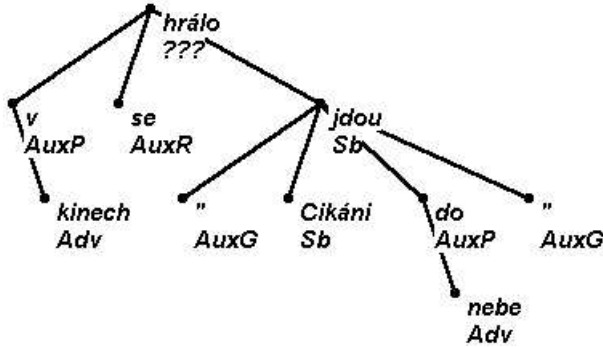

2. jeho *ano* neznělo přesvědčivě
3. rozvážné *pst* zvládlo situaci

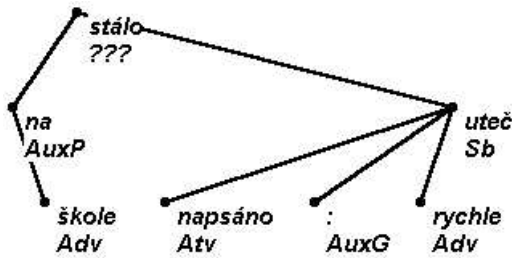
Subjekt vyjádřený citátem Popisované vyjádření Sb je *zvýrazněno*:

1. v knize stálo : *miluj*

2. v kinech se hrálo „Cikáni jdou do nebe“

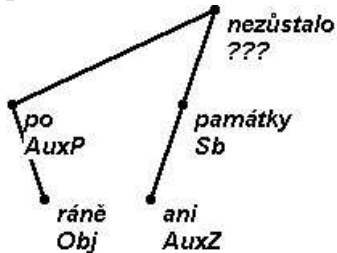

3. na škole stálo napsáno : rychle uteč.

Subjekt vyjádřený genitivem záporovým Popisované vyjádření Sb je *zvýrazněno*:

1. po ráně ani památky nezůstalo

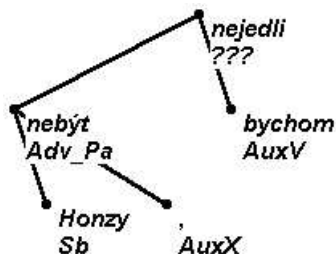
2. neuplyne klidného dne

3. není třeba ekonomického vzdělání

4. nikde nebylo jediného světla

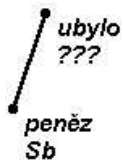
5. není sporu o tom, že není vody

6. nebýt Honzy, nejedli bychom

Subjekt vyjádřený genitivem částečným Popisované vyjádření Sb je *zvýrazněno*:

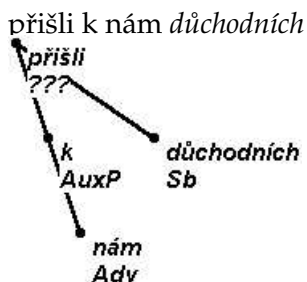
1. *peněz* ubylo

2. *vody* přibylo
3. bylo zapotřebí *řady* měsíců naléhání
4. dostávalo se lékařské *péče*
5. ze stromů napadalo *jablek*

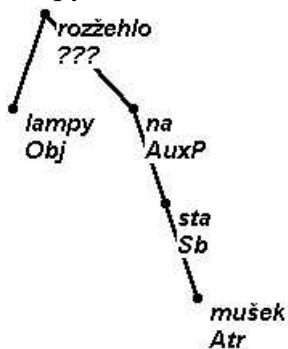
Pozor! Genitiv partitivní sice může být Sb, ale je-li ve větě nějaký kvantitativní údaj, který ho řídí, je Sb řídicí uzel tohoto údaje a genitiv jeho Atr (srov. ze stromů napadalo hodně jablek). Podrobněji se o tomto problému píše v části 3.7.3.3.

Subjekt vyjádřený genitivem od původu přivlastňovacím Popisované vyjádření Sb je *zvýrazněno*:

Subjekt vyjádřený předložkovým pádem Jde o předložkové pády s významem podílnosti, přibližnosti. Popisované vyjádření Sb je *zvýrazněno*:

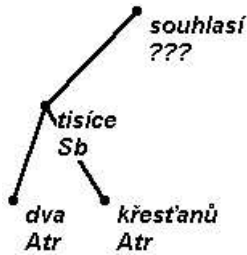
1. *lampy* rozžehlo na *sta* mušek

2. na každém rohu bylo po *hospodě*
3. odešlo ke dvaceti *lidem*
4. napadlo přes *půl* metru sněhu
5. kolem *třetiny* obyvatelstva kouří

Subjekt vyjádřený číslovkou Pro podrobnější informace nahlédni do kapitoly 3.7.3 a také do kapitoly 3.7.9. Popisované vyjádření Sb je *zvýrazněno*:

1. dva *tisíce* křesťanů souhlasí

2. ani *jedna* ze dvou zón nebyla uzavřena
3. lidí chodí *méně* než loni
4. nerodí se *mnoho* dětí
5. *kolik* z nás má čisté svědomí
6. zbývá *více* než šest mužů
7. zbývá mu *více* jablek než hrušek
8. nezbývá mu *nic* jiného než mlčet

Subjekt vyjádřený infinitivem Popisované vyjádření Sb je *zvýrazněno*:

1. *jíst* je obřad

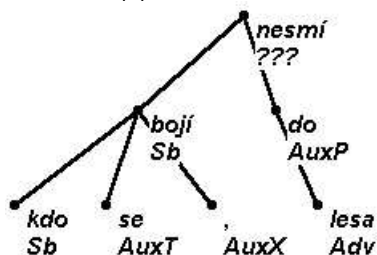

2. lze odejít
3. je hloupé *odjíždět*
4. podařilo se *odstartovat* závod

Poznámka: Slovo lze je syntaktickým slovesem a tvoří přísudek slovesný jednoduchý (část 3.3.1.5), nejde tedy o modální sloveso (část 3.3.1.6) a infinitiv zde může zastávat funkci subjektu.

Subjekt vyjádřený vedlejší větou se vztážným zájmenem Popisované vyjádření Sb je *zvýrazněno*:

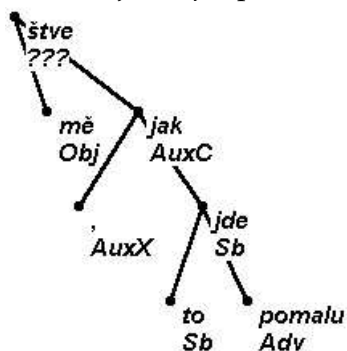
kdo se *bojí*, nesmí do lesa

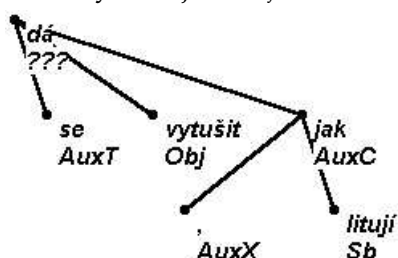
Subjekt vyjádřený vedlejší větou spojkovou Subjektová věta může být uvozena spojkami *že, aby, -li, zda, jak, když*.

Popisované vyjádření Sb je *zvýrazněno*:

1. šťve mě, jak to jde pomalu

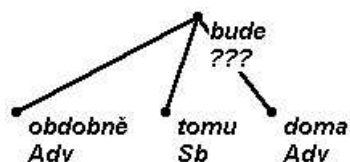
2. dá se vytušit, jak litují

3. je nejisté, zda vláda skutečně *chce*
4. není rozumné, když se nás *straní*
5. zdá se, že začneme
6. je nesmyslné, *půjdou-li* tam všichni
7. je hloupé, aby *zůstal*
8. nelze, aby *odešel*
9. je možné, že *neodejde*

Subjekt vyjádřený dativem Popisované vyjádření Sb je *zvýrazněno*:

1. obdobně *tomu* bude doma

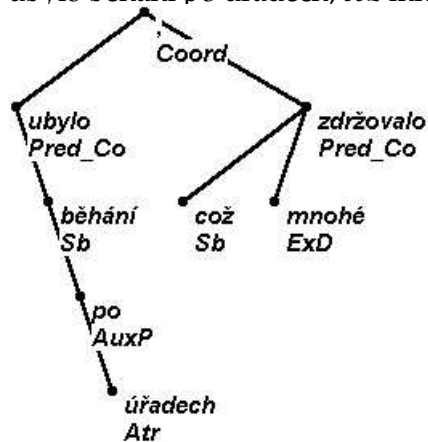

2. je *tomu* tak

Subjekt vyjádřený zájmenem což v nepravé větě vztažné Spojení vět, z nichž druhá je uvozena vztažným zájmenem což, považujeme za koordinaci, kde což je ve druhé větě určeno jako větný člen, který zastupuje (viz část 3.5.1.5).

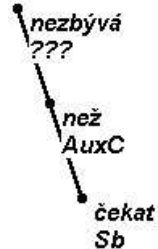
Popisované vyjádření Sb je *zvýrazněno*:

ubýlo běhání po úřadech, což mnohé zdržovalo

Subjekt uvozený spojkou než Popisované vyjádření Sb je *zvýrazněno*:

nezbývá než čekat

3.3.2.3 Zaměnitelnost subjektu s objektem

Při přidělování analytické funkce Sb a Obj dochází často k jejich záměně, a to v:

- pasivních konstrukcích
- predikativních konstrukcích, kdy je subjekt vyjádřen infinitivem
- případech, kdy je subjekt vyjádřen větou

V případě pochybnosti lze je možné použít jednoduchý test - dosadit podstatné jméno ženského rodu vzoru žena, u něhož jsou formy nominativu a akusativu různé. Například ve větě *Hitlerovi se nepodařilo tisíciletou říši ustavit* je slovo *ustavit* subjektem - lze říci *žena se podařila*, nikoli *ženu se podařila*. Podobně je tomu i v jiných případech:

- *nalezly se finance* - *nalezla se žena*
- *uvádí se, že Tibet je okupován* - *uvádí se pravda*
- *navrhuje se, aby přídavky činily* - *navrhuje se kravina*
- *konstatuje se, že je vše v pořádku* - *konstatuje se nepravda*

3.3.3 Přívlastek (atribut) *Atr*, *AtrAdv*, *AdvAtr*, *AtrAtr*, *AtrObj*, *ObjAtr*

Tato kapitola je věnována přívlastku - atributu. Nejprve si jej v části 3.3.3.1 vymežíme, zjistíme, že existuje přívlastek shodný a neshodný a že oba zachycujeme formálně stejně. Pro přívlastek nemáme pouze jedinou funkci *Atr*, ale z důvodu jistého druhu homonymie jsme byli nuceni zavést i tzv. kombinované funkce. Jde o afuny *AtrAtr*, *AtrAdv*, *AdvAtr*, *AtrObj* a *ObjAtr* a všimneme si jich v části 3.3.3.2. Následuje rozsáhlá část 3.3.3.3 o způsobech vyjádření přívlastku. Shodný přívlastek se vyjadřuje adjektivem (3.3.3.3) a řidčeji substantivem (3.3.3.3). Přívlastek neshodný vyjadřujeme nejčastěji genitivem substantiva (3.3.3.3), ale běžně i jiným prostým pádem (3.3.3.3), substantivem uvozeným spojkou *jako* (3.3.3.3) nebo pádem předložkovým (3.3.3.3). Řidčeji může být vyjádřen i příslovcem (3.3.3.3) a u specifických slov se vyjadřuje infinitivem (3.3.3.3). Krom všech těchto možností může být přívlastek vyjádřen také vedlejší větou (3.3.3.3). Na konci kapitoly si v části 3.3.3.3 řekneme něco o problému neprojektivního postavení přívlastku ve větě.

Odkaz na Šmilauerovu NS: Odd 3 určování I. (kompletní).

3.3.3.1 Vymezení *Atr*

Přívlastek je větný člen, který závisí na podstatném jméně v kterékoliv jeho větné funkci a který zpravidla blíže určuje, vymezuje jeho význam. Na přívlastek se ptáme tázacími zájmeny *jaký*, který nebo *čí* spojenými s řídicím podstatným jménem. S členem řídicím se přívlastek buď shoduje, nebo je jím řízen, anebo není jeho závislost vyjádřena zvláštním tvarem.

Přívlastek, který se shoduje alespoň v pádě s podstatným jménem, na kterém závisí, se nazývá přívlastek shodný. Je-li jím přídavné jméno (nebo zájmeno či číslovka této platnosti), shoduje se v pádě, čísle, rodě. Je-li přívlastkem shodným jméno podstatné, shoduje se v pádě, a kde je to možné, i v čísle a v rodě. Ojedinele bývá přívlastek v ženském rodě u podstatného jména mužského rodu jako prostředek citového zabarvení, např. *kluk ušatá*.

Přívlastek, který se se svým řídicím podstatným jménem neskloňuje a je zpravidla v jiném pádě než toto podstatné jméno, popř. je vyjádřen příslovcem nebo infinitivem, se nazývá přívlastek neshodný.

Přívlastek může být vyjádřen i vedlejší větou, a to spojkovou nebo vztažnou. Za atributivní větu však nepovažujeme „pseudorozvítí“ typu *Já viděl anděla a ten měl strašný šat*, ani věty připojené výrazy *což*, *přičemž* apod. Řešíme je jako koordinaci vět hlavních - viz kap. 3.5.1 (o *což* zvláště část 3.5.1.5). Přívlastek volný je ve větě oddělen čárkami (chovanci, umístění v ústavu, něco sebrali). I tento přívlastek dostává funkci *Atr* (nikoli *Atr-Pa*), neboť nejde o parentesi, s kterou by mohl být zaměňován.

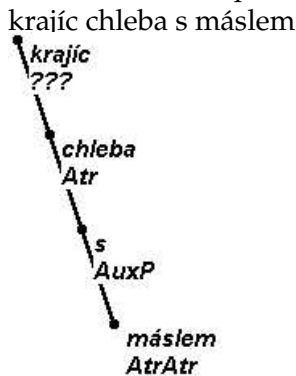
Afun *Atr* používáme však i v některých případech, kdy nejde o klasický přívlastek. Dostanou ho takto na příklad části adres nebo součásti cizojazyčných složek textu. Využijeme ji i při rozebírání číselných výrazů. O těchto problémech se píše v kapitolách 3.7.2, 3.7.10 a 3.7.3.

3.3.3.2 Kombinované funkce

Kromě afun *Atr* byly zavedeny také afuny kombinované, které se skládají z *Atr* a některé další funkce. Jsou to afuny *AtrAtr*, *AtrAdv*, *AdvAtr*, *AtrObj*, *ObjAtr*. Tyto funkce se používají tam, kde rozebíraný člen (uzel) může stát v rámci dané věty ve více funkcích, aniž by se tím podstatně měnil význam (věta není striktně homonymní v závislosti na funkci rozebíraného členu).

Může-li tedy uzel být atributem (*Atr*) dvou či více jiných uzlů ve stejné větvi stromu nad sebou, použijeme afun *AtrAtr*. Uzel, který takto označíme zavěsíme na nejnižší položený uzel, který připadá v úvahu (ke kterému může plnit funkci atributu). V uvedeném příkladě

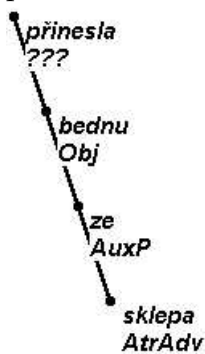
bude funkcí *AtrAtr* označen předložkový pád *s máslem*. Může totiž být atributem jednak členu *krajíc* a jednak členu *chleba*, přičemž význam věty zůstane v podstatě stejný. Zavěsíme ho ale na uzel *chleba*, protože ten rozvíjí uzel *krajíc* a je tedy ve větvi níže.

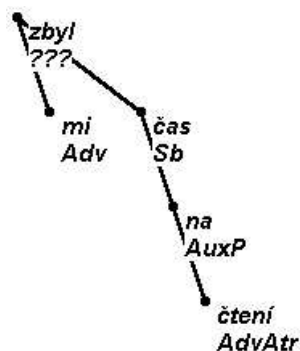
Zbývající čtyři funkce jsou určeny pro případy, kdy nějaký člen může být atributem (jednoho uzlu, či více uzlů, jako v předchozím případě) a navíc ještě adverbialem (*Adv*) nebo objektem (*Obj*) výše postaveného predikátu. Takový člen potom obdrží *a fun* složenou z těch dvou základních, které mu přináležejí. Která složka bude na prvním místě a která na druhém, záleží na tom, kterou funkci plní více, která je důležitější. Tato věc se dá těžko obecně popsat, bude záležet na citu anotátora. Bude-li anotátor cítit, že daný člen je spíše atributem, použije funkcí *AtrAdv* nebo *AtrObj*. V případě opačném použije druhých dvou.

At' už bude použito jakékoli této funkce, daný uzel bude ve stromě umístěn vždy stejně, a sice tam, kde by visel, byl-li pouze atributem (*Atr*). Nikdy tedy nebude viset přímo na predikátu. Ve výjimečných případech, kdy kromě funkce *Adv/Obj* bude moci daný člen zastávat více funkcí *Atr* (atribut k více uzlům), zavěsí se tak, jako v případě *a fun AtrAtr* na nejnižše položený z těchto uzlů (př. 3).

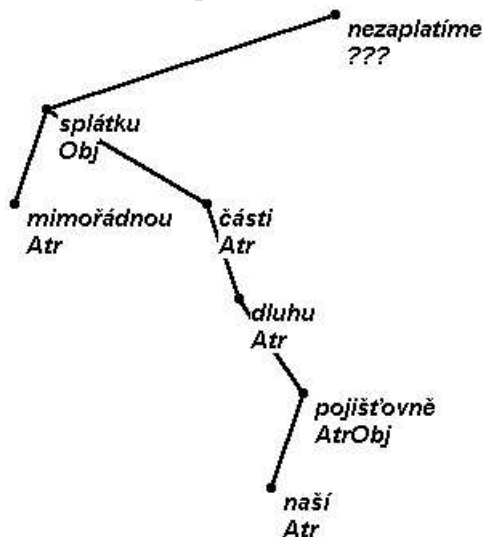
1. přinesla bednu ze sklepa

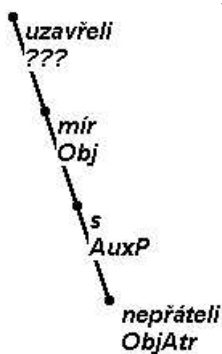
2. zbyl mi čas na čtení

3. mimořádnou splátku části dluhu naší pojišťovně nezaplatíme

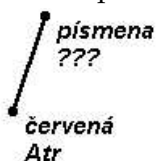
4. uzavřeli mír s nepřáteli.

3.3.3.3 Vyjádření Atr

Přívlastek shodný vyjádřený přídavným jménem Popisované vyjádření Atr je zvýrazněno:

1. červená písmena

2. královnin náhrdelník

3. dívčí smích

4. Husovo upálení

5. vynikající pivo

6. přečtené noviny

Přívlastek shodný vyjádřený podstatným jménem Jde vlastně o náhradu za adjektivní formu přívlastku - *nebožka maminka* za *zemřelá maminka*; podobně *čahoun chlap*, *čipera klouček*, *Viktorka Žižkov*, *slečna sousedka* apod.

Ve spojení *my Češi* je nahoře zájmeno *my*, aby se dosáhlo shody, *Češi* je jeho Atr.

Popisované vyjádření Atr je zvýrazněno:

1. nebožka maminka

2. Viktorka Žižkov

3. my Češi

Přívlastek neshodný vyjádřený substantivem v genitivu Do této kategorie patří genitiv přívlastňovací, vlastnosti, vysvětlovací (explikativní), partitivní, stupňovací, u deverbativních jmen pak původce děje (subjektový) a cíle děje (objektový). Problémy může způsobovat zachycení genitivu partitivního; o tom se píše podrobně v kapitole 3.7.3. Popisované vyjádření Atr je *zvýrazněno*:

1. chalupa našeho suseda

2. báseň Jiřího Palivce
3. návštěva lékaře
4. krasavice vysoké postavy
5. idea bratrství
6. dar zpěvu
7. vznik světa
8. práskání bičů
9. porušení tajemství
10. uzavření kompromisu
11. pocit viny
12. hráč golfu
13. výrobná likérů

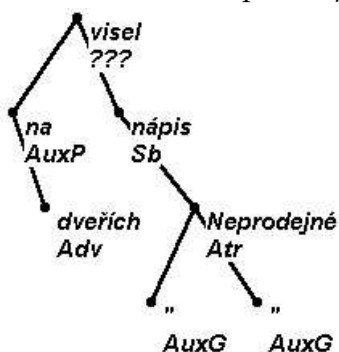
Přívlastek neshodný vyjádřený substantivem v jiném pádě prostém Přívlastek neshodný může být vyjádřen i dativem, instrumentálem, akusativem a nominativem jmenovacím. Nominativ jmenovací je přívlastkem v případě, že řídicí slovo má obecnější povahu, *Atr* je jeho specifikací, pojmenováním.

Popisované vyjádření *Atr* je *zvýrazněno*:

1. vyučování *jazyku*

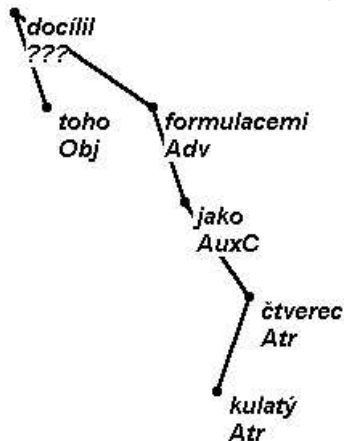
2. výživa *zeleninou*
3. rozhled *krajinou*
4. práskání *bičem*
5. lhůta *hodinu*
6. trvání *hodinu*
7. s názvem *Poupě*
8. křídlo značky *Petrof*
9. pokoj 26
10. na dveřích visel nápis „Neprodejně“

Přívlastek neshodný vyjádřený substantivem uvozeným spojkou jako Přívlastek může být uvozen i spojkou jako. Za spojkou jako však musí být pouze jediné (i když případně rozvité) substantivum, které pak může dostat *afun Atr*. Toto vyjádření přívlastku se nesmí zaměňovat se srovnávacím obrátem popsaným v kapitole 3.7.9.

Popisované vyjádření *Atr* je *zvýrazněno*:

1. docílil toho formulacemi jako kulatý čtverec

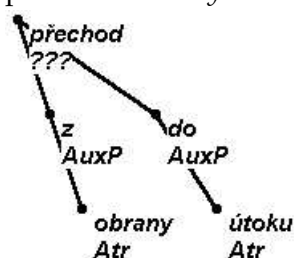
2. kuchyň jako dlaň

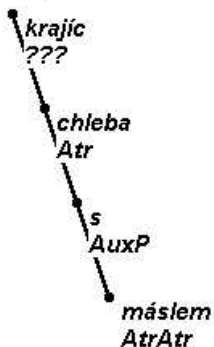
3. facka jako vrata

Přívlastek neshodný vyjádřený substantivem v pádě předložkovém Popisované vyjádření Atr je zvýrazněno:

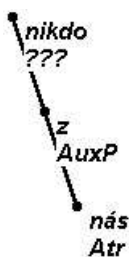
1. vyprávění o *vojně*
2. modlitba k *bohům*
3. pochybovač o *čemkoli*
4. šelma od *kosti*
5. nenávist vůči *společnosti*
6. smrt z *hladu*
7. čtení pro *děti*
8. okno o *šesti tabulkách*
9. talíř z *porcelánu*
10. průkazka na *měsíc*
11. zkouška v *zimním semestru*
12. přechod z *obran*y do *úto*ku

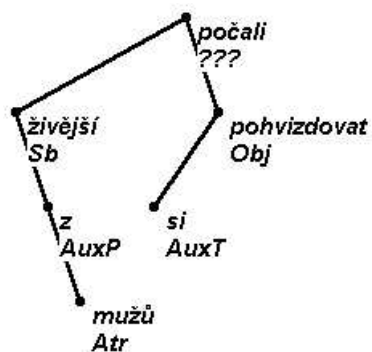
13. krajíc chleba s máslem

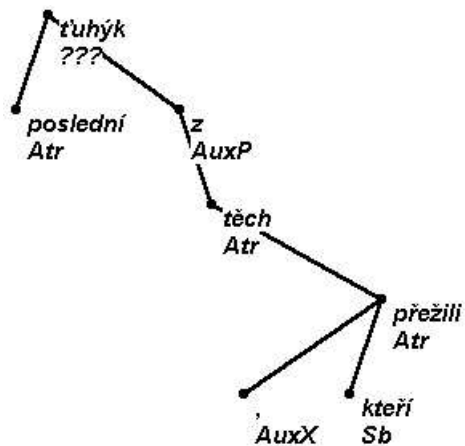
14. nikdo z nás

15. živější z mužů si počali pohvizdovat

16. poslední tuhýk z těch, kteří přežili

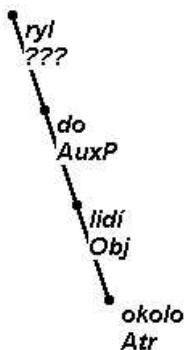

17. od každých dva kusy

Přívlastek neshodný vyjádřený příslovcem Ve výjimečných případech, kdy lze adverbium těžko přidělit jinou funkci a přitom jej lze doplnit adjektivem na úplnou konstrukci, se i z něj může stát Atr. Doplnované adjektivum bude většinou odvozeno od slovesného pasíva (*ryl do lidí stojících okolo*). Jde vlastně o lexikalisovanou elipsu (viz část 3.4.1.4 v kapitole 3.4.1). Popisované vyjádření Atr je *zvýrazněno*:

1. ryl do lidí okolo

2. dveře vlevo vedou ven

Přívlastek neshodný vyjádřený infinitivem Řídícím slovem jsou slova vyjadřující vůli, nutnost, schopnost, možnost, zvyk ap. Infinitiv je jejich valenčním členem.

Popisované vyjádření Atr je *zvýrazněno*:

1. snaha opatřit si krev

2. povinnost zaplatit

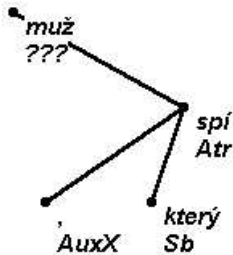
3. síla trpět

4. potěšení ji vidět

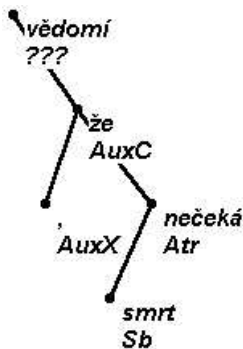
5. rozkoš sedět

Přívlastek vyjádřený vedlejší větou Přívlastek může být také vyjádřen vedlejší větou přívlastkovou. Funkci *Atr* pak dostane predikát této vedlejší věty (viz část 3.3.1.2 v kap. 3.3.1). Zdánlivé vedlejší věty uvozené slovy *což*, *přičemž* za *Atr* nepovažujeme (viz část 3.3.3.1). Popisované vyjádření *Atr* je *zvláště*:

1. muž, který spí

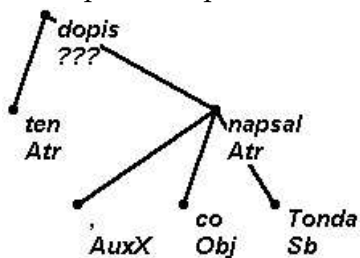
2. vědomí, že smrt nečeká

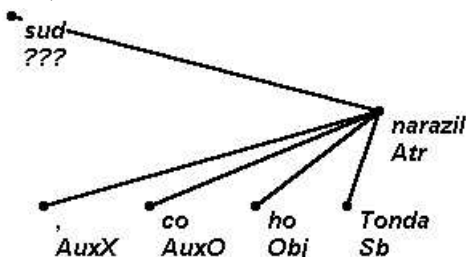
3. byly tam špatné podmínky, jako jsou překážky a sníh
4. plán, jak republiku rozkrást
5. motiv, proč ji zabil

Zvláštním případem jsou absolutní vztažná *co* a *jak*. Pozná-li se, které slovo zastupují, dostanou funkci tohoto slova podobně jako výše zmíněné zájmenné spojovací výrazy (př. 1). Pokud je jejich zástupná funkce nejasná (duplikují funkci nějakého jiného slova), dostanou a fun *AuxO* a zavěsí se na predikát svojí klause (př. 2). O těchto částicích se píše v kapitole 3.3.7.4.

1. ten dopis, co napsal Tonda

2. sud, co ho Tonda narazil

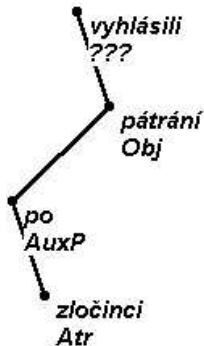
Přívlastek neshodný v neprojektivním postavení ve větě Přívlastek neshodný stojí zpravidla bezprostředně za svým substantivem. Existují však výjimky, kdy stojí na jiném místě ve větě a přesto nejde o Adv závislé na slovese.

Stává se tak tehdy, když zavěšení na sloveso není intuitivní, když jde o „valenci“ substantiva (tato „valence“ je obzvláště jasná v případech, kdy jde o substantivum verbální a původní sloveso má objektovou valenci na inkriminované doplnění). Slovosledné odtržení přívlastku je dáno aktuálním členěním, je rytmické.

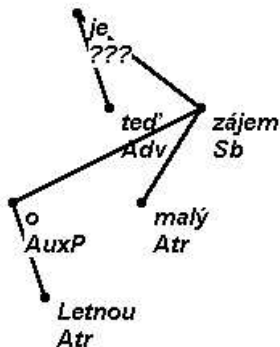
O hranici mezi Atr a Adv se hovoří také v části 3.3.5.4 kap. 3.3.5.

Odloučená Atr jsou *zvýrazněna*:

1. po zločinci vyhlásili pátrání

2. o Letnou je teď malý zájem

3. komora přijala k zákonu doprovodné usnesení
4. nejsou proti němu důkazy
5. na něho nemůže nikdo podat žalobu
6. už na to není doba
7. od dveří ztratil klíč
8. z chování dostal trojku

3.3.4 Předmět (objekt) Obj, ObjAtr, AtrObj

V části 3.3.4.1 si vymežíme objekt, kterému je věnována tato kapitola. Zjistíme, že naše pojetí je oproti pojetí Šmilauerovu o něco širší. Dále si v části 3.3.4.2 všimneme tzv. kombinovaných funkcí AtrObj a ObjAtr.

Poté se budeme zabývat možnostmi vyjádření klasického objektu, a to v části 3.3.4.3. Objekt může být vyjádřen substantivem v akusativu (3.3.4.3), genitivu (3.3.4.3), dativu (3.3.4.3), instrumentálu (3.3.4.3), dále předložkovým pádem (3.3.4.3), infinitivem (3.3.4.3) a vedlejší větou (3.3.4.3). Ve funkci Obj se může vyskytnout i zvrtné zájmeno *se/si* (3.3.4.4).

Nakonec se vrátíme k typům objektu, které Šmilauer určuje jinak a které mohou být vyjádřeny i jiným způsobem, než je popsáno výše. Jde o původ a výsledek v části 3.3.4.5 a objekt po sponových a polosponových slovesech v části 3.3.4.6.

Odkazy na Šmilauerovu NS: Odd 3 určování II. (kompletní), OČ II. A. DD. 2.

3.3.4.1 Vymezení Obj

Předmět je rozvíjející větný člen. Rozvíjí zpravidla vazebně (rekčně) sloveso nebo adjektivum. Jako Obj zde označujeme všechny druhy předmětu (přímý, nepřímý i druhý věcný). Předmět vyjadřuje buď to, co je výsledkem děje (*psát dopis*), nebo to, co je dějem přímo zasaženo (*dotknout se stolu*), nebo k čemu děj přímo směřuje (*radit chlapci*).

Předmět je tvarově řízeným určením slovesa nebo adjektiva narozdíl od Adv, které není určeno vazbou (viz kap. 3.3.5). Tvarová řízenost znamená, že nadřízený člen (sloveso nebo adjektivum) určuje předmětu jeho pádovou formu; určuje ji tzv. vazbou (rekcí). Problematika slovesných a adjektivních vazeb je natolik složitá, že ani poučení o těchto vazbách v jejich jednotlivých významech ve Slovníku spisovné češtiny našim potřebám mnohdy nestačí.

K našemu pojetí Obj patří i určení, která Šmilauer označuje jako zvláštní typy příslovečných určení nazývané původ a výsledek a jako „doplňek vazebný / doplňující“. O těchto dvou případech se píše v částech 3.3.4.5 a 3.3.4.6.

Jak je poznamenáno v podčásti 3.3.4.3, díky našemu pojetí přísudku určujeme jako Obj také infinitivní část u modálního nebo fázového slovesa. (Viz část 3.3.1.6 v kapitole 3.3.1.)

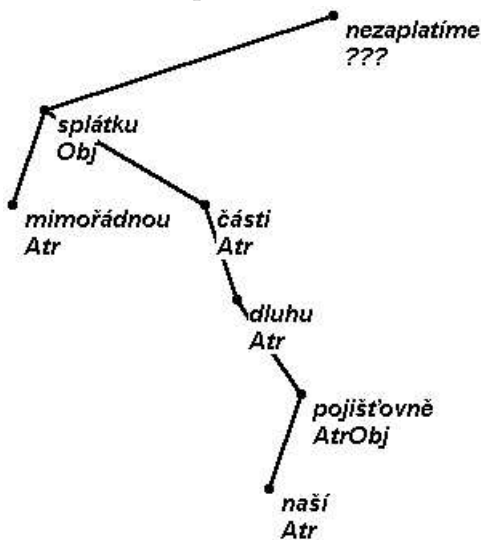
3.3.4.2 Kombinované funkce

O kombinovaných funkcích se podrobně píše v části 3.3.3.2 kapitoly 3.3.3, kde jsou popsány všechny. Problému objektu se týkají dvě z nich - AtrObj a ObjAtr, které zde jen stručně připomeneme. Kombinované funkce se používají tam, kde rozebíraný člen (uzel) může stát v rámci dané věty ve více funkcích, aniž by se tím podstatně měnil význam (věta není striktně homonymní v závislosti na funkci rozebíraného členu).

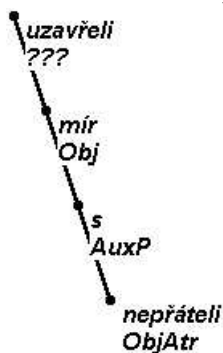
Zmíněné dvě funkce tedy použijeme v případě, kdy nějaký člen může být objektem (Obj) svého predikátu a zároveň atributem (Atr) nějakého ve stromě níže postaveného uzlu. Cítí-li anotátor, že daný člen je spíše atributem, použije funkci AtrObj. V případě opačném použije ObjAtr.

At' už bude použito jakékoli této funkce, daný uzel bude ve stromě umístěn vždy stejně, a sice tam, kde by visel, byl-li pouze atributem (Atr). Nikdy tedy nebude viset přímo na predikátu.

1. mimořádnou splátku části dluhu naší pojišťovně nezaplatíme

2. uzavřeli mír s nepřáteli.

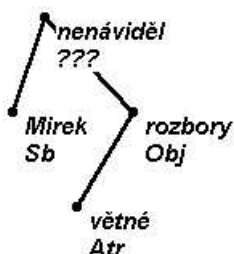
3.3.4.3 Vyjádření Obj

Objekt se vyjadřuje syntaktickým substantivem v akusativu, genitivu, dativu, instrumentálu, pádě předložkovém, dále infinitivem nebo vedlejší větou. Funkci Obj dostává v některých případech též zvrtné zájmeno *se* - viz 3.7.8.

Vyjádření objektu substantivem v akusativu Akusativ je základní předmětový pád. Je označován jako věcný předmět.

Popisované vyjádření Obj je *zvýrazněno*:

1. Mirek nenáviděl větné *rozbory*

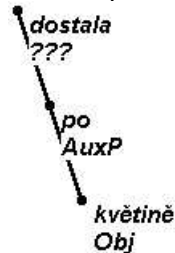

2. zavolal *domovníka*
 3. vykopal *jámu*
 4. dostal *facku*

Někdy může být místo čtvrtého pádu pád šestý s předložkou *po*. Vyjadřuje se tak podílnost. Vazba *dostala po květině* odpovídá vazbě *dostala květinu*.

Popisované vyjádření Obj je *zvýrazněno*:

dostala po květině

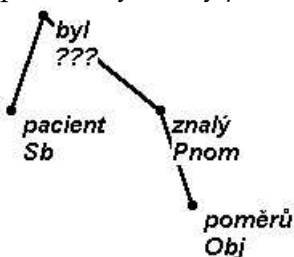

Vyjádření objektu substantivem v genitivu Popisované vyjádření Obj je *zvýrazněno*:

1. žák dosáhl cíle

2. pacient byl znalý poměrů

3. vzdal se svého práva

4. dovolávala se minulých výkladů

5. nebyla schopna zdravého úsudku

6. byl plný piva

7. byla hodna uznání

Patří sem i genitiv partitivní a záporový, i když nejde o genitivы vazebné. Slovesa, po nichž stojí, mají vazbu akusativní. Genitivní předmět jen konkuruje rekcí akusativní a jeho užití je motivováno sémanticky.

Pozor! Genitiv partitivní sice může být Obj, ale je-li ve větě nějaký kvantitativní údaj, který ho řídí, je Obj řídicí uzel tohoto údaje a genitiv jeho Atr. Podrobněji se o tomto problému píše v části 3.7.3.3 v kapitole 3.7.3.

Popisované vyjádření Obj je *zvýrazněno*:

1. Xaver navařil dobrého guláše

2. přidal tam *soli*
3. nenašli ani *stopy*

4. neřekl ani *slova*

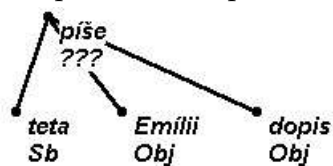
Vyjádření objektu substantivem v dativu Dativ je vedle akusativu základní objektový pád. Buď je jediným (přímým) objektem (př. 1), nebo stojí vedle věcného (tj. ve 4. pádě) objektu, označuje se pak jako nepřímý objekt (př. 2). Tento typ vyjádření hraničí s adverbiálním prospěchovým dativem. Jejich rozlišení a i jiné problémy jsou popsány v kapitole 3.7.5.

Popisované vyjádření Obj je *zvýrazněno*:

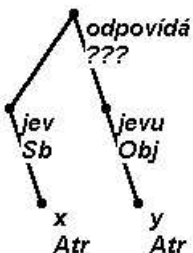
1. Pepík běžel *Bobešovi* naproti

2. teta píše *Emílii* dopis

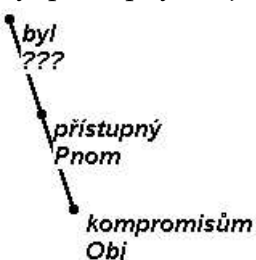

3. jev x odpovídá *jevu* y

Adjektiva s dativem jsou většinou dějová.
Popisované vyjádření Obj je *zvýrazněno*:

1. byl přístupný *kompromisům*

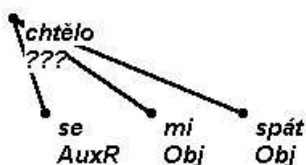
2. je zdraví škodlivý

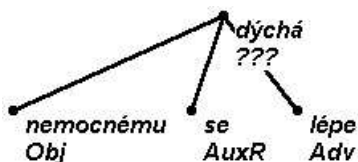
Za Obj považujeme i tzv. subjektový dativ, který je zachycen v následujících třech příkladech. I o něm je psáno v kapitole 3.7.5.

Popisované vyjádření Obj je *zvýrazněno*:

1. chtělo se mi spát

2. nemocnému se dýchá lépe

3. předsedovi se sedí dobře

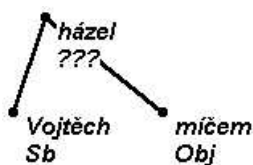

Vyjádření objektu substantivem v instrumentálu Instrumentál je převážně pád příslovecný. Vazebným pádem bývá zřídka a zachovává si přitom zřetelné stopy příslovečného významu, zvláště nástrojového. Předmětem bývá především po slovesech s významem 'pohybovat něčím' (př. 1), 'zabývat se něčím, zaměstnávat se něčím' (př. 2), 'disponovat, šetřit, plýtvat něčím' (př. 3) a 'nazývat, titulovat (něco) něčím' (př. 4).

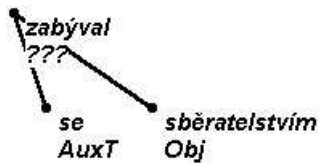
Na pomezí mezi adverbialie a objektem stojí instrumentál po slovesech smyslového vnímání (*tábor zněl zpěvem*) a také po slovesech s významem 'opatřit něco něčím' (*pokryt střechu slámou*). Tyto případy jsou zde hdnoceny jako Adv (viz kap. 3.3.5).

Popisované vyjádření Obj je *zvýrazněno*:

1. Vojtěch házel míčem

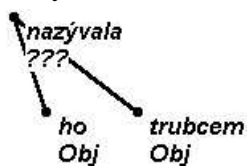
2. zabýval se sběratelstvím

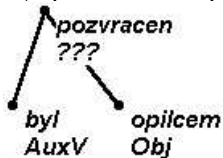
3. nesmíš plýtvat jídlem

4. nazývala ho trubcem

Původce děje u pasíva je zde vždy pokládán za Obj :
byl pozvracen opilcem

Vyjádření objektu substantivem v pádě předložkovém Ve vazebných pádech se užívá jen předložek původních, které v nich ztrácejí své významové odstíny, silně se v nich gramatikalizují. Například ve spojení *myslet na někoho* ztrácí předložka *na* význam umístění na povrchu. (Původní význam zůstává v pádech příslovečných nevazebných - např. *sedl si na stůl*.) Přechod mezi Obj a Adv je zde plynulý, to znamená, že přesné rozhraničení není možné.

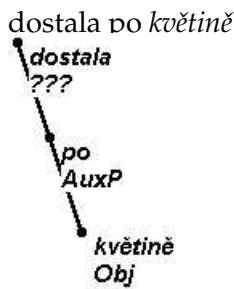
Popisované vyjádření Obj je *zvýrazněno*:

myslel na matku

Objektovým může být také pád šestý s předložkou *po*. Ten se používá místo prostého pádu čtvrtého (viz 3.3.4.3). Vyjadřuje se tak podílnost. Vazba *dostala po květině* odpovídá vazbě *dostala květinu*.

Popisované vyjádření Obj je *zvýrazněno*:

Vyjádření objektu infinitivem Popisované vyjádření Obj je *zvýrazněno*:

1. nedovede *lhát*

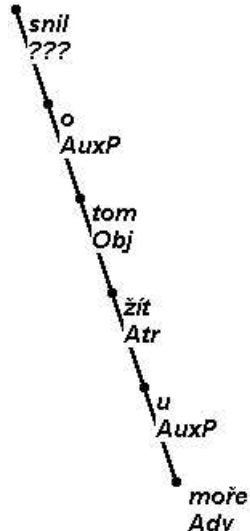

2. odmítá *odejít*
3. slibovali *zůstat* do konce
4. zvykl si *pracovat*

Existuje signalisace odkazovacími výrazy, které naznačují příslušnou pádovou rekcí. Tyto infinitivy však určujeme jako atributy odkazovacích slov, která dostávají funkci Obj. (Viz část 3.7.4.1 v kap. 3.7.4.)

Popisované vyjádření Obj je *zvýrazněno*:

snil o *tom* žít u moře

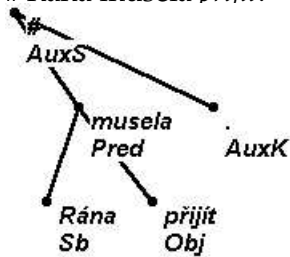

Poznámka

V našem pojetí dostává funkci Obj i ten infinitiv, který je spojen s modálním nebo fázovým slovesem (tj. je součástí složeného predikátu), i když ho zde nelze nahradit ani substantivem ani vedlejší větou předmětnou jako v ostatních infinitivních konstrukcích. (Viz část 3.3.1.6 v kapitole 3.3.1.)

Infinitivní část složeného přísudku s a fun Obj je *zvýrazněna*:

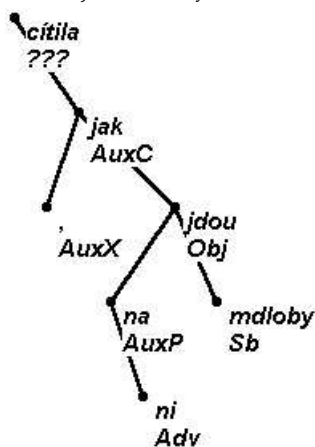
Rána musela přijít.

Vyjádření objektu vedlejší větou Funkci Obj u vedlejší věty dostane její predikát (viz část 3.3.1.2 v kap. 3.3.1). Nejčastější spojkové výrazy jsou *že, aby, jak, zda*. Vedlejší objektová věta však může být připojena i vztahným slovem, jak je tomu v posledním příkladě.

Popisované vyjádření Obj je *zvýrazněno*:

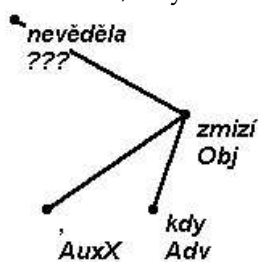
1. cítila, jak na ni jdou mdloby

2. pamatuj, že ďábel se vrátí

3. bránila mu, aby odešel

4. nevěděla, kdy zmizí

3.3.4.4 Zvratné zájmeno se

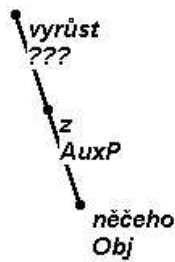
Zvratné zájmeno *se, si* ve funkci Obj viz v kapitole 3.7.8.

3.3.4.5 Objekt typu původ a výsledek

Původ a výsledek jsou Šmilauerem chápány jako zvláštní typy příslovečných určení. My je však řadíme k objektům a přidělujeme jim tedy funkci Obj.

Popisované vyjádření Obj je *zvýrazněno*:

1. vyrůst z něčeho

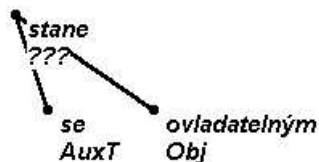
2. vyrůst v něco
3. vyrobit z něčeho
4. předělat z něčeho
5. předělat na něco
6. vědět od někoho
7. získat od někoho
8. změnit z něčeho
9. změnit na něco

3.3.4.6 Objekt po slovesech sponových a polosponových

Jde o sponová a polosponová slovesa kromě slovesa *být*. Patří sem objekty chápané Šmilaue-rem (1947) jako doplněk doplňující (vazebný). Objekt tu je vyjádřen formami: instrumentál, *za* + akusativ, *jako* + nominativ, nominativ.

Popisované vyjádření *Obj* je *zvýrazněno*:

1. stane se *ovladatelným*

2. stane se *odpadlíkem*
3. jmenovali ji *předsedkyní*
4. pokládám to za *diskriminaci*
5. označila návrh za *špatný*
6. označil návrh jako *blbost*
7. to mi připadá *idealistické*
8. číslo se mi zdá *závratné*
9. shledal ji *nevěrohodnou*
10. otázka zůstává *otevřena*
11. zákazník se jeví *chudým*

12. zákazník se jeví jako *chudý*

U těchto vyjádření objektu uvozených slovem *jako* se toto slovo s a fun AuxY věší na uzel Obj (viz též část 3.3.7.7 v kap. 3.3.7.7).

označil jej jako ignoranta.

3.3.5 Přísluvečné určení (adverbiale) Adv, AdvAtr, AtrAdv

Problém adverbialíí je složitý, a proto je tato kapitola objemnější. Nejprve si v části 3.3.5.1 řekneme, jak se naše pojetí liší od pojetí Šmilauerova, a tak si Adv vymezíme. Dále si v části 3.3.5.2 všimneme souvisejících tzv. kombinovaných funkcí.

Další části jsou věnovány rozličným problémům při zachycení přísluvečných určení. V části 3.3.5.3 půjde o problémy s časovými určeními. Popíšeme situace, kdy se sejde více takových určení vedle sebe (3.3.5.3), zachycení časových určení vyjádřených relativně k události (3.3.5.3), zachycení časových určení opakování (3.3.5.3), zachycení časových určení vyjádřených jednotkami s opakováním (3.3.5.3) a zachycení časových určení modifikovaných určeními rychlosti (3.3.5.3). Problémy mohou činit i určení místní. Proto je v části 3.3.5.4 rozebráno zachycení místních určení vyjádřených rekativně k místu (3.3.5.4).

Problematická je i hranice mezi Adv a Atr v některých postaveních ve stromě. Obecně je tato hranice popsána v části 3.3.5.4.

Poté již přejdeme k možnostem vyjádření adverbialíí v části 3.3.5.5. Adv může být vyjádřeno substantivem (3.3.5.5), příslovcem (3.3.5.5), přísluvečným souslovím (3.3.5.5), infinitivem (3.3.5.5) a vedlejší větou (3.3.5.5). Speciálním typem vyjádření je uvození spojkami *jako* a *než* (3.3.5.5).

Poslední část 3.3.5.6 je věnována podrobnějšímu popisu možností vyjádření adverbialíí, tentokrát rozčleněných podle jejich významových druhů. Každý z těchto druhů má totiž vlastní specifické formy. Adverbialia zde rozdělujeme na místní (3.3.5.6), časová (3.3.5.6), způsobová (3.3.5.6), měrová (3.3.5.6), prostředková (3.3.5.6), zřetelová (3.3.5.6), příčinná (3.3.5.6), důsledková (3.3.5.6), účelová (3.3.5.6), podmínková (3.3.5.6), přípustková (3.3.5.6) a zvláštní druh - Adv dědictví (3.3.5.6).

Odkazy na Šmilauerovu NS: Odd 3 určování III. (kompletní), OČ II. A. DD. 2.

3.3.5.1 Vymezení Adv

Adverbiale udává okolnosti a vztahy, jako je například místo, čas, způsob, srovnání, míra, prostředek, příčina, účinek, zřetel či účel. Přísluvečná určení zde sémanticky neklasifikujeme, všechna mají a fun Adv. Pro jejich základní charakteristiku a exemplifikaci se však v části 3.3.5.6 sémantického třídění přidržíme.

Některé druhy určení chápané Šmilauerem (NS) jako adverbialní se v našem pojetí chápou jako objekty (Obj). Jsou to původ (Origo) a výsledek (Efekt) děje (viz část 3.3.4.5 v kap. 3.3.4). Šmilauer je charakterisuje tím, že je nelze vyjádřit vedlejší větou. Jsou to členy valenční a patří do slovesného rámce.

Vyznačené členy jsou zmíněné Obj:

1. získávat peníze od *příznivců*

2. zvýšit příspěvek na 1000 Kč
3. vyrůst z *chlapce* v *muže*

Adverbialie rozvíjí skladební sloveso, adjektivum nebo adverbium, jeho tvar není dán vazbou řídicího členu.

Zvláštní pozornost je třeba věnovat rozhodování mezi Obj a Adv. Doplnění slovesa nebo adjektiva je adverbialiem, můžeme-li se na ně zeptat pomocí příslovečných otázek - *kde?*, *kam?*, *odkud?*, *jak dlouho?*, *kdy?*, *za jakým účelem?*, *proč?*, *jak?* apod. - a nejde-li o slovesnou rekcii (v případě rekce je to objekt, na který se ptáme pádovými otázkami). Významy přenesené (abstraktní) tíhnou k Obj (*zaplést se do intrik* neříká kam, není to místní určení).

Např.:

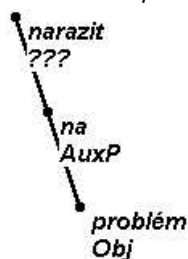
1. narazit do *čeho* - kam? - Adv

2. plavat v *čem*, pod *čím*, podél *čeho* - kde? - Adv
3. zaplést se do *sítě*, mezi *dráty* - kam? - Adv
4. přistoupit k *řece* - kam? - Adv

Ale:

1. narazit na *problém* - Obj

2. zaplést se do *intrik* - Obj
3. přistoupit k *řešení* - Obj
4. zabrat se do *čeho* - Obj
5. začíst se do *čeho* - Obj

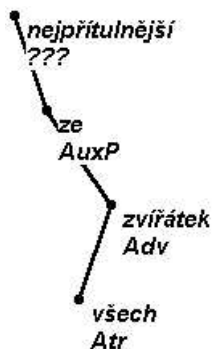
I adjektiva (zvláště deverbativní) mohou být rozvíjena objekty (plný *něčeho*).

1. *velmi* velká

2. nejtěžší od *vypuknutí* války

3. noc strávená ve sklepeních
4. nejpřítulnější ze všech zvířátek

Adverbialiem může být rozvíjeno také adverbium. Toto adverbium samo bývá často také adverbialem (Adv). Sejdou-li se dvě adverbialia ve větě vedle sebe, bývá někdy těžké rozhodnout, zda jsou na sobě nezávislá, či zda jedno rozvíjí druhé, tak, jak je tomu na příklad v těchto případech. Následující příklady, ve kterých je rozvíjeno adverbium, jsou vybrané jen namátkou. Problém vzájemného poměru dvou adverbialíí je popsán zvláště v následujících částech 3.3.5.3 a 3.3.5.4.

Vyznačeno je Adv, které závisí na netučném adverbium:

1. těsně před Vánoce

2. o den později
3. daleko od Moskvy
4. rovnoběžně s dálnicí
5. blízko k centru
6. úměrně podmínkám
7. lépe než dobře
8. nesmírně mnoho

3.3.5.2 Kombinované funkce

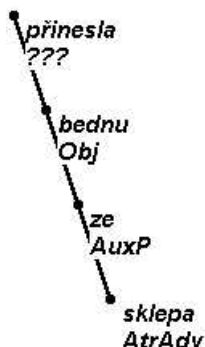
O kombinovaných funkcích se podrobně píše v části 3.3.3.2 kapitoly 3.3, kde jsou popsány všechny. Problému adverbiale se týkají dvě z nich - AtrAdv a AdvAtr, které zde jen stručně připomeneme.

Kombinované funkce se používají tam, kde rozebíraný člen (uzel) může stát v rámci dané věty ve více funkcích, aniž by se tím podstatně měnil význam (věta není striktně homonymní v závislosti na funkci rozebíraného členu).

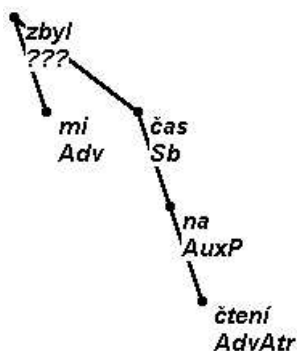
Zmíněné dvě funkce tedy použijeme v případě, kdy nějaký člen může být adverbialiem (Adv) svého predikátu a zároveň atributem (Attr) nějakého ve stromě níže postaveného uzlu. Cítí-li anotátor, že daný člen je spíše atributem, použije funkci AttrAdv. V případě opačném použije AdvAttr.

At' už bude použito jakékoli této funkce, daný uzel bude ve stromě umístěn vždy stejně, a sice tam, kde by visel, byl-li pouze atributem (Attr). Nikdy tedy nebude viset přímo na predikátu.

1. přinesla bednu ze sklepa

2. zbyl mi čas na čtení

3.3.5.3 Problémy časových určení

Dvě a více časových určení ve větě vedle sebe Tato kapitola se týká jevů, u nichž bylo vybráno řešení dané konvencí anotátorů, aniž si činí nároky na teoretickou opodstatněnost. S ohledem na prostor pro monografické bádání je tu uvedeno rozdělení co nejjemnější.

Pokyn pro anotátory:

v případě váhání u více časových určení je třeba přečíst kapitolu 3.3.5.3 celou.

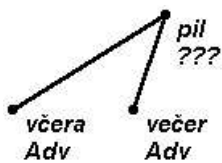
V případě, že se sejde více časových určení, pověsí se tehdy, když to jde, vedle sebe jako sesterská. Tento případ je ukázán v prvních šesti příkladech.

Poznámka

Slovo *ráno* se ve větě *včera brzy ráno místního času vstal* z druhého příkladu považuje za morfologické adverbium, takže *času* je Adv, nikoli Atr. Samozřejmě ve spojení *krásné ráno* je *ráno* substantivum, a tedy *krásné* je jeho Atr. Substantivem je však *ráno* i ve spojení *krásné ráno letního času*, proto zde je *času* také Atr. Tatož pravidla platí i pro slovo stejného typu jako *ráno* - *odpoledne, poledne, večer...*

Obě nezávislá Adv jsou vždy *zvýrazněna*:

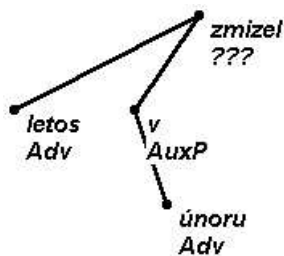
1. *včera večer pil*

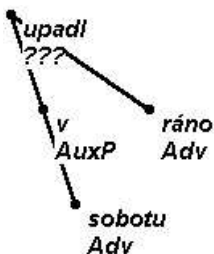
2. *včera brzy ráno místního času vstal*

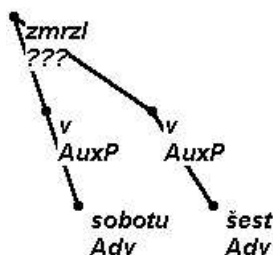
3. *letos v únoru zmizel*

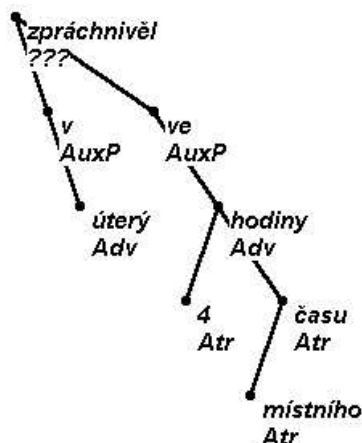
4. *upadl v sobotu ráno*

5. zmrzl v sobotu v šest

6. zpráchnivěl v úterý ve 4 hodiny místního času

Nelze-li však taková určení považovat za vzájemně nezávislá, musí se správně určit jejich závislostní vztah. V první řadě je určující především morfologie, hlavně to, jakým způsobem (čím) jsou jednotlivá určení vyjádřena. Řídíme se podle níže uvedených pravidel. Pokud je řídicí určení vyjádřeno adverbium, postupujeme podle pravidla prvního. Je-li řídicí uzel substantivem, určíme závislé jako *Atr* podle pravidla druhého.

Pravidlo první:

Jestliže je řídicím uzlem morfologické adverbium (*D*), visí určení pod sebou a jak řídicí, tak bezprostředně podřízené dostane *a fun Adv*. Další podle pravidel anotace.

Řídicím členem se v těchto případech stává ten, který může být součástí smysluplné časové adverbialní otázky, kterou se ptáme na člen podřízený (otázky: *kdy večer?*, *kdy včera?*, *kdy ráno?*, *kdy letos?*).

Repertoár slov, která mohou takto rozvíjet adverbium, je poměrně malý, neboť většinou půjde o případ, kdy jsou tato určení nezávislá a budou viset vedle sebe. V úvahu přicházejí slova *brzy*, *pozdě*, *časně*, (*hned*),... Navíc jsou tato slova ze syntaktického hlediska dvojznačná. Na příklad slovo *brzy* ve spojení *brzy ráno* je ekvivalentem anglického *early* a je proto závislé na *ráno*. Může ale stát i samostatně, pokud je ve významu *soon*.

Závislé *Adv* je *zvýrazněno*:

Pravidlo druhé:

V případě, že řídicím členem je substantivum (s předložkou i bez ní) a závislým uzlem je substantivum v genitivu nebo s předložkou, které je jasným atributem (otázka *jaký, jaká, jaké*), visí tyto členy pod sebou, přičemž druhý je *Atr* prvního, další podle anotačních pravidel. Zvláště případy, kde se vyskytuje genitiv (*v první dekádě ledna*, *na podzim roku 1998* apod.) se dají rozebrat jednoznačně. U ne zcela stoprocentních atributů (zejména u takových, které

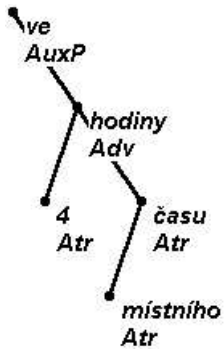
3.3 Jednoduchá věta (klausa) obsahující sloveso; větné členy v závislostním vztahu

mohou ve stejném kontextu stát samostatně jako Adv, zvláště substantiva s předložkou), bude často přicházet v úvahu i kombinovaná funkce AtrAdv (AdvAtr).

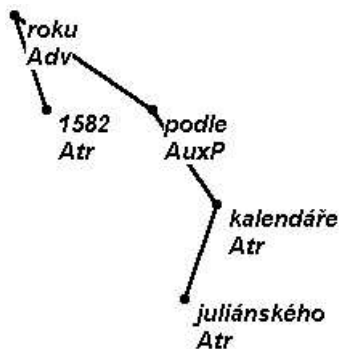
V uvedených příkladech mají spojení *místního času*, *podle juliánského kalendáře*, *roku 1993* v daném kontextu zřetelně atributivní postavení, proto jsou samotné Atr. Naproti tomu ve větě *podle gregoriánského kalendáře je už listopad je kalendáře* pochopitelně Adv.

Závislé Atr jsou zvýrazněny:

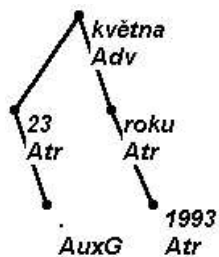
1. ve 4 hodiny místního času

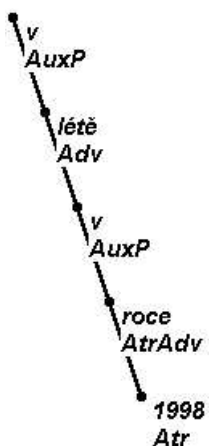
2. roku 1582 podle juliánského kalendáře

3. 23. května roku 1993

4. v létě v roce 1998

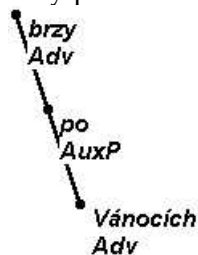

Časové určení relativně k nějaké události Funkce řídicího členu závisí na zapojení do věty - adverbium bude zřejmě Adv, substantivum, číslovka apod. může být i něco jiného. „Událost“ je vždy podřízená - uzly se věší pod sebe. Funkce řídicího členu „události“ závisí na jeho morfologickém slovním druhu.

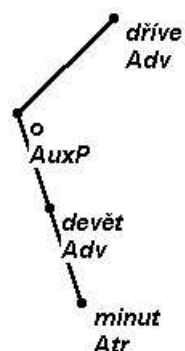
Dále jsou popsány dvě možnosti zachycení dvou kontaktních časových určení.

1 Řídící člen je adverbium, podřízený člen je potom Adv (otázky: *jak brzy?*, *jak těsně?*, *jak chvíli?*, *o co/kolik dříve/později?*). Závislá Adv jsou *zvýrazněna*:

(a) brzy po Vánocích

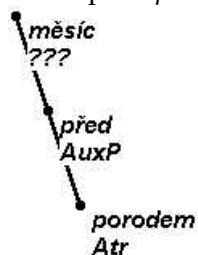

(b) o devět minut dříve

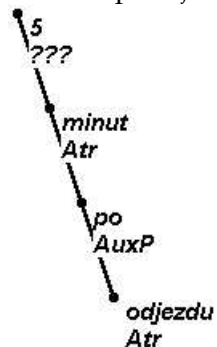

2 Řídící člen je substantivum, podřízený člen je tedy jeho Atr; podle kontextu může být i AtrAdv/AtrObj, tedy v jistých případech (valence slovesa) i jen Adv/Obj, podle anotačních pravidel (otázky: *jaký měsíc?*, *jakých minut?*, *jaké roky?*). Konvence: *před* a *po* (nejde-li o valenci apod.) jsou jen Atr. Závislý člen s různou afun je *zvýrazněn*:

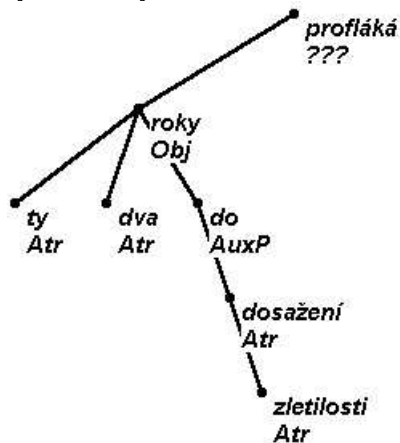
(a) měsíc před porodem - Atr

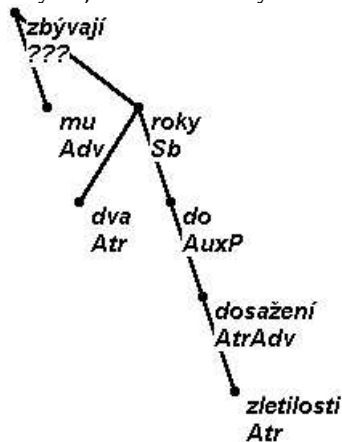
(b) 5 minut po odjezdu - Atr

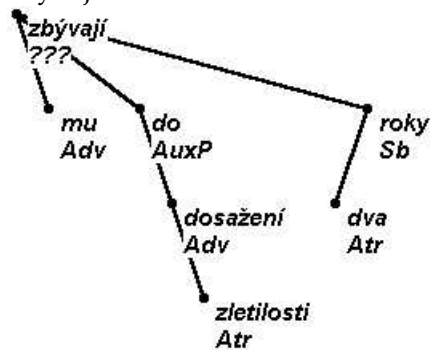
(c) ty dva roky do *dosažení* zletilosti profláká - Atr

(d) zbývají mu dva roky do *dosažení* zletilosti - AtrAdv

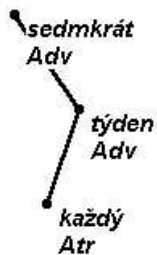
(e) zbývají mu do *dosažení* zletilosti dva roky - Adv

Časové určení opakování V určeních opakování se slovy jako *vždy, kolikrát, x-krát, tolikrát* (násobky) je *...krát* řídicí, závislé je určení intervalu (adverbiem nebo předložkovou vazbou se substantivem nebo číselným výrazem). (Otázka: *jak často ...krát?*) V pozadí této analýzy je hlavní myšlenka této části kapitoly o vícenásobných určeních. Určení v následujících příkladech nejsou „nezávislá“. Stanovení řídicího členu je podřízeno otázce *jak často >> krát*.

Závislé určení (Adv) je *zvýrazněno*:

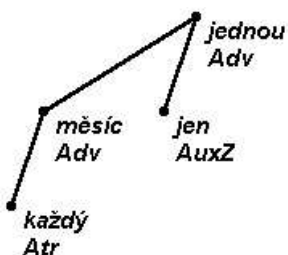
1. sedmkrát každý týden

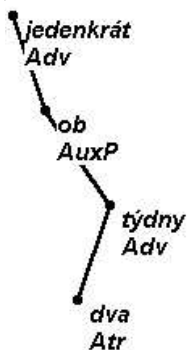
2. kolikrát ročně

3. každý měsíc jen jednou

4. jedenkrát ob dva týdny

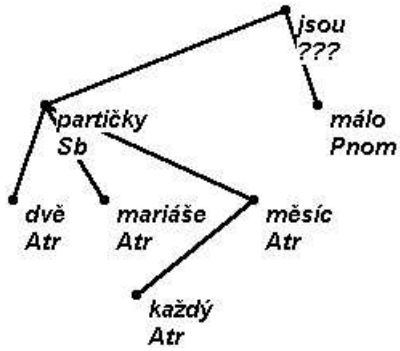

Časové určení vyjádřené jednotkami s opakováním Určení opakování (*denně, každou hodinu, za rok,...*) je Atr visící na substantivu (jednotce), a to i když jde o adverbium (*denně, týdně, atd.*).

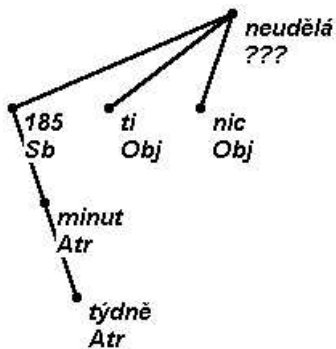
Pozor! Je-li potenciální Atr použito jako Adv, dává se jako Adv, lze i AtrAdv/AdvAtr podle obvyklých pravidel (*5000 Kč denně*).

Závislé Atr je *zvýrazněno*:

1. dvě partičky mariáše každý měsíc jsou málo

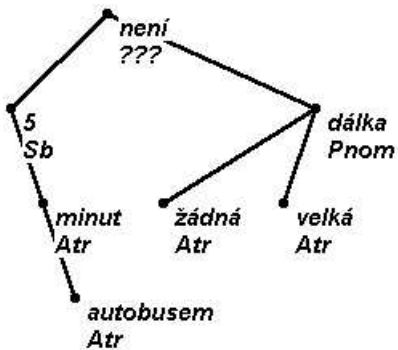
2. 185 minut týdně ti nic neudělá

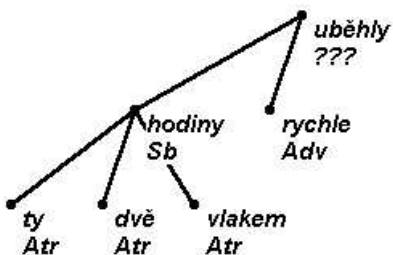
Časové určení modifikované určením rychlosti Jde de facto o určení vzdálenosti pomocí času + rychlosti. Modifikující část je *Atr* časové jednotky (věší se tedy na ni, pozor - ne na číselný údaj). Otázka: *jakých minut?* Je-li však potenciální modifikace možné *Adv*, udělá se z něj *Adv* (např. ve větě *jel tam 5 minut autobusem* je *autobusem Adv* závislé na slovese.

Závislé *Atr* je *zvýrazněno*:

1. 5 minut *autobusem* není žádná velká dálka

2. ty dvě hodiny *vlakem* rychle uběhly

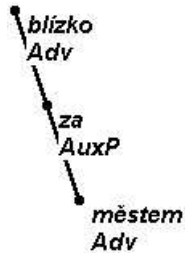
3.3.5.4 Problémy místních určení

Místní určení relativně k nějakému místu Pravidla jsou analogická pravidlům o časových určeních uvedeným v části 3.3.5.3.

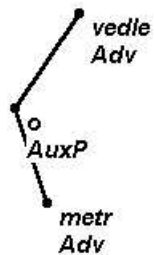
Funkce řídicího členu závisí na zapojení do věty - adverbium bude zřejmě Adv, substantivum, číslovka apod. může být i něco jiného. Dále jsou popsány dvě možnosti zachycení dvou kontaktních místních určení.

1 Řídící člen je adverbium, podřízený člen je potom Adv (otázky: *jak blízko?*, *jak těsně?*, *jak hluboko?*, *o co/kolik dále/vedle?*). Závislá Adv jsou *zvýrazněna*:

(a) blízko za městem

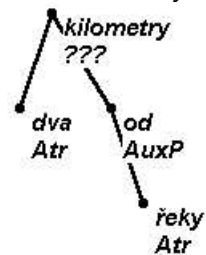

(b) o metr vedle

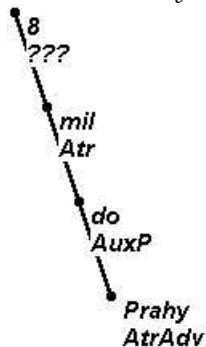

2 Řídící člen je substantivum, podřízený člen je tedy jeho Atr ; podle kontextu může být i AtrAdv/AtrObj, tedy v jistých případech i jen Adv/Obj (valence slovesa), podle anotačních pravidel (otázky: *jaké kilometry?*, *jaký dohled?*, *jaký kousek?*). Konvence: *od* (nejde-li o valenci apod.) je jen Atr. Závislý člen s různou afun je *zvýrazněn*:

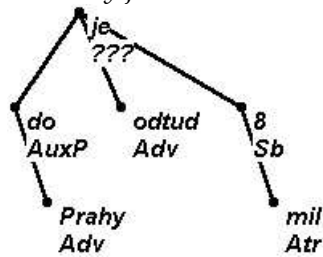
(a) dva kilometry od řeky - Atr

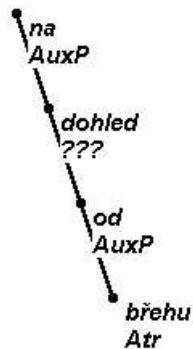
(b) 8 mil do Prahy - AtrAdv

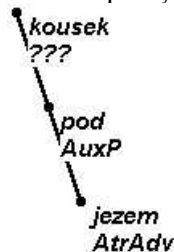
(c) do Prahy je odtud 8 mil - Adv

(d) na dohled od břehu - Atr

(e) kousek pod jezem - AtrAdv

Hranice Adv a Atr Pokud se sejdou dvě substantiva (případně s předložkou), může být to z nich, které je potenciálně závislé na druhém, buď skutečně Atr (AtrAdv, AdvAtr) tohoto druhého, nebo jeho sesterské Adv.

Potenciálně řídicí člen dostává funkci podle kontextu. Člen potenciálně závislý může být jeho Atr (AtrAdv, AdvAtr) tehdy, když stojí slovosledně bezprostředně za ním (př. 1 - 5). Neshodný přívlastek před řídicím slovem se nepovažuje za Atr, kromě výjimečných případů, které tvoří valence substantiv (*zájem o, čas na, čas k, vůle k, pomyslení na...*, viz část 3.3.3.3 v kap. 3.3.3). V těchto případech je určen jako Atr, i když tím může dojít k neprojektivitě stromu. Nemůže-li potenciálně závislý člen být Atr (AtrAdv, AdvAtr), visí jako Adv vedle potenciálně řídicího (př. 6 - 9).

Vysvětlení:

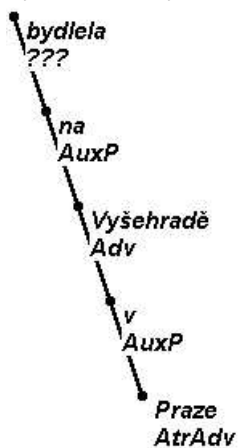
Příklad 2 - jde vskutku o susedovy lyže,

Příklad 3 - není jasné, zda lyže byly suseda, či zda přijel od suseda,

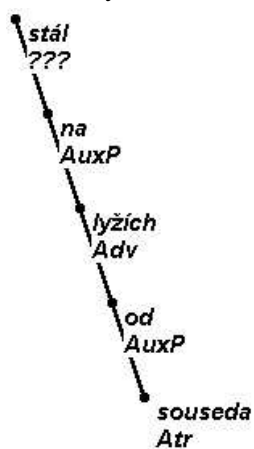
Příklad 7 - zde opravdu přijel od suseda na blíže neurčených lyžích,

Příklad 8 - nejedná se o *Bosnu u moře*.

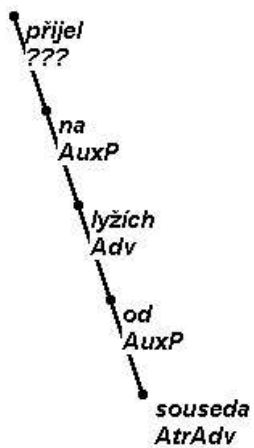
1. bydlela na Vyšehradě v Praze

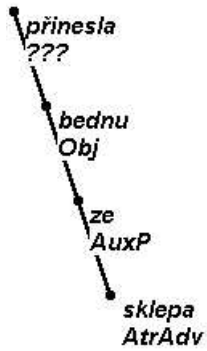
2. stál na lyžích od souseda

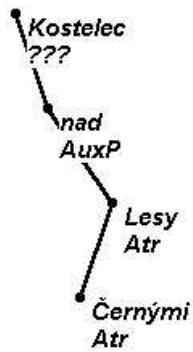
3. přijel na lyžích od souseda

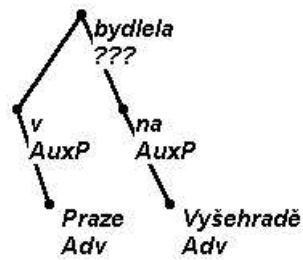
4. přinesla bednu ze sklepa

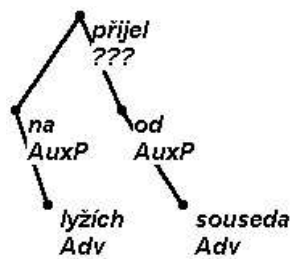
5. Kostelec nad Černými Lesy

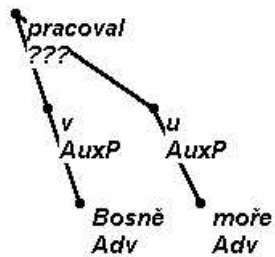
6. v Praze bydlela na Vyšehradě

7. na lyžích přijel od souseda

8. pracoval v Bosně u moře

9. ze sklepa přinesla bednu

3.3.5.5 Vyjádření adverbiale

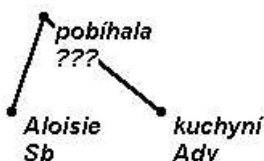
Adverbiale vyjádřené substantivem Adverbiale může být vyjádřeno substantivem, a to v pádě nepřímém prostém či předložkovém.

Poznámka

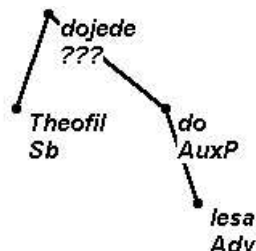
Poznámka: u předložkového pádu jde o Adv jen tehdy, když se nejedná o slovesnou rekcii (*nesouhlasil se smlouvou* - Obj).

Popisované vyjádření Adv je *zvýrazněno*:

1. Aloisie pobíhala kuchyní

2. Theofil dojede do lesa

Adverbiale vyjádřené příslovcem Kromě běžných příslovcí (př. 1) určujeme jako Adv také absolutní (nespojité) přechodníkové konstrukce (tj. takové, které nemají shodu ani podmět společný se slovesem, př. 2). Běžné přechodníky však plní funkci doplňku (viz část 3.3.6.5 v kap. 3.3.6).

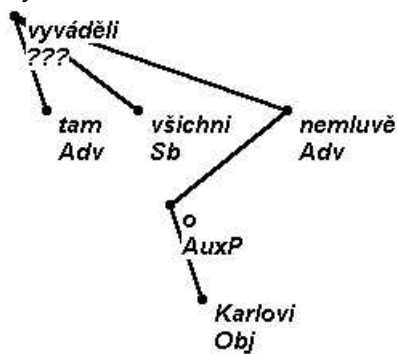
Zmíněné absolutní přechodníkové konstrukce bývají většinou odděleny čárkou, pak je považujeme za parentesi s a fun Adv_Pa (viz 3.6.4).

Popisované vyjádření Adv je *zvýrazněno*:

1. má se dobře

2. vyváděli tam všichni o Karlovi nemluvě

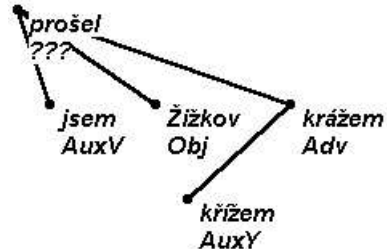

Adverbiale vyjádřené příslovečným souslovím V kapitole 3.7.6 je popsáno, jak se zachycují sousloví a co v našem pojetí za sousloví považujeme. Protože většina sousloví plní ve větách funkci příslovečného určení, je tento jev zmíněn i na tomto místě.

Slovosledně poslední slovo nalezeného sousloví se stává „representantem“ a v tomto případě se označí a fun Adv. Ostatní slova visí na něm a dostávají a fun AuxY.

Popisované vyjádření Adv je *zvýrazněno*:

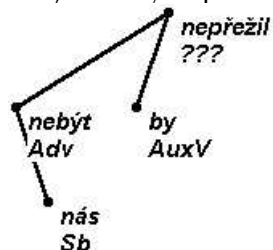
prošel jsem Žižkov křížem krážem

Adverbiale vyjádřené infinitivem Infinitiv vyjadřuje zejména podmínku. Většinou bývá oddělen čárkou, pak jej považujeme za parentesi s a fun Adv–Pa (viz 3.6.4).

Popisované vyjádření Adv je *zvýrazněno*:

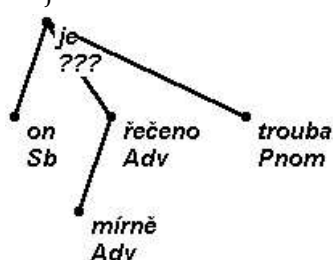
nebýt nás by nepřežil

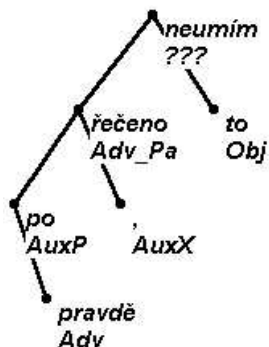
Do této kategorie patří i vyjádření Adv přičestím nespojitým. I ono bývá oddělováno čárkami a jde potom o parentesi (Adv–Pa - př. 2). Hranice mezi nespojitým přičestím a neúplnou (parentetickou) větou s elipsou spony je nejistá. Druhý případ je popsán v kapitole 3.6.3, jde např. o větu *před smrtí, neznámo proč, si koupil tramvajenku*.

Popisované vyjádření Adv je *zvýrazněno*:

1. on je mírně řečeno trouba

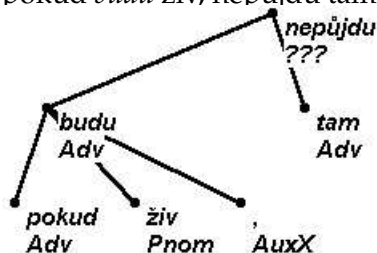

2. po pravdě řečeno, neumím to

Adverbiale vyjádřené vedlejší větou Popisované vyjádření Adv je *zvýrazněno*:

pokud budu živ, nepůjdu tam

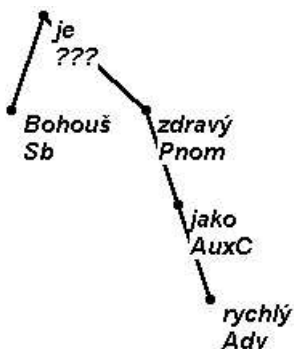

Adverbiale vyjádřené členem či klausí se spojky jak(o), než(li) Úplná vedlejší věta (se slovesem) po těchto spojkách je Adv. Větný člen je však Adv pouze tehdy, když se určitým úzkým způsobem vztahuje k uzlu bezprostředně nad spojkou - je téhož druhu a mohl by tedy sám vystupovat ve větě namísto toho, co rozvíjí (*lépe než dobře, více než pět, široký jako vysoký*). V jiných případech (*zdravý jako ryba*) jde o elipsu (*zdravý jako je zdravá ryba*) a použijeme a fun ExD.

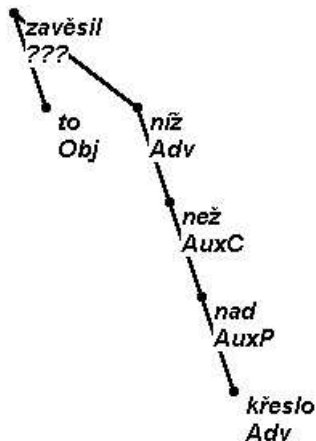
Podrobně je tento problém rozebrán v kapitole 3.7.9. O použití a fun ExD je zmínka v kapitole 3.4.1 v části 3.4.1.3.

Popisované vyjádření Adv je *zvýrazněno*:

1. Bohouš je zdravý jako rychlý

2. zavěsil to níž než nad křeslo

3.3.5.6 Druhy příslovečného určení podle významu

Druhy příslovečného určení jsou:

1. místa (3.3.5.6),
2. času (3.3.5.6),
3. způsobu
 - vlastního (3.3.5.6),
 - míry (3.3.5.6),
 - prostředku (3.3.5.6),
 - zřetele (3.3.5.6),
4. příčinnosti
 - příčiny (3.3.5.6),
 - důsledku (3.3.5.6),
 - účelu (3.3.5.6),
 - podmínky (3.3.5.6),
 - přípustky (3.3.5.6),
5. zvláštní druhy
 - dědictví (3.3.5.6).

Adv místa

Adverbiale vyjádřené substantivem (3.3.5.5)

akusativ:

jsi *hodinu* cesty odtud

instrumentál:

1. prošli *chodbou*
2. *sálem* zněl smích
3. mistr se rozhlédl *dílnou*

předložkové pády:

FF stojí proti Mánesovu *mostu*

Adverbiale vyjádřené příslovcem (3.3.5.5)

nevlídně se dívala *kolem*

Adverbiale vyjádřené vedlejší větou (3.3.5.5)

jen tam je láska, kde *panuje* přátelství

Adv času

Adverbiale vyjádřené substantivem (3.3.5.5)

genitiv:

přijel tam *roku* 1918

akusativ:

poslední *dobu* byla podivná

instrumentál :

chvílemi vyběhla na pavláčku

předložkové pády:

bylo to na *počátku* léta

rejstřík možných předložek: do, během, k, kolem, koncem, mezi, na, o, ob, od, okolo, po, pod, pro, před, přes, při, skrze, uprostřed, v, z, za

Adverbiale vyjádřené příslovcem (3.3.5.5)

včera dosáhl cíle

Adverbiale vyjádřené vedlejší větou (3.3.5.5)

1. otec zemřel, když *šlo* chlapci na 11. rok
2. učil se, zatímco Vojta *spal*

rejstřík možných spojek: když, až, zatímco, mezitímco, pokud, dokud, jakmile, jak, sotva(že), leda(že), ledva(že), kdykoli, než.

Adv způsobu Způsob může být vyjádřen přímo, přirovnáním a účinkem.
PŘÍMO:

Adverbiale vyjádřené substantivem (3.3.5.5)

instrumentál:

1. Vašek se na něho díval *úkosem*
2. romány se rodily závratnou *rychlostí*
3. šli *zástupem*
4. půjdeme *procházkou*
5. zuřila *zlobou*

předložkové pády:

1. přišli všichni kromě *něho*
2. Karel jel s *Pavlem*
3. vytrhnul jej i s *kořeny*
4. hledí s *úžasem*
5. dostavili se všichni včetně *učitele*

Adverbiale vyjádřené příslovcem (3.3.5.5)

jak se jmenuješ

Adverbiale vyjádřené vedlejší větou (3.3.5.5)

1. rozběhl se, jak *měl* ve zvyku
2. odešla, aniž mu *odpověděla*

PŘIROVNÁNÍM:

Adverbiale vyjádřené substantivem (3.3.5.5)

instrumentál:

nespokojenost vzplane *požářem*

předložkové pády:

vypadá proti své *choti* dost nepatrně

rejstřík možných předložek: proti, oproti, na rozdíl od, ve srovnání s

Adverbiale vyjádřené příslovcem (3.3.5.5)

mužsky se zamračil

Adverbiale vyjádřené pomocí spojek jak/než (3.3.5.5)

jak se *usnesli*, tak vykonali

ÚČINKEM:

Adverbiale vyjádřené substantivem (3.3.5.5)

předložkové pády:

velbloud k naší *lítosti* odklusal

Adverbiale vyjádřené příslovcem (3.3.5.5)

Pavel *hanebně* prohrál

Adverbiale vyjádřené vedlejší větou (3.3.5.5)

mám ruce ztuhlé tak, že prsty *nenarovnám*

Adv míry Míra může být vyjádřena přímo, přirovnáním, účinkem, omezením a rozdílem.
PŘÍMO:

Adverbiale vyjádřené substantivem (3.3.5.5)

akusativ:

kroupa vážila *půl* kila

(jedná se o akusativ u číselných údajů - viz kap. 3.7.3)

předložkové pády:

1. vypil nápoj až do *dna*
2. bylo nás ke *stu*

Adverbiale vyjádřené příslovcem (3.3.5.5)

1. *ještě* větší jízlivost
2. pokoj otevřený *dokořán*
3. byl *silně* udýchán
4. rozkousl je *napolo* nevědomky
5. kráčel *nepříliš* ochotně
6. kymácím se *docela* vzadu
7. jsem schopen *nanejvýš* ironie
8. to činí *úhrnem* 100 Kč

Adverbiale vyjádřené příslovečným souslovím (3.3.5.5)

čerta starého mi na ní záleží

PŘÍROVNÁNÍM:

Adverbiale vyjádřené substantivem (3.3.5.5)

genitiv:

jitro je rozumnější *večera*

instrumentál:

krev se řinula *proudem*

předložkové pády:

bohatství snů roste úměrně s *množstvím* pocitů

rejstřík možných předložek: proti, nad, od, s, úměrně s

Adverbiale vyjádřené příslovcem (3.3.5.5)

ženská si *spíš* pomůže

Adverbiale vyjádřené vedlejší větou (3.3.5.5)

čím krásnější *je* sen, tím bolestnější bude prožití

Adverbiale vyjádřené pomocí spojek jak/než (3.3.5.5)

jak bláznivě ji *měl* rád, tak bláznivě žárlil

ÚČINKEM:

Adverbiale vyjádřené substantivem (3.3.5.5)

předložkové pády:

nenáviděla ji na *smrt*

rejstřík možných předložek: (až) do, (až) k, (až) na,

Adverbiale vyjádřené příslovcem (3.3.5.5)

vypadala *nepopsatelně* vábně

Adverbiale vyjádřené infinitivem (3.3.5.5)

stromy jsou jako košťáta, jen *rozpučet*

Adverbiale vyjádřené vedlejší větou (3.3.5.5)

1. nejsem tak nepřející, abych to *vypil*
2. chrám přeplněný tak, až lidé *omdlávali*
3. tak ho pokousali, že *zemřel*

OMEZENÍM:

Adverbiale vyjádřené substantivem (3.3.5.5)

předložkové pády:

zapomněla všechno kromě *rumu*

rejstřík možných předložek: kromě, vyjma, s výjimkou, mimo, (až) na.

ROZDÍLEM:

Adverbiale vyjádřené substantivem (3.3.5.5)

předložkové pády:

radost rodičů je větší o *radost* dětí

Adverbiale vyjádřené příslovcem (3.3.5.5)

daleko upřímnější sjednocení

Adv prostředku Prostředkem může být pomůcka nebo měřítko.

POMŮCKA:

Adverbiale vyjádřené substantivem (3.3.5.5)

instrumentál:

cvrnkali *sklenkami* o mísy

Poznámka

u sloves v rodě trpném přechází v původce děje, tj. Obj (byl přivítán
předsedou)

předložkové pády:

1. přísahala na *kříž*
2. držel koně na *oprati*
3. po *hlavě* chodit neumím
4. dělala za *mírku* brambor

rejstřík možných předložek: *na, o, po, skrze, v, za, pomocí, prostřednictvím*

Adverbiale vyjádřené příslovcem (3.3.5.5)

vyjádřil to *hudebně*

Adverbiale vyjádřené vedlejší větou (3.3.5.5)

život můžeme zkoumat jen tak, že *zkoumáme* živou hmotu

MĚŘÍTKO:

Adverbiale vyjádřené substantivem (3.3.5.5)

instrumentál:

mám *právem* nárok na dovolenou

předložkové pády:

1. ústav chce podle *ředitele* přežít
2. výkon se snižuje úměrně *podmínkám*

rejstřík možných předložek: *podle, dle, po, z, úměrně, na podkladě, na základě, v souhlasu s, v souladu s, soudě dle.*

Adv zřetele

Adverbiale vyjádřené substantivem (3.3.5.5)

instrumentál:

1. *zevnějškem* se podobal Pavlovi
2. plemena příbuzná *jazykem*
3. dědeček byl *povoláním* rybář

vyskytuje se u sloves *rovnat se, různit se, lišit se, přizpůsobit se* apod., u relativních adjektiv a u sousloví *být (stávat se) něčím (nějakým)*

předložkové pády:

1. sbor je (co) do *počtu* slabý
2. byla k *němu* bezcitná
3. tempo je pro *nás* rychlé
4. s *podnájemníky* neměla štěstí
5. všechno u *mne* večerem počíná
6. ochabl ve své *činnosti*
7. upravíme předpis se zřetelem na *noční případy*

rejstřík možných předložek: *(co) do, k, na, naproti, od, oproti, pro, proti, při, s, stran, u, v, vůči, ohledně, z hlediska, vzhledem k, vzhledem na, se zřetelem na, v soulase s, v souvislosti s, ve spojitosti s, ve srovnání s*

Adverbiale vyjádřené příslovcem (3.3.5.5)

1. eskymácká strava je *biologicky* hodnotná
2. je to v *podstatě* lež

3. *jinak* tam bylo pěkně

Adverbiale vyjádřené infinitivem (3.3.5.5)

sociologicky *vzato*, divadlo je soubor lidí

Adverbiale vyjádřené vedlejší větou (3.3.5.5)

co ho *pamatuji*, byl spořádaný člověk používají se spojky *pokud* a *co* (*pokud jde o, pokud se týče*).

Adv příčiny Jde o vyjádření podnětů stavů a činností, příčin dějů, překážek nebo příznaků, podle nichž soudíme na nějaký děj.

Adverbiale vyjádřené substantivem (3.3.5.5)

akusativ:

co bych se bála

instrumentál:

1. rozplývá se *štěstím*
2. nohy mu *slabostí* klesaly

předložkové pády:

1. na mou *žádost* přijde
2. muži pili na *zlost*
3. zemřel na *cirhosu*
4. nenaříká pro *bolest*
5. pro *hru* zapomínáš na čas
6. zavřeli ho pro *potulku*
7. mlčeli ze *strachu*
8. děkuji za *ohřátí*
9. strnul nad tou *drzostí*
10. díky *pěči* manželky nezemřel

rejstřík možných předložek: na, pro, z, za, k, od, nad, po, při, skrz, v, u, následkem, v důsledku, díky (díky), kvůli, za příčinou, vzhledem k

Adverbiale vyjádřené příslovcem (3.3.5.5)

1. *proč* to děláš
2. fotografování je z *důvodů* vojenských zakázáno

Adverbiale vyjádřené vedlejší větou (3.3.5.5)

je nejlepší, protože *je* nejhodnější

rejstřík možných spojek: *jak, jelikož, když* (hovorové), *poněvadž, protože, (proto,) že*.

Adv důsledku Důsledková souvislost má většinou parataktické vyjádření (např. *v žaludku mu kručelo, proto se najedl* nebo *v hlavě mu zvonilo, pročez se napil*). Tyto případy zachycujeme jako koordinaci (viz kap. 3.5.1).

Adverbiale vyjádřené vedlejší větou (3.3.5.5)

správce vám poradí, takže *nezabloudíte*

Hypotaktické vyjádření důsledku je méně časté, používá se spojka *takže*.

Adv účelu

Adverbiale vyjádřené substantivem (3.3.5.5)

předložkové pády:

1. podněcoval je k *hledání*
2. krb je na *okrasu*
3. přispěchal na *pomoc*
4. srdce bilo na *poplach*
5. byl jsem lidem pro *smích*
6. natáhl se pro *čepici*
7. svrchník si vem pro *jistotu* také
8. pobízí matku do *klusu*
9. od *toho* jsou chytřejší lidé
10. vzdal se trůnu ve *prospěch* své ženy
11. položil bych za *tebe* život
12. honil se za *zvěří*

rejstřík možných předložek: *k, na, pro, do, od, v, za, kvůli, za příčinou, v zájmu, za účelem*

Adverbiale vyjádřené příslovcem (3.3.5.5)

k tomu *účelu* dostávám blok

Adverbiale vyjádřené infinitivem (3.3.5.5)

1. jdou *slavit* 1. máj
2. byl jsem se tam *podívat*
3. poslali ho *studovat*

Adverbiale vyjádřené vedlejší větou (3.3.5.5)

1. od toho byla herečka, aby *zachovala* klid
2. poslouchá pozorně, jen aby se *zavděčil*
3. odešli, aby se už *nevrátili*
4. pospěšme si, at' nás *nehledá*

Adv podmínky

Adverbiale vyjádřené substantivem (3.3.5.5)

předložkové pády:

1. při *náležitě opatrnosti* se nic nestane
2. za *horka* stoupá nárok na tekutiny
3. bez *pokory* není smíru
4. vydám to jen na *potvrzení*
5. podle *možnosti* má být provedena kontrola
6. prohlédneme si s vaším *dovolením* továrnu

Adverbiale vyjádřené příslovcem (3.3.5.5)

obvykle po obědě spává některá příslovce (*prostě, zkrátka*) jsou spíše pokleslou vsuvkou, určujeme je jako AuxY,

Adverbiale vyjádřené infinitivem (3.3.5.5)

1. *mluveno* v duchu typologie je příslušníkem avantgardy
2. jde jim to těžko, *soudíc* podle vzdychání
3. *být* vámi, tak tam nejdu
4. kde by byl *nebýt* mne

Adverbiale vyjádřené vedlejší větou (3.3.5.5)

1. jestli tomuhle *říkáš* oddechnout, to tedy promiň
2. kdyby *měl* aspoň volno, všechno by bylo snadné

rejstřík možných spojek: *-li, jestliže, jestli, jak, pakliže, pakli, když, pokud, kdyby, když (by)*.

Adv přípustky

Adverbiale vyjádřené substantivem (3.3.5.5)

předložkové pády:

1. nemohla přes dobré *vychování* zadržet úsměv
2. při vší *opatrnosti* dost hrnců potloukla

rejstřík možných předložek: *přes, při, (i) v, mimo, proti, vzdor, navzdory*

Adverbiale vyjádřené vedlejší větou (3.3.5.5)

1. třeba to *nebyla* pravda, přece to tvrdí
2. i když jsi *ztratila* muže, tak jsi aspoň byla chvíli byla šťastna
3. at' si *prší*, at' je mráz, panenka se směje
4. nechť třeba běsy *viděla* jsem, doufám

rejstřík možných spojek: *třebaže, ač, ačkoli, třeba (i), třebas, třebaže, jak, jakkoli, přestože, (přesto,) že, (i) když, (ani) když, byt' (i), at', nechť, aniž* (spojka *aniž* může být i koordinační).

Adv dědictví Dědictví je zvláštním druhem Adv vyjádřitelným pouze níže uvedeným způsobem. Vazbu *od dědečka mu zbyly knihy* již určujeme jako Obj.

Adverbiale vyjádřené substantivem (3.3.5.5)

předložkové pády:

po *tatínkovi* mu zbyla řádka knih

3.3.6 Doplněk (atribut verbální) Atv, AtvV

Při vymezování doplňku v části 3.3.6.1 si řekneme, že Šmilauerovo pojetí zúžíme a za doplněk (Atv) budeme považovat jen jeho doplněk nevazebný.

Protože doplněk je závislý na dvou členech zároveň, musíme v části 3.3.6.2 vyřešit problém jeho zavěšení. Pak si povšimneme, že je s některými jinými větnými členy snadno zaměnitelný. Aby se tak nestávalo, jsou v části 3.3.6.3 ukázány některé takové případy a vzápětí jsou v části 3.3.6.4 uvedena kritéria pro jeho rozpoznání.

V části 3.3.6.5 si jako obvykle ukážeme možnosti vyjádření doplňku. Doplněk může být vyjádřen substantivem neshodným (3.3.6.5), adjektivem jmenným (3.3.6.5), složeným (3.3.6.5) nebo deverbativním (3.3.6.5), zájmenem či číslovkou (3.3.6.5) a může být také uvozen spojkou jako (3.3.6.5). Za doplněk považujeme také konstrukce přechodníkové (3.3.6.5), jejichž speciálním, ale vyčleněným případem jsou vazby typu „hlavu skloněnou“ a tzv. francouzské doplňky, kde dochází k elipse přechodníku (3.3.6.5). Dalšími možnostmi vyjádření doplňku jsou vedlejší věta (3.3.6.5) a infinitiv (3.3.6.5).

Jedním z řídicích členů doplňku bývá obvykle sloveso (predikát) a v celé kapitole budeme tento fakt předpokládat. Výjimečně však může dojít k situacím, kdy je tento člen transformován v jiný. Zmíníme se o nich v poslední části 3.3.6.5.

Odkazy na Šmilauerovu NS: Odd 3 určování IV. (kompletní).

3.3.6.1 Vymezení doplňku

Doplněk je větný člen, který rozvíjí zároveň dva jiné větné členy.

V našem pojetí se za doplněk (Atv, AtvV) považuje jen Šmilauerův doplněk určující (nevazebný), kdežto doplněk vazebný (doplňující, rekční) určujeme jako objekt (Obj - viz část 3.3.4.6 v kapitole 3.3.4).

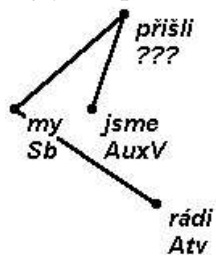
1. chlapec ležel *nemocen* - Atv
2. viděl ho *nemocného* - Atv
3. stal se *lékařem* - Obj
4. označil úvahy za *předčasné* - Obj

3.3.6.2 Zavěšení doplňku

Doplněk se z technických důvodů zavěšuje na ten ze svých řídicích členů, který není slovesem (tedy na subst., adj.), pokud je tento člen ve větě přítomen. Tento člen totiž určuje shodu. Doplněk dostává funkci Atv, z níž plyne i jeho závislost na slovese.

Doplněk s a fun Atv je *zvýrazněn*:

1. my jsme přišli rádi

2. peníze má uloženy

Pokud ale ve větě druhý člen není (není vůbec nebo je elidován), zavěsí se doplněk na sloveso (přísudek) a dostane funkci *AtvV*.

Doplněk s afun *AtvV* je *zvýrazněn*:

1. má uvařeno

2. přiběhl bos

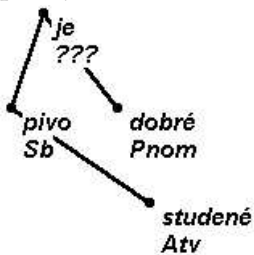

3.3.6.3 Zaměnitelnost doplňku

Pozor třeba dát, aby se doplněk nezaměňoval s jinými druhy větných členů, jako například se jmenným přísudkem (př. 1), přívlastkem (př. 2) nebo příslovečným určením (př. 3).

Doplněk s afun *Atv* je *zvýrazněn*:

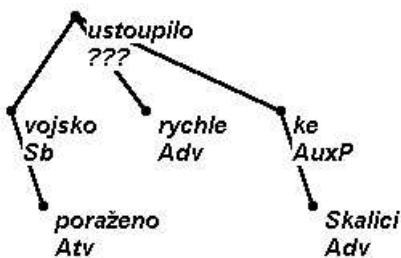
1. pivo je dobré studené

2. doktor povstává rozrušený

3. vojsko poraženo ustoupilo rychle ke Skalici

Může se dokonce stát, že doplněk bude viset na sponě (slovesu *být*) vedle jmenné části přísudku (P_{nom}). Není-li totiž přítomen druhý řídicí člen (zde podmět), postupuje se podle výše uvedeného pravidla - doplněk se zavěsí na sloveso (zde sponu) a označí se At_vV (zvýrazněn).

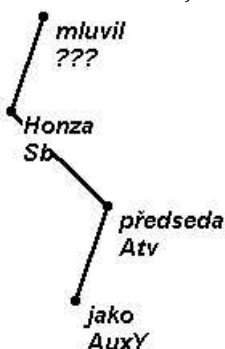

3.3.6.4 Kritéria pro určení doplňku

Všechna *zvýrazněná* slova v příkladech jsou doplňky.

1. Pokud se ve větě vyskytne výraz *jako* ve významu *jakožto*, *v roli* apod. (tedy nejde o srovnání popsané v kapitole 3.7.9) a nejde přitom ani o sloveso s valencí (pak by to byl objekt - viz část 3.3.6.1), přiřadíme tomuto spojovacímu výrazu funkci Aux_Y a příslušnému jménu At_v (At_vV).

Honza mluvil jako *předseda*

2. Můžeme-li do věty slovo *jako* doplnit a jsou splněny podmínky z odstavce 1, jde rovněž o doplněk.

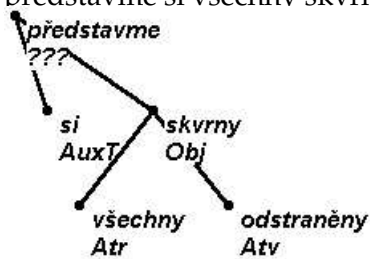
(a) pěšinky udržoval čisté

(b) budu tě fotografovat nepřipravenou

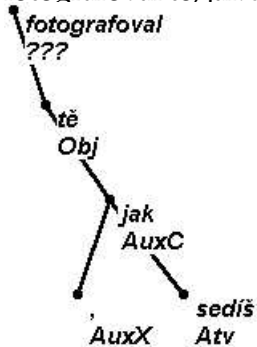
3. (a) Vyskytuje se tu shoda se Sb, Obj nebo jiným členem a sloveso není valenční.

- i. chlapec chodí bos
- ii. viděl ho nemocného
- iii. do divadla chodím jen do loutkového
- iv. představme si všechny skvrny odstraněny

(b) Sémantická kritéria: Zobrazit, znázornit, fotografovat, zachovat, udržovat, nechat. *Jak sedíš - sedícího.*

i. fotografoval tě, jak sedíš

ii. pěšinky udržoval čisté

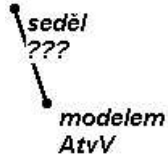
4. Typ *Máme uvařeno, máme plno* (AtvV).

5. Výrazy *rád, sám, samotný, všichni* jsou většinou doplňky (pokud nejsou v postavení *Atr* hned u jména nebo *Pnom* - tedy po sponě *být*).

3.3.6.5 Vyjádření doplňku

Doplňěk vyjádřený podstatným jménem neshodným Popisované vyjádření doplňku je *zvýrazněno*:

seděl modelem

Podstatné jméno neshodné se může v roli doplňku vyskytnout v ustálených spojeních typu:

1. sedět *modelem* (jako model)
2. dostat *darem* (jako dar)

či v básnických obratech:

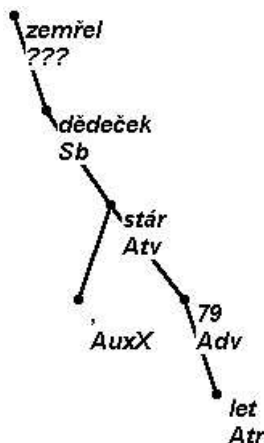
žebrákem půjdeš světem (jako žebrák)

Taktéž může být vyjádřeno pádem předložkovým:

král slíbil Honzovi svou dceru za *ženu* (jakožto ženu)

Doplněk vyjádřený přídavným jménem ve jmenném tvaru Popisované vyjádření doplňku je *zvýrazněno*:

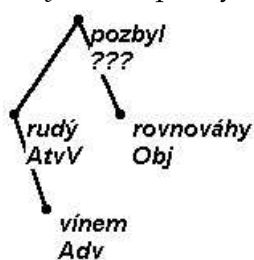
1. otčím stojí *bled* uprostřed domu
2. zemřel dědeček, *stár* 79 let

3. udělal to *nerad*
4. ty jsi ještě *jakživa* nikde nebyla
5. lidé, *zapsáni* v pořadnících, čekají

Doplněk vyjádřený přídavným jménem ve složeném tvaru Popisované vyjádření doplňku je *zvýrazněno*:

1. *rudý* vínem pozbyl rovnováhy

2. boty mi vyhovují *kotníčkové*
3. jednotka zůstala *bezbranná*

Doplněk vyjádřený přídavným jménem deverbativním Popisované vyjádření doplňku je *zvýrazněno*:

1. tatínek vešel *zářící* radostí
2. děti stály *ztichlé*
3. přicházel *kryt* smrčím
4. *neotrkaný* přišel Franta na Žižkov

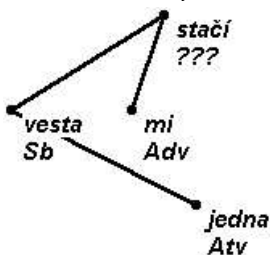

Doplněk vyjádřený adjektivním zájmenem či číslovkou Doplněk jsou slova *jediný, každý, první, všechen, samojediný, samotný* a jmenné tvary *řád, sám, samotn* v neatributivním postavení, pokud nejsou P_{nom} po sponě (viz také část 3.3.6.4, bod 5). Všechna tato tři postavení slova *sama* jsou ukázána v příkladě 6. Věta z tohoto příkladu je chápána ve významu *žena, která byla samotná, byla jediná taková, že byla osamocená*.

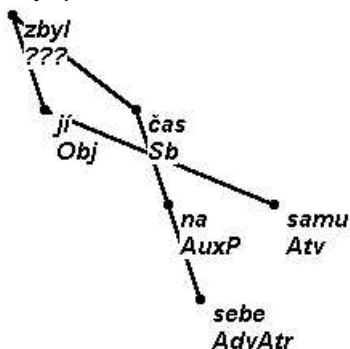
Doplněk se mohou kumulovat (př. 7).

Popisované vyjádření doplňku je *zvýrazněno*:

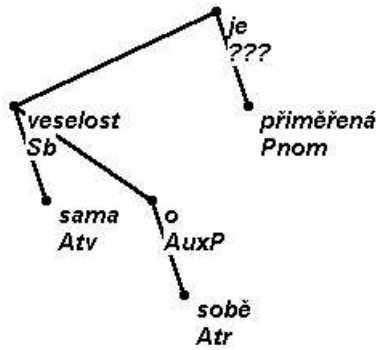
1. tázal se *sám* sebe
2. leželi *sami* dva
3. vesta mi stačí *jedna*

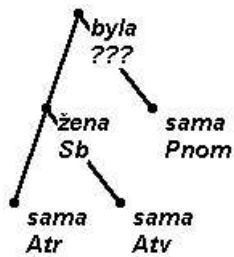
4. zbyl jí čas na sebe *samu*

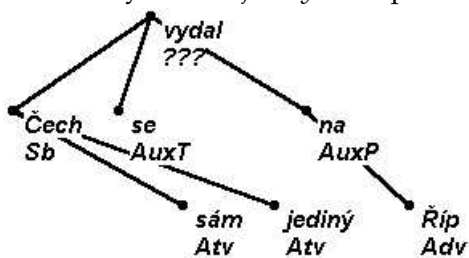
5. veselost sama o sobě je přiměřená

6. sama žena byla sama sama

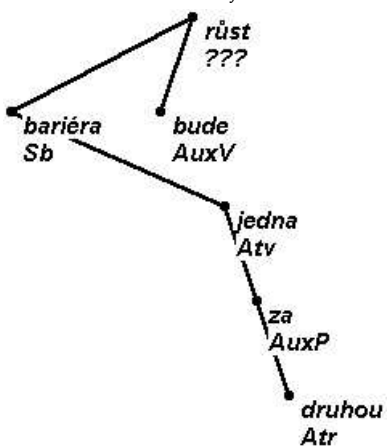

7. Čech se vydal sám jediný na Říp

Ale pozor na fraseologizovaná spojení:

1. bariéra bude růst jedna za druhou

2. přátelé se vracívají každý zvlášť

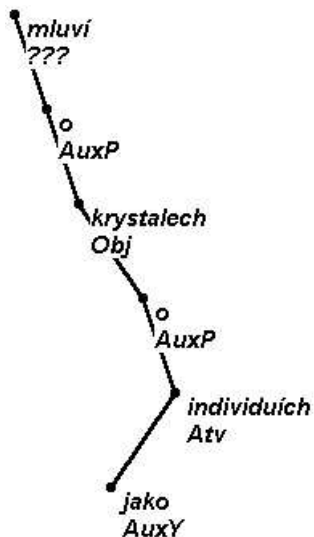

Doplněk uvozený spojkou jako Doplněk vyjádřený substantivem nebo adjektivem může být uveden i spojkami *jako, jakožto* (viz část 3.3.6.4). Tyto spojky se zavěšují přímo na doplněk a dostávají afun AuxY (viz též část 3.3.7.7 v kap. 3.3.7.7).

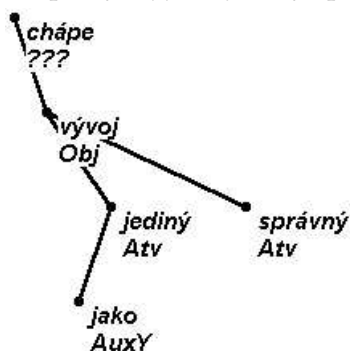
Doplňkových adjektiv může být i více za jedinou spojkou (př. 6, 7). Potom tuto spojku zavěsíme na první z těchto doplňků a druhý zavěsíme vedle bez spojky.

Popisované vyjádření doplňku je *zvýrazněno*:

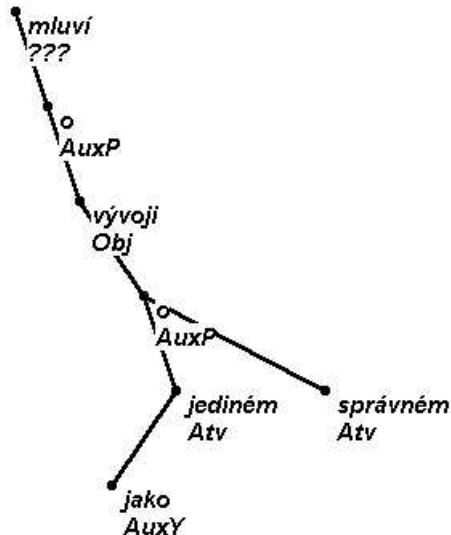
1. mluví o krystalech jako o *individuích*

2. některý z členů by mohl dotazník potvrdit jako *svědek*
3. vezmeme kufry s sebou jako *zavazadla*
4. miloval Nováka jakožto *přítele*
5. odmítá debatu jako *druhotnou*
6. chápe vývoj jako jediný *správný*

7. mluví o vývoji jako o jediném správném

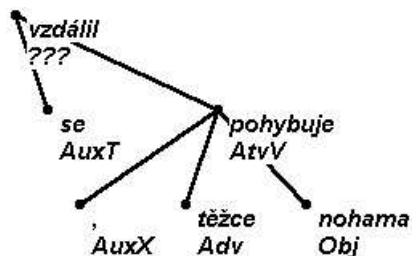

Doplněk vyjádřený přechodníkem Přechodník má ve větě funkci doplňku. Výjimku tvoří absolutní (nespojité) přechodníkové konstrukce, které nemají shodu ani podmět společný se slovesem. Ty klesají v příslovce a určujeme je jako Adv. (Viz část 3.3.5.5 v kapitole 3.3.5.)

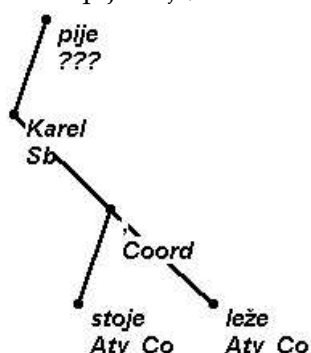
Doplněk vyjádřený přechodníkem bývá podle pravidel většinou oddělen čárkami. Protože jde o systémový jev, nepovažujeme jej v takovém případě za parentetický. Funkci Atv_{Pa} bychom mu přidělili jen v případě jasnějšího oddělení (např. závorkami). Jedná se o jednu z výjimek uvedených v kap. 3.6.4.

Popisované vyjádření doplňku je *zvýrazněno*:

1. vzdálil se, těžce pohybuje nohama

2. Karel pije, stoje, leže

3. spatřivši ji, rozesmála se

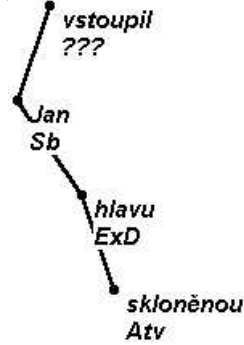
Doplněk s elidovaným přechodníkem Konstrukce *Jan vstoupil hlavu skloněnou/skloněnu* vyjadřuje závislost na ději (*jak vstoupil?*) a zároveň i závislost na jménu *Jan* a shodu s ním. Šmilauer mluví o „absolutním akusativu vlastnosti“, uvádí, že je zde vynechán přechodník

(*maje, majíc, majíce*) a řadí tyto konstrukce do doplňku. Chybí nám tu však článek umožňující přesné zachycení syntaktických vztahů ve stromu (chybějící přechodník). Proto tento typ zachycujeme pomocí *a fun ExD* (viz kap. 3.4.1).

Slovo *skloněnou* je klasickým doplňkem (*Atv*) ke členu *hlavu* a chybějícímu přechodníku podle části 3.3.6.5.

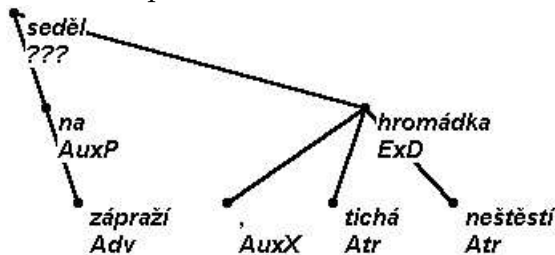
Zořzněněn je uzel s *a fun ExD*, který zbyl po doplňku:

Ian vstoupil *hlavu* skloněnou

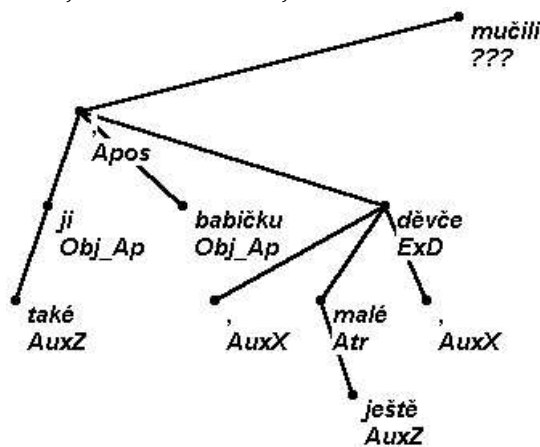

Volně sem patří i příklady tzv. francouzského doplňku, kde dochází většinou k elipse nějakého přechodníku. Zbývající substantivum pak dostává také *a fun ExD*.

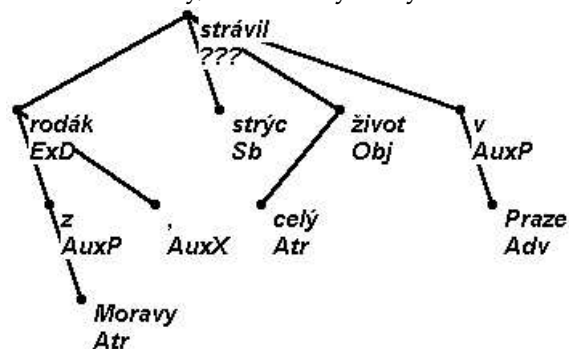
1. seděl na zápraží, tichá hromádka neštěstí

2. také ji, babičku, malé ještě děvče, mučili

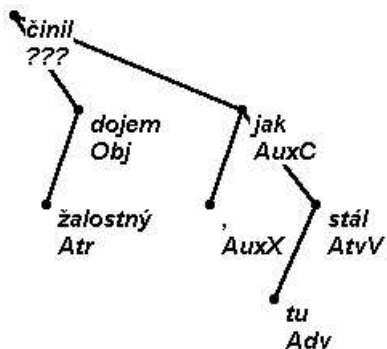
3. rodák z Moravy, strávil strýc celý život v Praze

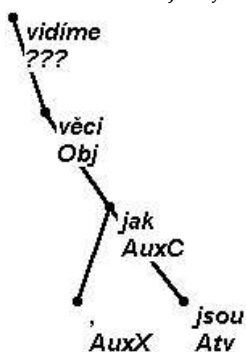
Doplňek vyjádřený vedlejší větou Po plnovýznamových slovesech: *pozorovat, vidět, zahlednout, slyšet, přistihnout, potkat, představit si, znázorňovat.*

Popisované vyjádření doplňku je *zvýrazněno*:

1. činil žalostný dojem, jak tu stál

2. vidíme věci, jak jsou

3. dnes tě znázorním, jak se rozčiluješ

Doplňek vyjádřený infinitivem Jedná se o tzv. „slovanský akusativ s infinitivem“ po slovech *vidět, spatřit, slyšet, cítit; nechat.*

Pomůcka:

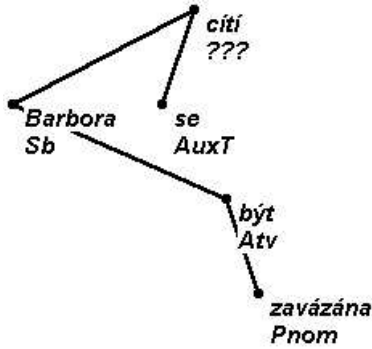
spatřila Vaška (jak?) vcházejícího do dveří - spatřila >> vcházejícího, Vaška >> vcházejícího.

Popisované vyjádření doplňku je *zvýrazněno*:

1. spatřila Vaška *vcházet* do dveří

2. Barbora se cítí *být* zavázána

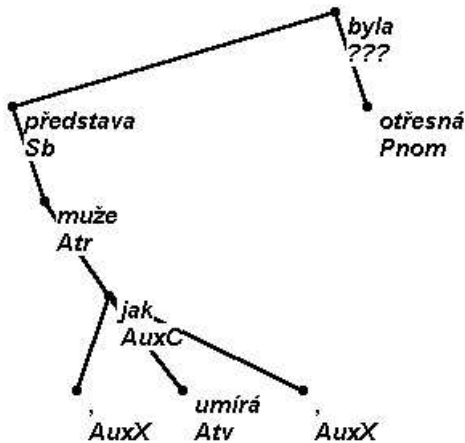
Doplňek u transformovaného predikátu Klasicky se doplněk vztahuje (jako druhá predikace) ke slovesu a některému jinému větnému členu substantivnímu (s různou a fun). *Transformací* (tj. další sekundární predikací) se z řídicího slovesa nebo jmenné části přísudku (Pnom) může stát další jmenná vazba. Prvním řídicím členem doplňku se v takových případech (místo slovesa) stává výsledek této transformace (nominalisace) predikátu.

K takovým případům se však chováme stejně jako ke klasickým závislým doplňkům. To znamená, že doplněk se zavěsí na druhý řídicí (substantivní) člen a označíme jej *Atv*.

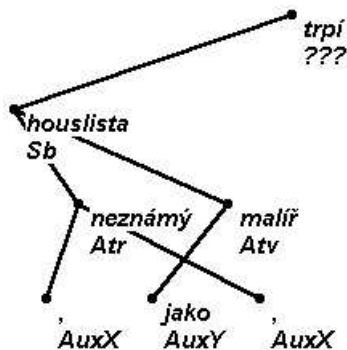
Za předpokladu, že věta v prvním příkladě je ve významu *to, jak jsme si představovali muže, jak umírá, bylo otřesné*, je klause *jak umírá* doplňkem ke členům *představa* a *muže*.

Doplňek je *zvýrazněn*:

1. představa muže, *jak umírá*, byla otřesná

2. houslista, neznámý jako malíř, trpí

3.3.7 Pomocné větné členy AuxC, AuxP, AuxZ, AuxO, AuxT, AuxR, AuxY

3.3.7.1 Podřadící spojky AuxC

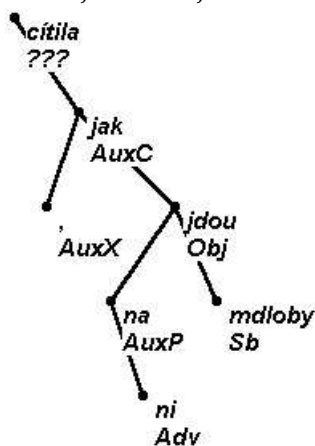
V části 3.3.7.1 zjistíte, kam se podřadící spojky ve stromě zavěšují a které to jsou. Na tomto místě je vytvořen jejich seznam. Jak nahlédnete, některé spojky ze seznamu jsou dvojslovné. Jak se chováme k nim a jak je zavěšujeme, je popsáno v části 3.3.7.1. Další odlišnou spojkou je spojka *li* připojovaná pomlčkou, ukážeme si ji v části 3.3.7.1.

Některých problémů okolo napojení (zavěšení) vedlejších spojkových vět se dotkneme v části 3.3.7.1. Dozvíte se, že se může stát, aby spojka byla zavěšena na předložku, a něco o rozdělených souslovích *proto-že* a *přesto-že*. Konečně v části 3.3.7.1 zjistíte, že to, co může viset na spojce (tedy to, co je jí uvozeno), nemusí být vždy celá vedlejší věta, ale může to být i pouhý samostatný větný člen (aniž by se jednalo o elipsu řešenou pomocí E×D).

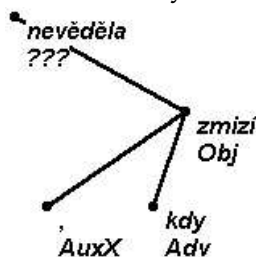
Odkazy na Šmilauerovu NS: OČ II. A. AA. 2., Odd 3 určování I. A. FF. 2., Odd 3 určování I. A. BB. 2. (3), Odd 3 určování II. A. CC. 1., Odd 3 určování III. D. {AA. BB. CC.()} DD.()} 4., Odd 3 určování IV. (I) A. FF., Odd 3 určování IV. (II) B. 4.

Vymezení AuxC Vedlejší věty (klausa) jsou vztažné a spojkové. U vztažné věty se zavěší přímo její predikát na své místo ve větě nadřazené (na slovo, které rozvíjí), vztažné slovo zaujme nějakou funkci uvnitř své vedlejší věty (př. 2). Jde-li však o větu spojkovou, je tato spojka, která dostane a fun AuxC, umístěna mezi rozvíjené slovo a predikát vedlejší věty. Stane se tak technicky řídicím uzlem celé své klause (př. 1).

1. cítila, jak na ni jdou mdloby

2. nevěděla, kdy zmizí

Podřadících spojek, které označujeme AuxC, je značné množství. Často jsou homonymní, mohou tedy plnit i jiné funkce. Na příklad slovo *co* je spojkou AuxC jen ve významu časovém (blízkém spojce *když*), zvláště následuje-li za odkazovacími výrazy *poté*, *mezitím*, *zatím*, nebo je-li součástí „vícečlenné“ spojky *jen co*.

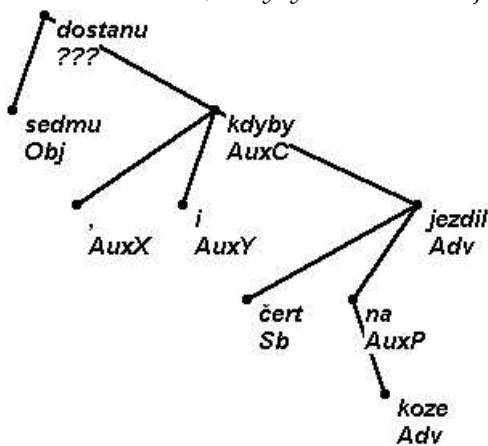
I když jsou i takové spojky (např. *aniž*), které mohou vystupovat zároveň jako podřadící (AuxC) i koordinační (Coord), velká většina spojek patří pouze do jedné z těchto dvou kategorií a nesmí se zaměřovat (koordinační spojky viz v části 3.5.1.6 v kap. 3.5.1).

Seznam podřadicích spojek AuxC: *aby, ač, ačkoli, ačkoliv, aniž, at', at' již, at' už, až, byť, co, dokud, i kdyby, i když, jak, jakkoli, jakkoliv, jakmile, jako, jakož, jelikož, jen co, jestli, jestliže, kdežto, kdyby, kdykoli, kdykoliv, když, leda, ledaže, ledva, ledvaže, -li, mezitímco, necht', než, nežli, pakli, pakliže, pokud, poněvadž, potěco, protože, přestože, sotva, sotvaže, takže, třeba, třebaš, třebaže, zatímco, zda, zdali, že*

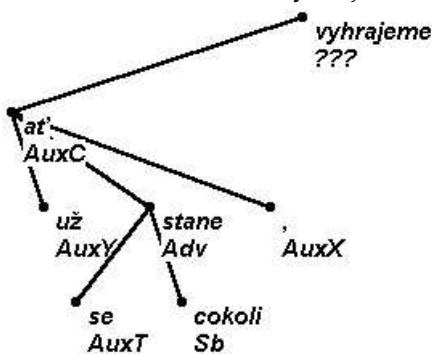
Složené (vícečlenné) podřadicí spojky Většina spojek je tvořena pouze jedním slovem. Jsou však i spojky dvojslovné a ty nám pak ve stromu zabírají dva uzly. Abychom je tedy mohli zachytit, používáme funkci AuxY. Z dvojslovné spojky vybereme jedno slovo (podle následujících příkladů), které zaujme posici celé spojky. Dostane a fun AuxC a bude zavěšeno podle výše řečených pravidel mezi rozvíjené slovo a predikát vedlejší věty. Druhé (zbylé) slovo zavěšíme na toto AuxC a označíme jej zmíněnou a fun AuxY. (O této funkci se píše v kapitole 3.3.7.7, kde je část 3.3.7.7 věnována právě podřadicím spojkám.)

V následujících příkladech je *zvýrazněna* část s a fun AuxC:

1. přišli, *i když* není středa
2. sedmu dostanu, *i kdyby* čert na koze jezdil

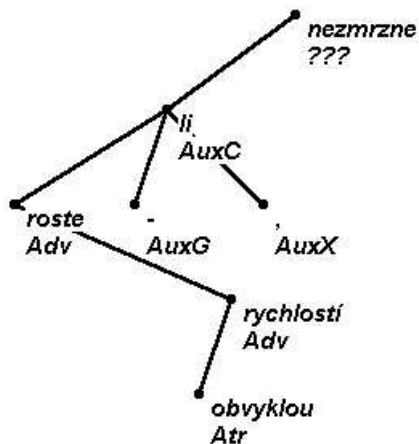
3. *at' už* se stane cokoli, vyhraje

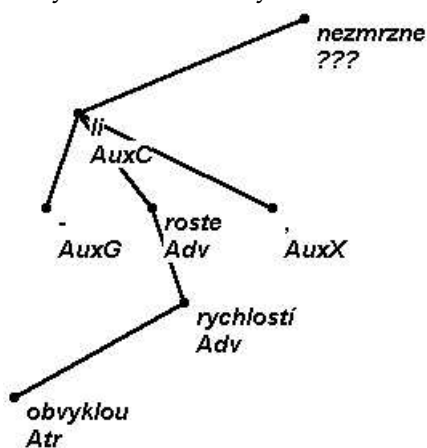
4. zařídím to, jen *co* se usadím

Zachycení spojky li I tato spojka tvořící samostatný uzel se zavěšuje stejně jako všechny ostatní spojky. Pomlčka, která se před ní nachází, dostane a fun AuxG a zavěšíme ji přímo na uzel *li* (podle kap. 3.3.8.4, část 3.3.8.4). Slovo nacházející se před pomlčkou zastává svoji běžnou funkci ve větě. Je-li tedy predikátem (př. 1), bude viset na spojce, je-li jiným větným členem (př. 2), zavěsí se tam, kam patří podle anotačních pravidel.

1. roste - li obvyklou rychlostí, nezmrzne

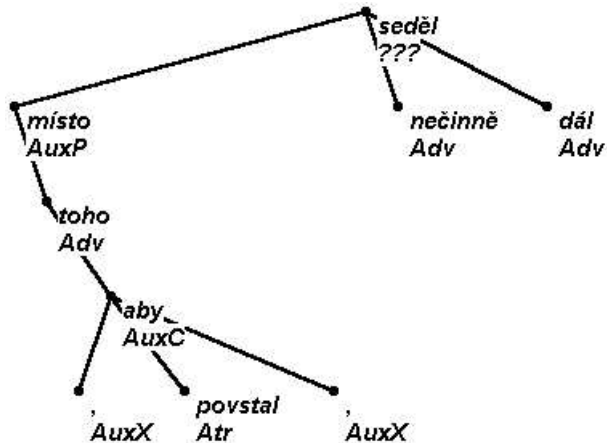
2. obvyklou - li roste rychlostí, nezmrzne

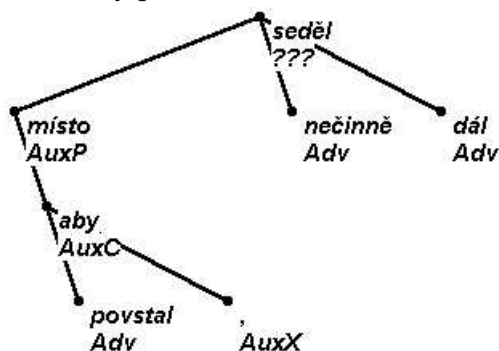
Napojení vedlejších vět Pokud nadřizená věta obsahuje nějaký odkaz (odkazovací slovo), který odpovídá připojované větě, nemusí být zcela jasné, kam podřizenou větu (tedy technicky spojku) zavěsit. Obecně se o tomto problému hovoří v kapitole 3.7.4. Zde si povšimněme některých problémů týkajících se spojek.

Je-li odkazovacím slovem zájmeno *to* (příp. v pádě), je podle pravidel (část 3.7.4.1) vedlejší věta (ve funkci *Atr*) zavěšena na toto zájmeno, jak ukazuje příklad 1. Pokud je však tato vedlejší věta spojková a zájmeno *to* by bylo v předložkovém pádě, může se stát, že právě toto zájmeno bude vynecháno a ve větě zbyde pouze předložka. Potom můžeme vedlejší větu (tedy technicky spojku) zavěsit přímo na tuto předložku. Její predikát dostane ovšem takovou *a fun*, jakou by dostalo zájmeno *to*, nebylo-li by vynecháno. Tento případ je ukázán na příkladě 2.

1. místo toho, aby povstal, seděl nečinně dál

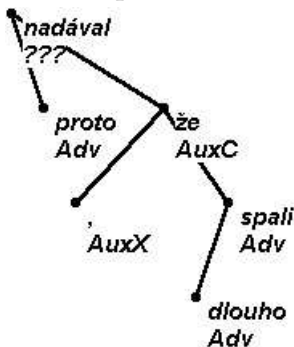

2. místo aby povstal, seděl nečinně dál

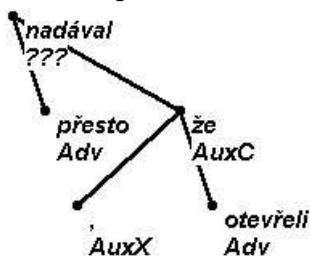

Jak je uvedeno v části 3.7.4.2, adverbciální odkazy i adverbciální klause, na něž odkazují, se zavěšují vedle sebe (nejde-li o případ odkazovacího *to*). Platí to i pro sousloví *proto, že, přesto, že, poté, co, mezitím, co, zatím, co, ...*, ze kterých vznikly jednoslovné spojky (*protože, přestože, potéco, mezitímco, zatímco, ...*), pokud jsou v textu napsána odděleně.

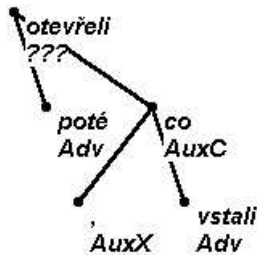
1. nadával proto, že dlouho spali

2. nadával přesto, že otevřeli

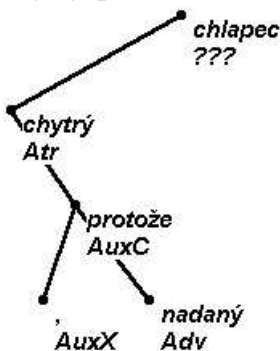

3. otevřeli poté, co vstali

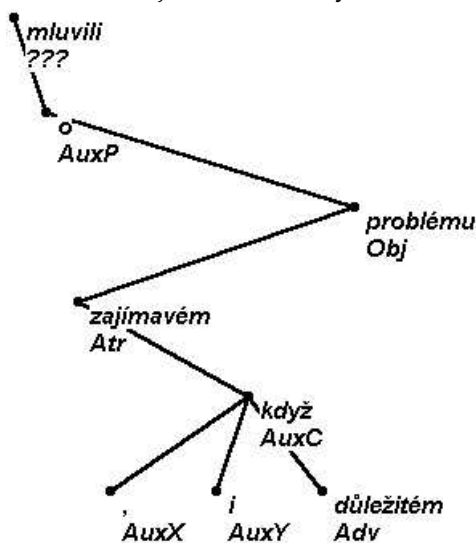

Samotný větný člen připojený podřadicí spojkou Někdy se může stát, že spojka podřadicí nepřipojuje vedlejší větu, ale pouze samostatný větný člen. Často se tak stává u spojek jako a než, tento problém je podrobně popsán v kapitole 3.7.9. Může se tak stát ale i u jiných, běžných spojek. Obecné kritérium, které rozhodne, kdy jde o skutečný větný člen, je, že připojovaný člen nejde běžně rozšířit ve větu (klausi) - nelze nic doplnit. Pokud cosi doplnit lze, pokud tedy na místě za spojkou měla správně stát úplná věta (klausa), jde o případ elipsy, kdy z klause zbyl jen některý její člen. Ten tedy dostane a fun ExD, neboť nad ním schází predikát. O vskutku samotné větné členy, které jsou připojeny spojkami (a dostanou proto některou běžnou a fun, v našem případě a patrně většinou, či dokonce vždy Adv), jde třeba v následujících příkladech (Adv je zvýrazněno):

1. chytrý, protože *nadaný* chlapec

2. mluvili o zajímavém, i když *důležitém* problému

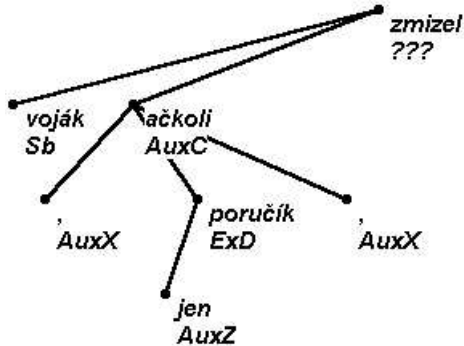

3. udělal to moudře, protože *potichu*

4. plodná, byť *nudná* debata

Jindy půjde o ExD , protože o případ elipsy v klauzi:

1. chlapec je chytrý, protože *nadaný* (= protože je nadaný)
2. voják, protože v *uniformě*, zašel za roh (= protože byl v uniformě)
3. voják, ačkoli jen *poručík*, zmizel (= ačkoli byl jen poručíkem)

3.3.7.2 Předložky AuxP

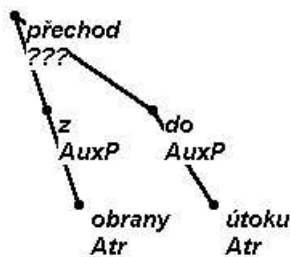
Kapitola o předložkách má dvě části. V části 3.3.7.2 je popsáno, jak a kam se klasické předložky zavěšují. Předložky však nejsou pouze klasické - jednoslovné a jednouzelné. Za předložky považujeme i tzv. předložky nepravé, které mohou být složeny i z více slov a zabírat tedy více uzlů. Jak zachycujeme je, se dozvíte v části 3.3.7.2.

Odkazy na Šmilauerovu NS: OČ II. A. AA. 1., Odd 3 určování I. A. BB. 3., Odd 3 určování II. A. AA. 5., Odd 3 určování III. D. průběžně, Odd 3 určování IV. (I) A. BB. 2.

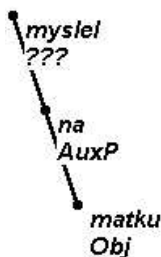
Zachycení předložek Předložky obecně označujeme funkcí $AuxP$. Jejich místo ve stromě je nad jménem, které uvozují. Zavěsí se tedy tam, kam by se zavěsilo jméno, které by předložku nemělo, a teprve na předložku se zavěsí jí uvozené jméno.

Předložky $AuxP$ jsou *zvýrazněny*:

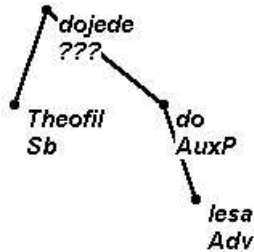
1. přechod z obrany *do* útoku

2. myslel *na* matku

3. Theofil dojede do lesa

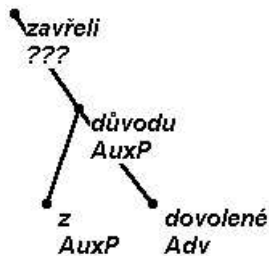

Nepravé předložky Za předložky považujeme i předložky nepravé a chováme se k nim podobně jako ke klasickým. Jejich seznam je přiložen v dodatcích v kapitole 4.1. Je-li nepravá předložka jednoslovná, nebude v zachycení žádný rozdíl, bude zavěšena stejně jako předložka normální (př. 1). Nepravé předložky ale mohou být i víceslovné. V tom případě se vybere poslední slovo (uzel) takové předložky a ten se zavěsí jako předložka normální nad uvozované jméno. Zbylé předchozí uzly se zavěsí přímo na tento vybraný poslední uzel všechny vedle sebe. I ony dostanou stejnou a fun AuxP (př. 2 a 3).

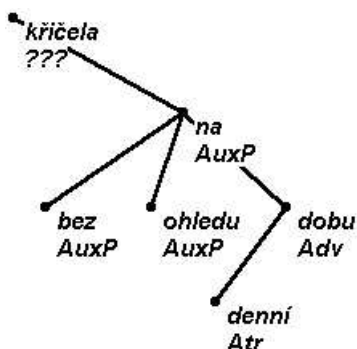
1. jednali *ohledně* dědictví

2. zavřeli z *důvodu* dovolené

3. křičela *bez ohledu na* denní dobu

3.3.7.3 Zdůrazňovací slova AuxZ

V části 3.3.7.3 zjistíte, jaká slova mohou dostávat a fun AuxZ, za jakých okolností se tak děje a jak se tato slova chovají. Část 3.3.7.3 ukazuje, kde všude mohou AuxZ viset (co mohou zdůrazňovat), a najdete v ní také několik stromů pro jednotlivé případy. V části 3.3.7.3 se

dozvíte o případě sousloví *více než*, které za určitých podmínek považujeme za zdůraznění, a o jeho stromovém zachycení.

Odkaz na Šmilauerovu NS: OČ II. A. BB. 1.

Vymezení AuxZ *Afun AuxZ* přidělujeme částicím, které ve větě plní funkci zdůraznění některého větného členu. Mohou zdůrazňovat téměř kterýkoli větný člen.

Na uzlu s *afun AuxZ* může být zavěšeno pouze další *AuxZ* (v případě, kdy jedno zdůrazňuje druhé - viz 3.3.7.3), nebo *AuxY* (v případě, že jde o víceslovné zdůraznění - viz 3.3.7.3).

Pro naše potřeby jsou slova, která mohou dostat *afun AuxZ*, vymezena seznamem. Slova v něm neobsažená *afun AuxZ* dostat nemohou. Při sestavování seznamu jsme vycházeli z více zdrojů. Šmilauerův seznam je zde rozšířen o další slova, zvláště o ta, která za zdůrazňující považuje Akademická mluvnice češtiny (AM, 2, s. 228-238, zvl.235).

Seznam potenciálních *AuxZ*:

akorát, alespoň, ani, asi, aspoň, až, bezmála, cca, celkem, dohromady, dokonce, hlavně, hned, i, jakoby, jediné, jen, jenom, ještě, již, jmenovitě, kupříkladu, leda, málem, maximálně, minimálně, nanejvýš, například, ne, nejen, nejenže, nejméně, nejvíce, nikoliv, pak, patrně, pouze, právě, prostě, především, přesně, přímo, přinejmenším, rovněž, rovnou, skoro, snad, sotva, tak, také, takřkajíc, takřka, taktéž, taky, téměř, teprve, též, toliko, třeba, už, vůbec, zase, zcela, zejména, zhruba, zrovna, zřejmě, zvláště

Jako zdůrazňovací mohou v některých případech vystupovat i spojení *více než a méně než* - viz 3.3.7.3.

Většinu seznamu však tvoří slova homonymní, to znamená, že mohou v závislosti na kontextu dostat jinou *afun*. Slovnědruhově jsou homonymní především s příslovci, ale i s jinými slovními druhy. Například podle SSC je:

až

příslovce, spojka podřadící a částice

jen

příslovce, částice a citoslovce

i

spojka souřadná, částice nebo součást spojkových podřadných výrazů (*i když, i kdyby*).

Rozhodnutí o konkrétní *afun* (*AuxZ* či jiné) tedy provede anotátor na základě kontextu. V následujících příkladech jsou některá slova ze seznamu (*zvýrazněná*) uvedena v některých svých funkcích:

1. *zvláště* studenti se výborně projeví - *AuxZ*
2. (hodně =) *zvláště* přitažlivě vypadá - *Adv*
3. (hodně =) *zvláště* velký - *Adv*
4. to je *přímo* skandál - *AuxZ*
5. cesty vedou *přímo* i oklikou - *Adv*
6. stát *i* nadále podporuje bydlení - *AuxZ*
7. vyskytly se klady *i* úskalí - *Coord*

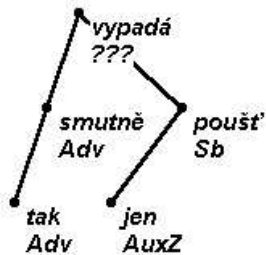
Někdy ani celá věta nestačí k jednoznačnému určení funkce. Například ve větách:

1. uzavření dohody bude trvat *ještě* několik týdnů
2. svět zajímají z Minska *ponejvíce* zprávy strategického významu

může *zvýrazněné* slovo kromě funkce AuxZ být i ve funkci Adv a zavěšeno na slovese.

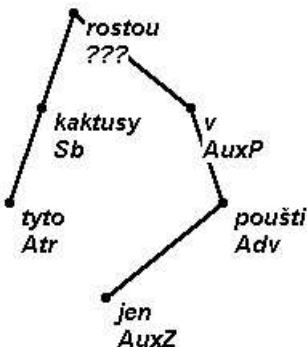
Členy rozvíjené pomocí AuxZ Ve stromové struktuře zavěšujeme AuxZ na slovo, které zdůrazňuje. Příklady ukazují zdůraznění holého jména (př. 1), jména v předložkovém pádě (př. 3), celé jmenné fráze (př. 4, 5), nepravé předložky (př. 6, 7), číslovky (př. 8), slovesa (př. 10), adverbia (př. 11), adjektiva (př. 12), jiné zdůrazňovací částice (př. 13), jednotlivých členů koordinace (př. 14) a vedlejší věty (př. 15).

1. tak smutně vypadá *jen* poušť

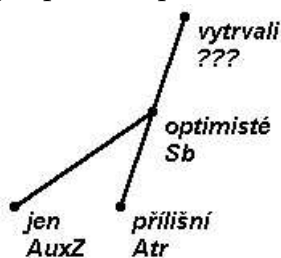

2. *teprve* Karel to rozhodl

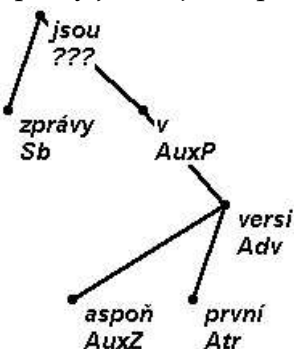
3. tyto kaktusy rostou *jen* v poušti

4. *jen* přílišní optimisté vytrvali

5. zprávy jsou *aspoň* v první versi

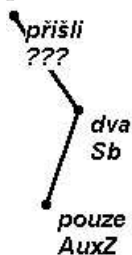
6. rostou právě uprostřed pralesa

7. rostou naprosto nezávisle na podmínkách

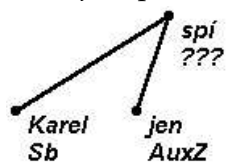

8. přišli pouze dva

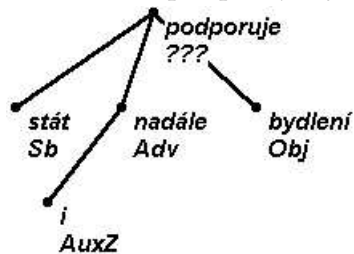

9. vydrželi jen dva

10. Karel jen spí

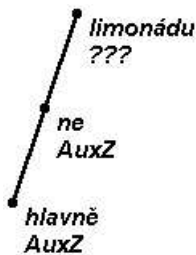
11. stát i nadále podporuje bydlení

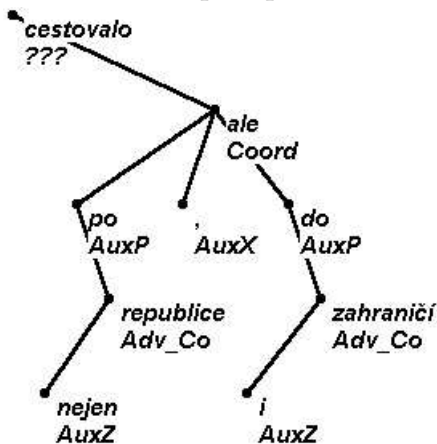
12. svetr je pouze zelený

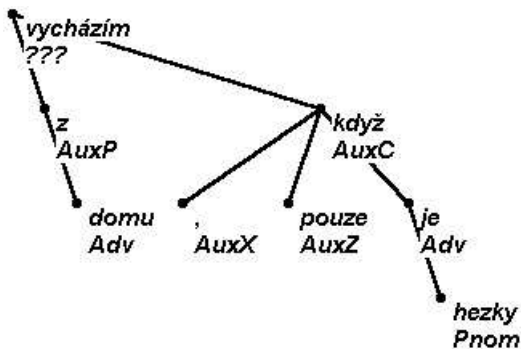
13. hlavně ne limonádu

14. cestovalo nejen po republice, ale i do zahraničí

15. vycházím z domu, pouze když je hezky

Zdůraznění podstatných jmen a číslovek:

V postavení u podstatného jména či číslovky jsou některá slova vždy AuxZ, tedy nemohou obdržet jinou afun. Seznam slov dostávajících AuxZ vždy, stojí-li u substantiva či číslovky (jedná se o podseznam všech potenciálních AuxZ): *akorát, alespoň (aspoň), asi, celkem, dohromady, i, málem, maximálně, minimálně, nanejvýš, nejméně, nejvíce, právě, přesně, přinejmenším, skoro, taky, téměř, zhruba*

Zdůraznění nepravých předložek:

Zatímco při zdůraznění předložkového pádu s „běžnou“ předložkou se zdůrazňovací slovo věší až na jméno, předložky tzv. nepravé (viz 3.3.7.2, část 3.3.7.2) mohou být zdůrazněny samy o sobě.

Zdůraznění slovesa:

I na predikátu může být někdy zavěšeno AuxZ (viz př. 10). Tento případ se však nesmí zaměňovat s výskytem tzv. částice vztahující se k obsahu celé výpovědi, ta se zavěšuje také na sloveso, ale dostává a fun AuxY (viz kapitolu 3.3.7.7, část 3.3.7.7). V těchto příkladech jde o „částici k výpovědi“ - *zdůrazněná* AuxY:

1. *patrně* se nikdo z nás nezúčastní
2. máme to *bohudík* za sebou

Zdůraznění vedlejších vět:

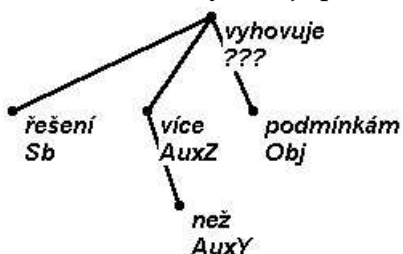
U vedlejších vět uvozených složenými spojky „i když“, „i kdyby“, nejde o zdůraznění. Slovo „i“ je zde nedílnou součástí spojky a dostává a fun AuxY (viz kapitolu 3.3.7.7, část 3.3.7.7).

Víceslovná zdůraznění V určitých případech vystupují jako zdůraznění také sousloví „více než“ a „méně než“. Stává se tak tehdy, když jsou autorem porušeny syntaktické vazby, když slovo více/méně nelze zachytit běžným způsobem uvedeným v kapitole 3.7.9. Jde na příklad o konstrukce morfologicky ekvivalentní příkladu více než tisícový zástup (správně je: větší než tisícový zástup). A fun AuxZ dostává slovo více/méně, slovo než visí na něm a dostává a fun AuxY (děje se tak v souladu s pravidly o a fun AuxY - viz kap. 3.3.7.7, část 3.3.7.7).

1. *více než* tisícíhlavý zástup

2. řešení *více než* vyhovuje podmínkám.

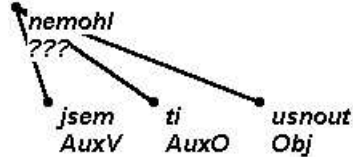
3.3.7.4 Emocionální, rytmické částice (mi, vám, si, ...; to, ono) AuxO

Odkazy na Šmilauerovu NS: OČ II. A. DD. 2., OČ II. A. BB. 2.

Částice AuxO Afun AuxO dostávají: 1. dativ sdílnosti a dativ emocionální, 2. rytmické částice bez vlastní syntaktické funkce.

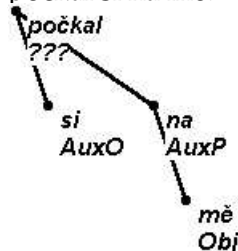
1. Dativ sdílnosti má ve větě funkci navazování a udržování kontaktu (to vám byla zábava, včera jsem ti nemohl usnout, on ti byl celý nesvůj). Funkci kontaktní má i dativ zainteresování, někdy označovaný rovnou jako dativ sdílnosti (kyselina nám začíná reagovat, běží nám osmá minuta, neparkujte nám na trávě). Dativ emocionální citově zabarvuje výpověď (to je mi pěkný pořádek, ty nám tu lenošit nebudeš). O odlišení těchto typů dativů od jiných se píše v kapitole 3.7.5.

nemohl jsem ti usnout.

Ve formě zmíněných dativů se může octnout i částice si. Také ta potom dostává afun AuxO (viz pravidlo SI 4 v kapitole 3.7.8).

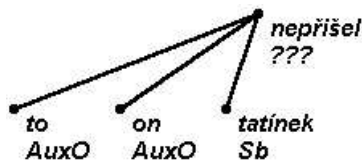
počkal si na mě.

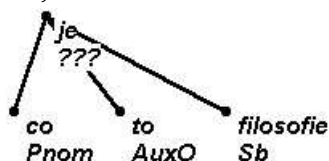
2. Některá slova (to, ono, co, ...) se ve větách vyskytují „nadbytečně“. V podstatě duplikují nějaký jiný přítomný (naplněný) větný člen. Jde o záležitost rytmickou či citovou. V případě, že ve větě najdeme jiný prvek vystupující ve zdánlivé funkci těchto slov, označíme tato slova afun AuxO. Stane se tak například i tehdy, vystupuje-li takové slovo ve zdánlivé funkci subjektu ve větě jednočlenné (to přší).

Částice s afun AuxO jsou *zvýrazněny*:

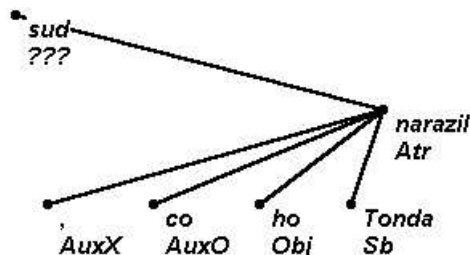
1. *to on* tatínek nepřišel

2. co je *to* filosofie

3. sud, *co* ho Tonda narazil.

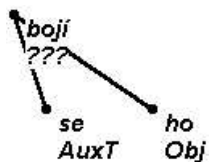

3.3.7.5 Reflexívum tantum (se, si) AuxT

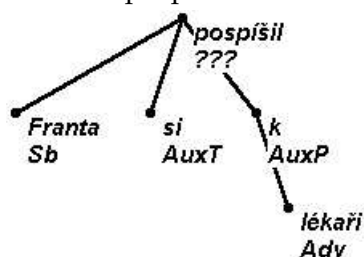
Odkaz na Šmilauerovu NS: OČ II. A. DD. 2.

Částice AuxT *Afun AuxT* dostávají částice *se, si* tehdy, když sloveso bez nich neexistuje. Jde o tantum. Tento případ popisují pravidla SE 1 a SI 1 v kapitole 3.7.8).

1. bojíse ho

2. Franta si pospíšil k lékaři.

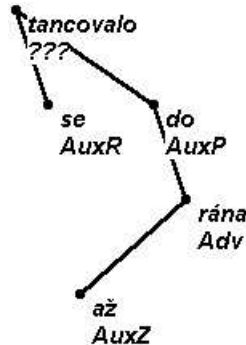

3.3.7.6 Zvratné pasívum (se), opisné pasívum AuxR

Odkazy na Šmilauerovu NS: OČ II. A. DD. 2., Odd 2 dvojčlenné věty 4 III. C. CC.

Částice AuxR *Afun AuxR* dostává částice *se*, jde-li o reflexivní pasívum podle pravidla SE 3 (příp. SE 4) v kapitole 3.7.8).

tancovalo se až do rána.

3.3.7.7 Části víceslovných spojení, některé částice, pokleslá vsuvka AuxY

Jevů, při kterých používáme *a fun AuxY*, je více a jsou různé. Tato kapitola je tedy vlastně výčtem jednotlivých rozličných případů použití této funkce. Dostávají ji částice vztahující se k celé výpovědi (3.3.7.7), částice uvozující volně připojený člen (3.3.7.7), spojka jako uvozující doplněk či objekt (3.3.7.7). Dostávají ji také součásti různých spojení, konkrétně koordinačních spojek (3.3.7.7), podřadicích spojek (3.3.7.7), aposičních výrazů (3.3.7.7) a zdůrazňovacích částic (3.3.7.7). V neposlední řadě ji dostávají též součásti frasémů, o nichž se píše v kapitole 3.7.6 (zde 3.3.7.7). Většina částí této kapitoly obsahuje seznamy. Jde o seznamy slov, která při dané příležitosti mohou dostat *a fun AuxY*. Vždy platí, že co není v seznamu, tuto *a fun* dostat nemůže.

Odkaz na Šmilauerovu NS: OČ II. A. DD. 3.

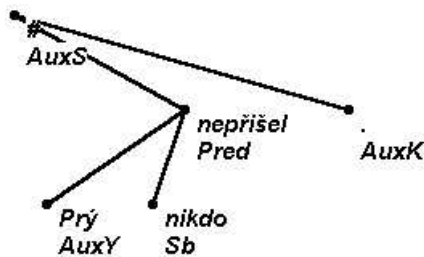
Částice vztahující se k celé výpovědi Funkci $AuxY$ připisujeme mimo jiné částicím, které se vztahují k obsahu celé výpovědi, tzn. typům tradičně zvaným větná příslovce. Tím se odlišují od částic zdůrazňujících, které se mohou vztahovat k jednotlivým podstatným jménům (i jmenným frázím), číslovkám a příslovcím, popřípadě k vedlejším větám (viz kapitolu 3.3.7.3). Částice lze identifikovat pouze na základě kontextů, v nichž vystupují. Většinou jsou totiž homonymní, především s příslovci, popř. se spojkami. Od příslovcí se liší tím, že nejsou větnými členy a s jinými slovy ve větě nevytvářejí syntagma. Od spojek se liší tím, že nemají samostatnou vyhraněnou spojovací funkci. Slova, která mohou obdržet a fun $AuxY$, jsou dána seznamem. To znamená, že slova, která v seznamu nejsou, nemohou vystupovat v roli částice vztahující se k celé výpovědi. Holou a fun $AuxY$ tato slova dostanou, nejsou-li v textu graficky oddělena (např. čárkami). Pokud oddělena jsou, obdrží a fun $AuxY-Pa$, jde o parentesi. Pro obě tyto funkce však platí stejné seznamy. O parentesi typu $AuxY-Pa$ se píše v kapitole 3.6.2.

Seznam potenciálních $AuxY$ vztahujících se k celé výpovědi, které jsou homonymní s příslovci: asi, bohudík, bohužel, copak, cožpak, jakoby, jasně, jistě, jistěže, jistojistě, kupodivu, možná, nakonec, naopak, například, nesporně, nicméně, nu, nuže, opravdu, ostatně, patrně, pochopitelně, pravděpodobně, prostě, prý, přece, přece jen, přece jenom, rozhodně, samozřejmě, skutečně, snad, stejně, tak, tedy, totiž, údajně, určitě, věru, vlastně, však, zajisté, zřejmě. Seznam potenciálních $AuxY$ vztahujících se k celé výpovědi, které jsou homonymní se spojkami: aby, ať, ať již, ať už, kdyby, necht', ovšem, tudíž, že.

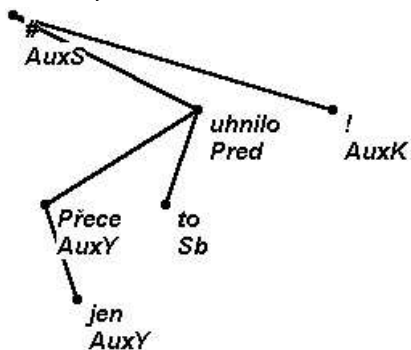
Ve stromové struktuře zavěšujeme částici s funkcí $AuxY$ na predikát příslušné věty. Jedná-li se o více slov, která patří k sobě (přece jen, ať už, nikoli dvě samostatné částice - například kupodivu), zavěsí se jedno na druhé, přičemž výše bude zpravidla první v řadě.

V následujících příkladech jsou *zvýrazněné* částice $AuxY$ zasazeny do kontextu konkrétních vět:

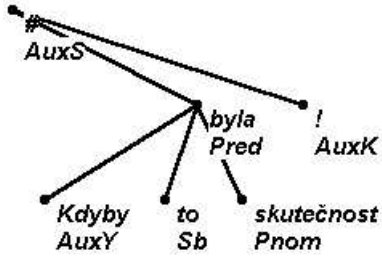
1. # Prý nikdo nepřišel.

2. # Přece jen to uhnilo !

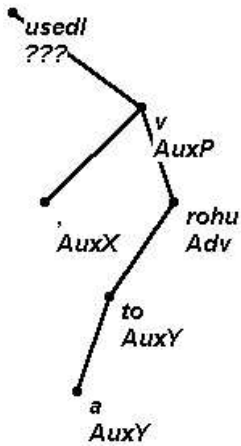

3. # *Kdyby* to byla skutečnost !

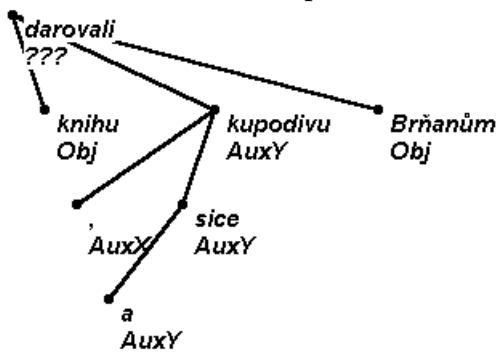

Částice uvozující volně připojený větný člen Volně připojené větné členy (je jim věnována kapitola 3.7.13.) bývají uvozeny částicemi *a to*, *a sice*, *a*. Volně připojené členy (bývá většinou jediný, ale může jich být i více) dostanou svoji běžnou *a fun*, zavěšení částic a čárky je zřejmé z příkladů. Čárky visí na krajních členech jako závorkovací interpunkce (ta je popsána v části 3.3.8.4 v kap. 3.3.8.4). Částice, které dostávají *a fun AuxY*, se zavěšují na první člen a v případě, že jsou dvojuzlové, visí první uzel částice na druhém.

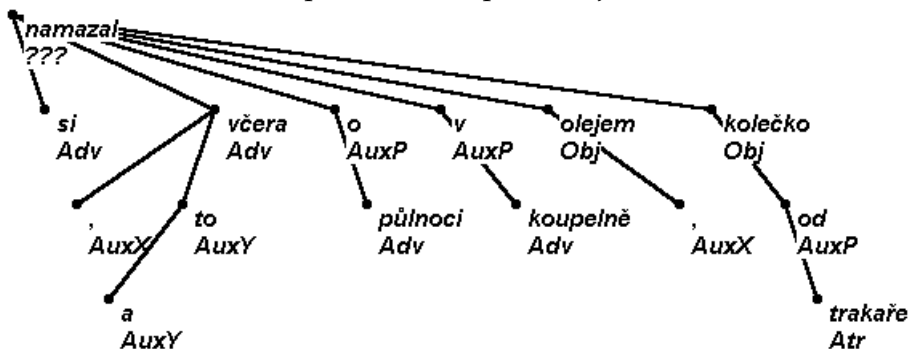
1. *usedl, a to v rohu*

2. *darovali knihu, a sice kupodivu Brňanům*

3. *namazal si, a to včera o půlnoci v koupelně olejem, kolečko od trakaře.*

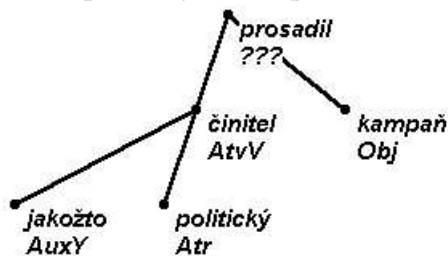

Spojka jako uvozující doplněk nebo předmět Funkci $AuxY$ připisujeme i spojkám coby, jako, jakoby, jakožto v případech, kdy substantiva (příp. adjektiva) uvozená těmito spojkami mají význam doplňku (viz kap. 3.3.6, část 3.3.6.5) nebo objektu (viz kap. 3.3.4, hlavně část 3.3.4.6). Pro odlišení jako ve významu spojky ($AuxC$) a jako ve funkci součásti doplňku ($AuxY$) doporučuje Šmilauer jednoduchý test: jde-li o připojení doplňku, můžeme nahradit jako spojkou jakožto. Například ve větě „Kutná Hora byla založena jako horní osada“ nejde o srovnání, ale o doplněk - Kutná Hora byla založena jakožto horní osada; tzn., že jako má funkci $AuxY$. Srov. „spí jako zabitý“ - v těchto případech jde o klasickou spojku, která se zavěšuje v souladu se zásadami pro $AuxC$. Totéž, co pro doplněk, platí i pro objekt. Spojky jako, jakožto - $AuxY$ uvozující doplněk/objekt se ve stromové struktuře zavěšuje na tento doplněk/objekt s funkcí $Atv, AtvV / Obj$ jako jeho dceřinný uzel, aby doplněk/objekt zůstal ve spojení se slovem, ke kterému patří.

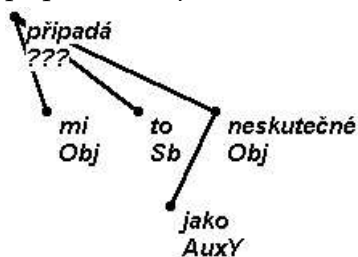
1. odmítl nabídku jako málo atraktivní

2. jakožtopolitický činitel prosadil kampaň

3. případy to jako neskutečné.

Částice vystupující jako součást spojovacích výrazů Funkce $AuxY$ patří také částicím, které vystupují jako součást výrazů uvádějících koordinaci, a to jednak složených klasických spojek (v kap. 3.5.1 část 3.5.1.7) a jednak některých výrazů koordinaci běžně uzavírajících (v kap. 3.5.1 část 3.5.1.4).

Seznam složených koordinačních spojek (zvýrazněny jsou součásti s a fun $AuxY$):

V případě „odloučených“ výrazů (typ ani ... ani, buď ... anebo, sice ... ale atd.) považujeme za nositele spojovacího vztahu druhou část. První složka dostává a fun AuxY. Částice s funkcí AuxY vystupující jako součást spojovacího výrazu zavěšujeme ve stromové struktuře na příslušnou spojku (vedle sebe).

Seznam běžných, ale nestandardních ukončení koordinace (zvýrazněny jsou součásti s a fun AuxY):

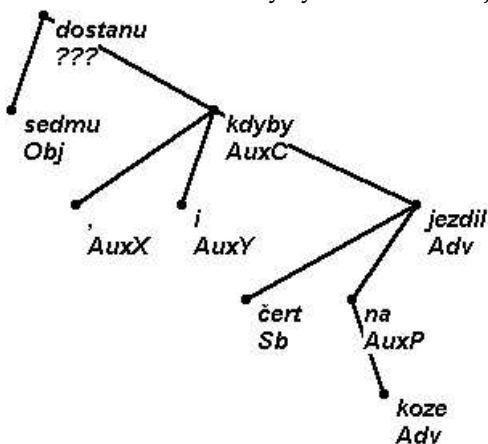

Na koordinační spojku (která bude řídit celou koordinaci) pověsíme zbylá slova a přidělíme jim a fun AuxY. V případě, že jsou tato slova dvě, visí první na druhém.

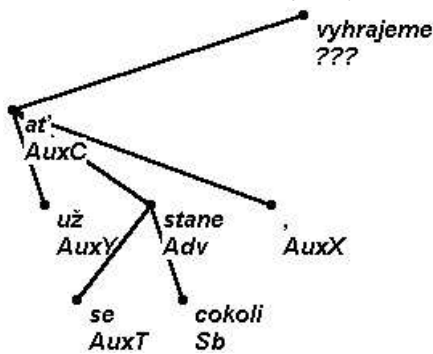
Složené podřadicí spojky I podřadicí spojky (AuxC) mohou být vícečlenné (viz 3.3.7.1). Pozor však na záměnu s pouhým zdůrazněním vedlejší věty. Je-li vedlejší věta uvozena na příklad slovy pouze když, je spojkou samotné když a slovo pouze je zdůrazňovací (viz 3.3.7.3). Naproti tomu spojky uvedené v seznamu jsou nedělitelné.

Seznam složených podřadicích spojek (zvýrazněna jsou AuxY visící na druhém členu, který má a fun AuxC):

1. sedmu dostanu, i kdyby čert na koze jezdil

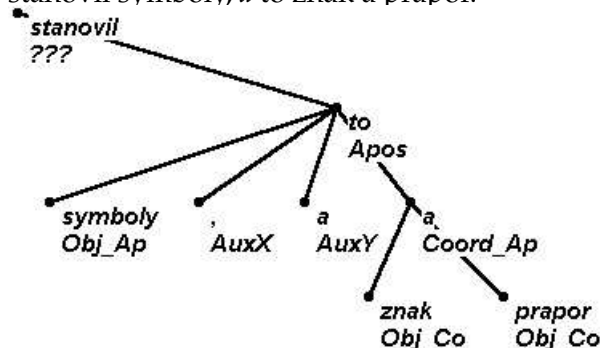

2. at' už se stane cokoli, vyhrájeme

Víceslovné aposiční výrazy Je-li výraz uvádějící aposici vícečlenný, stane se řídicím uzlem s a fun Apos poslední slovo v řadě. Ostatní členy visí na tomto řídicím a dostávají a fun AuxY.

Částice s a fun AuxY je zvýrazněna: stanovil symboly, a to znak a prapor.

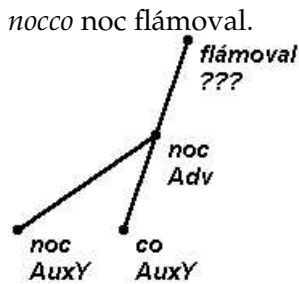
Aposici mohou uvádět na příklad následující víceslovné výrazy: a sice, a tedy, a to, jako je (tvar slovesa být), jako např., jako například, tak třeba, to jest, to znamená.

Složené zdůrazňovací částice Zdůrazňovací částice jsou většinou jednoslovné (viz 3.3.7.3). Výjimku tvoří sousloví „více než“ a „méně než“, která za jistých okolností (porušení syntaktických vazeb - viz 3.3.7.3) mohou být zachycena jako dvojslovná zdůraznění. Slovo „než“ potom dostává a fun AuxY a zavěsí se na druhý uzel, který dostává AuxZ.

více než tisícíhlavý zástup.

Součásti frasémů A fun AuxY dostávají také všechny součásti rozličných frasémů. O tomto problému se píše v kapitole 3.7.6.

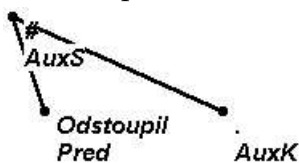
3.3.8 Grafické symboly (interpunkce); kořen stromu AuxS, AuxK, AuxX, AuxG

Interpunkcí se rozumí všechny grafické symboly, které nejsou součástí slov ani čísel psaných číslicemi. Především jde o čárku, která se zpracovává zvláštními pravidly a má obecně i jinou funkci (nejběžněji dostává 1 AuxX - viz kap. 3.3.8.3), dále pak o tečku, otazník, vykřičník, středník, dvojtečku, závorky a uvozovky všech druhů, hvězdičky, lomítka apod. Funkce se těmto dalším interpunkčním symbolům přiděluje podle jejich postavení ve větě: buď jde o interpunkci stojící na konci věty a oddělující danou větu od další věty (viz kap. 3.3.8.2), nebo jde o interpunkci uvnitř věty (ta nejběžněji dostává 1 AuxG - viz kap. 3.3.8.4). Zvláštní případ tvoří přidaný symbol #, který tvoří kořen stromu (viz kap. 3.3.8.1). Pro veškerou interpunkci (kromě kořene AuxS, u kterého se to stát nemůže) platí pravidla o ExD. Visí-li tedy interpunkce v důsledku elipsy ve stromě jinde, než by normálně měla, nahrazují se 1 AuxK, AuxX, AuxG (stejně jako 1 běžných větných členů) 1 ExD.

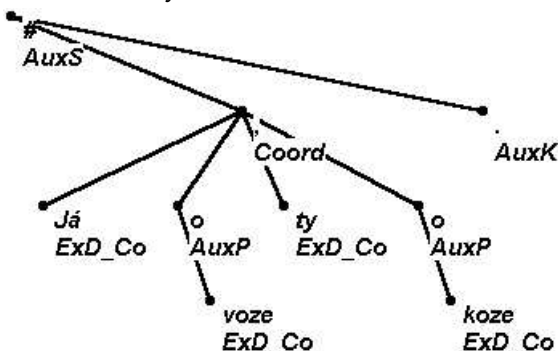
3.3.8.1 Kořen stromu AuxS

Posice kořene stromu Ke každému segmentu, který je předmětem naší analýsy, je automaticky navíc přidán symbol #. Tento symbol vždy tvoří vrchol svého stromu a je již předem automaticky označen 1 AuxS. Za běžných okolností na něm visí predikát hlavní věty (s 1 Pred) a koncová interpunkce (viz kap. 3.3.1 a 3.3.8.2). V případě neúplných vět neobsahujících predikát visí na symbolu # jeden či více uzlů s 1 ExD, které mohou být případně zavěšeny přes pomocné AuxP nebo AuxC (viz kap. 3.4.1). Ve specifických případech může být mezi symbolem # a predikátem (Pred) podřadící spojka s 1 AuxC (viz část 3.4.1.4 v kap. 3.4.1). Všechny zmíněné členy mohou navíc být koordinované (na kořeni bude viset uzel s 1 Coord, viz 3.5.1), nebo může jít o parentesi (člen dostane příponu -Pa, viz 3.6).

1. # Odstoupil.

2. # Já o voze, ty o koze.

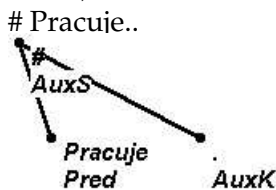

3.3.8.2 Koncový symbol věty AuxK

Tato kapitola má jen dvě části. V části 3.3.8.2 jsou popsána všechna běžná ukončení vět a to, jak se k nim chováme. V části 3.3.8.2 je pak ukázán příklad novinového nadpisu a jeho dohodnuté zavěšení.

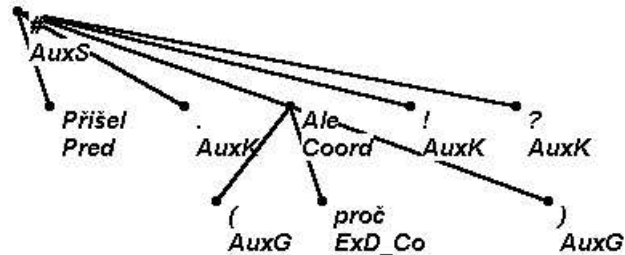
Odkaz na Šmilauerovu NS: OČ I. A. (částečně).

Běžné věty Koncová interpunkce věty je označena speciální analytickou funkcí *AuxK*. Je-li na konci věty několik interpunkčních symbolů, jsou takto označeny všechny. Tato funkce je (jako jedna z mála) přiřazena koncové interpunkci již při přípravě dat pro ruční anotování. Je však třeba vždy zkontrolovat, zda interpunkce nemá jinou funkci (mohlo by jít např. o tečku za zkratkou apod., kdy by bylo třeba použít funkci *AuxG*, nebo o případ kdy se v jednom stromě vyskytuje více *AuxK*, potom je třeba je doplnit manuálně podle následujících konvencí). Normální ukončení věty tečkou ukazuje příklad:

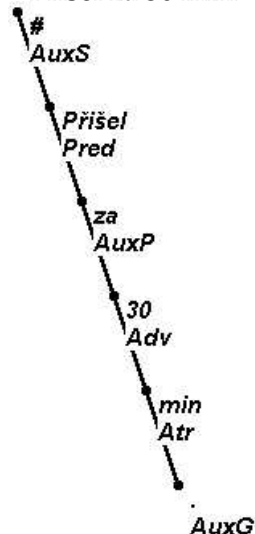
Je-li (obvykle z technických důvodů, především díky nedokonalosti programu pro rozpoznávání hranic vět) v jednom stromě třeba zachytit věty dvě, použije se funkce *AuxK* i pro interpunkci ukončující ostatní věty. Ve výsledném korpusu by se taková „věta“ již neměla vyskytnout (bude se opravovat ručně). Závorky vyskytující se v příkladech visí dle pravidel o obecné interpunkci na řídicím členu uvozené části věty.

Přišel. (Ale proč !?)

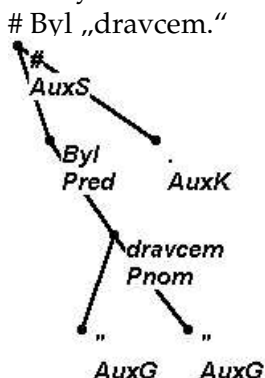

Je-li na konci věty pouze jediný interpunkční symbol, zastupující symbolů více (např. když oznamovací věta končí zkratkou následovanou tečkou, ale v textu je tečka jen jedna, jak je podle pravopisných pravidel obvyklé), má koncová interpunkce věty nejnižší prioritu, tedy příslušný uzel se považuje za součást věty a nikoli koncovou interpunkci:

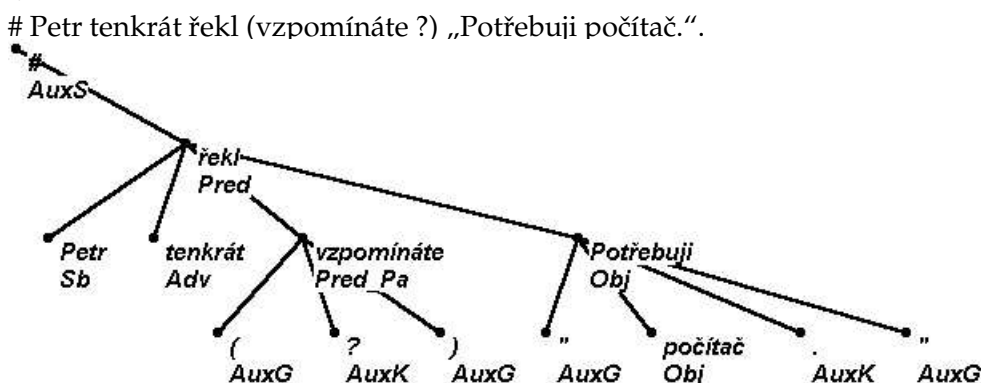
Přišel za 30 min.

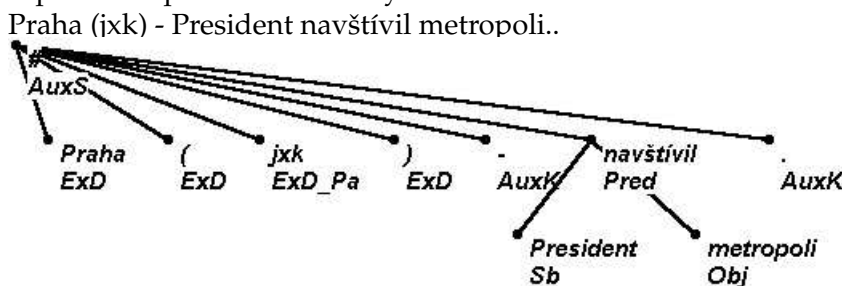
Typografické konvence nutí některé interpunkční symboly změnit přirozené pořadí. I v takových případech postupujeme tak, že interpunkci věšíme na uzel, kam přirozeně patří. Vznikne tím neprojektivní strom. To ilustruje následující příklad. Uvozovky jsou zde zavěšeny podle pravidel o obecné interpunkci na řídicím slově toho podstromu, který je jimi uvozen. Koncová tečka visí na kořeni stromu, i když „slovosledně“ předchází uzavírající uvozovky.

Ve většině případů se koncová interpunkce zavěšuje na kořen stromu (kde je ostatně často zavěšena již programem pro přípravu dat). Zvláštním způsobem se ale přistupuje ke „koncové“ interpunkci, která evidentně náleží nějaké samostatné větné klausi (například přímé řeči nebo parentesi - oba tyto případy zachycuje příklad), a to i v případě, že leží na konci věty (i tehdy vlastně plní dvě funkce, z nichž my dáme přednost funkci ukončení parentese či přímé řeči). V tomto případě se tato „koncová“ interpunkce zavěší na predikát nebo jiný technicky řídicí uzel klause, ke které náleží (obdrží také a fun AuxK). Chybí-li tento řídicí uzel, zavěsí se zmiňovaná „koncová“ interpunkce na nejbližší vyšší uzel a obdrží a fun ExD.

Nadpisy a šifry Články v některých novinách standardně začínají stylem, který popisuje tento příklad. Způsob zavěšení byl stanoven dohodou.

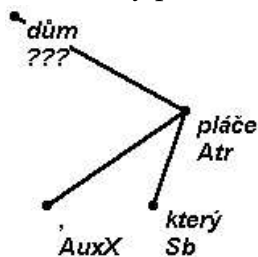

3.3.8.3 Čárka AuxX

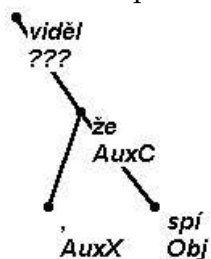
Zachycení interpunkčních čárek Čárka se používá k oddělení klausí a k oddělení členů koordinace nebo aposice. S výjimkou případu, kdy čárka zastupuje hlavní uzel koordinace či aposice, je její funkce vždy AuxX (nebo ExD). Pokud zastupuje hlavní uzel koordinace, dostává 1 Coord (viz též kap. 3.5.1). Zastupuje-li hlavní uzel aposice, dostává 1 Apos (viz též kap. 3.5.2). Závislost čárky (směrem k jejímu řídicímu uzlu) je podobně jako u ostatní interpunkce technická, nikoli gramatická.

1. Čárka oddělující vedlejší větu se věší na (technicky) řídicí uzel vedlejší věty, což je buď spojka s funkcí AuxC v případě vedlejších vět spojkových nebo jiný řídicí uzel vedlejší věty (obvykle přísudek u vedl. vět vztazných) s příslušnou funkcí; je-li přísudek elidován nebo chybí spojka, věší se na nejbližší nadřazený uzel a dostane funkci ExD (viz kap. 3.4.1). Pokud je vedlejší věta vložena a obě její oddělující čárky jsou ve větě přítomny, věší se obě na tentýž uzel.

1. dům, který pláče

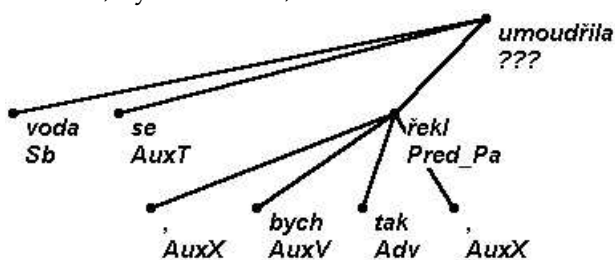

2. viděl, že spí

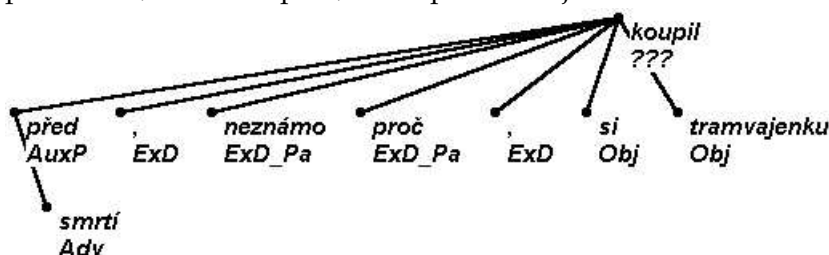

2. Odděluje-li čárka parentesi, věší se na (technicky) řídicí uzel parentese. Je-li (gramaticky) řídicím členem parentese uzel s hodnotou funkce ExD-Pa, pak se čárka (nebo obě čárky, pokud je parentese vložena uprostřed věty) věší na nejbližší vyšší uzel a dostane funkci ExD (pozor, nikoliv ExD-Pa). To se týká i jakékoli jiné interpunkce oddělující parentesi (z jedné strany nebo z obou stran).

1. voda se, bych tak řekl, umoudřila

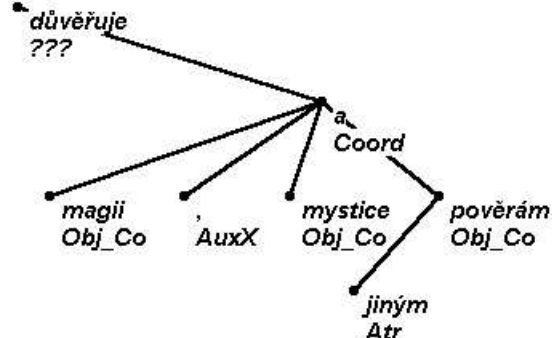

2. před smrtí, neznámo proč, si koupil tramvajenku

3. Čárky oddělující věty či členy spojené souřadně (tedy jde o koordinaci) se věší na příslušnou koordinační spojku či jinak vybraný koordinační uzel s afun Coord (ale, a, neboť, proto apod.). Někdy se ale může stát, že i pro zavedení tohoto koordinačního uzlu jsme nuceni využít čárku. Bude to čárka, která bude poslední v řadě a bude tedy označena Coord. Ostatní oddělovací čárky s funkcí AuxX se zavěsí na ni. Podrobně se o koordinaci praví v kap. 3.5.1.

důvěřuje magii, mystice a jiným pověrám.

4. Dojde-li ke kombinaci více jevů, stává se, že některá čárka ve větě chybí. Přesněji řečeno jedna čárka plní více funkcí najednou a přitom se vyskytuje pouze jako jediný uzel. Při rozhodování, kterou z jejích funkcí ve stromě zachytíme, věšíme takovou čárku „co nejvýše“. Vyskytne-li se souběh čárky hlavní koordinační s funkcí Coord a jiné čárky (s funkcí AuxX nebo ExD) přirozeně tak má přednost funkce koordinační. Při souběhu koordinační čárky s funkcí AuxX a jiné čárky ji zavěšíme na ve stromě nejvýše položený uzel, na kterém by mohla viset. Dochází-li k souběhu čárek na téže úrovni stromu (např. při souběhu čárky uzavírající vedl. větu s čárkou otevírající nebo koordinační) provede se zavěšení podle těchto priorit:

1. koordinační čárka s funkcí Coord
2. čárka otevírající vedl. větu
3. koordinační čárka s funkcí AuxX
4. čárka uzavírající vedl. větu

3.3.8.4 Interpunkce, ostatní grafické symboly AuxG

Nejprve si v části 3.3.8.4 řekneme, kdy označujeme interpunkci funkcí AuxG a jaké jsou výjimky. Další části jsou věnovány jednotlivým typům interpunkce z hlediska její funkce (významu) a zachycení těchto typů. Jde o interpunkci závorkovací, uzavírající vyčleněnou část textu (3.3.8.4), interpunkci uvozovací, oddělující část textu (3.3.8.4), interpunkci ukončující zkratku (3.3.8.4), interpunkci za řadovou číslovkou (3.3.8.4), interpunkci nadbytečnou (3.3.8.4), interpunkci u spojky „li“ (3.3.8.4) a interpunkci ve složených jménech (3.3.8.4).

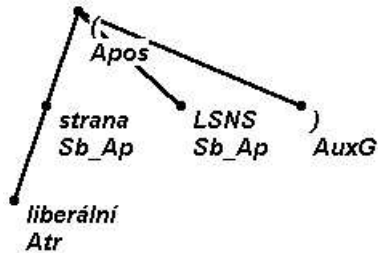
Vymezení interpunkce AuxG Interpunkce se obecně označuje jako AuxG. Tato funkce je (jako jedna z mála) přiřazena veškeré interpunkci (s výjimkou čárky a interpunkce stojící na konci věty) již při přípravě dat pro ruční anotování. Je však třeba vždy zkontrolovat, zda interpunkce nemá jinou funkci. Je-li koncovým symbolem věty, může obdržet afun AuxK (3.3.8.2), čárky zase většinou dostávají afun AuxX (3.3.8.3), i když se k nim často chováme stejně, jako k běžné interpunkci popsané dále.

Kromě funkcí AuxG, AuxK, AuxX (příp. ExD) může (obecná) interpunkce dostat ještě afun Apos a Coord.

Prvním případem je uvozovací interpunkce druhé části aposice, a to tehdy, když nelze pro aposiční uzel použít obvyklého výrazu (tj., např. apod.). Závorka, dvojtečka nebo jiná

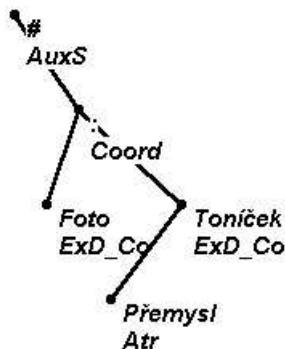
uvozující interpunkce se zde stane aposičním uzlem (Apos); v případě, že jde o tzv. závorčovací interpunkci, visí pak její druhá část na tomto uzlu s funkcí AuxG. K zachycení aposice blíže v kapitole 3.5.2.

liberální strana (LSNS).

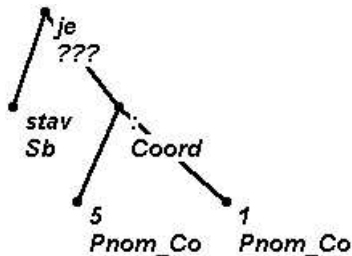

Případem druhým je interpunkce koordinační. Jednak může koordinovat dvě věty, jednak části celků, které se běžně oddělují dvojtečkou, jako jsou sportovní výsledky či zápisy času tvaru hh:mm. Případně pohlédni do kapitoly 3.5.1.

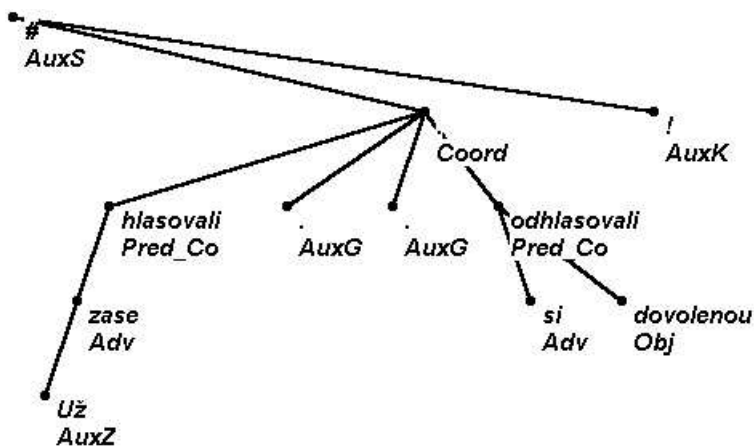
1. # Foto : Přemysl Toniček

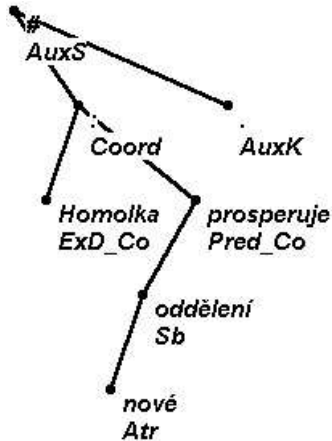
2. stav je 5 : 1

3. # Už zase hlasovali ... odhlasovali si dovolenou !

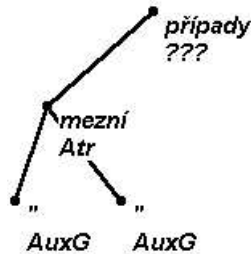

4. Homolka : nové oddělení prosperuje ...

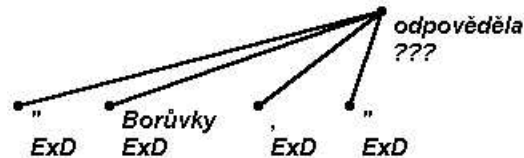
Závorkovací interpunkce Interpunkce tzv. „závorkovací“ (závorky a uvozovky všeho druhu, příp. i čárky, mají-li pouze „závorkovací“ funkci) se věší na řídicí uzel uvozené části věty:

„mezní“ případy.

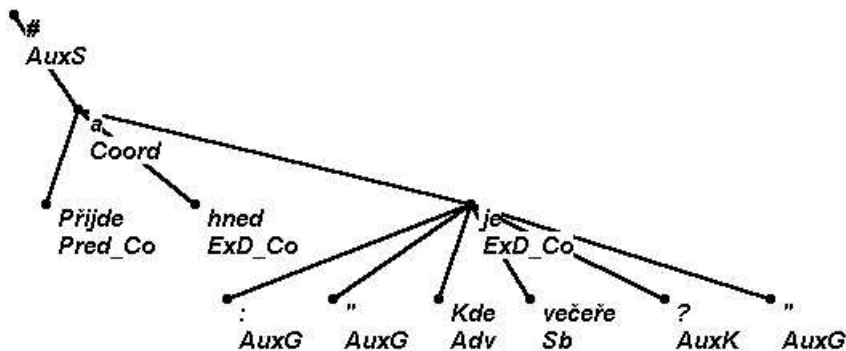
Pokud řídicí člen uzávorkované části, na kterém má interpunkce viset, chybí, použije se mechanismus ExD pro větné členy z uzávorkované části i pro interpunkci. Interpunkce se tedy pověsí na nejbližší vyšší uzel a její funkce bude ExD .

„Borůvkv,“ odpověděla.

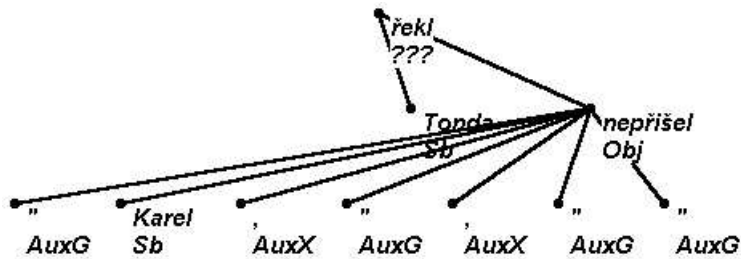

Je-li však řídicí slovo uzávorkované části přítomno, zůstává interpunkční funkce nezměněna, a to i tehdy, má-li řídicí slovo samo funkci ExD (jde o případ, kdy je sice elidován nějaký gramaticky nadřazený člen, avšak interpunkce by na tomto členu stejně nevisela).

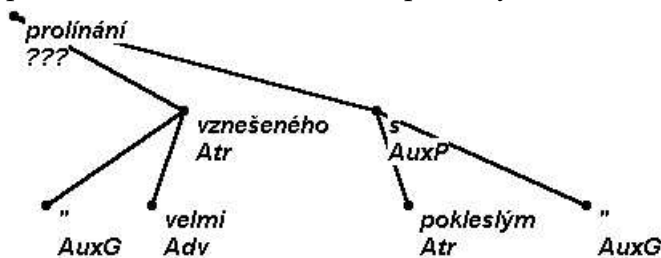
1. # Přejde a hned : „Kde je večere?“.

2. „Karel,“ řekl Tonda, „nepřišel“.

3. prolínání „velmi vznešeného s pokleslým“.

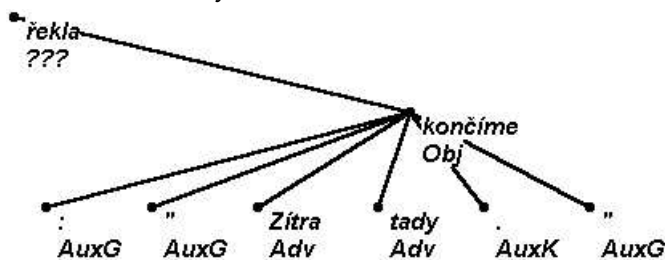
Je-li vedlejší věta (nejčastěji přímá řeč) přerušena uvozující hlavní větou, pověsí se (často neprojektivně) všechny uvozovky na řídicí člen přímé řeči, kterou uvozují.

Stává se, že závorkovací interpunkce odděluje více členů a nejde přitom o elipsu. „Závorky“ se potom zavěsí na řídicí uzly krajních členů vydělené části věty:

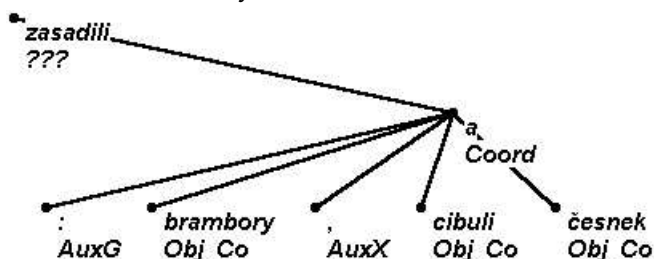
Závorkovací interpunkce se vyskytuje mimo jiné u přímé řeči. Té je věnována samostatná kapitola 3.7.1.

Uvozovací interpunkce (dvojtečka) Přímá řeč nebo některé koordinační výčty bývají odděleny od části, která je uvozuje. Nejčastěji se pro tento účel používá dvojtečka. Této interpunkci budeme zde říkat uvozovací. Uvozovací interpunkci zavěšujeme na řídicí uzly uvozované části (přímé řeči, výčtu). I tady může být uplatněno pravidlo E_{xD} . V případě, že tento hlavní uzly chybí, zavěsíme uvozovací interpunkci na nejbližší vyšší uzly a přidělíme ji 1 E_{xD} .

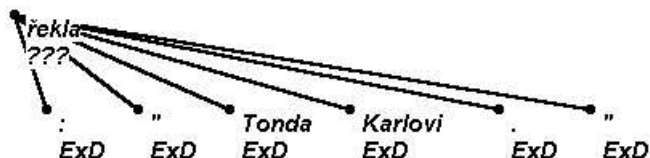
1. řekla : „zítra tady končíme.“

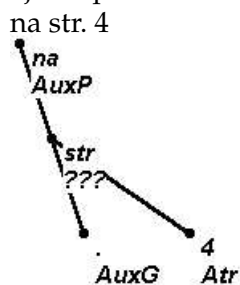
2. zasadili : brambory, cibuli a česnek

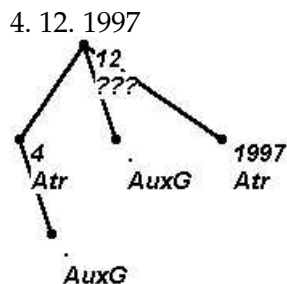
3. řekla : „Tonda Karlovi.“

Interpunkce za zkratkou (tečka) Zkratka bývá většinou ukončena tečkou. Tuto tečku zavěšujeme přímo na uzel obsahující zkratku.

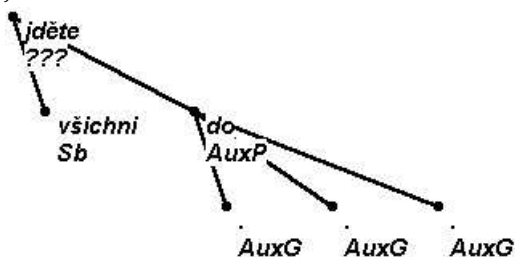

Interpunkce za řadovou číslovkou (tečka) Také tečka za řadovou číslovkou se zavěšuje přímo na tuto číslovku.

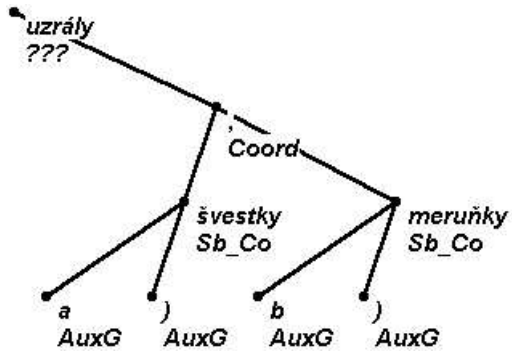

Nadbytečná interpunkce (tři tečky) Nadbytečné znaky, které se ve větě vyskytují, zavěšujeme na nejbližší vhodný uzel. Nepřipadá-li nám vhodný žádný význačný uzel, zavěsíme je co nejvýše, ale tak, aby nebyla porušena projektivita stromu. Nadbytečnými bývají často znaky na místě vynechaných slov (tři tečky). Pro ty je vhodným uzlem ten, kde by visela vynechaná slova. Tři tečky však také často bývají součástí koordinace nebo dokonce jejím řídicím uzlem.

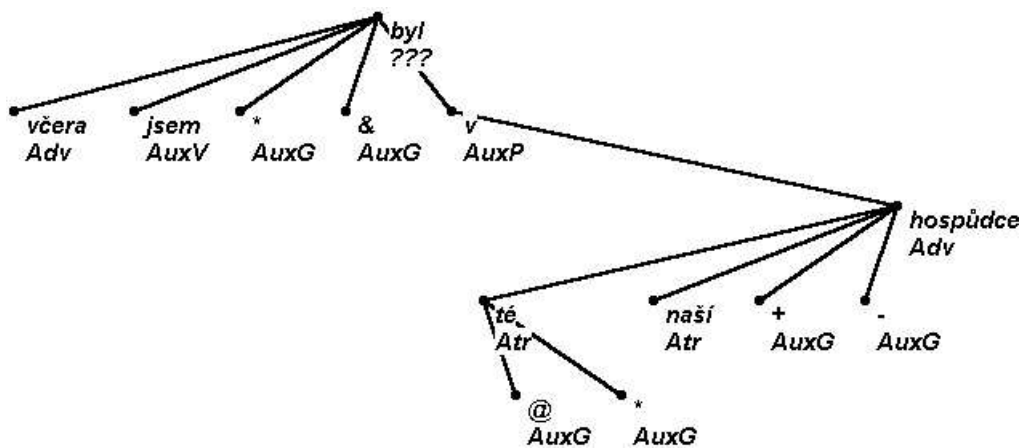
1. jděte všichni do...

2. uzrály a) švestky, b) meruňky

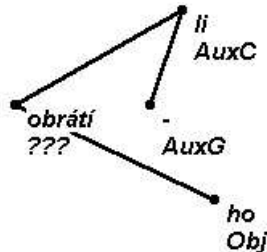

3. včera jsem * & byl v té @ * naší + - hospůdce.

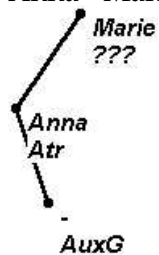
Interpunkce u spojky *li* (pomlčka) Pomlčka před *li* se zavěší přímo na tuto spojku, které je věnována část 3.3.7.1 v kap. 3.3.7.1.

obráť - li ho

Interpunkce ve složených jménech Interpunkci (nejčastěji pomlčky) ve složených jménech (i cizích) se zavěšují na rozvíjející uzly uzlu hlavního, a to z vnitřní strany. Jak se přesně zachycují tato jména je popsáno v kapitole 3.7.12 a případně 3.7.10.

Anna - Marie

3.4 Elipsy; jednočlenné věty bez slovesa

Odkazy na Šmilauerovu NS: Odd 1 jednočlenné věty 3 I. A.-F., Odd 2 dvojjmenné věty 4 V.B, OČ II A. CC., OČ IV H. CC.

3.4.1 Elipsa ExD, ExD-Co

V části 3.4.1.1 si řekneme, co je elipsa a jak se k ní obecně chováme. Hned vzápětí v části 3.4.1.2 si popíšeme její různé typy a stanovíme, že pro nás je důležitá hlavně tzv. elipsa aktuální, při jejímž zachycení používáme *afun ExD*. Různým případům aktuálních elips je věnována další část 3.4.1.3. Konkrétní případy mohou být samozřejmě i jiné, seznam je spíše namátkovým výběrem častěji se vyskytujících jevů. Jde o tyto typy: elipsa predikátu v jednočlenných větách (3.4.1.3), elipsa predikátu při jeho opakování (3.4.1.3), elipsa predikátu v klausích uvozených spojky jako a než (3.4.1.3), elipsa predikátu v příslovích a rčeních (3.4.1.3), elipsa predikátu být ve slovesně jmenném přísudku (3.4.1.3), elipsa slovesa být jako komponenty složených slovesných tvarů (3.4.1.3) a elipsa přechodníku v doplňkových konstrukcích (3.4.1.3). Naproti tomu v části 3.4.1.4 si popíšeme případy tzv. elips lexikalizovaných, které zachycujeme bez použití *afun ExD*. Tento seznam je již závaznější a elipsu, kterou v něm typově nenajdeme, řešíme pomocí *ExD*. Seznam obsahuje tyto položky: elipsa spony u některých slovesně jmenných predikátů (3.4.1.4), elipsa rozvíjeného adjektiva u slovesných predikátů (3.4.1.4), elipsa atributivního adjektiva mezi substantivem a adverbiem (3.4.1.4), elipsa subjektu ve větě vůbec (3.4.1.4), elipsa řídicí věty (3.4.1.4), elipsa jednotek počítané věci (3.4.1.4), elipsa u vyjádření poměru (3.4.1.4), elipsa u zájmen *ten, ta, to* (3.4.1.4), elipsa substantiva u předložek (3.4.1.4).

Odkaz na Šmilauerovu NS: OČ IV H. CC.

3.4.1.1 Vymezení elipsy a *afun ExD*

Elipsa (výpustka) znamená vynechání výrazů, které očekáváme. Elipsa je primárně jevem roviny aktuálního větného členění. Je to typický prostředek mluvené řeči, v psaném textu se vyskytuje hlavně v určitých typech textů (adresy, dotazníky, formuláře apod.). O vynechání části výpovědi nerozhoduje její syntaktická funkce, ale to, zda jde o část základovou (východiskovou) nebo jádrovou. Jádro výpovědi zpravidla není možné vynechat.

Při výskytu elipsy situaci většinou (v souladu s níže uvedenými pravidly) řešíme pomocí *afun ExD*. Tuto funkci dostanou všechny uzly, které by byly zavěšeny na tom uzlu, který ve větě chybí, a zavěsí se právě tam, kde by byl zavěšen tento chybějící uzel.

Výjimkou jsou předložky a podřadicí spojky, které dostávají běžně *AuxP* či *AuxC*, a *afun ExD* propadá k uzlu na nich visícímu (představujícímu větný člen). Taktéž u koordinovaných či aponovaných spojení se tato funkce posouvá až k jednotlivým členům, které tedy označujeme *ExD-Co* nebo *ExD-Ap*, ale řídicí uzel koordinace či aposice si ponechává svoji *afun Coord* nebo *Apos*.

Naproti tomu výjimkou není ani interpunkce či jiné technické uzly, které v případě absence jejich pravého řídicího uzlu *afun ExD* dostat mohou (viz např. čárky v příkladech v kapitole 3.6.5).

3.4.1.2 Typy elips

Tradičně se elipsy podle různých hledisek rozlišují takto: elipsa kontextová či situační, elipsa slovní či větná a elipsa lexikalizovaná (ustálená) či aktuální. Při kontextové elipse dochází k vynechání některých východiskových syntaktických členů v závislosti na kontextu projevu. například na otázku *kam odjel váš bratr* lze odpovědět jen jádrem: *do Prahy*.

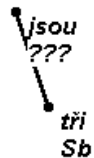
Při elipse situační jsou členy vynechávány v závislosti na konkrétní situaci projevu. Například při setkání proneseme *na procházku?* nebo při objednávání piva stačí říci *jedno*. Elipsa slovní znamená vypuštění jednoho slovního členu, zatímco elipsa větná znamená vypuštění větné klause.

Pro nás nejdůležitější je rozdělení třetí, které také použijeme při rozdělení dále popsaných jednotlivých případů elips. Zásadní rozdíl je v tom, že elipsu aktuální zachycujeme pomocí funkce E_{xD} , kdežto při zachycení elipsy lexikalizované tuto funkci nepoužíváme. Lexikalizovanou elipsu totiž už jako elipsu ani necítíme. Větnému členu syntakticky závislému na vypuštěném slově (který technicky zavěšujeme právě na místo vypuštěného slova) přiřazujeme z důvodů zachování konsistence podle okolností buď funkci takovou, kterou by měl, kdyby nebylo nic vypuštěno (př. 1 - elipsa slova *jít*), nebo funkci vypuštěného slova (př. 2 - elipsa slova *hodiny*). Elipsa aktuální se vyskytuje pouze aktuálně v dané větě, nejde o ustálený způsob vyjadřování. Větné členy syntakticky závislé na členu vypuštěném označujeme E_{xD} a zavěšujeme je tam, kde by visel člen vypuštěný (př. 3 - elipsa druhého výskytu slova *obec*).

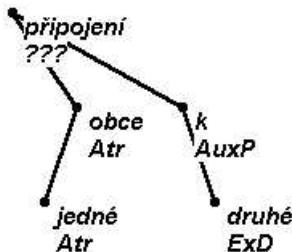
1. musím domů

2. jsou tři

3. připojení jedné obce k druhé

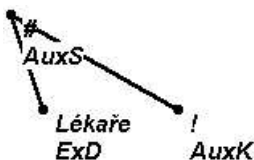

3.4.1.3 Elipsy řešené pomocí afun E_{xD}

Elipsa predikátu v jednočlenných neslovesných větách Srov. 3.4.2.

Slova s E_{xD} jsou zvýrazněna:

1. # Lékaře !

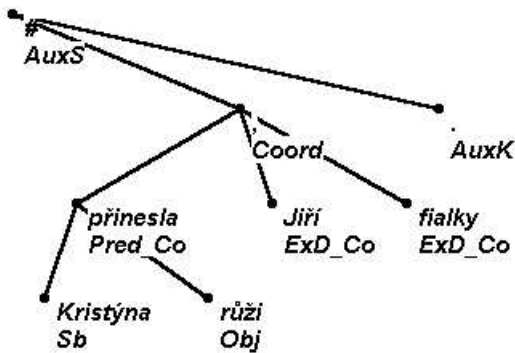

2. pěkný víkend

3. vztyk.

Elipsa predikátu při jeho opakování Slova s ExD jsou zvýrazněna:

1. # Kristýna přinesla růži, Jiří fialky.

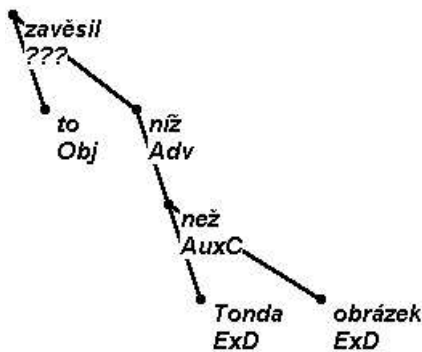

2. Kateřina cestuje vlakem do Kolína, my do Kopidlna autobusem

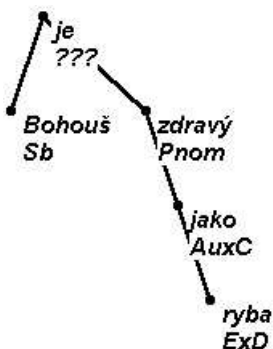
Elipsa predikátu v klausích uvozených spojkami jak(o), než(li) Afun ExD použijeme, nenásleduje-li za těmito spojkami věta s predikátem nebo větný člen, který dostane a fun Adv podle pravidla v části 3.3.5.5 v kapitole 3.3.5 a zvláště též v kap. 3.7.9. (Větný člen je Adv tehdy, když se určitým úzkým způsobem vztahuje k uzlu bezprostředně nad spojkou - je téhož druhu a mohl by tedy sám vystupovat ve větě namísto toho, co rozvíjí (lépe než dobře, více než pět, široký jako vysoký).).

Slova s ExD jsou zvýrazněna:

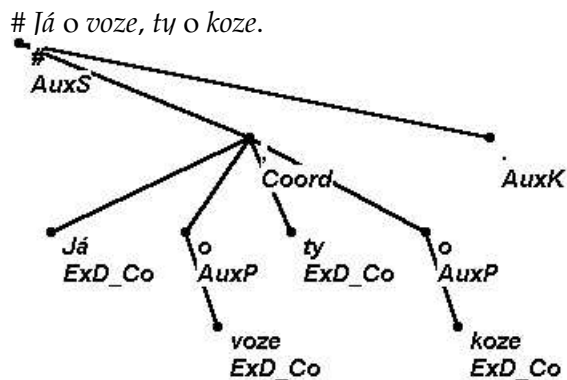
1. zavěsil to níž než Tonda obrázek

2. Bohouš je zdravý jako ryba.

Elipsa predikátu v příslovích a rčeních Slova s ExD jsou zvýrazněna:

Elipsa slovesa být ve slovesně jmenných predikátech Je-li vynechána spona u slovesně jmenného predikátu, je subjekt (S_b) i jmenná část (P_{nom}), stejně jako i všechna ostatní doplňení na sponě závislá, označena ExD. Z tohoto pravidla existují výjimky zmíněné v části 3.4.1.4.

Slova s ExD jsou *zvýrazněna*:

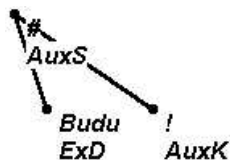
Pátrání zastaveno.

Elipsa komponenty složených slovesných tvarů Pokud se ocitne pomocné sloveso být (v úplném pedikátu mívá a_{fun} AuxV - viz 3.3.1.4) bez svého významového slovesa, na kterém by bylo zavěšeno, a jde evidentně o tento typ přísudku, dostane a_{fun} ExD. Stane se tak na příklad když věta *budu* má znamenat *budu jíst*.

Slova s ExD jsou *zvýrazněna*:

1. # *Budu* !

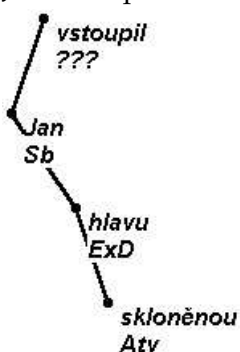

2. doufal jsem, že budeme malovat, ale *nebudeme*.

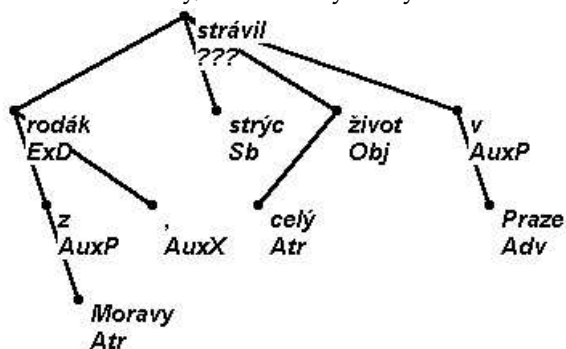
Elipsa přechodníku v doplňkových vazbách Problém těchto vazeb je popsán v části 3.3.6.5 v kap. 3.3.6. Chybějící přechodník by byl doplňkem.

Slovo s ExD je *zvýrazněno*:

1. Jan vstoupil *hlavu* skloněnou

2. *rodák z Moravy, strávil strýc celý život v Praze.*

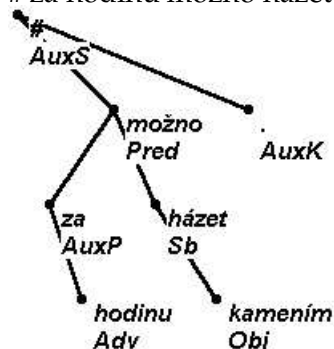

3.4.1.4 Elipsy řešené bez pomoci afun ExD

Elipsa spony u některých slovesně jmenných přísudků Existují slova, která běžně vystupují u spony jako jmenná část přísudku a u kterých nevádí, je-li tato spona vypuštěna. Pokud spona přítomna je, rozeberou se tato spojení samozřejmě obvykle podle pravidel o slovesně jmenném přísudku uvedených v 3.3.1.7 (spona má afun Pred, na ní jmenná část s afun Pnom).

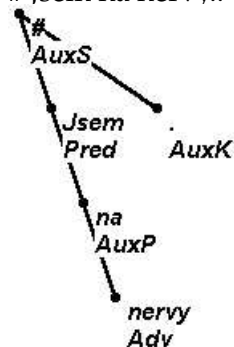
Je-li však spona nepřítomna, přebírá funkci Pred jmenná část a vystupuje tak v roli úplného predikátu (všechna doplnění visí na ní). Slova, pro která toto pravidlo platí, jsou dána seznamem: *třeba, nutno, možno, záhodno* (příp. jejich negativní tvary).

za hodinu možno házet kamením.

Elipsa přísudkového adjektiva Tímto vynecháním vznikají často problematické konstrukce. My určujeme člen závislý na vynechaném členu jako Adv. Ve větě z příkladu chybí slovo *nemocný*, určení *na nervy* tedy visí hned na *jsem*.

Jsem na nervy..

Elipsa adjektiva mezi substantivem a adverbium Adverbium může někdy převzít funkci atributu. Stává se tak tehdy, když je z úplné konstrukce vypuštěno adjektivum (většinou od slovesného pasíva - platby požadované předem), které by dané adverbium řídilo. Viz též část 3.3.3.3 v kapitole 3.3.3.

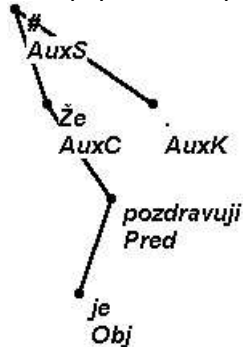
platby předem.

Elipsa subjektu Věty s vynechanou subjektovou částí se za věty neúplné nepokládají. Nehovoříme o elipse. Viz též část 3.3.1.3 v kapitole 3.3.1.

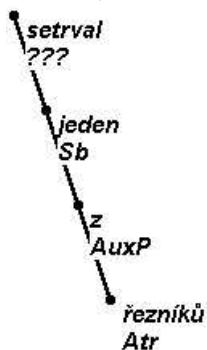
Elipsa celé řídicí věty Po vypuštění věty řídicí, kterou netřeba opakovat, dostáváme větu s podobou věty vedlejší. Její predikát označíme *Pred*, a nikoli příslušnou syntaktickou funkcí, kterou by dostal v souvětí, ani a fun *ExD*.

Že je pozdravuji.

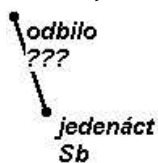

Elipsa počítaných jednotek Číslovky (číselná vyjádření počtu), i když u nich nejsou uvedeny jednotky, považujeme za plnohodnotné větné členy s tou funkcí, kterou by zastával právě uzel s jednotkami. Pokud je však vyjádření jednotek přítomno, je číselný údaj samozřejmě jeho *Atr* (krom obvyklé obrácené závislosti u nominativu a akusativu). Výjimku, kdy je takovýto číselný údaj označen *ExD*, tvoří typ koordinace ukázaný v posledním příkladu, kde jsme k použití této funkce dotlačení strukturou věty.

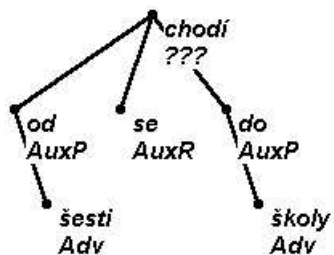
1. setrval jeden z řezníků

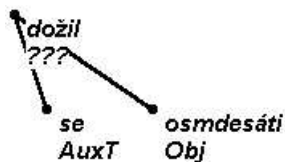
2. odbilo jedenáct

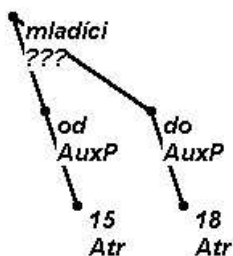
3. od šesti se chodí do školy

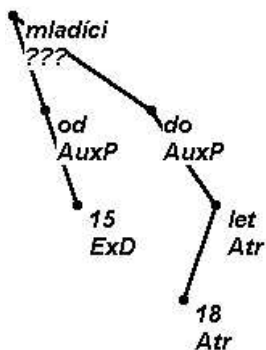
4. dožil se osmdesáti

5. mladíci od 15 do 18

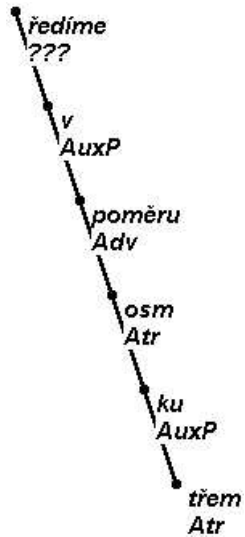

6. mladíci od 15 do 18 let.

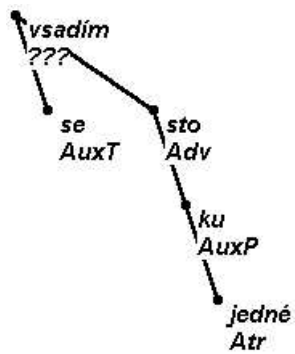

Zachycení určení poměru Při vyjadřování poměru (hlavně číselného) dochází často k elipse, je vynecháváno slovo poměr. V případě, že je toto slovo přítomno, zachycujeme větu konvenčně (i když i tak jde o méně obvyklý případ, vlastně o ustálené sousloví):

1. ředíme v poměru osm ku třem.

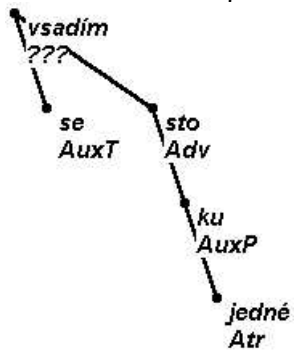

2. vsadím se sto ku jedné.

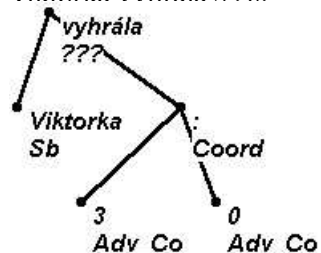
Je-li slovo poměr vynecháno, přebírá jeho syntaktickou funkci řídicí člen jeho popisu, tj. první číslo poměru:

vsadím se sto ku jedné.

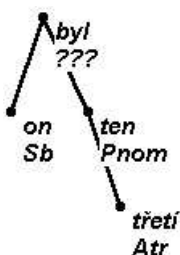
Varování

Není-li poměr zapsán slovy, zachycujeme jej jako koordinaci (viz část 3.5.1.9 v kap. 3.5.1):
 Viktorka vvhrála 3 : 0.

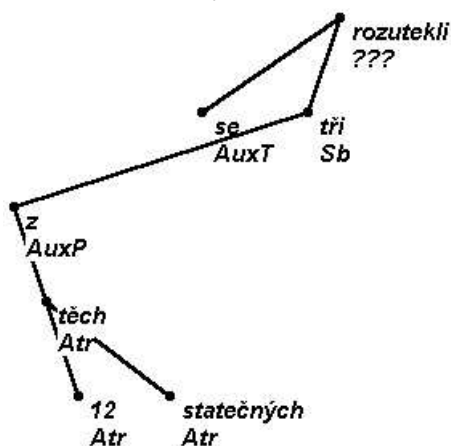

Ukazovací zájmena ten, ta, to Tato zájmena zastupují větný člen, v podstatě nejde o elipsu. Je-li však ve větě zároveň přítomno i slovo, na které toto zájmeno odkazuje, plní svoji funkci samozřejmě samo a zájmeno se stává jeho *Atr*.

1. on byl ten třetí

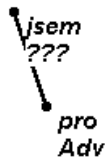

2. z těch 12 statečných se tři rozutekli.

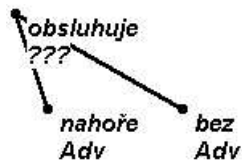

Elipsa substantiva po předložce V některých případech ve větě na místě předložkové fráze zbyde pouze předložka. Jde-li o ustálené vyjádření, může tato předložka přejmout funkci členu, který by uvozovala. Na příklad v uvedené větě jsem pro dostává předložka pro *a fun Adv*, kterou by dostalo vypuštěné slovo (*návrh, přijetí, schválení, usnesení, ...*) Nejedná-li se však o případ ustáleného vyjádření, jde-li o vypuštění zcela náhodné, neběžné (*včera jsme se octli v ; náhle zmizel za*), ponechává si předložka svoji běžnou *a fun AuxP*, i když na ní již nic dalšího nevisí.

1. jsem pro

2. obsluhuje nahoře bez.

3.4.2 Jednočlenné věty bez slovesa ExD, Exd-Co

V této kapitole se dozvíte pouze to, že i jednočlenné neslovesné věty spadají do oboru a fun ExD (v části 3.4.2.1), a dále to, jaké takové věty rozeznáváme (v části 3.4.2.2). Přestože je jich více druhů, chováme se ke všem stejně, což plyne z podstaty a fun ExD.

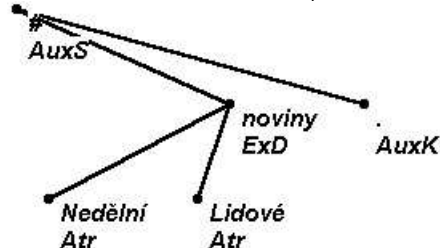
Odkazy na Šmilauerovu NS: Odd 1 jednočlenné věty 3 I. A.-F., Odd 2 dvojčlenné věty 4 V.B, OČ II A. CC..

3.4.2.1 Zachycení jednočlenných vět bez slovesa

Jednočlenným větám neobsahujícím sloveso přiřazujeme v našem pojetí a fun ExD.

Slovo s ExD je *zvýrazněno*:

Nedělní Lidové *noviny* ...

3.4.2.2 Druhy jednočlenných vět bez slovesa

1 Jmenné:

(a) substantivní:

Škola !

Nedělní Lidové noviny.

(b) adjektivní:

Skvělé!

Krásná.

(c) adverbialní:

Znameníť.

Kdepak !

2 Vokativní:

Franto !

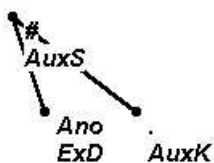
3 Citoslovečné:

Bum !

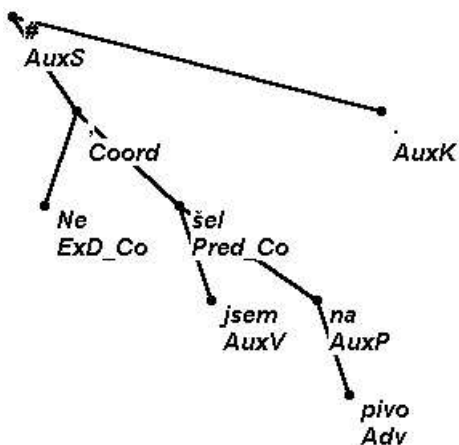
Jsou-li vokativ či citoslovce zapuštěny (*Franto, pojd' sem; Hej, nevíš, kam jde?*), dostávají afun ExD-Pa (viz kap. 3.6.5). Citoslovce může mít v některých případech funkci Pred - *Hybaj domů!* (viz část 3.3.1.5 v kap. 3.3.1). Jednočlenné věty infinitivní dostávají afun Pred: *Být pořád mladý, Nemít tolik práce.*

Zvláštní jednočlenné věty tvoří slova *ano, ne, ni, ba, bať* a případně slova jim podobná. Vyskytují-li se samostatně (př. 1), dostávají afun ExD, jako ostatní jednočlenné věty. Často jsou k nim čárkou připojeny nějaké věty. Ať už se k nim tato slova významem vztahují (př. 3), nebo souvisí s něčím jiným (př. 2), jde formálně o koordinaci, zmiňovaná slova tedy označíme ExD-Co.

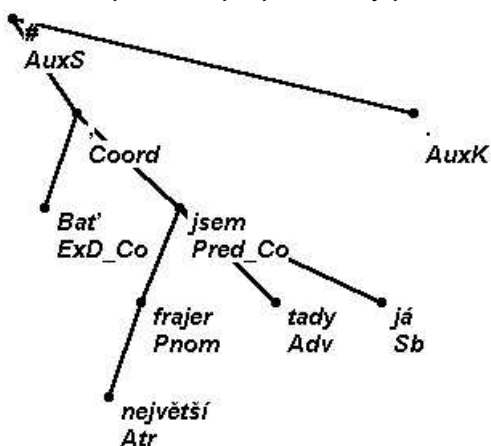
1. # Ano.

2. # Ne, šel jsem na pivo.

3. # Bať, největší frajer jsem tady já..

3.5 Vztahy mezi větami a větnými členy (nezávislostní)

Odkazy na Šmilauerovu NS: Odd 4, Odd 5.

3.5.1 Koordinace (větná i větněčlenská) Coord, afun_Co

Co je koordinace a co za ni považujeme, se dočtete v první části 3.5.1.1. Následující část 3.5.1.2 je velmi rozsáhlá. Po několika obecných zásadách se v ní nachází několik podčástí. Koordinace nebývá pouze dvojčlenná, ale může mít členů více. Jak takový řetěz zachytit se dočtete v 3.5.1.3. Zvláště u výčtových koordinací se stává, že jsou ukončeny slovy naznačujícími, že výčet není úplný (a tak dále, a další, ...). Těm se věnujeme v 3.5.1.4. V 3.5.1.5 se zase můžete dozvědět, jak je to s větami s nepravým vztažným což. Pak již přijde na řadu seznam koordinačních spojek v 3.5.1.6. Vzhledem k tomu, že nejsou všechny jen jednoslovné, musíme hned záhy v 3.5.1.7 vyřešit, co s takovými, které zabírají více uzlů. V 3.5.1.8 si povšimneme, že koordinace může překračovat hranice vět. Protože my je při zachycování nepřekračujeme, mohou nám tak vzniknout i fyzicky jednočlenné koordinace. Nakonec popíšeme některé zvláštní případy koordinace. V 3.5.1.9 to bude koordinace dvojtečkou u některých dat, v 3.5.1.10 koordinační zachycení složených slov obsahujících pomlčku. Další část 3.5.1.11 je věnována problému koordinace předložkových pádů (3.5.1.12) a vedlejších vět (3.5.1.13). Přípona -Co se nepřiděluje předložkám ani podřadicím spojkám. Zcela samostatným problémem je rozvíjení koordinace. Jak se zachycují členy rozvíjející celou koordinaci a jak členy rozvíjející jen některý z jejích členů je popsáno v závěrečné části 3.5.1.14.

Odkaz na Šmilauerovu NS:

Odd 5 přiřadování (koordinace)

9 (kompletní)

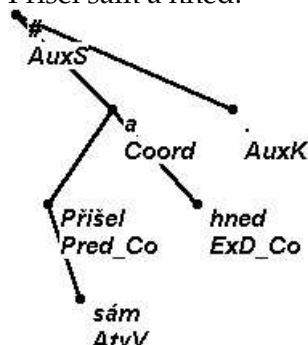
3.5.1.1 Vymezení koordinace

V koordinačním vztahu mohou být dva i více větných členů, dvě i více vět - buď hlavních nebo vedlejších. Na analytické rovině koordinaci členskou a větnou nerozlišujeme, označujeme je stejnou analytickou funkcí. Druhy koordinace rozlišované v tradičních mluvnicích jako vztahy slučovací, stupňovací, odporovací, vylučovací, případně další se zachycují rovněž stejnou afun a dále se nespecifikují.

V koordinačním vztahu mohou být prakticky kterékoli větné členy - predikáty, subjekty, objekty, atributy atd. Jejich afun je složena z části odpovídající jejich funkci - Pred, Sb, Obj, Attr ... a z přípony -Co říkající, že jde o jeden z členů koordinace.

Důležité přitom je, aby všechny koordinované členy měly funkci stejnou. Nemůže se stát, aby v jedné koordinaci byly vedle sebe uzly s funkcemi např. Obj-Co a Adv-Co zároveň. Takovouto zdánlivou koordinaci nesourodých členů rozebíráme jako koordinaci větnou s elipsou predikátu v jedné z částí. Nejčastěji se tak stává u kombinace členů Adv - Pnom a Atv - Adv (viz 3.5.1.1).

Přišel sám a hned.

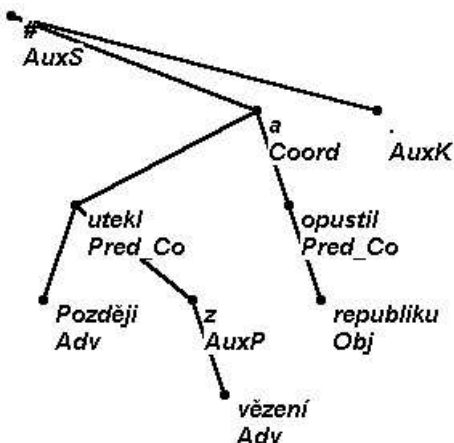
3.5.1.2 Zachycení koordinace

Nositelům koordinační funkce *Coord* jsou především spojky souřadné, spojovací výrazy a také interpunkční znaky, např. čárka. Jak se řeší případy, kdy spojovací výrazy jsou víceslovné je popsáno v části 3.5.1.7 níže. Ve stromové struktuře vystupují jako samostatný uzel označený *afun Coord*. Jsou řídicím uzlem celého koordinačního řetězu.

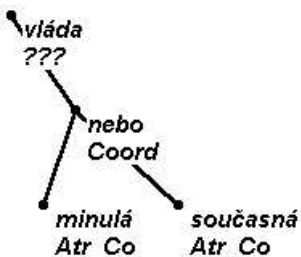
V případě koordinovaných predikátů hlavních vět se uzel s *afun Coord* zavěšuje hned na uzel vrcholu stromu # (1). V ostatních případech se zavěšuje na řídicí uzel, který je koordinovanými členy rozvíjen (2).

Případné nadbytečné znaky u jednotlivých členů koordinace se s *afun AuxG* zavěšují na tyto příslušné členy (3, viz část 3.3.8.4 v kap. 3.3.8.4). Může se stát, že spojka „a“ je součástí nějaké zkratky (apod., atd., aj.). Protože je tato zkratka psána dohromady a zabírá tedy ve stromě pouze jeden uzel, funkce *Coord* na ni přechází jako na celek (4). Jak se řeší případy, kdy jsou tyto zkratky vypsány slovy, je popsáno v části 3.5.1.4 níže. Koordinační funkci mohou ve větě plnit i tři tečky. *Afun Coord* potom dostává poslední z nich, zbylé dvě zavěsíme na tuto třetí a označíme je *AuxG* (5). Současně s touto částí je třeba číst následující část 3.5.1.3.

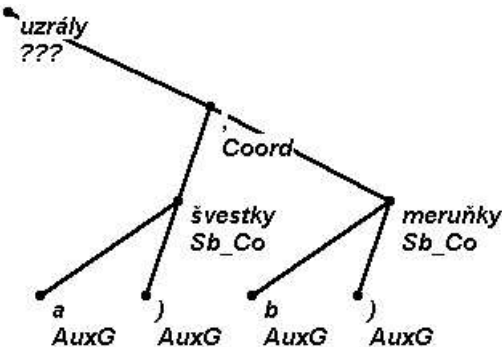
1. # Později utekl z vězení a opustil republiku.

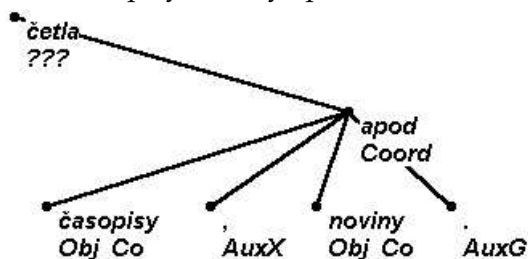
2. vláda minulá nebo současná

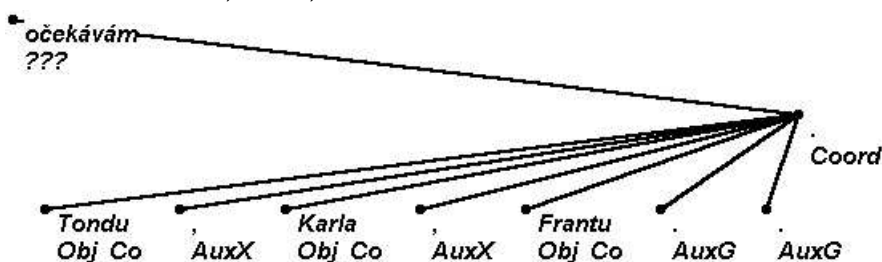
3. uzrály a) švestky, b) meruňky

4. četla časopisy, noviny apod.

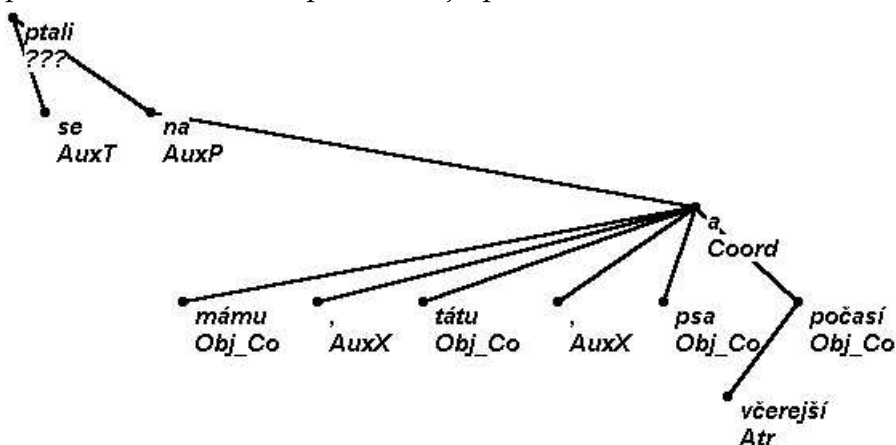
5. očekávám Tonda, Karla, Frantu

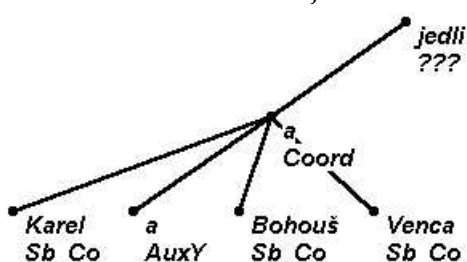
3.5.1.3 Vícenásobná koordinace

Jde-li o vícenásobnou koordinaci, tzn. má-li koordinační spojení více než dva členy, bývá přítomno i více koordinačních znaků (každé dva členy koordinace bývají nějak odděleny). Funkci *Coord* pak dostává koordinační znak poslední vpravo (většinou to bývá spojka, ale není-li přítomna, může to být i jen čárka apod.). Stává se řídicím uzlem koordinovaného celku. Ostatní koordinační znaky, se zavěšují jako jeho dceřinné uzly. Jedná-li se o čárky, dostávají afun *AuxX*, slova (např. opakované spojky *a*) dostávají *AuxY*, grafické symboly (např. i všechny tři tečky, pokud nejsou nejvíce vpravo) dostávají *AuxG*.

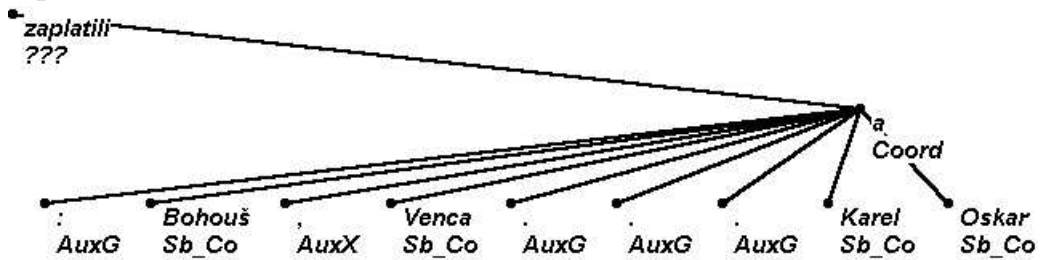
1. ptali se na mámu, tátu, psa a včerejší počasí

2. Karel a Bohouš a Venca jedli

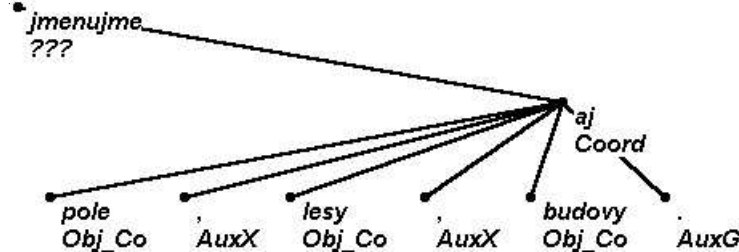
3. zaplatili : Bohouš, Venca ... Karel a Oskar.

3.5.1.4 Nestandardní ukončení koordinačního výčtu

Výčet členů koordinace bývá někdy zakončen slovy, která nemají tutéž syntaktickou hodnotu, jako ostatní členy koordinace. Tato slova většinou vyjadřují neúplnost výčtu. Často bývají zapsána pouze zkratkou. Tvoří-li tato zkratka jediný uzel tak, že zahrnuje i koordinační spojku (*apod., atd., etc., aj., ...*), stává se v souladu s pravidly v části 3.5.1.2 uzlem koordinačním, tedy uzlem s a fun Coord:

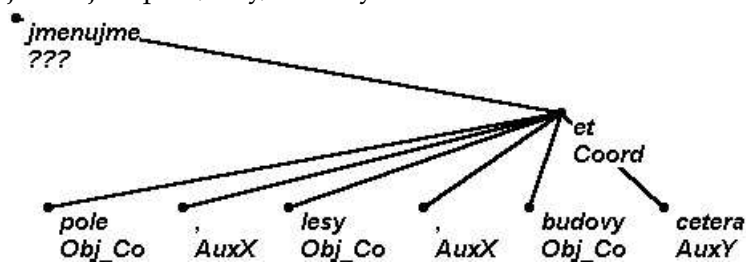
jmenujme pole, lesy, budovy aj.

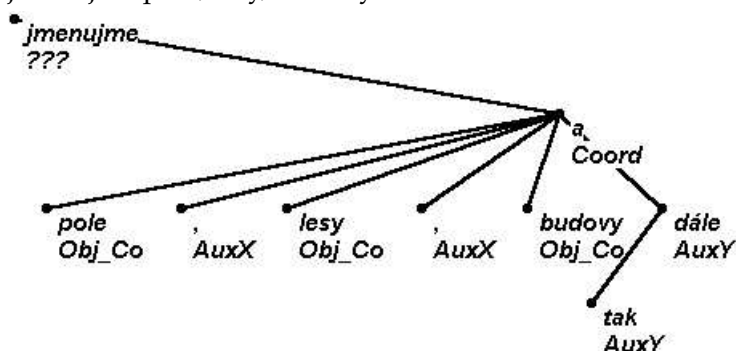
Problémy nastávají, zabírá-li toto ukončení výčtu více uzlů, je-li víceslovné. Pak přicházejí v úvahu v podstatě tři případy.

1. Jedná se o některé velmi běžné sousloví. Co je běžným souslovím, určuje následující seznam: a tak dále, a tak podobně, a podobně, et cetera. Tato sousloví považujeme za tzv. spojovací koordinační výrazy, o kterých píšeme v části 3.3.7.7, a do kterých spadají také (a hlavně) víceslovné spojky popisované dále v části 3.5.1.7. Zachycují se tak, že na koordinační spojku (která bude řídit celou koordinaci) pověsíme zbylá slova a přidělíme jim a fun AuxY. V případě, že jsou tato slova dvě, visí první na druhém (př. 2).

1. jmenujme pole, lesy, budovy et cetera

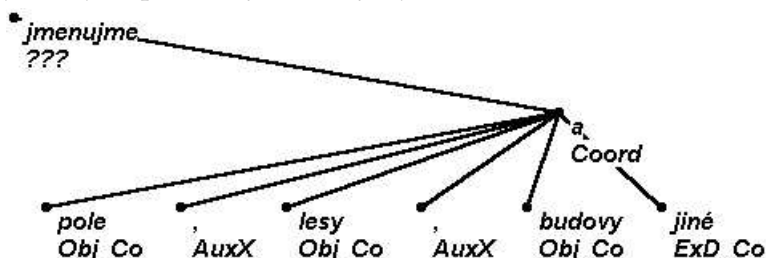

2. jmenujme pole, lesy, budovy a tak dále.

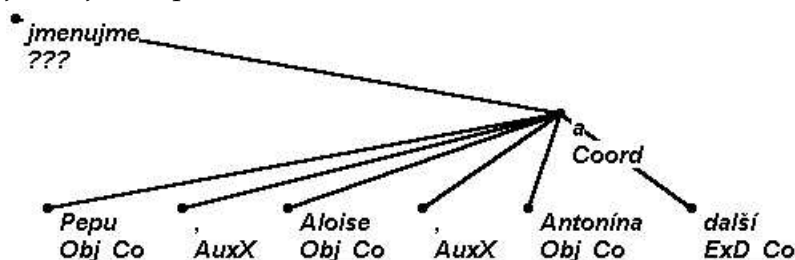

2. Jedná se o elipsu, kdy po posledním členu koordinace zbyde pouze adjektivum (atribut vypuštěného slova). Postupuje se v souladu s pravidly o elipsách (viz kap. 3.4.1). To znamená, že adjektivum, které je vlastně zbytkem po posledním členu koordinace, se zavěsí na uzel s Coord a dostává a fun ExD-Co.

1. jmenujme pole, lesy, budovy a jiné

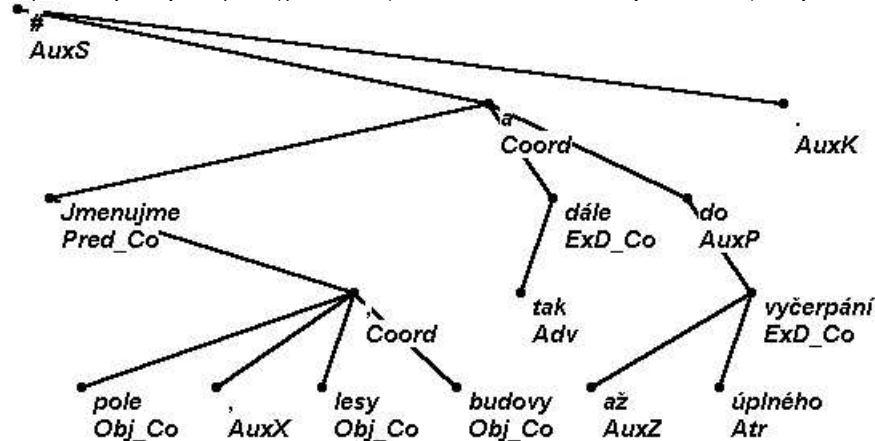

2. jmenujme Pepu, Aloise, Antonína a další.

3. Jedná se o případ nespádající do odstavců 1 a 2 (půjde většinou o rozsáhlejší vyjádření). Zde uplatňujeme pravidlo uvedené v části 3.5.1.1 (výše) a takovému ukončení výčtu považujeme za samostatnou větu (která často nebude obsahovat predikát). Vznikne nám tak vlastně koordinace vět, z nichž v jedné budou na svém místě počáteční členy výčtu (v jejich koordinaci) a druhá bude tvořena (celá) nestandardním ukončením.

Jmenujme pole, lesy, budovy a tak dále až do úplného vyčerpání..

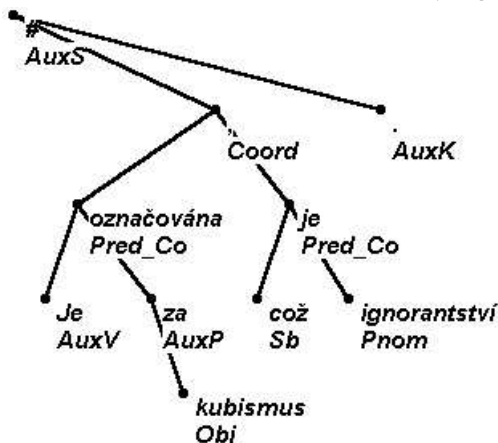

3.5.1.5 Koordinace ve větách s což, přičemž

Souvětí s výrazy což a všemi jeho případnými pádovými tvary včetně tvarů stažených s předložkou (přičemž, pročez, procož, načez, nacož, ...) popisujeme jako souřadná. Nositelem koordinace je v obou případech čárka. Tato slova dostávají a fun podle toho, jakou funkci v rámci druhé věty zastávají (např. přičemž obvykle plní funkci Adv).

1. my tam nemůžem, přičemž opačná cesta je volná.

2. # Je označována za kubismus, což je ignorantství ..,

3.5.1.6 Koordinační spojky

Spojky, které mohou zastávat koordinační funkci, jsou vymezeny následujícím seznamem. Jak je vidět, některé z nich jsou víceslovné. Jak s nimi zacházíme, je možné se dočíst v následující části 3.5.1.7.

Seznam koordinačních spojek: *a, a proto, a přesto, a tak, a tedy, a tím, a tudíž, ale, ale proto, ale přesto, ale zato, aneb, anebo, ani, ani - ani, aniž, avšak, až, ba, bud' - a nebo, bud' - anebo, bud' - nebo, či, eventuálně, i, i - i, jak - tak, jednak - jednak, jenomže, jenže, krát, leč, neb, nebo, neboť, ni, nicméně, nýbrž, ovšem, plus, popřípadě, proto, přece, přesto, případně, respektive, sice - ale, sice - avšak, sice - nicméně, však, vždyť, zato*

Spojka *aniž* může být v jistém významu i podřadicí (AuxC), spojka *přece* se může vyskytovat ve funkci AuxY, spojka *ani* bývá často zdůrazňovací AuxZ.

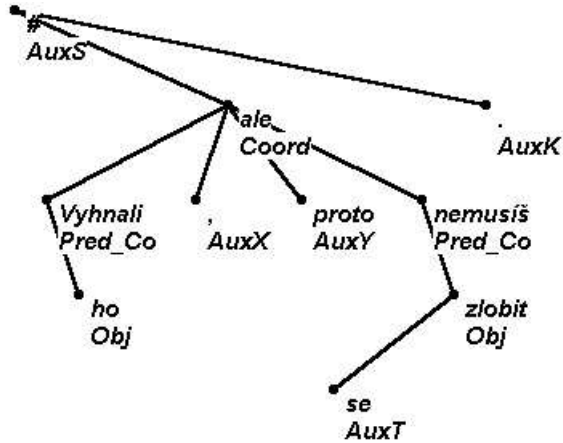
3.5.1.7 Vícečlenné koordinační výrazy

Některé výrazy, které uvozují koordinaci a jsou tedy ve výše uvedeném seznamu koordinačních spojek, jsou víceslovné. Ve stromě *tudíž* zabírají více, než jeden uzel, ale my potřebujeme pro *afun Coord* uzel pouze jediný. Proto z těchto víceslovných výrazů vybereme vždy jedno slovo, které tuto *afun* dostane a bude tak hlavním uzlem koordinace. Ostatní součásti výrazu zavěsíme přímo na tento hlavní uzel (bude-li jich více, tak vedle sebe) a přidělíme jim *afun AuxY*.

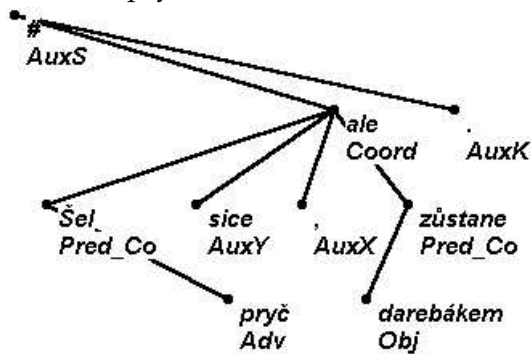
Který uzel má být tím hlavním se dozvíte v části 3.3.7.7 v kapitole 3.3.7.7. U výrazů odloučených (typu *sice - ale*) to bývá druhý z nich, u výrazů stojících v celku (typu *ale proto*) to bývá slovo s obecnějším koordinačním významem (*ale, a, ...*).

Koordinační uzel (Coord) je *zvýrazněn*:

1. # Vyhnali ho, *ale* proto se nemusíš zlobit.

2. # Šel sice pryč, *ale* darebákem zůstane ..

3.5.1.8 Jednočlenná větná koordinace

Funkci Coord připisujeme někdy i spojkám odkazujícím na předchozí kontext, který je mimo analysovanou větu. Vzhledem k tomu, že při analýze nepřekračujeme hranice věty, má tato koordinace v takovém stromě vlastně jen jeden člen (fysicky).

KoordináčnÍ uzel (Coord) je *zvýrazněn*:

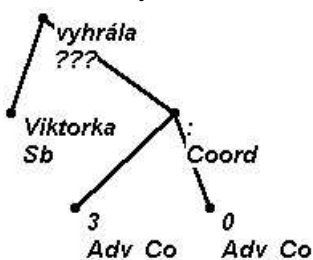
1. *a* tak nedosáhli slibovaného vzestupu
2. *ale* všechny lidi oklamat nejde
3. # *Avšak* převážila tendence jiná.

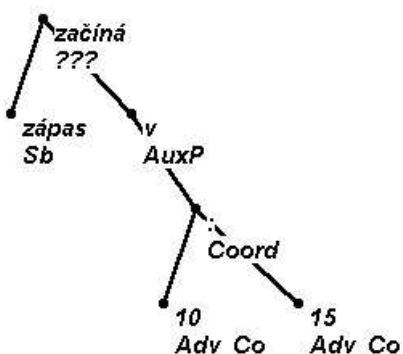
3.5.1.9 Koordinace dvojtečkou

Jako koordinace se mimo jiné řeší zachycení sportovních výsledků a časových údajů.

1. Viktorka vyhrála 3 : 0

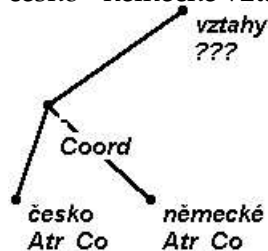
2. zápas začíná v 10 : 15.

3.5.1.10 Složená slova rozdělená pomlčkou

Složená slova oddělená pomlčkou zachycujeme jako koordinaci.

česko - německé vztahy.

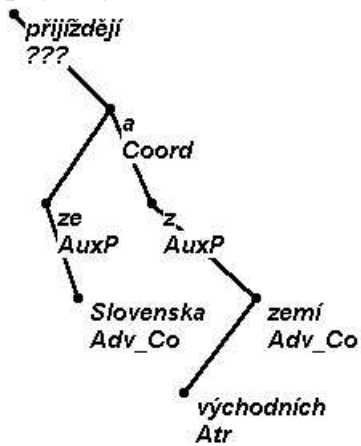
3.5.1.11 Koordinované členy uvozené pomocí AuxP či AuxC

Analytické funkce AuxP-Co a AuxC-Co se nepoužívají. Příponu -Co přebírají členy jimi uvozené.

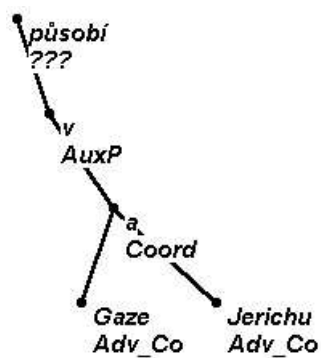
3.5.1.12 Koordinované předložkové pády

Příponu -Co nepřisuzujeme předložkám. Jde-li o koordinované větné členy vyjádřené předložkovým pádem, přípona -Co se přidává až k funkci jména, tzn. Obj-Co, Adv-Co, Atr-Co, ..., nikoli AuxP-Co. Koordinované větné členy vyjádřené předložkovou formou se ve strokové struktuře zachycují odlišně v závislosti na tom, jestli předložka je přítomná u obou koordinovaných členů nebo mají-li jen jednu společnou předložku:

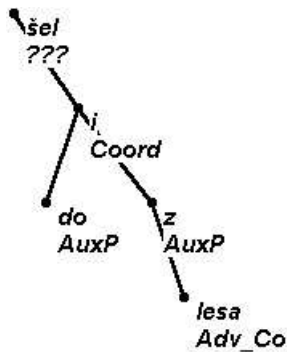
1. přijíždějí ze Slovenska a z východních zemí

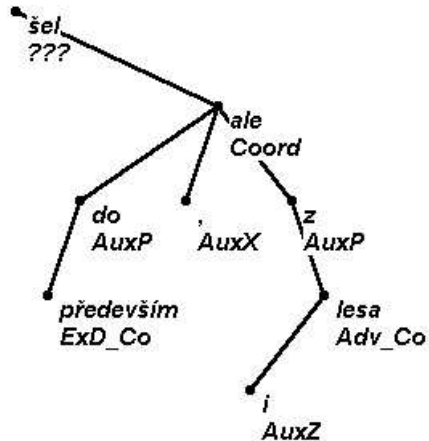
2. působí v Gaze a Jerichu.

3. šel do i z lesa

4. šel především do, ale i z lesa.

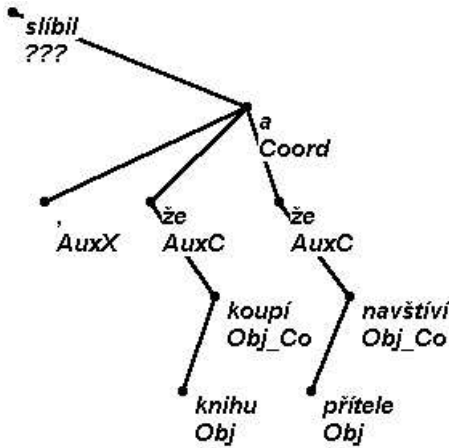

Může se stát, že jeden z koordinovaných členů chybí (ve větě jsou v koordinaci dvě předložky a pouze u druhé z nich je jméno):

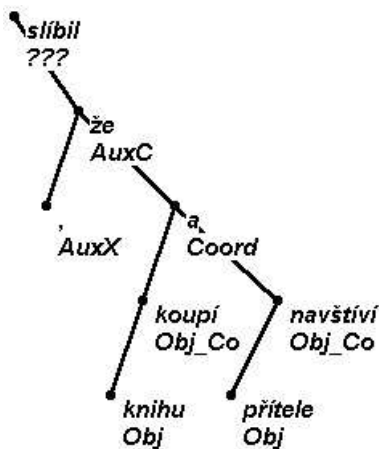
3.5.1.13 Koordinované vedlejší věty

U vedlejších vět je situace obdobná jako u předložkových pádů. Příponu -Co nepřisuzujeme podřadícím spojkám. Jde-li o koordinované věty vedlejší, přípona -Co se přidává až k funkci přísudku těchto klausí, tzn. Sb-Co, Obj-Co, Adv-Co, ..., nikoli AuxC-Co. Zachycení koordinovaných vedlejších vět se liší v závislosti na tom, zda se při jejich slučování podřadící spojka opakuje či nikoliv:

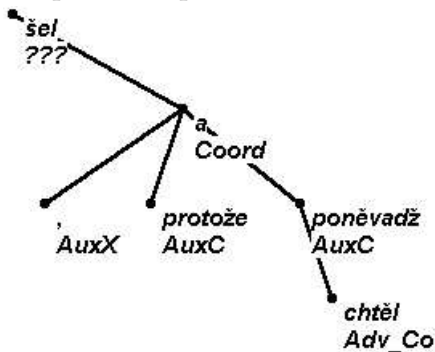
1. slíbil, že knihu koupí a že přítele navštíví

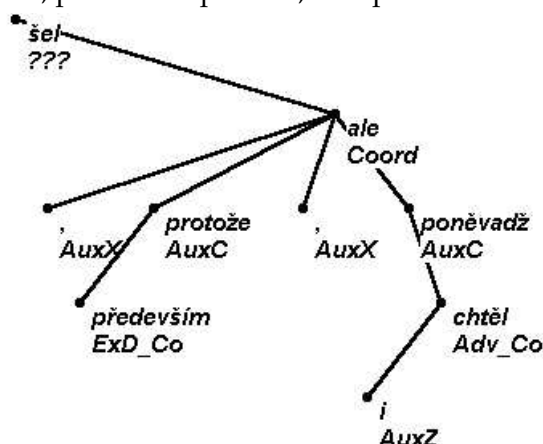
2. slíbil, že knihu koupí a přítele navštíví.

3. šel, protože a poněvadž chtěl

4. šel, především protože, ale i poněvadž chtěl.

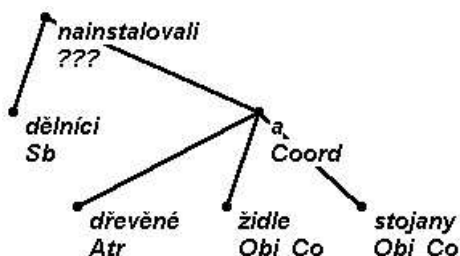
Může se stát, že jeden z koordinovaných členů chybí (ve větě jsou v koordinaci dvě podřadící spojky a pouze u druhé z nich je klause):

3.5.1.14 Společné rozvíjení koordinovaných členů

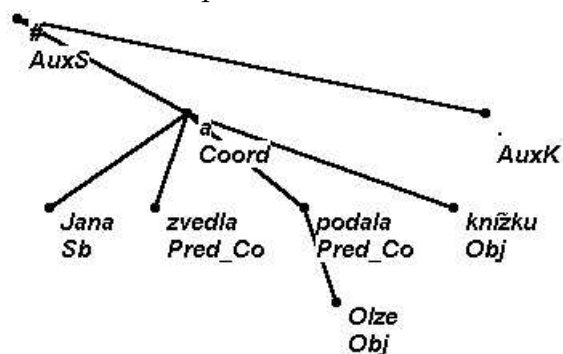
Společné rozvíjení koordinovaného řetězu se musí odrazit i v jeho stromové struktuře. Stává se tak jak u koordinace běžných větných členů, tak i u koordinace přísudků (hlavních i vedlejších vět). Pro zachycení takových jevů jsou stejná pravidla.

To, co závisí pouze na jedné z částí koordinace, je na této části zavěšeno klasicky tak, jak má. Cokoli závisí na členu, který je koordinován, jako na celku, zavěsí se uzel s a fun Coord a dostane funkci odpovídající svému postavení, ovšem bez přípony -Co. Tak je odlišen člen koordinovaný od členu koordinaci rozvíjejícího. Rozvíjejícím členem může být například společný atribut k nějakému koordinovanému objektu, ale i společný subjekt či jiné doplnění ke koordinovanému predikátu.

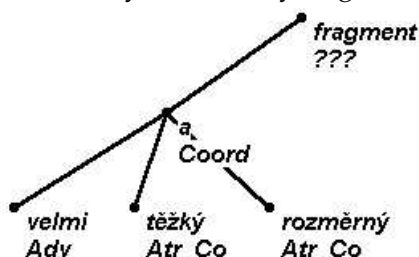
1. dělníci nainstalovali dřevěné židle a stojany

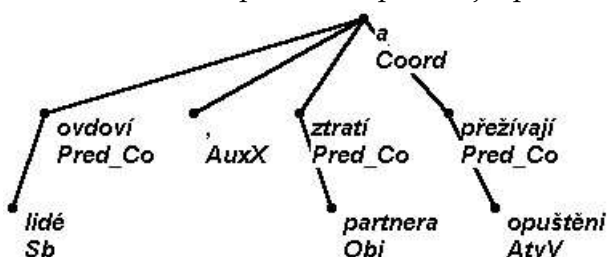
2. # Jana zvedla a podala Olze knížku.

3. velmi těžký a rozměrný fragment

4. lidé ovdoví, ztratí partnera a přežívají opuštění.

3.5.2 Aposice Apos, afun-Ap

Na počátku si v části 3.5.2.1 vymežíme, co budeme chápat jako aposici. Co budeme označovat funkcí `APOS`, co budeme dělat s dalšími případnými uzly a jak tedy aposici formálně zachycujeme, si popíšeme v části 3.5.2.2. Tato část také obsahuje seznam možných výrazů, které mohou aposici uvádět. Část 3.5.2.3 je o odlišení aposice a některých jiných větných vztahů, s kterými by mohla být zaměňována (determinace, koordinace a parentese).

Odkaz na Šmilauerovu NS: Odd 4 přístavek (aposice) 87-89 (kompletní).

3.5.2.1 Vymezení aposice

Aposice je vztah, kdy se táž představa označuje dvojným, trojným či vícerym způsobem. Členy aposice jsou stejným větným členem, bývají ve stejném pádě a mohou se zaměnit:

se žádostí se obrátili na O. *Koktana, správce* vepřína.

Podmínka formálního tvaru (pádu) nemusí být dodržena, pokud v aposičním vztahu vystupují adverbialní určení. Při tak velkém repertoáru jazykových prostředků pro jejich vyjádření se aposiční vztah může vyjádřit i jinak:

usmrtili ho *tajně*, např. vyšší *dávkou* morfia.

Narozdíl od pojetí Šmilauerova je naše vymezení aposice užší: za aposiční vztah nepovažujeme typy přívlastku specialisujícího, jako např. *rosinky sultánky, slečna souseďka, my Češi* (viz část 3.3.3.3 v kap. 3.3.3) a také příslovečná určení jako *dole pod podlahou, letos v únoru, nahoru na kopeček* (viz části 3.3.5.3 a 3.3.5.4 v kap. 3.3.5). Taktéž za aposici nepovažujeme případ, kdy zdánlivě aponované členy není na co zavěsit (chybí člen pro `a fun Apos` - viz dále) - takové členy visí vedle sebe bez označení aposice.

Jako aposici ale chápeme i položky dotazníku či seznamu oddělované dvojtečkou či jiným grafickým symbolem (př. 6 v následující části).

3.5.2.2 Zachycení aposice

Typickými spojovacími výrazy uvádějícími aposici jsou: *aneb, a sice, a tedy, a to, čili, jako, jako je (tvar slovesa být), jako např., jako například, např., například, neboli, tak třeba, tedy, tj., to jest, to znamená, tzn.*

Vedle toho může být aposice uvedena i pouze grafickými prostředky, jako je čárka, pomlčka, dvojtečka, závorka. Tento seznam není (nemůže být) úplný, to znamená, že aposici

mohou uvozovat i jiné výrazy podle uvážení anotátora. Naproti tomu přítomnost výrazů ze seznamu ve větě nemusí zdaleka vždy znamenat aposiční vztah.

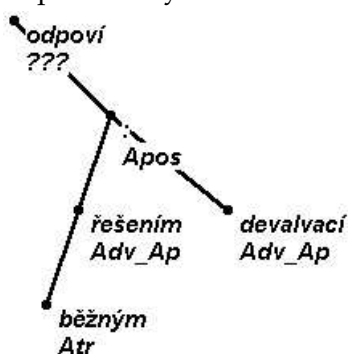
Podle přijatých konvencí se aposice ve stromové struktuře zachycuje stejně jako koordinace, tzn., že uvedené jazykové prostředky dostávají a_{fun} A_{pos} a aposiční členy jsou zavěšeny na tento řídicí uzel, přičemž jejich a_{fun} je složena z označení jejich funkce (Sb, Obj, Atr, ...) a z přípony $-Ap$.

V rozhodování, který uzel dostane a_{fun} A_{pos} platí následující pravidla:

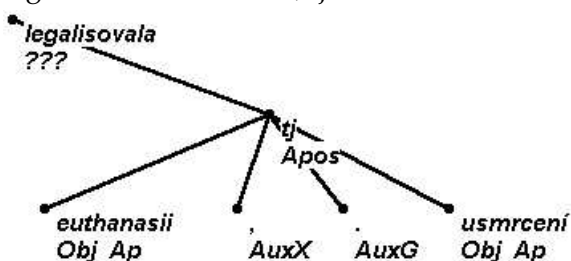
- Pokud spojovací výraz zabírá jen jeden uzel, je situace jasná (př. 1, 6, 7).
- Pokud je spojovací výraz slovní (příp. tvořený zkratkou) a je před ním čárka, dostane a_{fun} A_{pos} uzel s tímto slovem a čárka se zavěsí přímo na něj (př. 2, 4).
- V případě, že jde o zkratku s tečkou, bude tečka viset na zkratce dle pravidla o interpunkci (viz část 3.3.8.4, zde př. 2).
- Je-li slovní aposiční výraz vícečlenný, je řídicím uzlem poslední slovo v řadě; ostatní členy visí na tomto řídicím a dostávají a_{fun} $AuxY$ (řídíme se pravidly uvedenými v části 3.3.7.7, zde př. 4).
- Když je druhý člen oddělen jen závorkami (i v podobě pomlček apod.), dostane a_{fun} A_{pos} první z těchto symbolů a druhý visí na něm s a_{fun} $AuxG$ (pravidla jsou uvedena v části 3.3.8.4, zde př. 3).

U aposice jsou přípustné i poněkud neobvyklé atributy (A_{tr}) jednotlivých členů, jak ukazuje příklad 7.

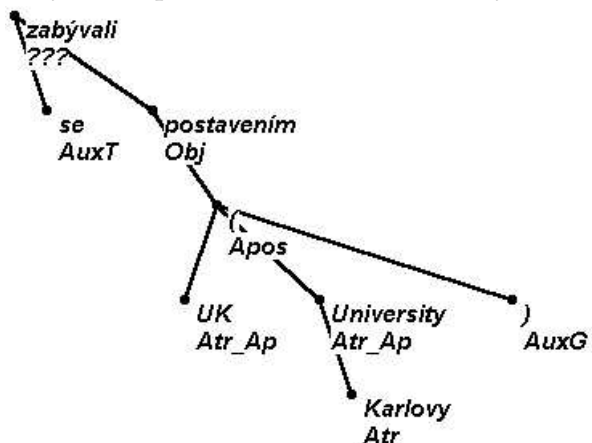
1. odpoví běžným řešením : devalvací

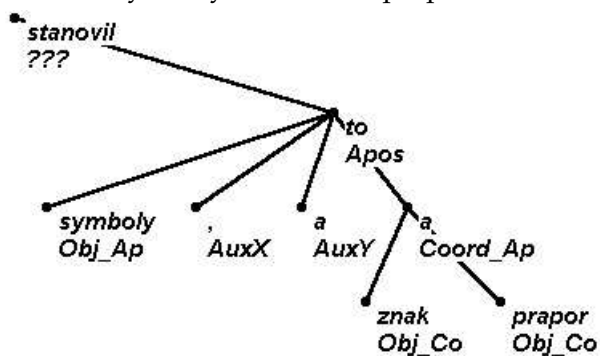
2. legalisovala euthanasii, tj. usmrcení

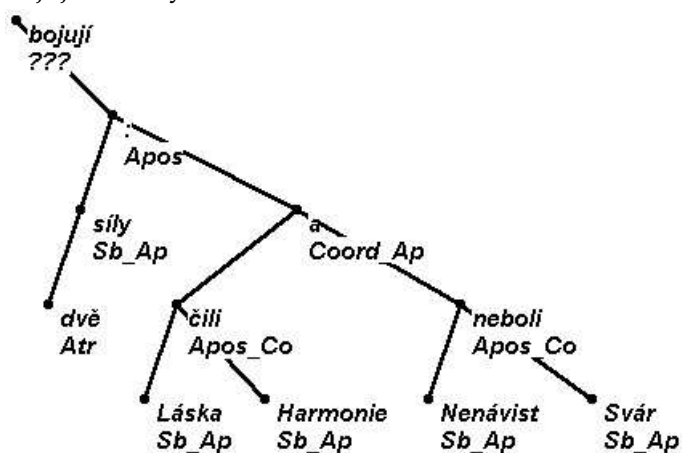
3. zabývali se postavením UK (University Karlovy)

4. stanovil symboly, a to znak a prapor

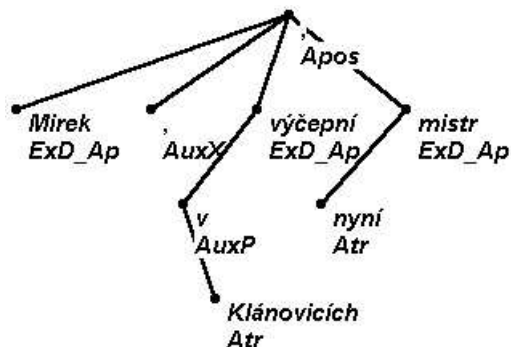
5. bojují dvě síly : Láška čili Harmonie a Nenávist neboli Svár

6. pohlaví : ženské

7. Mirek, v Klánovicích výčepní, nyní mistr.

3.5.2.3 Odlišení aposice od jiných vztahů

Aposice má styčné body s jinými větňými vztahy — s determinací, koordinací a parentesí.

Je-li při určení aposičního vztahu možné atributivní pojetí, pak má přednost před pojetím aposičním. Srovnej:

1. případ úředníka předúnorového ministerstva vnitra JUDr. Zdeňka *Tomana* (vztah atributivní - těsný)
2. říká Ivan *Medek*, *vedoucí* odboru vnitřní politiky presidentské kanceláře (vztah aposiční - volný)

Kriteriem pro rozlišení obou vztahů — atributivního a aposičního — je skutečnost, že v aposičním vztahu jsou obě představy odděleny nějakým formálním (grafickým) znakem. V uvedeném příkladě je dělicím znakem čárka.

Od koordinace se aposice liší tím, že oba (či všechny) členy aposice zpravidla vyjadřují významově tutěž představu (popř. její specifikaci ap.). O rozdílu mezi aposicí a parentesí se píše podrobněji v části 3.6.1.3.

Je také třeba odlišit vztah aposiční od tzv. volného připojení (viz kap. 3.7.13), i když jsou někdy gramatické prostředky stejné. Srovnej:

3.6 Parentese

3.6.1 Obecná pravidla

V části 3.6.1.1 se dozvíte, co to parentese je a jaké rozlišujeme její druhy. Jak se obecně veškerá parentese zachycuje ve stromě, je popsáno v části 3.6.1.2. Pár slov o rozlišení parentese od aposice najdete v části 3.6.1.3.

Následují čtyři kapitolky, které jsou věnovány námi rozlišovaným čtyřem druhům parentese: V 3.6.2, části 3.6.2.1 si přečtete o částicích vztahujících se k celé výpovědi. 3.6.3, část 3.6.3.1 je o parentesi, která má vlastní přísudek, ale není syntakticky začleněna do věty. Parentese, která začleněna je, ať už přísudek má (má formu vedlejší věty), nebo nemá (jde o jednoduchý větňý člen), je popsána v 3.6.4, části 3.6.4.1. Do 3.6.5, části 3.6.5.1 spadá parentese, která se nevešla do kapitol předcházejících - parentese, v níž chybí přísudek (je vynechán), dále vokativ a samostatný (vyčleněný) větňý člen.

Odkaz na Šmilauerovu NS: Odd 6 vsuvka.

3.6.1.1 Vymezení parentese

Významově jde o dodatečné připojení poznámky ke sdělení ve větě. V parentesi mluvčí obvykle něco vysvětluje, dodatečně připomíná, vyjadřuje své citové rozpoložení, omlouvá se, odvolává se apod.

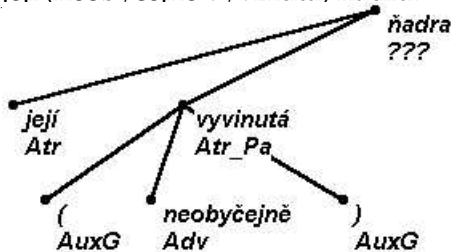
Formální nutnou podmínkou pro přidělení a fun s koncovkou $-Pa$ je grafické oddělení - závorčky, pomlčky, čárky. Pokud tato podmínka splněna není, jde o funkci jinou. Například slovo *bohužel* dostane ve větě *musím se, bohužel, omluvit* funkci $AuxY-Pa$, kdežto ve větě *musím se bohužel omluvit* funkci $AuxY$.

Z hlediska přidělené funkce rozlišujeme v podstatě čtyři druhy parentese:

1. Pokud se jedná o částici, která by neoddělena dostala funkci $AuxY$, dostane graficky oddělená a fun $AuxY-Pa$ (viz kapitoly 3.6.2 a 3.3.7.7, část 3.3.7.7).
2. V případě, že parentese neporušuje větnou stavbu, dostane a fun složenou ze značky její role ve větě, kterou by dostala, kdyby nebyla oddělena, (Adv, Atr, \dots) a z přípony $-Pa$ a zavěsí se tam, kde by visela normálně (viz kap. 3.6.4).
3. Má-li parentese formu celé věty (s predikátem) a přitom vybočuje ze stavby věty (není syntakticky začleněna), dostává a fun $Pred-Pa$ a zavěšuje se na predikát té klause, do které je zapuštěna (viz kap. 3.6.3).
4. Zbývající případy parentese dostávají a fun $ExD-Pa$. Jde opředchozí typ parentese, který neobsahuje predikát a některé další případy popsané v kapitole 3.6.5.

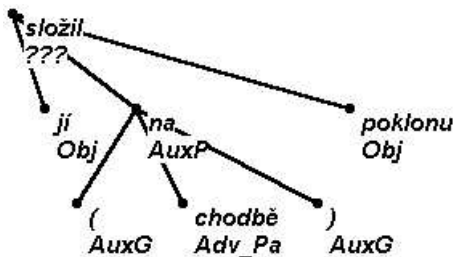
3.6.1.2 Zachycení parentese

Grafické znaky oddělující parentesi jsou sestry pod uzlem parentesi řídícím: její (neobvyčejně vvinutá) řadra.

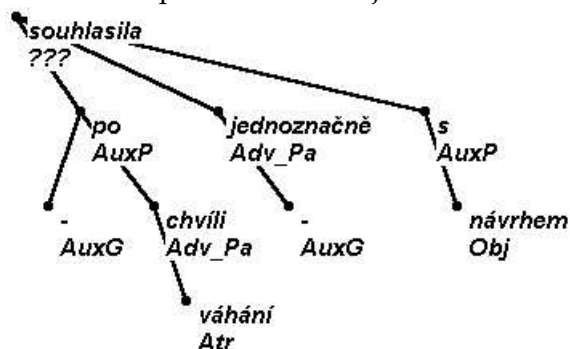

Předložky a podřadicí spojky zpravidla příponu $-Pa$ nedostávají. Pokud řídí parentesi, dostanou svoji běžnou a fun $AuxP$ či $AuxC$ a příponu $-Pa$ přebírá člen visící na nich:

1. složil jí (na chodbě) poklonu.

2. souhlasila - po chvíli váhání jednoznačně - s návrhem.

Parentese může být vícečlenná. Potom její jednotlivé členy visí vedle sebe a oddělovací symboly jsou dcerami krajních z nich:

3.6.1.3 Hranice mezi parentesí a aposicí

Pokud jde o jméno, je podmínkou aposice stejný formální tvar (pád), případně zkratka:

Jakmile se pád liší, jde většinou o parentesí:

Jak je uvedeno v části 3.5.2.1 kapitoly 3.5.2, podmínka formálního tvaru (pádu) nemusí být dodržena, pokud jde o adverbialní určení. V tomto případě může i při rozdílném způsobu vyjádření jít o vztah aposiční:

3.6.2 Ustálená (pokleslá) parentese AuxY-Pa

Odkaz na Šmilauerovu NS: Odd 6 vsuvka B.

3.6.2.1 Zachycení AuxY-Pa

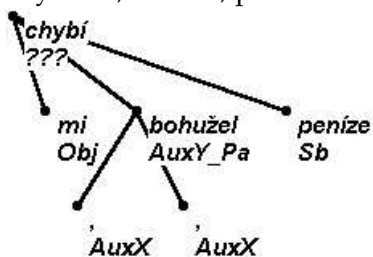
Funkci AuxY-Pa přidělujeme částicím, které se vztahují k obsahu celé výpovědi, tzn. typům tradičně zvaným větná příslovce. Jak bylo výše řečeno, pro přidělení funkce s příponou -Pa je nezbytné grafické vyznačení (oddělení v textu, např. čárkami). Bez něho jde o čistou funkci AuxY. O této funkci se píše v kapitole 3.3.7.7, kde je část 3.3.7.7 věnována právě částicím vztahujícím se k celé výpovědi. Slova, která mohou obdržet a fun AuxY-Pa, jsou dána seznamem. Tento seznam je shodný se seznamem vymezujícím AuxY k výpovědi. Jediným rozdílem tedy skutečně je pouze grafické oddělení.

Seznam potenciálních AuxY-Pa: aby, ať, ať už, bohudík, bohužel, jasně, kdyby, kupodivu, možná, naopak, například, nicméně, nuže, opravdu, ostatně, patrně, pravděpodobně, prostě, prý, přece jen, samozřejmě, snad, stejně, tedy, totiž, věru, vlastně, však, zřejmě, že.

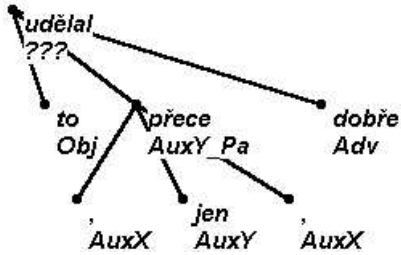
Ve stromové struktuře zavěšujeme částici s funkcí AuxY-Pa na predikát příslušné věty (tak jako běžnou AuxY). Jedná-li se o více slov, která patří k sobě (přece jen, ať už, nikoli dvě samostatné částice - například kupodivu), zavěsí se jedno na druhé, přičemž výše bude zpravidla první v řadě. To dostane potom a fun AuxY-Pa, kdežto druhé slovo (visící na prvním a nejsoucí tedy hlavním uzlem parentese) již pouze AuxY.

Slova s a fun AuxY-Pa jsou *zvýrazněna*:

1. chybí mi, *bohužel*, peníze

2. udělal to, přece jen, dobře.

3.6.3 Větná forma (nezávislá, obsahující predikát) Pred-Pa

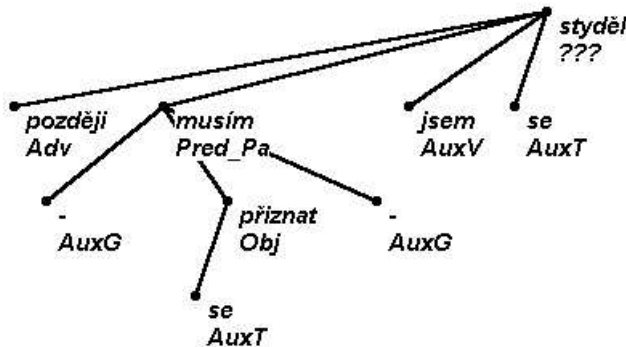
Odkaz na Šmilauerovu NS: Odd 6 vsuvka A., B., někt. části.

3.6.3.1 Zachycení Pred-Pa

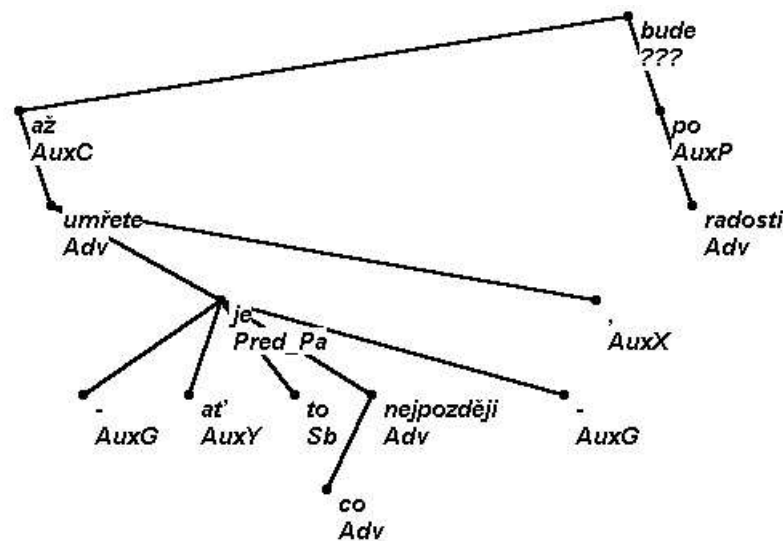
Afun Pred-Pa dostává predikát (uzel, který by dostal afun Pred) parentetické věty, pokud tato není syntakticky začleněna. Zavěšuje se na predikát klause, ve které se parentese vyskytuje, případně, pokud je parentese celá věta (celý obsah stromu), přímo na počáteční kříž. Funkcí Pred-Pa označujeme také výrazy viz, srov. apod., jsou-li vsunuty do věty. (Pokud takový výraz tvoří hlavní větu, bývá označen Pred.) Konstrukce jako např. „jak uvedl ...“, „jak řekl ...“, „jak jsme se dozvěděli“ určujeme také jako Pred-Pa.

Slova s afun Pred-Pa jsou zvýrazněna:

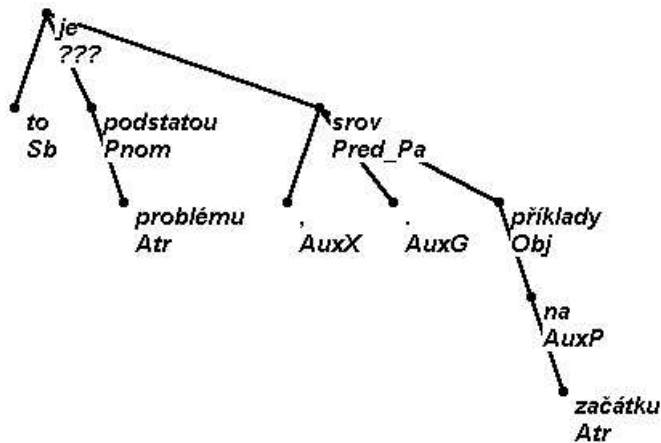
1. později - musím se přiznat - jsem se styděl

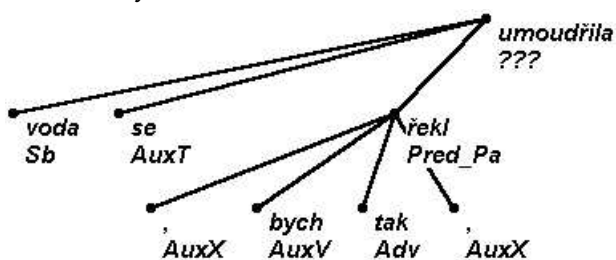
2. až umřete - at' je to co nejpozději -, bude po radosti

3. to je podstatou problému, *srov.* příklady na začátku

4. voda se, bych tak řekl, umoudřila

3.6.4 Větný člen (závislý, syntakticky začleněný) afun-Pa

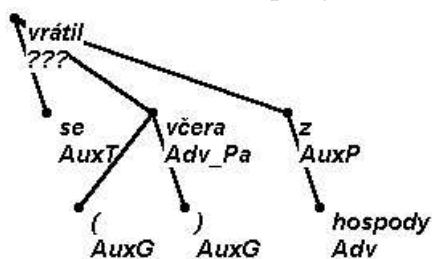
Odkaz na Šmilauerovu NS: Odd 6 vsuvka A. někt. části.

3.6.4.1 Zachycení afun-Pa

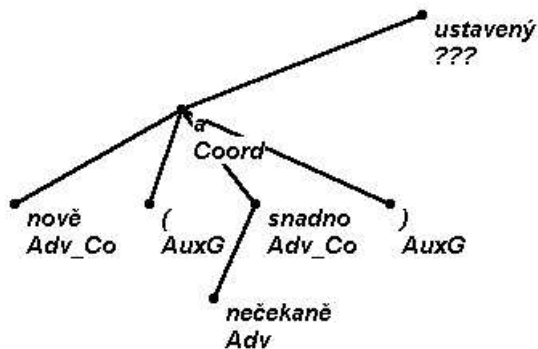
Tento způsob zachycení se používá u parentetických větných členů (příp. vedlejších vět), které neporušují větnou stavbu. Za parentesi však nepovažujeme některé konstrukce, jsou-li odděleny pouze čárkami. To se týká samozřejmě vedlejších vět. Dále pak atributu odděleného čárkami (chovanci, umístění v ústavu, něco sebrali), který považujeme za volný a dostává holou afun Atr. Třetím případem je doplněk vyjádřený přechodníkem (viz 3.3.6.5 v kap. 3.3.6). Funkcí s příponou -Pa se v těchto vyjmenovaných případech používá jen tehdy, když je zmíněná konstrukce oddělena jinými grafickými symboly, pak jde vskutku o parentesi.

Slova s afun -Pa jsou *zvýrazněna*:

1. vrátil se (*včera*) z hospody

2. nově (a nečekaně snadno) ustavený.

Zvláštní situace nastane pokud je parentese jedním z členů koordinace, která ovšem jako celek parentesí není. V takovém případě se přípona -Pa nepoužívá, neboť ji není kam umístit:

3.6.5 Větný člen, větná forma (syntakticky nezačleněno; elipsa); samostatný větný člen; vokativ; citoslovce Exd-Pa

Odkaz na Šmilauerovu NS: Odd 6 vsuvka A., B., někt. části.

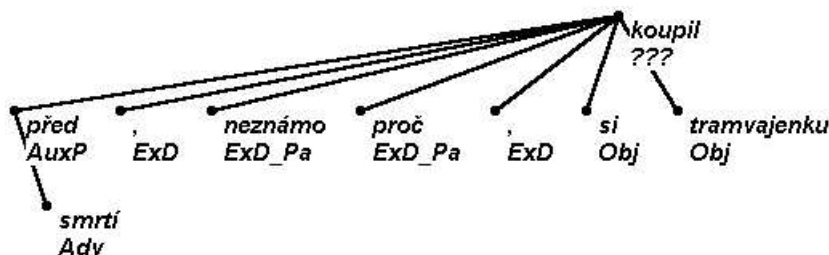
3.6.5.1 Zachycení ExD-Pa

Afun ExD-Pa dostávají:

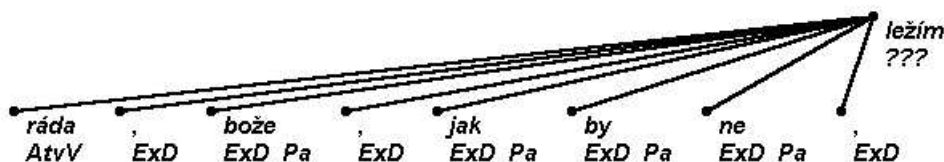
- všechny součásti parentetických vět či klausí, ve kterých je vynechán predikát, ať už by plné vyjádření normálně obdrželo afun Pred-Pa (př. 1, 2) či nějakou afun -Pa (př. 3 — v tomto případě by šlo o parentetickou atributivní klausí Atr-Pa - který hraje za Viktorii Žižkov),
- všechny výskyty vokativu ve větách (př. 4),
- osamostatnělé, vyčleněné výrazy (př. 5).

Slova s ExD-Pa jsou zvýrazněna:

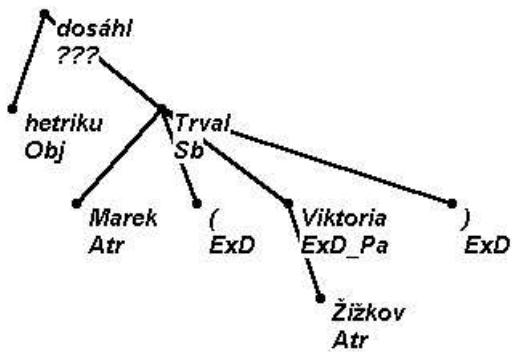
1. před smrtí, *neznámo proč*, si koupil tramvajenku

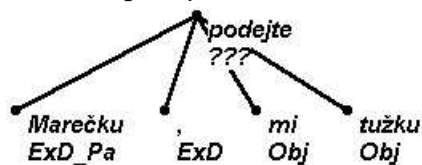
2. ráda, bože, jak by ne, ležím

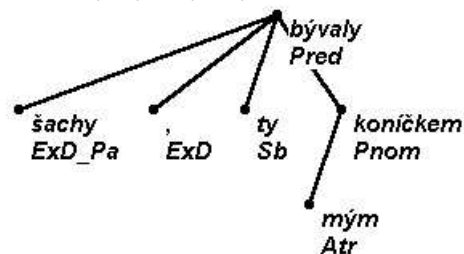
3. hetriku dosáhl Marek Trval (Viktoria Žižkov)

4. Marečku, podejte mi tužku

5. šachy, ty bývaly mým koníčkem.

3.7 Komplexní jevy

Dále jsou popsány některé jevy, které se týkají více kategorií a je nutno je popisovat souhrnně.

3.7.1 Přímá řeč

3.7.1.1 Význam přímé řeči

Přímá řeč reprodukuje to, co někdo řekl (co si myslel), přímo, doslova. Uvozovací věta uvádí, kdo řeč pronesl, jakým způsobem, za jakých okolností apod. Jde tu tedy o dvojí pásmo řeči, o jazykové projevy dvou mluvčích: mluvčího, který referuje, vypravuje, a mluvčího, jehož řeč se přímo pronáší, reprodukuje.

Polopřímá řeč není graficky vyznačena uvozovkami a nepoužívají se v ní všechny tři mluvnické osoby, nýbrž jen osoba třetí. Nevlastní přímá řeč se od přímé v písmu liší jen tím, že není od pásma vyprávěče oddělena graficky. Určujeme je stejným způsobem a podle stejných kritérií jako řeč přímou.

Přestože se někdy u přímé řeči mluví o volném spojení vět, analyzujeme ji (polopřímou, nevlastní přímou i přímou) stejně jako řeč čistě nepřímou.

3.7.1.2 Zachycení přímé řeči

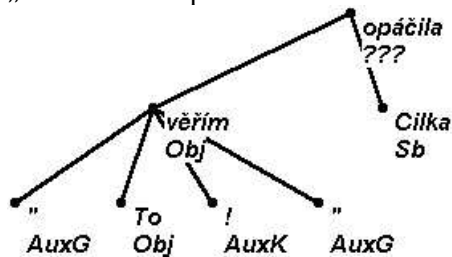
Přímá řeč se dává obvykle do uvozovek. Uvozovací věta stává před přímou řečí nebo za ní, anebo je do přímé řeči vložena. Předchází-li před přímou řečí, odděluje se dvojtečkou, je-li do přímé řeči vložena nebo stojí-li za ní, odděluje se čárkami (čárkou); vykřičník nebo otazník za přímou řečí nahrazuje tuto čárku, jako na konci věty ji nahrazuje tečka. Veškerá

tato interpunkční znaménka se zavěšují na řídicí člen přímé řeči. Viz kapitoly 3.3.8.2, 3.3.8.3 a 3.3.8.4 (v té hlavně části 3.3.8.4 a 3.3.8.4).

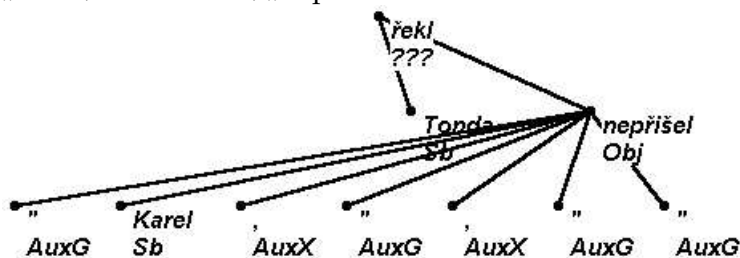
Vztah mezi uvozovací větou a přímou řečí řešíme následujícím způsobem:

1. Řídící člen uvozovací věty je sloveso, které vyžaduje Obj nebo Sb, ale tento člen ve větě chybí. (Případ chybějícího Sb nastane především tam, kde bude uvozovací věta pasivní.) Řídící člen přímé řeči dostává funkci chybějícího členu, tj. Obj nebo Sb. Následuje pět příkladů. V prvním stojí uvozovací věta za přímou řečí, vidět je zavěšení interpunkce. V druhém a třetím je uvozovací věta vložena do přímé řeči, přičemž jednou jde o vložení doprostřed klause a jednou o vložení mezi dvě klause koordinované. Čtvrtý příklad ukazuje situaci, kdy uvozovací věta stojí před přímou řečí, přímá řeč zastupuje Sb (tečka visí jako koncová). V pátém případě je použito a fun ExD, neboť přímá řeč není úplnou větou (zde jde o větu jednočlennou). Pokud by řídicím členem přímé řeči byl predikát, dostal by samozřejmě jako v jiných případech a fun Obj. Poznámka k zavěšení interpunkce ve druhém a třetím příkladě: Přímá řeč v příkladě třetím je koordinací. Proto se čárka za první částí řeči, která je uvnitř uvozovek použije jako koordinační symbol (s a fun Coord), a zbylá druhá čárka bude zavěšena jako uvozovací interpunkce. Naproti tomu v příkladě druhém koordinační symbol nepotřebujeme (nejde o koordinaci), a tak budou uvozovací interpunkcí čárky obě.

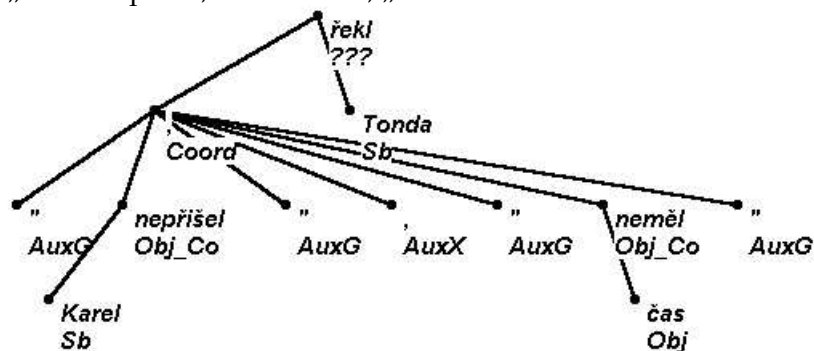
(a) „To věřím!“ opáčila Cilka

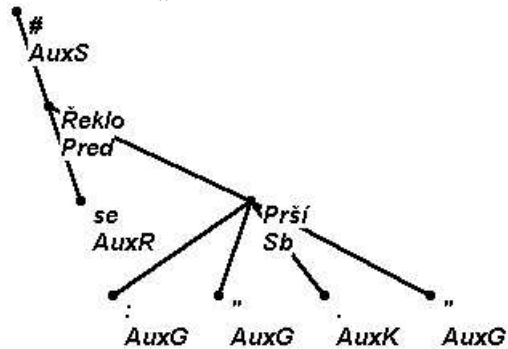
(b) „Karel,“ řekl Tonda, „nepřišel“

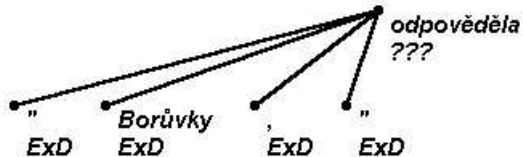
(c) „Karel nepřišel,“ řekl Tonda, „neměl čas“

(d) # Řeklo se : „Prší.“

(e) „Borůvky,“ odpověděla.

Příklady sloves, která mají (při užití v aktivu) přímou řeč jako Obj :

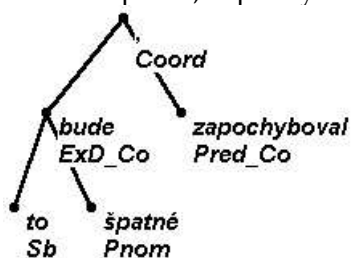
- pravení (*pravit, říci, opáčit, odpovědět, ptát se, ...*)
- přivedení k poznání (*oznámit, naznačit, ...*)
- citové zabarvení (*vrčet, ...*)
- vnímání (*slyšet, ...*)
- vůle (*slíbit, nabízet, navrhopvat, doporučovat, radit, žádat, prosit, ...*)

Příklady sloves, která mají přímou řeč jako Sb:

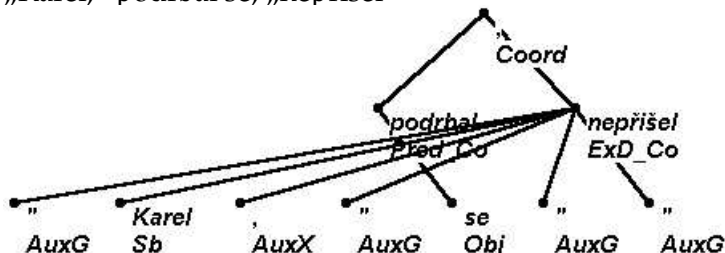
- vnímání (*znít v uších, ...*)
- poznání, myšlení (*napadnout, prolétnout hlavou, ...*)

2. Nelze použít kritérium 1, do uvozovací věty si však můžeme domyslet *a řekl, řekl a, přičemž řekl* apod. Rozebíráme pak souvětí jako koordinaci dvou vět, řídicí člen přímé řeči dostává funkci ExD-Co (protože nad ním chybí *řekl*). V příkladech 2c a 2d není čemu přidělit funkci Coord, situaci tedy řešíme standardně pomocí ExD. V příkladě 2e je část vynechané uvozovací věty *a řekl* v souvětí obsažena. Spojka *a* zde tedy plní svoji běžnou koordinační funkci, slovo *řekl* je ale opět vypuštěno, uzly *hned a je*, které by závisely na tomto vypuštěném *řekl*, proto obdrží a fun ExD-Co.

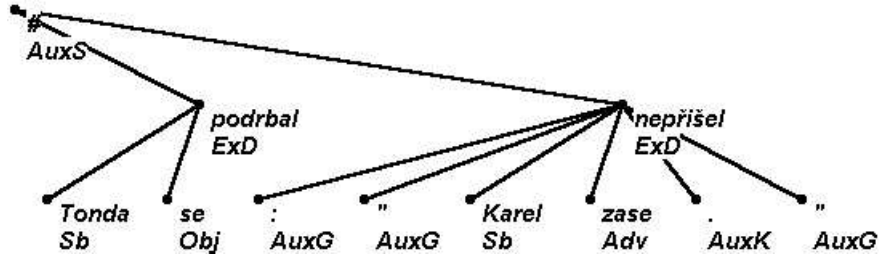
(a) to bude špatné, zapochyboval

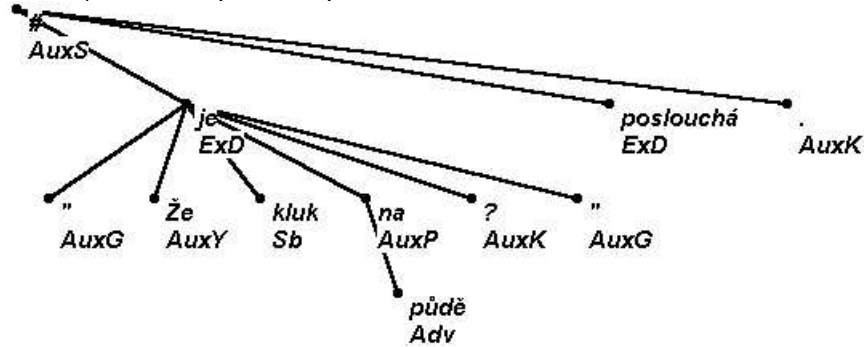
(b) „Karel,“ podrbl se, „nepřišel“

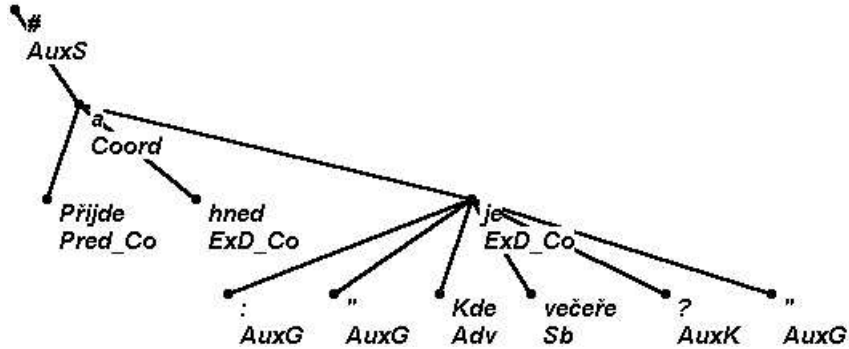
(c) # Tonda se podrbal : „Karel zase nepřišel.“

(d) # „Že je kluk na půdě?“ poslouchá.

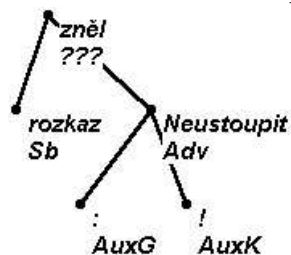

(e) # Přijde a hned : „Kde je večere?“.

3. Někdy se může stát, že nějaký výrok, citát ap. stojí ve větě v nějaké jiné funkci. Řídící člen tohoto výroku dostává funkci členu, který zastupuje (nejčastěji Adv). Tento způsob používáme pouze v případě, že žádný z předchozích není skutečně možný! Nejedná se potom již o přímou řeč, kterou chápeme tak, že v úplné formě je vždy objektem (příp. subjektem) nějakého uvození.

rozkaz zněl : Neustoupit !.

3.7.2 Adresy a jména osob a institucí

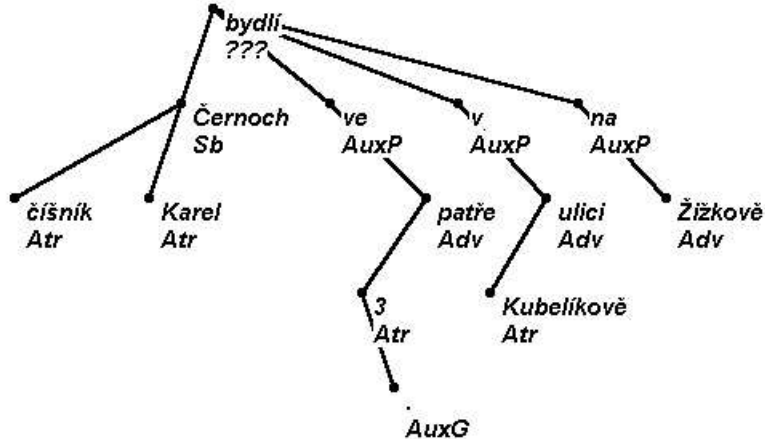
Varování

Všechna pravidla uvedená v této kapitole platí hlavně pro adresy a jména česká. Při přítomnosti cizojazyčných elementů je třeba respektovat také (a to přednostně) pravidla uvedená v kapitole 3.7.10.

3.7.2.1 Zachycení adresy

Pokud je možnost - je-li adresa je zapsána syntakticky správně, rozebereme ji podle běžných zvyklostí, to znamená, že její části visí zpravidla vedle sebe s funkcí Adv. U jmen osob platí, že hlavní je příjmení, na něj zavěšujeme jméno a všechny případné tituly, které označujeme Atr.

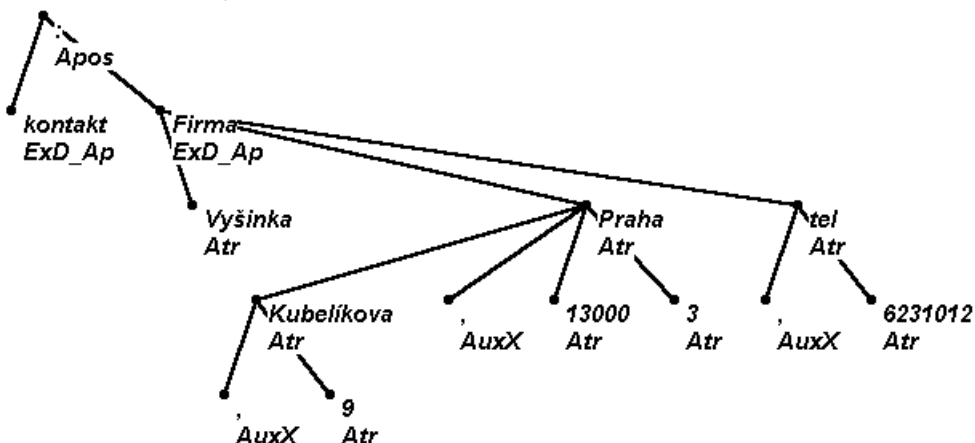
číšník Karel Černoch bydlí ve 3. patře v Kubelíkově ulici na Žižkově.

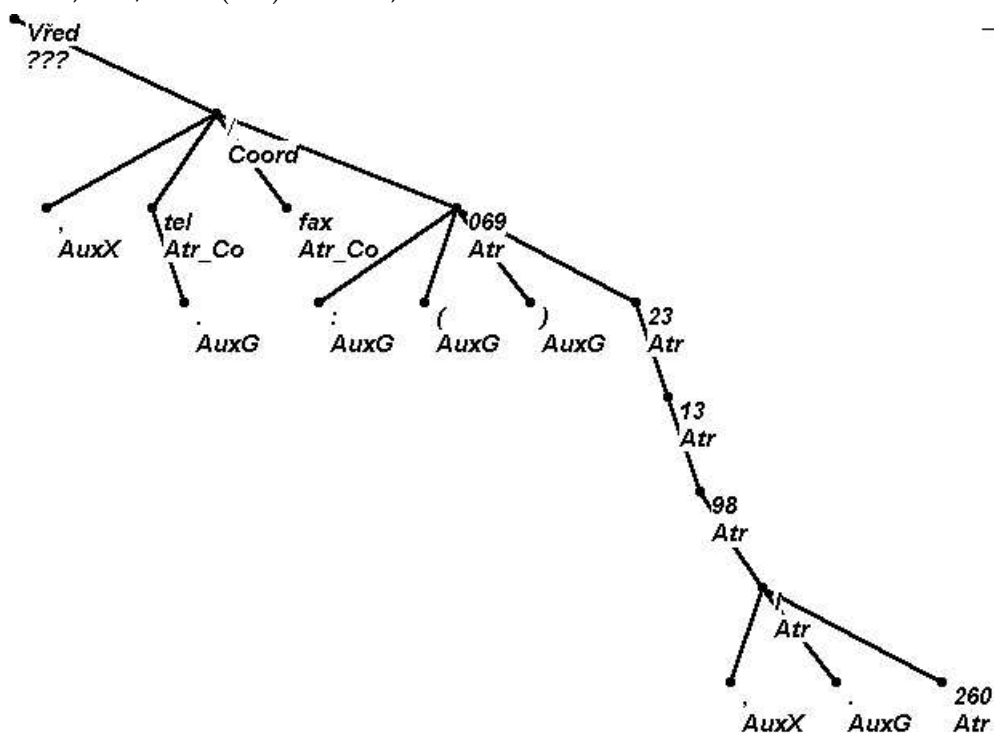
Netvoří-li adresa syntaktickou součást věty, platí následující pravidla:

1. Pokud je u adresy uvedeno jméno adresáta (osoby či instituce), visí nejvýše.
2. Na jméně visí vedle sebe adresa a telefon.
3. Zvolíme řídicí uzel celé adresy. Stane se jím řídicí uzel té části adresy, která má nejvyšší prioritu v následujícím seznamu (bez ohledu na vlastní pořadí v textu): stát, země, provincie, kraj, okres, město (obec), čtvrť (část), ulice (náměstí, místo), budova (hotel, úřad, ...), patro, poštovní schránka, odbor. Ostatní části visí všechny na tomto řídicím uzlu a mají afun Atr.
4. Jednotlivé části adresy (jméno, řídicí část i všechny ostatní) rozebereme obvyklým způsobem (Česká je atributem *republiky*, *Králové* atributem *Hradce*, 13 atributem *Bořivojovy ulice*).
5. PSC není samostatnou částí adresy - je jako Atr součástí té části adresy, ke které patří. U nás je to vždy město, i když konkrétní PSC může mít i menší rozsah.
6. Interpunkce typu čárky visí vždy na hlavním uzlu té části, které předchází, jen interpunkce závorkovací podle běžných pravidel celá na tom, co uzavírá.
7. Složená čísla zabírající více než jeden uzel (směrovací či telefonní) se věší pod sebe zleva doprava.

1. kontakt : Firma Vyšinka, Kubelíkova 9, 13000 Praha 3, tel 6231012

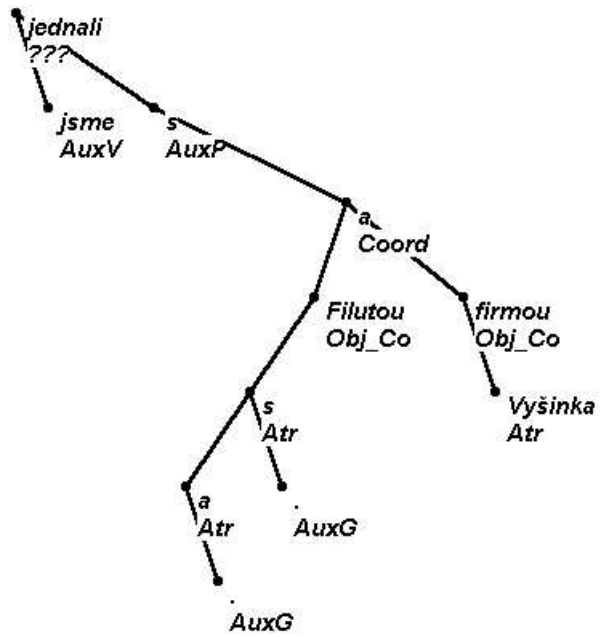

2. Vřed, tel. / fax : (069) 23 13 98, l. 260.

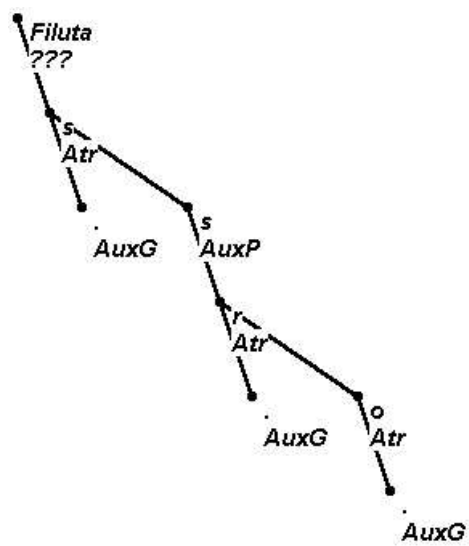

Jména firem rozebíráme tak, že řídicím uzlem je to slovo, které se skloňuje. U sousloví *firma Vyšinka* se většinou skloňuje slovo *firma*, bývá tedy výše. Naproti tomu zkratky (jako *sro*, *as* či *vos*) většinou považujeme za *Atr* názvu společnosti, vnitřně tyto zkratky rozebíráme také podle jejich syntaxe.

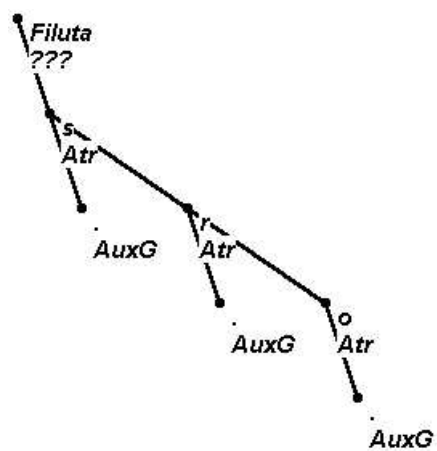
1. jednali jsme s a. s. Filutou a firmou Vyšínka

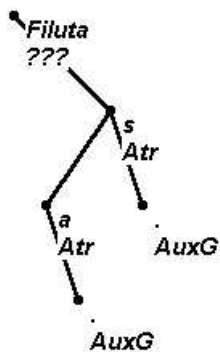
2. Filuta s. s. r. o.

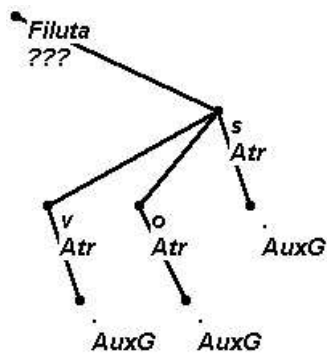
3. Filuta s. r. o.

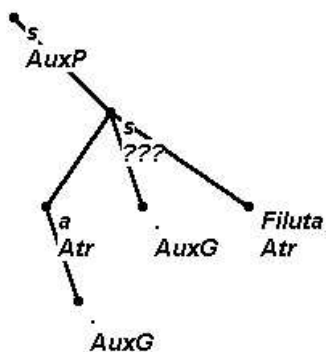
4. Filuta a. s.

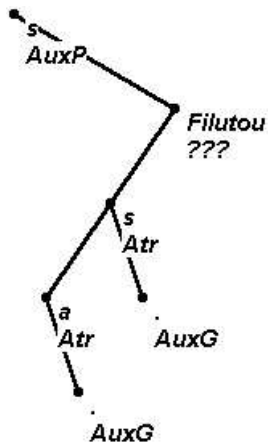
5. Filuta v. o. s..

6. s a. s. Filuta

7. s a. s. Filutou.

Z uvedeného vyplývá, že řídicím členem může být namísto názvu společnosti i zkratka (uzel s), pokud není název v příslušném pádě. To proto, aby bylo dosaženo shody. Nikdy však nejde o vztah aposiční.

3.7.3 Výrazy s číslovkami, číslice v různých funkcích

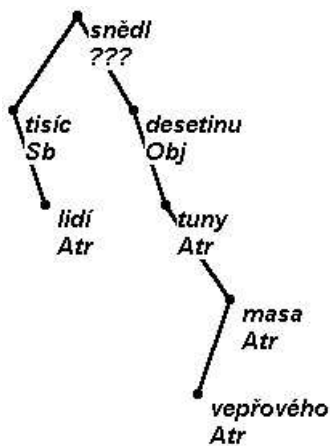
3.7.3.1 Zachycení číselného vyjádření množství

Při rozebírání těchto vyjádření se řídíme především morfologií čtení. Protože je však tento problém složitější, jsou stanovena následující pravidla.

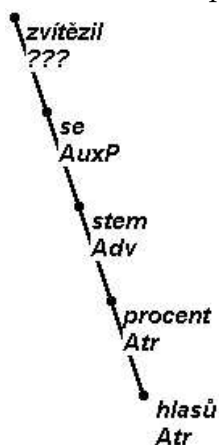
Pravidlo první:

Rozebírané sousloví rozdělíme na dvě části - část vyjadřující počet a část vyjadřující počítané věci. Za počítané věci považujeme veškerá substantiva s jejich případným rozvitím. Toto rozvití se většinou určí podle běžných pravidel o *Atr* a není proto třeba jej zde podrobně rozebírat. Nadále tedy budeme za počítané věci považovat hlavní uzel této části, budeme též mluvit o representantu části vyjadřující počítané věci. Za substantiva však považujeme také slova typu *tisíc*, *milion*, *sto*, *stovka*, *setina* apod., chovají-li se tak. V následujících příkladech tak vlastně nejde o číselné vyjádření (není zde přítomna část vyjadřující počet), nevznikají tedy žádné problémy a rozebereme je pouze podle běžných pravidel:

1. tisíc lidí snědl desetinu tuny vepřového masa

2. zvítězil se stem procent hlasů.

Obecně lze říci, že část vyjadřující počet začíná (při probírání od konce doleva) od první skutečné číslovky, případně (jak uvidíme dále u složitějších příkladů v pravidle třetím) tam, kde je pro tuto číslovku místo, ale není přítomna z důvodu specifického tvaru celého čísla. I tuto část později rozebereme tak, že bude mít zpravidla jediný řídicí uzel (representant).

Poznámka

Uvnitř této části se však může opět objevit substantivum a s ním vnořený úsek, který rozebereme tak, jako by byl dalším celkem s „číselným vyjádřením množství“ (o tom hovoří taktéž pravidlo třetí).

Pravidlo druhé:

Uurčíme, která část bude řídicí a která závislá. Tento vztah bude ve stromě zachycen tím, že representant jedné části bude zavěšen na representant druhé části. Přednost mají počítané věci - je-li u representantu věci splněna shoda, je řídicím on. Nestane-li se však tak, přebírá řízení representant počtu. V následujících příkladech jsou již přítomny obě části a vždy jsou naplněny právě jedním uzlem, který je tak i jejich representantem. Vidět je zde vzájemná závislost těchto částí, kdy v prvním příkladě je počítaná věc řídicí (shoda *viděl vrány*), ale v příkladě druhém propadá do závislosti na počtu (není shoda *viděl vran*, tedy shoda *viděl pět*). Řídicí uzel označujeme funkcí, kterou plní ve větě celé sousloví, závislý (representant závislé části) označujeme *Atr*.

1. viděl čtyři vrány

2. viděl pět vran.

Pravidlo třetí:

Zbývá určit strukturu části vyjadřující počet. Zde je problematické mluvit o nějaké gramatické závislosti, proto bylo zvoleno jedno z vyhovujících řešení, které nehledá opodstatnění v tradiční mluvnici. Celou část opět rozdělíme na jakési bloky, z nichž každý bude zastupovat jeden řád. Nepůjde však přímo o řády v matematickém smyslu. Bloky budou obsahovat počet jednotek, desítek, stovek a dále tisíců, milionů, miliard, atd. Řády jednotek a desítek budou mít jednoslovné (jednouzlové) vyjádření, řád stovek již může být určen dvěma slovy (např. *tři sta*) a vyšší řády již i složitěji (spojení *pět set padesát pět milionů* je jeden blok). Právě u těchto „víceslovných“ řádů se však opět objeví substantivum vyjadřující výšku řádu, a proto je jejich vnitřní struktura dána týmiž pravidly jako struktura celku (tedy ono substantivum je počítaná věc, zbytek počet). Na vyšší úrovni budeme pracovat s hlavními uzly všech těchto řádů - bloků.

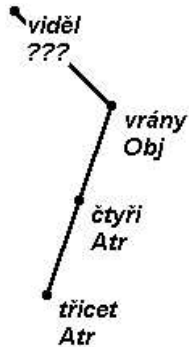
Zvolíme z nich totiž řád nejdůležitější, jehož řídicí uzel se tak stane representatem celé části vyjadřující počet, a na něj navěsíme všechny řády zbylé. Řídicím řádem bývá obvykle řád nejnižší, ale existují výjimky. Pokud je část vyjadřující počet podřízena části počítaných

věcí, je řídicím vždy nejnižší řád. Je-li však počet nadřizen věcem, je řídicím řádem nejnižší z těch, které mají shodu s počítanými věcmi, což může být i druhý přítomný řád v pořadí zleva.

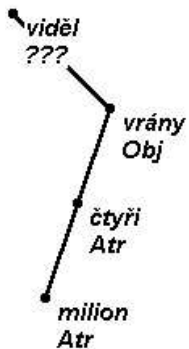
Všechny závislé řády (jejich řídicí uzly) označíme a fun Atr.

Pro pochopení určení řídicího řádu slouží následující příklady, kde jsou přítomny vždy právě dva řády. V prvních dvou je nadřizena část počítaných věcí a v části počtu je tedy vždy nahoře nejnižší řád. V příkladech dalších jsou počítané věci podřizeny počtu. Nejprve je ukázán příklad se shodou již v nejnižším řádě, který je tak řídicím (shoda *pět vran*). V posledních dvou příkladech jsou však řídicími druhé řády, neboť jsou prvními, které mají shodu (shoda *třicet vran*, *milion vran*, nikoli *čtyři vran*).

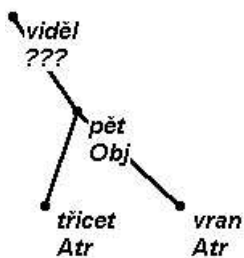
1. viděl třicet čtyři vrány

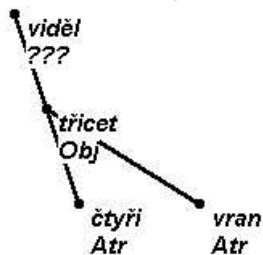
2. viděl milion čtyři vrány

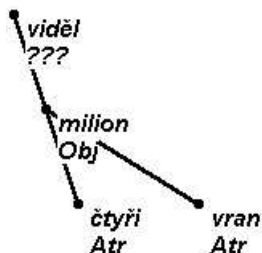
3. viděl třicet pět vran

4. viděl třicet čtyři vran

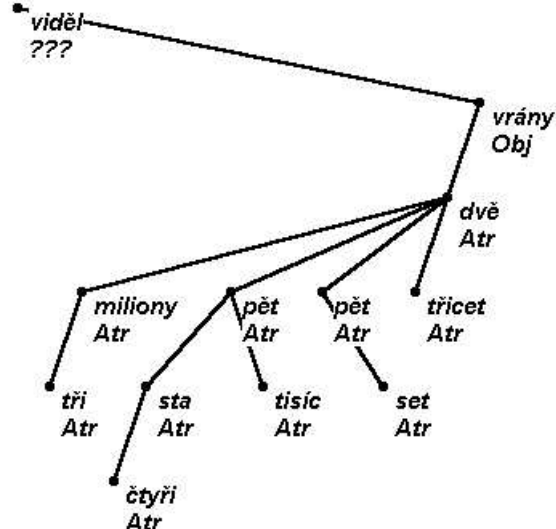

5. viděl milion čtyři vran.

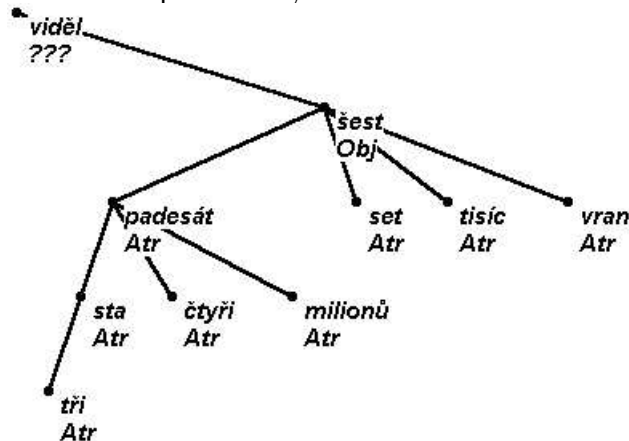
Ukažme si ještě některé složitější struktury části počtu, kde bude řádů více a budou vyjádřeny víceslovně. V příkladě prvním jsou počítanými věcmi slovo *vrány*, slovo *dvě* je již „pravou“ číslovkou, a proto celý zbytek sousloví (tj. *tři miliony čtyři sta pět tisíc třicet dvě*) je částí počtu. Slovo *vrány* je v příslušném rekčním tvaru k slovesu *viděl*, bude proto řídicím uzlem celého sousloví. Nyní rozebereme část počtu. Jednotlivé řády jsou: *tři miliony*, *čtyři sta pět tisíc*, *pět set*, *třicet* a *dvě*. Protože část počtu je zde závislá na části počítaných věcí, bude řídicím řádem řád nejnižší. Uzel *dvě* tedy zavěsíme na uzel *vrány* a representanty dalších řádů budeme zavěšovat na něj. Druhý nejnižší řád je tvořen pouze jedním uzlem (*třicet*), který tak můžeme zavěsit přímo na uzel *dvě*. Další řády již obsahují substantivní vyjádření jejich velikosti (*set*, *tisíc*, *miliony*). Tato substantiva zde budou mít funkci 'zanořených' počítaných věcí. Rozebereme řád *pět set*. Počtem je zde uzel *pět*, počítanou věcí uzel *set*, stačí tedy určit jejich vzájemnou závislost. Tvar slova *set* je řízen číslovkou *pět*, bude tedy závislý. Uzel *pět* proto zavěsíme na uzel *dvě* a uzel *set* na uzel *pět*. Obdobná situace je u řádu *tři miliony*, jen závislost tam bude opačná. Nejsložitěji vypadá řád tisíců. Část počtu je *čtyři sta pět* a má opět dva řády. Počítaná věc *tisíc* (zde genitiv) bude závislá na počtu. V části počtu bude řídicím nejnižší řád, tedy uzel *pět* bude zavěšen na uzel *dvě* a na něj samotný zavěsíme „věci“ (uzel *tisíc*) i druhý přítomný řád. Z tohoto řádu bude řídicím uzel *sta*, uzel *čtyři* bude zavěšen na něj.

viděl tři milionů čtyři sta pět tisíc pět set třicet dvě vrány

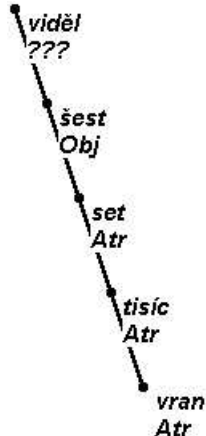
Druhý příklad již popíšeme stručněji. Počítanými věcmi je uzel *vran* a protože nemá požadovaný tvar, bude závislý na počtu. Část počtu má dva řády: *tři sta padesát čtyři milionů* a *šest set tisíc*. Protože zde není přítomen řád jednotek, bude řídicím řádem nejnižší z přítomných, tedy *šest set tisíc*. Representantem tohoto řádu je uzel *šest*, ten proto bude nejvýše. Na něj zavěsíme počítané věci (uzel *vran*) i representant druhého řádu, kterým bude uzel *padesát*. Vnitřní struktura obou řádů by měla být jasná.

viděl tři sta padesát čtyři milionů šest set tisíc vran

Povšimněme si však důležitého faktu. Hranici mezi částí počtu a částí věcí jsme vedli za slovem *tisíc*, které zde považujeme za substantivum v genitivu. Stalo se tak proto, že množství vran je vyjádřeno dvěma řády a slova *tisíc milionů* stojí tedy v jistém smyslu na stejné úrovni. V posledním příkladě vidíte, že je-li přítomen pouze jeden z těchto řádů, můžeme slova *tisíc* a dokonce *set* zahrnout do části počítaných věcí. Část počtu pak tvoří tedy pouze uzel *šest*.

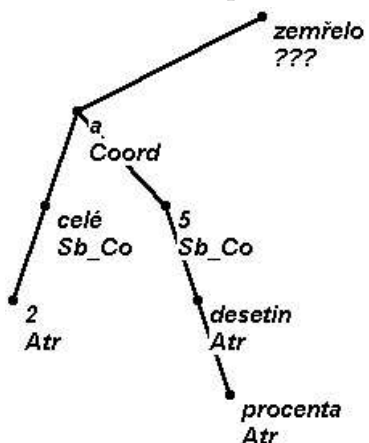
viděl šest set tisíc vran

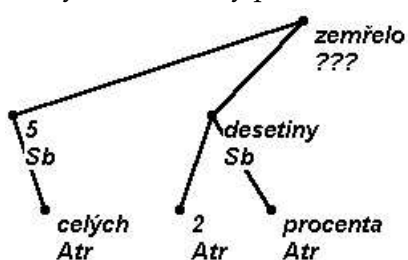
Dodatek

Ani výše daná pravidla nepopisují všechny případy zápisu číselných vyjádření. Problematický je na příklad zápis čísel desetinných. Proto si uvedeme ještě některé příklady, které zahrnují snad všechny běžné zápisy desetinného čísla. To, zda budou nahoře slova *celých*, *desetin* nebo čísla 2, 5 určuje morfologie. Funkce připisovaná řídicímu členu (který je případně koordinován) samozřejmě vyplývá z jeho syntaktického postavení ve větě (v našem případě je to subjekt). Poté přijdou na řadu jednotky, jejichž počet určuje zápis celého desetinného čísla. V příkladech je zastupuje uzel se slovem procenta, ale ten není totožný s tím, co výše nazýváme reprezentantem části počítaných věcí. Jde o specifický případ způsobený dvojjednotností zápisu desetinných čísel.

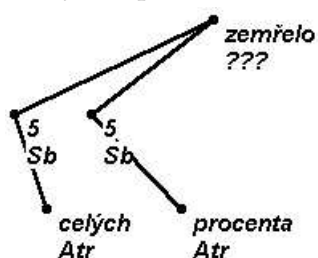
1. 2 celé a 5 desetin procenta zemřelo

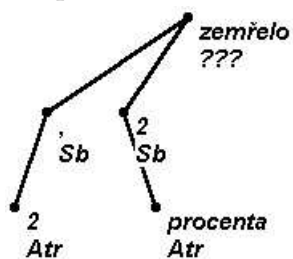
2. 5 celých 2 desetiny procenta zemřelo

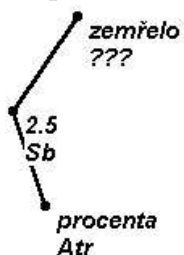
3. 5 celých 5 procenta zemřelo

4. 2, 2 procenta zemřelo

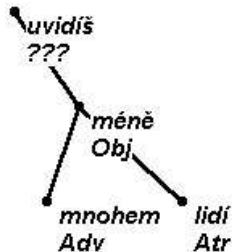
5. 2.5 procenta zemřelo.

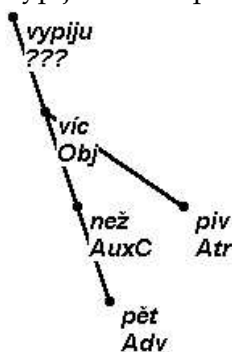
3.7.3.2 Číslovky typu více

K číslovkám více, méně, mnoho, málo, středně apod. se v nominativu a akusativu chováme tak, že na nich může záviset zároveň Adv i Atr. O problému spojky než se píše v kapitole 3.7.9, v této souvislosti zvláště v odstavci IV. Dodatek 3.

1. uvidíš mnohem méně lidí

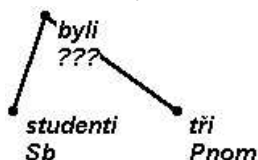
2. vypiju víc než pět piv.

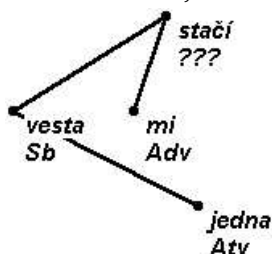
3.7.3.3 Genitiv ve funkci Sb, Obj ve funkci jejich Atr

U číslovek jedna až čtyři platí běžná pravidla napsaná v kapitolách o jednotlivých větných členech. Závislost i shoda u nich funguje zcela přirozeně.

1. studenti byli tři

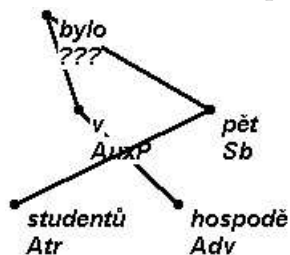

2. vesta mi stačí jedna.

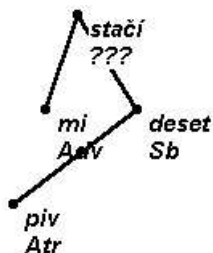

U číslovek větších (od pěti výš) však nastávají problémy. Jde-li o nominativ (u subjektu) či akusativ (u objektu), je počítaná věc ve formě genitivu a shoda přejde na číslovku. Protože tento jev je značně problematický, dohodli jsme se na řešení, které není zcela jazykově čisté. Genitiv partitivní tedy sice může být Sb nebo Obj, ale je-li ve větě nějaký kvantitativní údaj, který ho řídí, je Sb nebo Obj řídicí uzel tohoto údaje a genitiv jeho Atr. Genitiv je Sb pouze ve větách typu tam je lidí, přibývá jich.

1. *studentů* (Attr) v hospodě bylo pět (Sb)

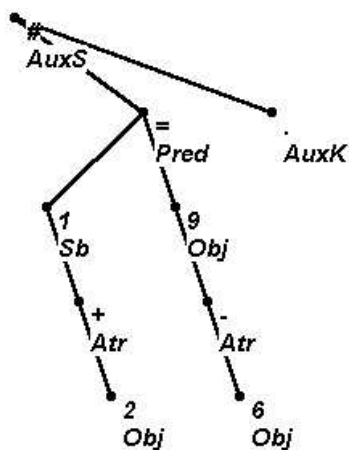
2. *studentů* (Attr) přišlo na přednášku pět (Sb)
3. na světě je lidí (Attr)habaděj (Sb)
4. *zeleniny* (Attr) je málo (Sb)
5. *zeleniny* (Attr) máme málo (Obj)
6. *zeleniny* (Attr) si můžeme vzít hodně (Obj)
7. *zeleniny* (Attr) si můžeme vzít, co uneseme (Obj)
8. slušných lidí (Attr) je jako šafránu (Sb)
9. *piv* (Attr) mi stačí deset (Sb).

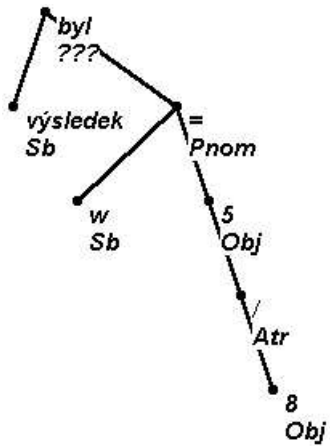
3.7.3.4 Zachycení aritmetických výrazů

Jednoduché aritmetické výrazy ve větách můžeme rozebrat.

1. # 1 + 2 = 9 - 6.

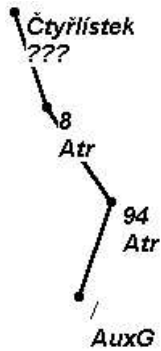

2. výsledek byl $w = 5 / 8$.

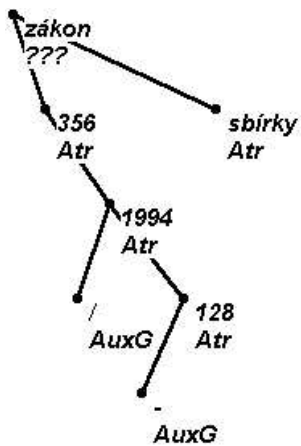

3.7.3.5 Zachycení některých číselných kódů

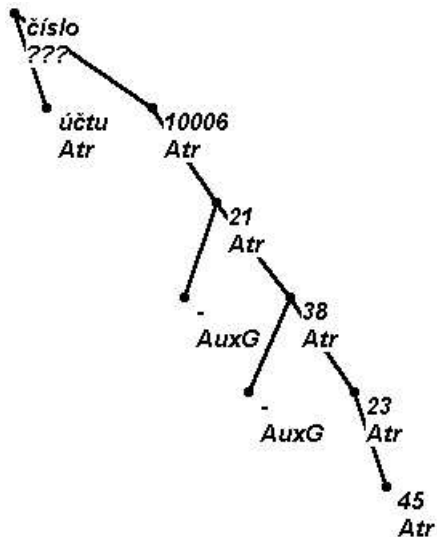
1. Čtyřlístek 8 / 94

2. zákon 356 / 1994 - 128 sbírky

3. číslo účtu 10006 - 21 - 38 23 45.

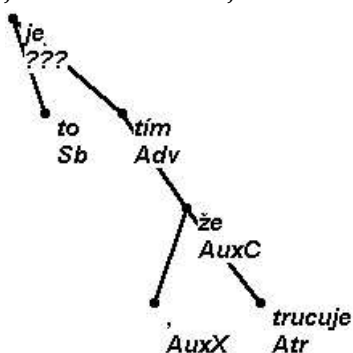

3.7.4 Odkazovací slova

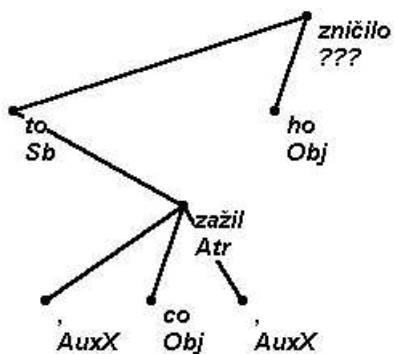
3.7.4.1 Odkazovací to

Odkazovací *to* před vedlejší větou dostane příslušnou funkci v řídicí větě, vedlejší věta je potom *Atr* a visí na *to*, bez ohledu na *to*, odkazuje-li *to* dopředu (na vedlejší větu, *obyčejný odkaz*), nebo dozadu (na osobu/událost apod.) Vedlejší věta může být jak spojková (*že, aby, zda*), tak vztážná.

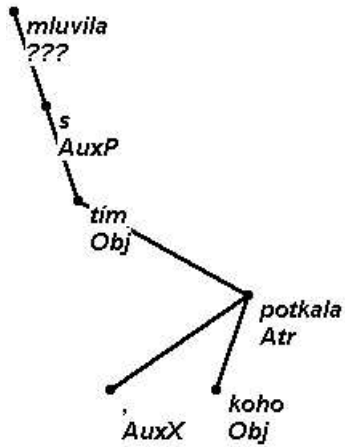
1. je to tím, že truceje

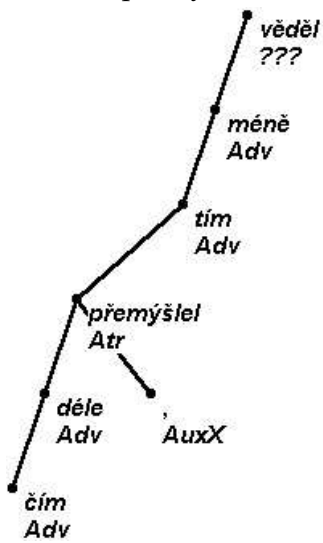
2. to, co zažil, ho zničilo

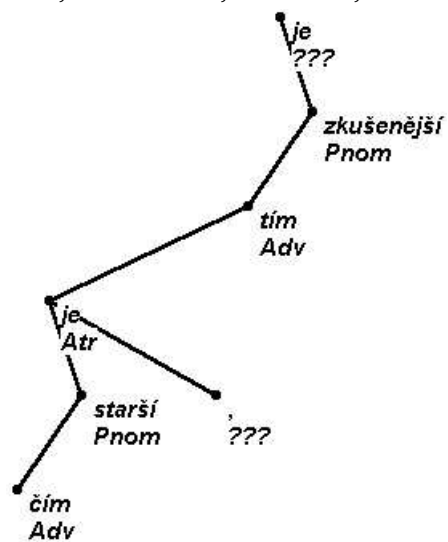
3. mluvila s tím, koho potkala

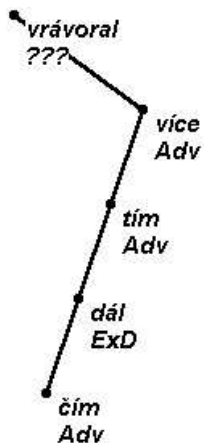
4. čím déle přemýšlel, tím méně věděl

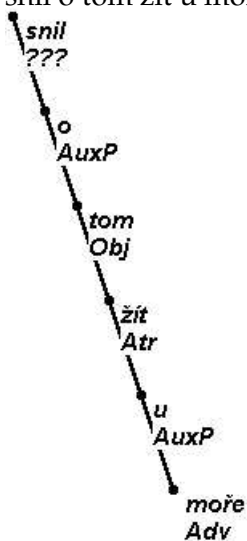
5. čím je starší, tím je zkušenější

6. vrávorat čím dál tím více.

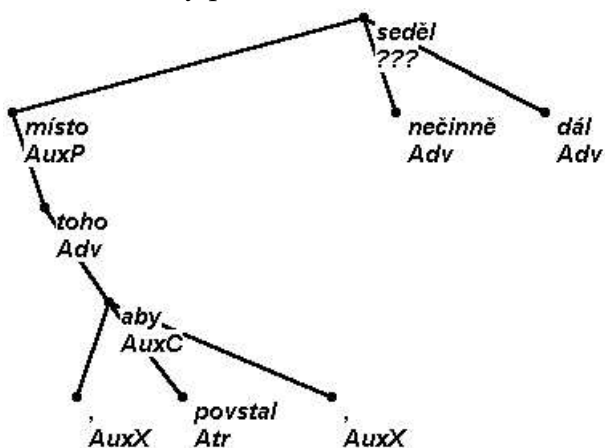

Stejně zachycujeme i případy, kdy na místě vedlejší věty stojí sloveso v infinitivu.
 snil o tom žít u moře.

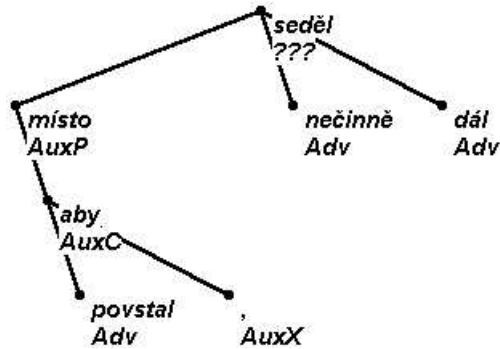

U některých předložek se může stát, že je za nimi odkazovací *to* vypuštěno a následuje přímo vedlejší věta. Tato věta pak visí bezprostředně na zbylé předložce a přebírá tu a fun, kterou by dostalo odkazovací *to*.

1. místo toho, aby povstal, seděl nečinně dál

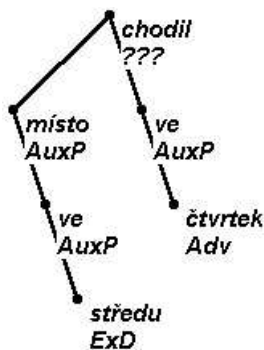

2. místo aby povstal, seděl nečinně dál.

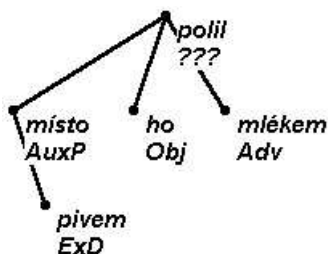

Zbyde-li však po vedlejší větě jen některý její člen (případně několik), dostane zcela normálně a fun ExD z důvodu nepřítomnosti predikátu. Je však třeba rozlišit případy, kdy jde o elipsu (a tedy *zbylý* člen), jako je tomu v prvních dvou příkladech, a kdy jde o běžný předložkový pád (v příkladě 3 je tvar slova pivo řízen předložkou místo, jde o Adv a nechybí tu ani žádné odkazovací to).

1. místo ve středu chodil ve čtvrtek

2. místo pivem ho polil mlékem

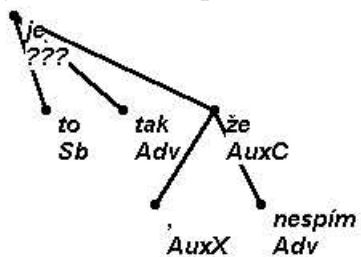
3. místo piva usrkávala vínečko.

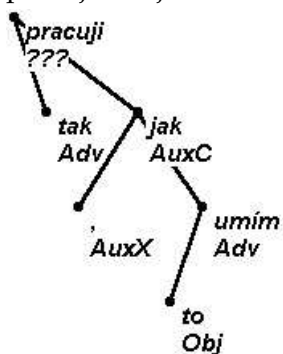
3.7.4.2 Odkazovací slova u Adv-vět

Vedlejší věta může být uvozena výrazy *tak, ..., (do)tehdy, ..., tolik, ..., poté/mezitím/zatím, co/když/jak ..., odtud, kam/odkud/kde ... , proto/přesto, že ...*. Odkazovací slovo i vedlejší věta jsou Adv, visí vedle sebe.

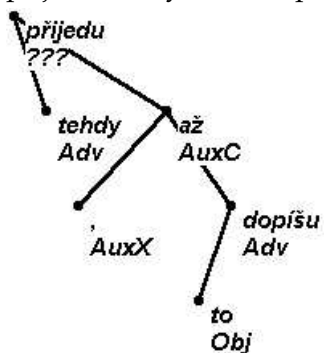
1. je to tak, že nespím

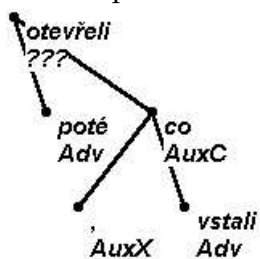
2. pracuji tak, jak to umím

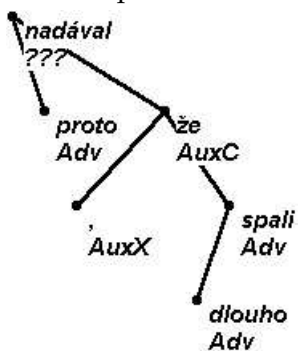
3. přijedu tehdy, až to dopíšu

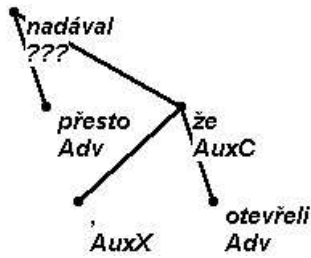
4. otevřeli poté, co vstali

5. nadával proto, že dlouho spali

6. nadával přesto, že otevřeli.

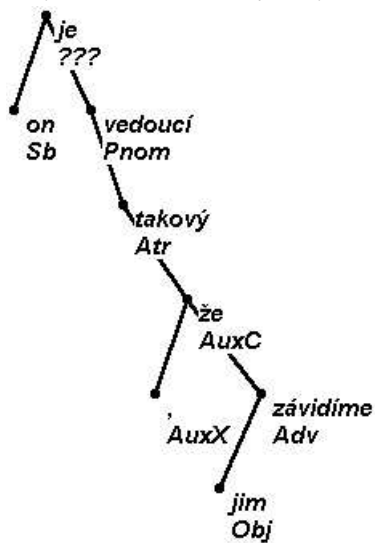
3.7.4.3 Odkazovací takový

Je-li slovo *takový* těsně před vedlejší větou, dostane příslušnou funkci v rámci řídicí věty (Pnom, Atr, Adv) a vedlejší věta se pověsí na něj s funkcí Adv.

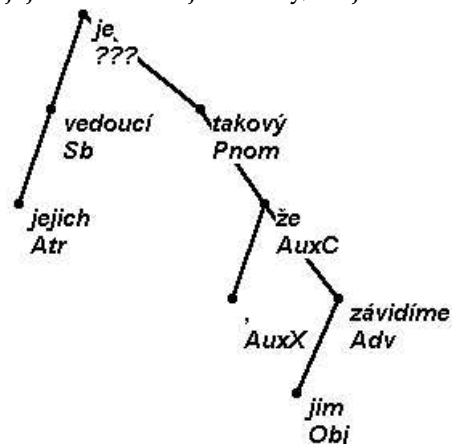
Varování

Není-li *takový* těsně před čárkou, je to obyčejný Atr a vedlejší věta je pak buď Atr na substantivu rozvíjeném tímto *takový*, nebo má svou obvyklou funkci v závislosti na slovese (řídicí věty), na kterém visí.

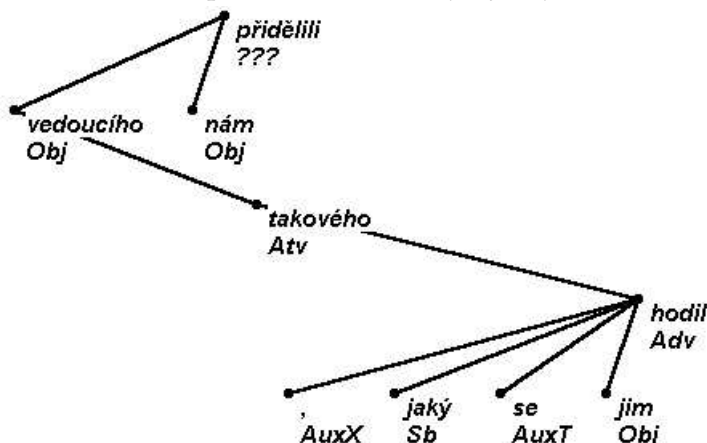
1. on je vedoucí takový, že jim závidíme

2. jejich vedoucí je takový, že jim závidíme

3. vedoucího nám přidělili takového, jaký se jim hodil.

3.7.5 Hranice dativu volného a vazebného

Dativ volný tradičně řadíme k Obj, ačkoliv jeho druhy mají různou syntaktickou platnost (Obj, Adv, AuxO). Protože je to pád ne vazebný, tj. neřízený slovesem nebo adjektivem, klade se běžně i po slovesech nepředmětových. Jeho užití je motivováno sémanticky.

Po stránce významové lze rozlišit šest druhů volného dativu:

- dativ sdílnosti (kontaktní) (AuxO),
- dativ emocionální (AuxO),
- dativ přivlastňovací (Adv),
- dativ příslovečný zřetelový (Adv),
- dativ prospěchový (Obj nebo Adv),
- dativ subjektivní (Obj).

Dativ sdílnosti má ve větě funkci navazování a udržování kontaktu (to vám byla zábava, včera jsem ti nemohl usnout, on ti byl celý nesvůj). Funkci kontaktní má i dativ zainteresování, někdy označovaný rovnou jako dativ sdílnosti (kyselina nám začíná reagovat, běží nám osmá minuta, neparkujte nám na trávě). Dativ emocionální citově zabarvuje výpověď (to je mi pěkný pořádek, ty nám tu lenořit nebudeš). Oba tyto dativy dostávají 1 AuxO. (Viz kap. 3.3.7.4.)

Dativ přivlastňovací dostává a fun Adv (příteli se ztratil pes, v uších mu hučelo, tetě se zalesknou oči, hodinky mi jdou špatně). Jedná se o dativ, který lze nahradit přídavným jménem přivlastňovacím (šlápl bratrovi na nohu lze nahradit šlápl na bratrovu nohu). (Viz kap. 3.3.5.)

I dativ příslovečný zřetelový dostává Adv (dětem to přišlo vhod, státu tím vznikají škody). (Viz kap. 3.3.5.)

Hranice mezi valenčním fakultativním Obj a dativem prospěchovým (Adv) je mnohdy vágní. U dativu prospěchového uvažujeme buď o Obj nebo o Adv podle významu rozpoznatelného z kontextu. Například ve větě *Jirka napsal Pavlovi dopis* dostane slovo *Pavlovi* funkci Obj, pokud má věta význam *Jirka něco sdělil Pavlovi dopisem*, a naopak funkci Adv, když její význam je *Jirka napsal dopis pro Pavla (místo Pavla) někomu*. Nejsme-li schopni význam rozeznat, dáváme přednost Obj, protože je to valenční člen, i když fakultativní. V ostatních případech dostává dativ prospěchový funkci Adv (*natrhala jsem jim hrušky*).

Pomůcka

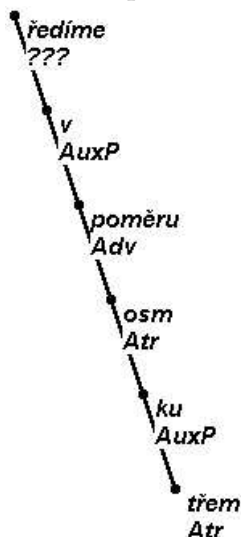
Lze ho nahradit příslovečným pádem s předložkou pro. (Viz též kap. 3.3.4 a kap. 3.3.5.)

Pouze dativ subjektivní je vždy Obj (chce se mi pít, nemocnému se dýchá lépe, majorovi se sedělo dobře, co je mu?, bylo jim 17 let). (Viz kap. 3.3.4.) O subjektivní dativ se nejedná v konstrukcích: *bylo mi špatně / chladno / do smíchu, bude to stranám ku prospěchu, je mi to jedno, nejbližší je mi asi husitská církev, jeho způsob mi byl nejsympatičtější*. Dativ v těchto větách považujeme za Adv.

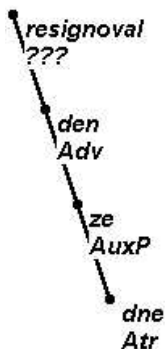
3.7.6 Sousedství, fraseologismy**3.7.6.1 Zachycení sousloví**

Při zachycování čehokoli se řídíme především syntaktickou strukturou a syntaktickými vazbami. U ustálených sousloví bývají tyto vztahy sice potlačeny, ale přesto, pokud to jde, se snažíme zachytit alespoň nějakou smysluplnou strukturu, i když nemusí být plně oprávněná běžnými pravidly. Takové situace zachycují tyto příklady:

1. ředíme v poměru osm ku třem

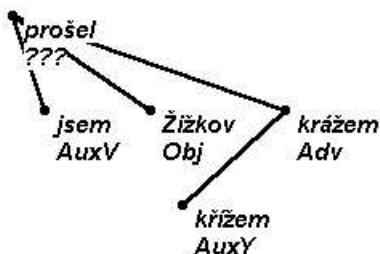
2. resignoval den ze dne.

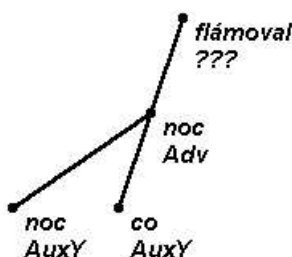
Existují však sousloví, jejichž syntaktická struktura je natolik pochybná a nejasná, že ji vskutku rozumně zachytit nelze. V těchto krajních případech se uchylujeme k technickému

zachycení. Jde vskutku o poslední řešení, které používáme pouze tehdy, když všechny pokusy o nalezení smysluplné struktury selžou. Z nerozebiratelného sousloví potom vyzdvihneme uzel slovosledně poslední v řadě, který zavěsíme ve stromu na místo, které odpovídá funkci celého sousloví, a přidělíme mu taktéž běžnou a fun - takovou, která odpovídá funkci sousloví. Zbylé uzly pak navěsíme na tento vyzdvižený a označíme je AuxY.

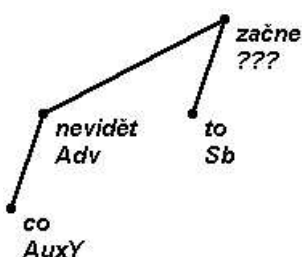
1. prošel jsem Žižkov křížem krážem

2. noc co noc flámoval

3. co nevidět to začne.

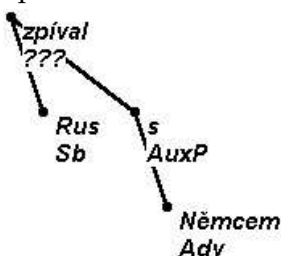
3.7.7 Doprovod

3.7.7.1 Zachycení doprovodu

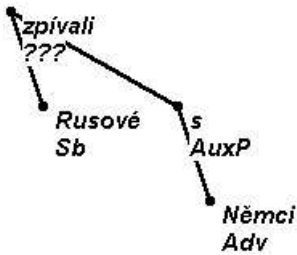
Předložkový pád „s + instrumentál“ se v mluvnicích označuje jako doprovod. Jeho zachycení bývá různé, závisí na vazbách ve větě (hlavně na dodržení shody).

Za normálních okolností je tento pád vlastně určením způsobu, měl by se tedy zavěsit na přísudek a označit Adv. Tak však učiníme pouze tehdy, je-li dodržena shoda podmětu s přísudkem, tak jako v těchto příkladech:

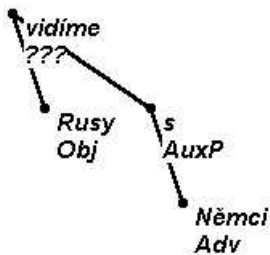
1. zpíval Rus s Němcem

2. zpívali Rusové s Němci

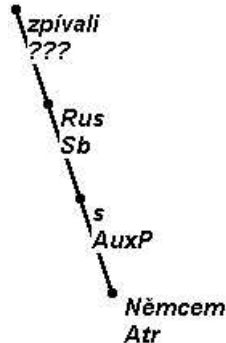

3. vidíme Rusy s Němci.

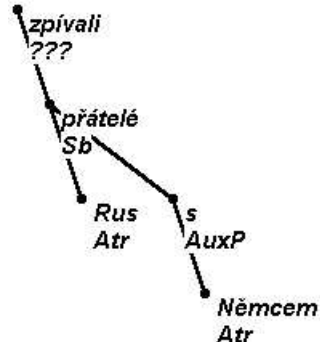
Stane-li se, že převáží shoda podle významu, a přísudek je v množném čísle, ačkoli podmět je v čísle jednotném, zavěšíme doprovod jako *Atr* na podmět (uzel *Sb*). Tím dosáhneme, že podmět jako celek lze chápat jako entitu jsoucí v množném čísle.

zpívali Rus s Němcem.

Za zmínku stojí zachycení konstrukce, kdy oba členy jsou řízeny nějakým společným pojmenováním:

zpívali přátelé Rus s Němcem.

3.7.8 Reflexivní *se, si*

Částice *se* u slovesa může dostat afuny: *AuxT*, *Obj*, *AuxR*. Částice *si* u slovesa může dostat afuny: *AuxT*, *Obj*, *Adv*, *AuxO*. Přidělování těchto funkcí těmto částicím se řídí podle významu slovesa. U velkého množství sloves připadá v úvahu více funkcí, v tom případě se rozhodujeme podle kontextu. Obě částice se zavěšují vždy přímo na sloveso, ke kterému patří, ať už mají jakoukoli afun. Dojde-li k transformaci slovesa na substantivum (*snažit >>*

snažení), dostanou částice vždy a fun Atr bez ohledu na to, jakou a fun by měly u původního slovesa.

3.7.8.1 Reflexivum se

SE 1

Tantum AuxT (sloveso se bez se nevyskytuje nebo se jeho odebráním změní význam slovesa): *bojí se, snaží se, směje se, setkali se, ...* O AuxT jde i u některých odvozenin způsobů slovesného děje: *nadřel se, natahal se s tím, ...*

SE 2

Objekt (plní úlohu větného členu Obj), někdy zřetelně:

1. *vidí se (sebe, ne Jendu) v zrcadle, ...*
2. *myje se (sebe, ne děti), brání se (sebe, ne vlast), ...*
3. v recipročním významu (*navzájem, spolu, mezi sebou*) je rovněž Obj: *líbají se (navzájem), odloučili se (od sebe navzájem), ...*

Před Obj má přednost AuxT. Vyhovuje-li tedy se podmínce SE 1, o Obj již neuvažujeme.

SE 3

Reflexivní pasivum AuxR: u sloves transitivních i intransitivních:

1. *tancovalo se až do rána, šlo se cestou necestou, ...*
2. *v novinách se píše o projevu, diskutovalo se o objevu, přirozený jazyk se popisuje formálními prostředky, ...*
3. *hovorové - občané se vyzývají, aby se dostavili ... (životnost subjektu),*
4. „disposiční“ konstrukce (medipasivum): *matematika se mu studuje lehce, v téhle troubě se dobře peče, ta kniha se snadno prodává, ...*
5. volněji sem patří i kausativa typu: *lčím se u prof. Myslivečka, holí se / stříhá se v Šarmu, obléká se u Nehery, ...*

SE 4

„Odvozovací“ sufix u bezděčné činnosti: nahrazení objektem je méně zřetelné a rozhodujeme se mezi Obj a AuxR:

1. pokud jde o vědomou činnost (*se můžeme nahradit slovem sebe*), jde o Obj: *zabil se, utopil se, ...*
2. jinak je to AuxR: *dveře se otvírají, vlny se šíří všemi směry, napětí se snižuje, ...*

Podmínku 1 použijeme pouze tehdy, je-li naprosto zřejmá.

SE 5

Při transformaci slovesa v substantivum dostává se 1 Atr: *snažení se, mytí se, utopení se, ...*

3.7.8.2 Reflexivní si

SI 1

Analogie k SE 1: AuxT jen s dativním *si*: *pospíšit si, vážit si, postesknout si, pamatovat si, ...*

SI 2

Reflexivum je objektem (Obj):

1. *přečíst si (sobě), říkat si, stanovit si, ...*
2. reciproční: *slibovali si (navzájem), posloužili si (navzájem), nadávali si, přísahali si, ...*

SI 3

Fakticky je analogií k SE 4, dohodli jsme se na označování *si* jako Adv tam, kde má *si* platnost volného dativu (prospěchového), nahrazení slovem *sobě* je poněkud násilné, je parafrázovatelné jako *pro sebe*, své: *upevnit si (postavení), upravovat si (vlasy), brousit si (zuby), vydělat si (peníze), uchovat si (postavení), ...*

SI 4

Jako AuxO označujeme takové *si*, které je nadbytečné a může být vypuštěno, aniž dojde ke ztrátě smyslu nebo gramatičnosti: *jít si na výlet, mazat si to domů, počkat si na někoho, už si odpracoval dvě hodiny, ...*

SI 5

Při transformaci slovesa v substantivum dostává *si* 1 Attr: *postesknutí si, posloužení si, vydělání si, ...*

3.7.9 Srovnávací obraty se spojkami jako a než

Výraz *jako* je víceznačný a při jeho užití nemusí jít vždy o srovnávací obrat - viz zvláště část 3.3.7.7 v kap. 3.3.7.7 a případně příslušné pasáže v kapitolách o doplňku a předmětu, dále také části 3.3.3.3 a 3.3.3.3 v kap. 3.3.3. Také spojkou *než* může být uvozeno i specifické vyjádření subjektu (viz část 3.3.2.2 v kap. 3.3.2).

3.7.9.1 Zavěšení

Spojka *než* vyžaduje adverbium, adjektivum (zejména v komparativu), s nímž se srovnává. Zavěšujeme ji tedy právě na něj. U výrazu *se stejně jako* může *stejně* chybět. V případě, že *nechybí*, zavěsí se *jako* na *stejně*. V případě, že *stejně chybí*, visí *jako* na členu, na kterém by viselo *stejně*, aniž bychom uvažovali o nějakém porušení syntaktických vazeb (nepřítomnost slova *stejně* tedy není důvodem k použití a fun ExD tam, kde by se ani jinak nepoužila).

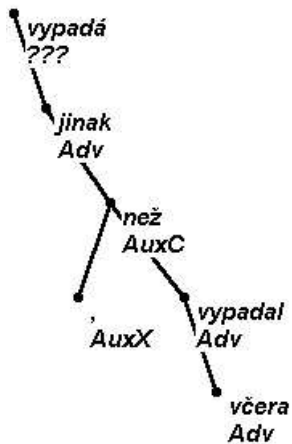
3.7.9.2 Syntaktická funkce srovnání

Srovnávací konstrukce po spojkách *jako* a *než* pokládáme za adverbialé (Adv), často však dochází k elipsám, potom se používá a fun ExD. Viz též část 3.3.5.5 v kapitole 3.3.5.

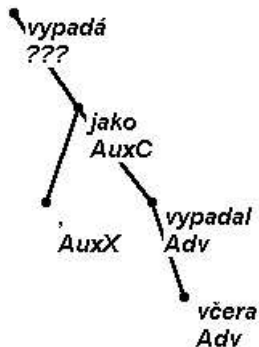
Konstrukce označované Adv

Úplná vedlejší věta Pokud je za jako/než úplná vedlejší věta (obsahující určité sloveso), jde o „normální“ adverbialní větu závislou na porovnávacích výrazech (*stejný/ě jako, velký jako, jinde než, jinak než, ...*). Výraz *stejný/ě* může chybět, potom se věta zavěsí na ten uzel, na kterém by visel tento výraz.

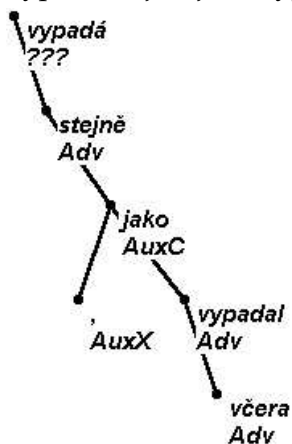
1. vypadá jinak, než vypadal včera

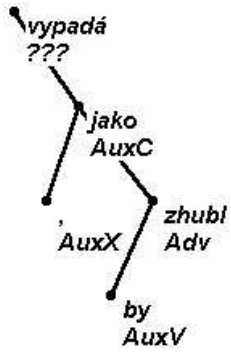
2. vypadá, jako vypadal včera

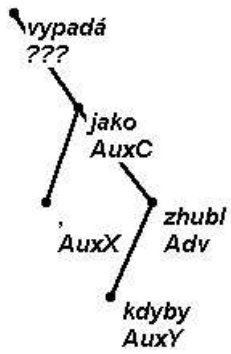
3. vypadá stejně, jako vypadal včera

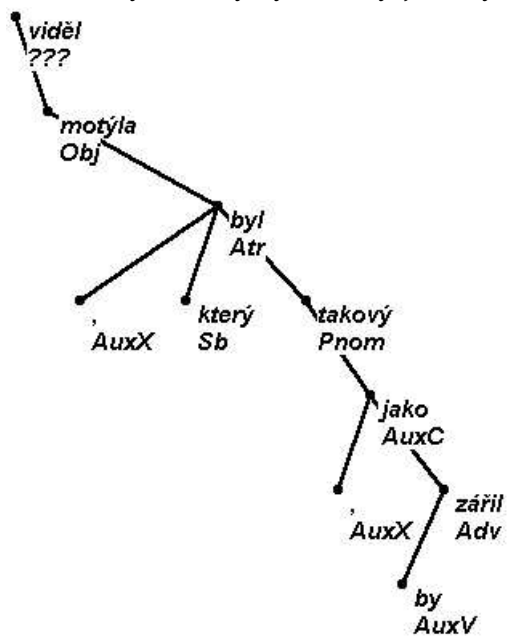
4. vypadá, jako by zhubl

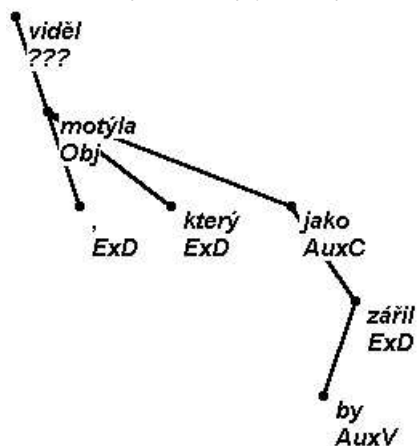
5. vypadá, jako kdyby zhubl

6. viděl motýla, který byl takový, jako by zářil

7. viděl motýla, který jako by zářil

V posledním příkladě je sice úplná vedlejší věta *jako by zářil*, ale označena bude a fun ExD, protože nad ní chybí řídicí člen - porovnávací výraz (*takový*), který je pro ukázkou přítomen v příkladě předchozím.

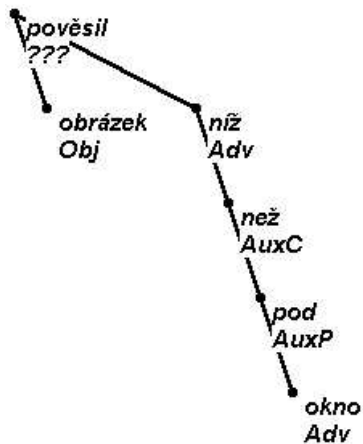
Upozornění

Vyskytuje-li se za *jako*, než nejprve další podřadící spojka a teprve poté určité sloveso (přinesl mi jiné knihy, než když tu byl minule), jde o eliptickou větu (ExD) spadající do bodu 3.7.9.2.

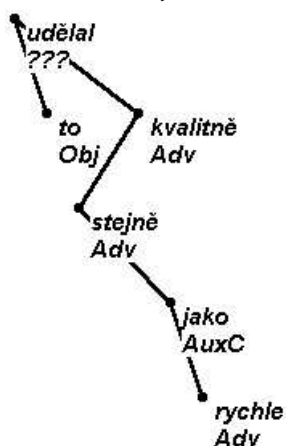
Syntakticky odpovídající člen Nenašli-li jsme úplnou vedlejší větu, zbývá rozhodnout, zda člen stojící na jejím místě může dostat a fun Adv nebo zda jde o elipsu (ExD). Adv použijeme tehdy, jsou-li oba členy srovnání na *stejně* úrovni. Poznat to lze podle tří nezávislých kritérií (kritéria jsou patrně ekvivalentní, zvláště pak třetí z nich je vlastně jen reformulací druhého):

- do srovnávacího obratu nelze nic doplnit (v př. 1 nelze říci *pověsil to níž, než to pověsil pod okno*),
- člen po spojce *by* mohl stát v původní větě na místě (namísto) celého původního srovnání (v př. 1 lze říci *pověsil to pod okno*),
- člen po spojce je významově „ekvivalentní“ členu před spojkou (je-li člen před spojkou v komparativu, je třeba si ho myslet v základním tvaru; v př. 1 jsou „ekvivalentní“ výrazy *nízko* a *pod okno*)

1. pověsil obrázek níž než pod okno

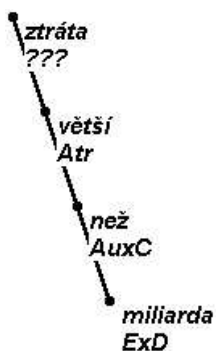
2. udělal to stejně kvalitně jako rychle

3. hraje déle než 30 let,
4. je starostí víc než dost,
5. koupíme to jinde než na trhu.

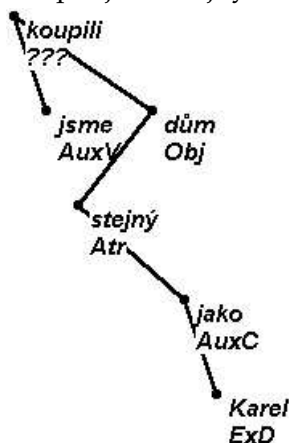
Konstrukce označované ExD Srovnávací obrat je eliptický. Za spojkou stojí jeden nebo více členů, kterým chybí sloveso a nespadají tak do předchozích bodů (členem může být i další vedlejší věta, která by rozvíjela predikát bezprostředně podřízené věty - upozornění v bodě 3.7.9.2). Pak použijeme ExD (viz také část 3.4.1.3 v kapitole 3.4.1).

1. ztráta větší než miliarda (= než je miliarda)

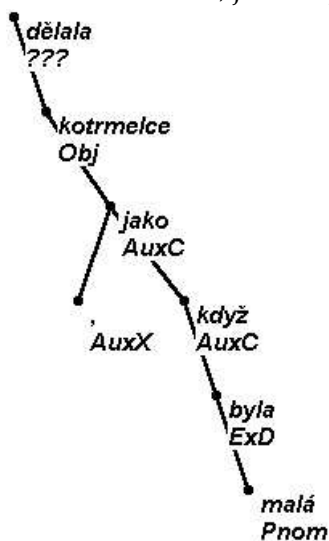

2. velká jako hrom (= než je hrom)

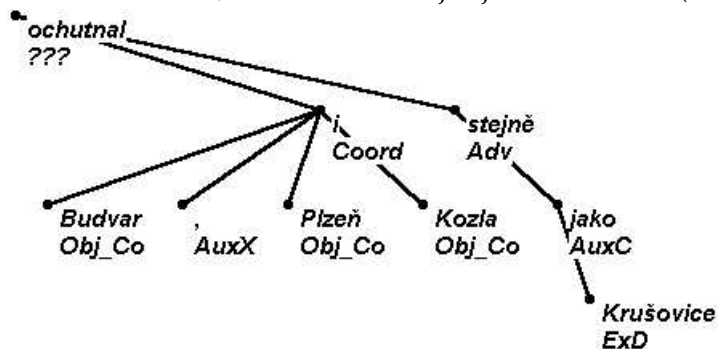
3. malý jako dlaň (= než je dlaň)
4. je to šroubek méně kvalitní než jiné západní šroubky (= než jsou...)
5. cíl je mít ceny nižší než konkurence (= než má konkurence)
6. dorazili dříve než Jirka (= než dorazil Jirka)
7. Jan oslovil docenta zdvořileji než kamaráda (= než oslovil kamaráda)
8. Jan oslovil docenta zdvořileji než kamarád (= než ho oslovil kamarád)
9. koupili jsme stejný dům jako Karel (= jako koupil Karel)

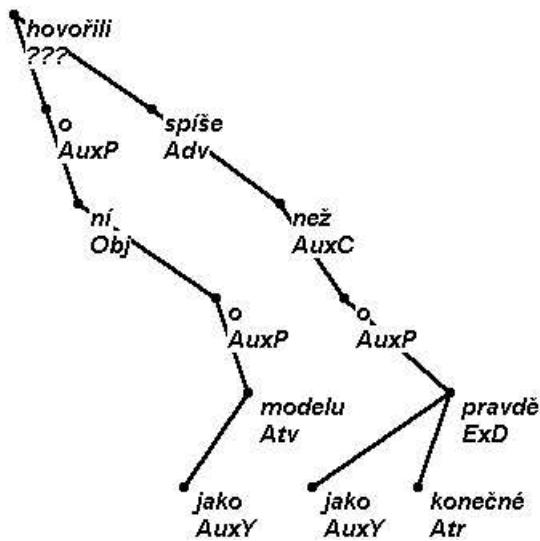
10. Honza je lepší v literatuře než já v matematice (= než jsem já v mat.)
11. dělala kotrmelce, jako když byla malá (= jako je dělala, když byla malá)

12. ochutnal Budvar, Plzeň i Kozla stejně jako Krušovice (= stejně jako ochutnal Krušovice)

13. hovořili o ní spíše jako o modelu než jako o konečné pravdě (= spíše než o ní hovořili jako o pravdě)

3.7.9.3 Dodatek 1

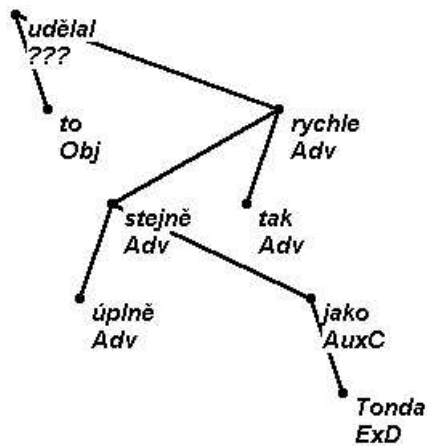
Případů typu 3.7.9.2 bude velmi málo, srovnej už i dvojznačnost u *udělal to jindy než včera*:

1. Adv: *jindy než včera* = *v jiný den než včera*
2. ExD: *jindy než včera* = *jindy, než ji udělal včera*.

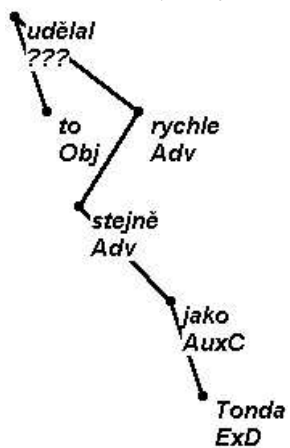
3.7.9.4 Dodatek 2

Ještě několik příkladů se spojkou *jako* a správným zachycením těchto srovnávacích obrátů:

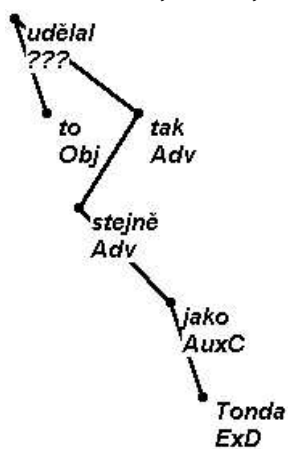
1. *udělal to úplně stejně tak rychle jako Tonda*

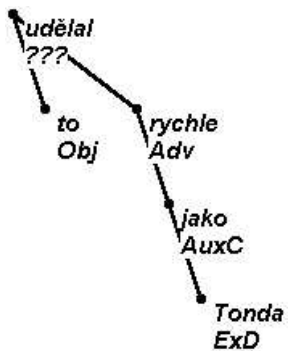
2. udělal to stejně rychle jako Tonda

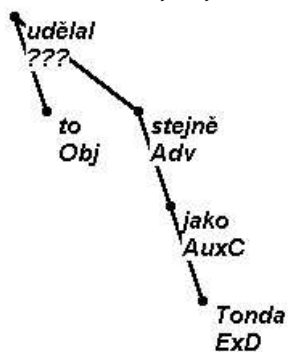
3. udělal to stejně tak jako Tonda

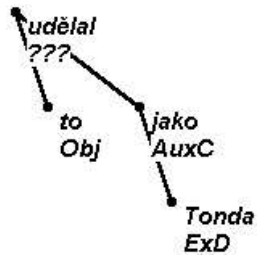
4. udělal to rychle jako Tonda

5. udělal to stejně jako Tonda

6. udělal to jako Tonda

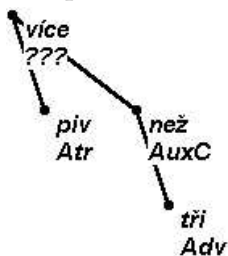

V příkladech 1, 2, 4 by na místě slova Tonda (ExD) mohlo stát na příklad slovo kvalitně s a fun Adv. Naproti tomu v příkladech zbývajících (3, 5, 6) si toto slovo nedokážeme ani představit.

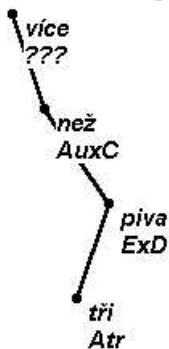
3.7.9.5 Dodatek 3

A návdavkem ještě několik příkladů se spojkou než a správným zachycením těchto srovnávacích obrátů:

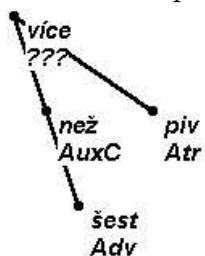
1. více piv než tři

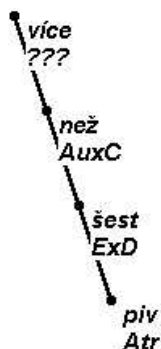
2. více než tři piva

3. více než šest piv

4. více než šest piv.

V příkladě 1 je význam jasný - člověk pil piva a těch bylo dohromady více než tři (vypil jich tedy čtyři, pět, deset, patnáct apod.). V příkladě 2 již nejde tolik o piva - věta říká, že člověk vypil tři piva a ještě něco k tomu (tedy k tomu třeba pět becherovek, tři fernety, půllitru podmáslí nebo klidně i dalších deset piv bez čehokoli jiného). Jak je tedy vidět, spojení více než šest piv (pro číslovky větší než čtyři) je syntakticky homonymní. Máme na výběr ze struktur př. 3 a př. 4. Struktura př. 3 odpovídá významu př. 1 a podobně struktura př. 4 odpovídá významu př. 2. Častěji se bude patrně vyskytovat význam podle příkladu 3.

Dodejme ještě, že při složitějších zápisech množství bude na spojce než viset tzv. část vyjadřující počet a přímo na uzlu více tzv. část vyjadřující počítané věci. Rozsah těchto částí je definován v části 3.7.3.1 v kapitole 3.7.3.

3.7.10 Cizojazyčné složky rozebíraného textu

3.7.10.1 Zachycení cizojazyčných složek textu

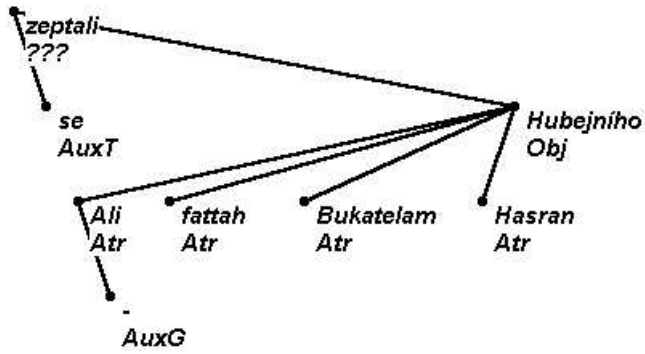
Při zachycování cizojazyčných částí textu se neřídíme jejich syntaktickou strukturou, neboť často není ani v našich silách zjistit, jak vypadá. Proto, i když je nám její podoba zřejmá, postupujeme vždy stejným způsobem. V textu identifikujeme řetězec uzlů tvořících cizojazyčnou složku (může to být jméno, nějaké sousloví, věta, řetězec může zabírat i celý strom). Z celého řetězce vybereme jeden „hlavní“ uzel (representant), který označíme podle funkce, kterou řetězec ve větě plní. Není-li však tento řetězec součástí nějaké syntaktické struktury (nevystupuje-li jako Sb, Obj, Adv, ...), dostává 1 ExD a zavěsí se na počáteční symbol # (z toho plyne, že nikdy nemůže dostat 1 Pred, i kdyby obsahoval nějaký cizojazyčný predikát (př. 6 - *quo vadis*)).

Výběr representanta záleží na citu anotátora. Kandidátem na tuto funkci se stává vždy nejpravější slovo v řadě. Zvláště u jmen a názvů však tuto funkci může někdy přejmout jiné slovo, které se na rozdíl od slova posledního skloňuje. V konkrétním případě nemusí být skloňování poznatelné (např. jméno bude zrovna v nominativu) - i pak záleží na úsudku anotátora, co za skloňované považuje. V případě, že se takto skloňuje více slov, dáváme opět přednost nejpravějšímu z nich. Ostatní slova (kromě neslovních znaků) zavěsíme na tento „hlavní“ uzel všechna vedle sebe a přidělíme jim *afun Atr*.

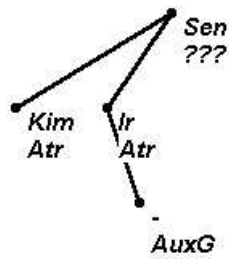
Případné grafické značky (i interpunkci) zavěsíme s *afun AuxG* na tyto *Atr*, a to tak, že visí vždy směrem k „hlavnímu“ uzlu, tedy vždy na tom ze svých slovosledných sousedů, který se nachází od „hlavního“ uzlu dále. Ne vždy se nám ale podaří takovýto uzel najít. Pokud se nachází nějaký symbol právě na začátku či právě na konci řetězce, nelze jej podle řečeného zavěsit na žádný *Atr* a zavěsíme jej tedy přímo na representant (otazník v př. 7).

Cizojazyčná složka může být někdy i nadřizena některým dalším uzlům, to znamená, že na representantu nemusí viset pouze uzly s *afun Atr* (a *AuxG*). V příkladě 8 se tak stává na příklad u interpunkce.

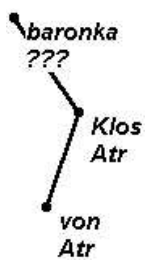
1. zeptali se Ali - fattah Bukatelam Hasran Hubejniho

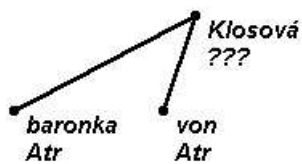
2. Kim Ir - Sen

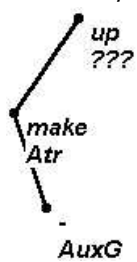
3. baronka von Klos

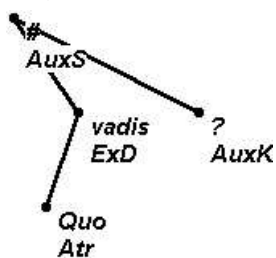
4. baronka von Klosová

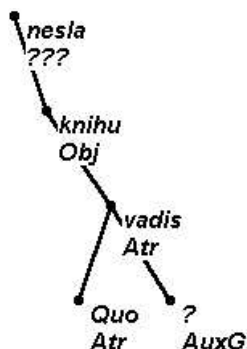
5. make - up

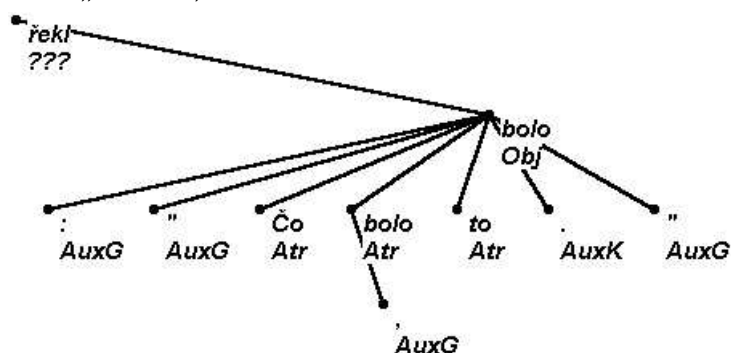
6. # Quo vadis ?

7. nesla knihu Quo vadis ?

8. řekl : „Čo bolo, to bolo .“

Popis příkladů 3 a 4: Cizojazyčným řetězcem jsou v obou případech dva uzly: [*von Klos*], [*von Klosová*]. V případě a však tento řetězec plní funkci atributu slova *baronka* (podle českého vzoru *baronka z Hordeumova*), zatímco v příkladě 4 jde o jméno (*Klosová*) a slovo *baronka* je potom jejím atributem (jako titul).

Popis příkladů 6 a 7: V příkladě 6 má cizojazyčná složka jen dva uzly: [*quo vadis*]. Otazník vyjadřuje, že věta je otázkou, nepatří tedy k řetězci a zavěsí se podle zvyklostí na kříž. Naproti tomu v příkladě 7 otazník součástí cizojazyčného řetězce je (jde o název knihy). Zavěsí se tedy na representant.

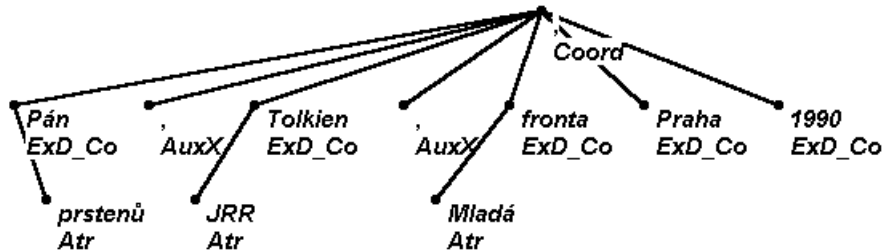
Popis příkladu 8: Cizojazyčnou složku tvoří pět uzlů: [*Čo bolo, to bolo*]. Uzel [*bolo*] byl vybrán jako representant. Dvojtečku, tečku i uvozovky považujeme za normální součást (českého) textu, zavěšeny jsou tedy dle běžných pravidel o přímé řeči na hlavní uzel přímé řeči, který se zde shoduje s representantem cizojazyčné součásti.

3.7.11 Bibliografické údaje

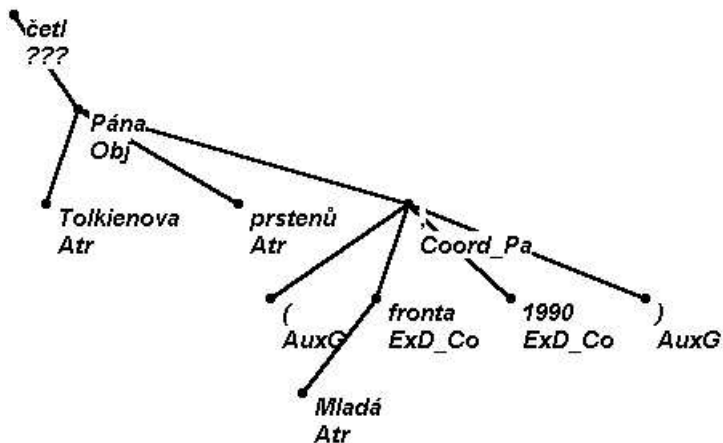
3.7.11.1 Zachycení bibliografických údajů

Všechny heslovité údaje rozebíráme v souladu s pravidly o E_{xD} . Protože totiž taková hesla nemají viditelnou syntaktickou strukturu, zachytíme je v podstatě jako koordinaci neslovesných vět, což znamená, že řídicí člen každé součásti údaje dostane 1 E_{xD_Co} a zbytek této součásti případně rozebereme běžným způsobem, je-li to možné (tuto situaci zachycuje př. 1). Jestliže je však část tohoto údaje syntakticky začleněna, rozebereme ji podle obvyklých pravidel a heslovitý vydělený „zbytek“ zavěsíme na řídicí uzel údaje. Přidělíme mu funkci E_{xD_Pa} (případně koordinovanou, jak ukazuje př. 2). Tento přístup je v souladu s pravidly o parentesi, zvláště o 1 E_{xD_Pa} v kapitole 3.6.5. Přidané údaje vlastně tvoří neúplnou atributivní klausí (je vynechán její predikát a zbývají jen hesla).

1. Pán prstenů, JRR Tolkien, Mladá fronta, Praha 1990

2. četl Tolkienova Pána prstenů (Mladá fronta, 1990).

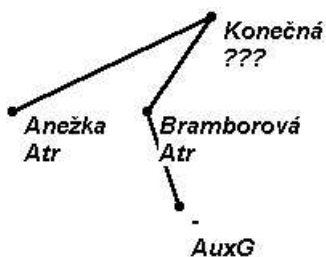

3.7.12 Složená česká jména

3.7.12.1 Zachycení složených českých jmen

Česká jména s pomlčkami zachycujeme tak, že na vybraný řídicí uzel zavěsíme druhou část jména a na ni zavěsíme pomlčku. Za řídicí uzel vybereme většinou ten, který je druhý v řadě (napravo). Jen v málo častých případech bude řídicím první v řadě. Stát se tak může tehdy, kdy je tento první uzel „syntakticky dominantní“, to znamená, že se skloňuje a druhý uzel se přitom skloňovat nemusí, je pouze přídavkem (např. v př. 2 můžeme říci *jsem z Plzně-město*, tedy *Plzeň* je dominantní).

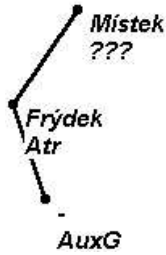
1. Anežka Bramborová - Konečná

2. Plzeň - město

3. Frýdek - Místek.

3.7.13 Volně připojené větné členy

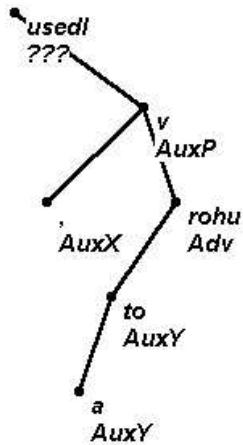
3.7.13.1 Zachycení volně připojených větných členů

Volně připojené členy jsou ve větě odděleny čárkou a bývají uvozeny částicemi *a*, *a sice*, *a to* (tyto částice spadají do kapitoly 3.3.7.7, jsou popsány v části 3.3.7.7).

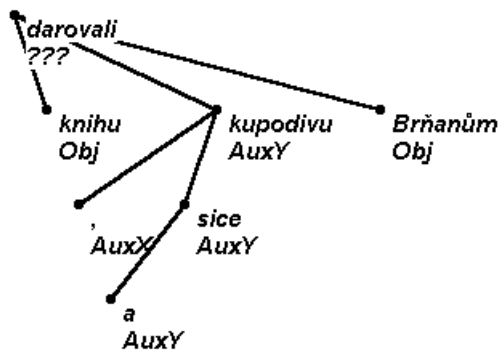
Všechny volně připojené členy dostanou svoji obvyklou funkci a jsou i zavěšeny tak, jak je běžné. Čárky se na ně zavěsí jako závorkovací (tzn. přední na řídicí uzel prvního členu, případná zadní na řídicí uzel posledního členu, viz část 3.3.8.4 v kap. 3.3.8.4). Uvozovací částice (1 AuxY) zavěsíme na první člen (přímo, tzn. ne např. na předložku tak, jako čárku, viz příklady), u dvojslovných (*a sice*, *a to*) první na druhou.

Všechny členy, které považujeme za volně připojené, jsou *zvýrazněny*:

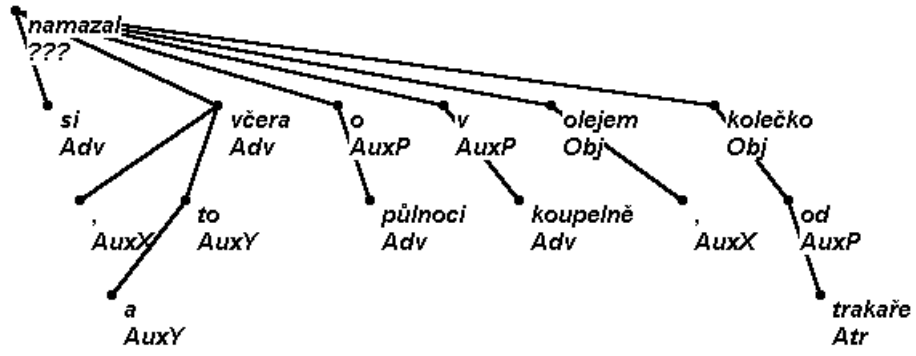
1. usedl, a to v rohu

2. darovali knihu, a sice kupodivu Brňanům

3. namazal si, a to včera o půlnoci v koupelně olejem, kolečko od trakaře.

Kapitola 4

Dodatky

4.1 Seznam nepravých předložek

Mnemotechnická pomůcka: nepravou předložkou nelze ukončit větu. Př. „Přišel z důvodu.“

A

a la + N (a la bažant)

B

během + G (během výuky)

bez ohledu na + A (bez ohledu na výsledek)

bez zřetele k + D (bez zřetele k okolnostem)

blízko + G (blízko cíle)

blíže + G (blíže cíle)

C

cestou + G (cestou experimentů)

co do + G (co do výsledku)

D

daleko + G (být daleko pravdy)

díky + D (díky pomoci)

dle + G (dle zákona), kniž.

doprostřed + G (posunout talíř doprostřed stolu)

do rukou + G (odevzdat do rukou adresáta)

dovnitř + G (jít dovnitř budovy)

J

jménem + G (jménem zákona)

K

kolem + G (rozprava se točila kolem problému), zast. kol koncem + G (koncem roku)

konče + I (konče prosincem)

kraj + G (jít kraj světa), kniž. kromě + G (kromě nás tam nikdo nebyl)

řidč. krom k rukám + G (k rukám adresáta)

kvůli + G (volat lékaře kvůli nemocnému)

M

mezi + A na ot. kam (postavit se mezi dveře)
mezi + I na ot. kde, kudy (stát mezi dveřmi)
mimo + A (žít mimo prostor a čas)
místo + G (místo tří přišli jen dva)

N

namísto + G (předseda rozhodl namísto rady)
naproti + D (seděli naproti sobě)
napříč + G (strom ležel napříč cesty)
na rozdíl od + G (na rozdíl od nás)
následkem + G (následkem sucha)
na úkor + G (na úkor kvality)
na úrovni + G (na úrovni ministrů)
na úseku + G (na úseku plánování)
na vrub + G (na vrub pracujících)
navzdory + D (navzdory nepříznivým okolnostem)
na základě + G (na základě dohody)
na závěr + G (na závěr jednání)
na způsob + G (předsíň na způsob haly)
nedaleko + G (nedaleko přístavu)
nehledě k + D (nehledě k chybám je to dobrá práce)
nezávisle na + L (nezávisle na výsledku)

O

ohledně + G (jednali ohledně dodávek)
okolo + G (chodit okolo problému jako kočka okolo horké kaše)
oproti + D (oproti tomuto názoru prosazoval svůj)

P

poblíž + G (bydlel poblíž Prahy)
počátkem + G (počátkem roku)
počínaje + I (počínaje středou)
podél + G (jít podél zdi)
podle + G (podle názoru)
po dobu + G (po dobu jednání)
pod dojmem + G (pod dojmem vítězství)
pod tlakem + G (pod tlakem veřejného mínění)
pod vlivem + G (pod vlivem alkoholu)
pod záminkou + G (pod záminkou nemoci)
po linii + G (po linii odborů)

pomocí + G (pomocí přátel)
 po směru + G (po směru jízdy)
 po stránce + G (po stránce právních předpisů)
 postupem + G (postupem času)
 po vzoru + G (po vzoru novátorů)
 pro případ + G (pro případ potřeby)
 prostřed + G (zastavit se prostřed cesty)
 prostřednictvím + G (prostřednictvím odborů)
 průběhem + G (průběhem času nastaly změny)
 přiměřeně + D (přiměřeně podmínkám)
 při příležitosti + G (při příležitosti oslav)
 přihlížeje k + D (přihlížeje k okolnostem)

S

se zřetelem k + D (se zřetelem k podmínkám)
 se zřetelem na + A (se zřetelem na podmínky)
 skrz + A (jít skrz les)
 směrem k + D (směrem k hospodě)
 s ohledem k + D (s ohledem k okolnostem)
 s ohledem na + A (s ohledem na okolnosti)
 soudě podle + G (soudě podle výsledků)
 společně s + I (společně s problémy)
 spolu s + I (spolu s problémy)
 stran + G (jednat stran dodávek)
 stranou + G (být stranou události)
 s výjimkou + G (s výjimkou jednoho hlasu)

U

úměrně k + D (úměrně ke kvalifikaci)
 uprostřed + G (uprostřed léta)
 u příležitosti + G (u příležitosti oslavy)
 uvnitř + G (uvnitř domu)

V

v čele s + I (v čele s odbory)
 včetně + G (cena včetně obalu)
 v duchu + G (v duchu smlouvy)
 v důsledku + G (v důsledku sucha)
 vedle + G (vedle úspěchů byly i potíže)
 ve formě + G (ve formě půjčky)
 ve jménu + G (ve jménu pravdy)

ve prospěch + G (ve prospěch pokroku)
ve shodě s + I (ve shodě s usnesením)
ve službách + G (ve službách míru)
ve směru + G (ve směru vývoje)
ve smyslu + G (ve smyslu zákona)
ve spojení s + I (ve spojení s praxí)
ve spolupráci s + I (ve spolupráci s klubem)
ve srovnání s + I (ve srovnání se skutečností)
ve stavu + G (ve stavu beztlíže)
ve středu + G (ve středu zájmu)
ve světle + G (ve světle usnesení)
ve věci + G (ve věci rozvoje výroby)
ve znamení + G (ve znamení boje)
ve vztahu k + D (ve vztahu k vývoji)
vinou + G (vinou okolností)
vlivem + G (vlivem počasí)
vně + G (vně možností)
v období + G (v období rekonstrukce)
v oblasti + G (v oblasti vědy)
v oboru + G (v oboru elektrotechniky)
v osobě + G (v osobě předsedy)
v otázce + G (v otázce rozhodování)
v podobě + G (v podobě dodávek)
v procesu + G (v procesu výstavby)
v poměru k + G (v poměru k záměru)
v porovnání s + I (v porovnání s ukazateli)
vprostřed + G (vprostřed roku)
v protikladu k + D (v protikladu k dosaženým výsledkům)
v průběhu + D (v průběhu diskuze)
v případě + G (v případě možností)
v rámci + G (v rámci služeb)
v relaci k + D (v relaci k požadavkům)
v rozporu s + I (v rozporu s usnesením)
v řadě + G (v řadě případů)
v souhlase s + I (v souhlase se zákonem)
v souladu s + I (v souladu s výsledky)
v souvislosti s + I (v souvislosti se změnami)
vůči + D (vůči lidem)
vyjma + A, řidčeji + G (vyjma prvotní stav)

v zájmu + G (v zájmu zachování míru)
 v zastoupení + G (v zastoupení předsedy)
 v závěru + G (v závěru jednání)
 v závislosti na + L (v závislosti na dodávkách)
 vzdor + D (vzdor nepříznivým okolnostem)
 vzhledem k + D (vzhledem k potřebám)

Z

začátkem + G (začátkem roku)
 za pomoci + G (za pomoci přátel)
 za příčinou + G (za příčinou inventury)
 zásluhou + G (zásluhou iniciativy zaměstnanců)
 za účelem + G (za účelem dodávek)
 závěrem + G (závěrem vystoupení)
 ze stanoviska + G (ze stanoviska spotřebitele)
 ze strany + G (ze strany dodavatele)
 z důvodu + G (z důvodu rekonstrukce)
 z hlediska + G (z hlediska dodavatelsko-odběratelských vztahů)
 z nedostatku + G (z nedostatku příležitosti)
 z moci + G (z moci úřadu)
 z řad + G (z řad zaměstnanců)
 z titulu + G (z titulu vlastnictví)

4.2 Seznamy dříve uvedené

Na tomto místě jsou zopakovány všechny seznamy uvedené v různých kapitolách výše včetně stručných komentářů. Pro bližší vysvětlení je vždy možno nahlédnout do citovaných částí, jejichž odkaz naleznete před každým výňatkem.

4.2.1 Seznam predikativ nevyžadujících sponu

Výňatek z části 3.4.1.4, kap. 3.4.1.

Existují slova, která běžně vystupují u spony jako jmenná část přísudku a u kterých nevádí, je-li tato spona vypuštěna. Pokud spona přítomna je, rozeberou se tato spojení samozřejmě obvykle podle pravidel o slovesně jmenném přísudku uvedených v 3.3.1.7 (spona má a fun Pred, na ní jmenná část s a fun Pnom).

Je-li však spona nepřítomna, přebírá funkci Pred jmenná část a vystupuje tak v roli úplného predikátu (všechna doplnění visí na ní).

Slova, pro která toto pravidlo platí, jsou dána seznamem: třeba, nutno, možno, záhodno (příp. jejich negativní tvary)

4.2.2 Seznamy koordinačních výrazů

Výňatek z části 3.5.1.6, kap. 3.5.1.

Seznam koordinačních spojek:

a, a proto, a přesto, a tak, a tedy, a tím, a tudíž, ale, ale proto, ale přesto, ale zato, aneb, anebo, ani, ani - ani, aniž, avšak, až, ba, bud' - a nebo, bud' - anebo, bud' - nebo, či, eventuálně, i, i - i, jak - tak, jednak - jednak, jenomže, jenže, krát, leč, neb, nebo, neboť, ni, nicméně, nýbrž, ovšem, plus, popřípadě, proto, přece, přesto, případně, respektive, sice - ale, sice - avšak, sice - nicméně, však, vždyť, zato

Spojka *aniž* může být v jistém významu i podřadicí (AuxC), spojka *přece* se může vyskytovat ve funkci AuxY, spojka *ani* bývá často zdůrazňovací AuxZ.

Výňatek z části 3.5.1.4, kap. 3.5.1.

Co je běžným souslovím, určuje následující seznam:

a tak dále

a tak podobně

a podobně

et cetera

Tato sousloví považujeme za tzv. spojovací koordinační výrazy, o kterých píšeme v části 3.3.7.7 v kap. 3.3.7.7, a do kterých spadají také (a hlavně) víceslovné spojky popisované dále v části 3.5.1.7. Zachycují se tak, že na koordinační spojku (která bude řídit celou koordinaci) pověsíme zbylá slova a přidělíme jim a fun AuxY. V případě, že jsou tato slova dvě, visí první na druhém.

Výňatek z části 3.3.7.7, kap. 3.3.7.7.

Funkce AuxY patří také částicím, které vystupují jako součást výrazů uvádějících koordinaci, a to jednak složených klasických spojek (v kap. 3.5.1 část 3.5.1.7) a jednak některých výrazů koordinaci běžně uzavírajících (v kap. 3.5.1 část 3.5.1.4).

Seznam složených koordinačních spojek (*zvýrazněny* jsou součásti s a fun AuxY):

<i>a proto</i>	<i>a tím</i>	<i>jednak ... jednak</i>
<i>a přesto</i>	<i>ale zato</i>	<i>jak ... tak</i>
<i>proto ale</i>	<i>sice ... ale</i>	<i>bud' ... nebo</i>
<i>přesto ale</i>	<i>sice ... avšak</i>	<i>bud' ... anebo</i>
<i>a tak</i>	<i>sice ... nicméně</i>	<i>bud' ... a nebo.</i>
<i>a tedy</i>	<i>ani ... ani</i>	
<i>a tudíž</i>	<i>i ... i</i>	

V případě „odloučených“ výrazů (typ *ani ... ani, bud' ... ale* atd.) považujeme za nositele spojovacího vztahu druhou část. První složka dostává a fun AuxY. Částice s funkcí AuxY vystupující jako součást spojovacího výrazu zavěšujeme ve stromové struktuře na příslušnou spojku (vedle sebe).

Seznam běžných, ale nestandardních ukončení koordinace (*zvýrazněny* jsou součásti s a fun AuxY):

a tak dále

a tak podobně

a podobně

et cetera

Na koordinační spojku (která bude řídit celou koordinaci) pověsíme zbylá slova a přidělíme jim $a_{\text{fun}} \text{AuxY}$. V případě, že jsou tato slova dvě, visí první na druhém.

4.2.3 Seznamy aposičních výrazů

Výňatek z části 3.5.2.2, kap. 3.5.2.

Typickými spojovacími výrazy uvádějícími aposici jsou: *aneb, a sice, a tedy, a to, čili, jako, jako je (tvar slovesa být), jako např., jako například, např., například, neboli, tak třeba, tedy, tj., to jest, to znamená, tzn.*

Vedle toho může být aposice uvedena i pouze grafickými prostředky, jako je čárka, pomlčka, dvojtečka, závorka. Tento seznam není (nemůže být) úplný, to znamená, že aposici mohou uvozovat i jiné výrazy podle uvážení anotátora. Naproti tomu přítomnost výrazů ze seznamu ve větě nemusí zdaleka vždy znamenat aposiční vztah.

Výňatek z části 3.3.7.7, kap. 3.3.7.7.

Je-li výraz uvádějící aposici vícečlenný, stane se řídicím uzlem s $a_{\text{fun}} \text{Apos}$ poslední slovo v řadě. Ostatní členy visí na tomto řídicím a dostávají $a_{\text{fun}} \text{AuxY}$. Aposici mohou uvádět na příklad následující víceslovné výrazy: *a sice, a tedy, a to, jako je (tvar slovesa být), jako např., jako například, tak třeba, to jest, to znamená*

4.2.4 Seznamy podřadicích spojek

Výňatek z části 3.3.7.1, kap. 3.3.7.1.

Podřadicích spojek, které označujeme AuxC , je značné množství. Často jsou homonymní, mohou tedy plnit i jiné funkce. Na příklad slovo „co“ je spojkou AuxC jen ve významu časovém (blízkém spojce když), zvláště následuje-li za odkazovacími výrazy *poté, mezitím, zatím, nebo je-li součástí vícečlenné spojky jen co*. I když jsou i takové spojky (např. *aniž*), které mohou vystupovat zároveň jako podřadicí (AuxC) i koordinační (Coord), velká většina spojek patří pouze do jedné z těchto dvou kategorií a nesmí se zaměňovat (koordinační spojky viz v části 3.5.1.6 v kap. 3.5.1).

Seznam podřadicích spojek AuxC :

aby, ač, ačkoli, ačkoliv, aniž, at', at' již, at' už, až, byt', co, dokud, i kdyby, i když, jak, jakkoli, jakkoliv, jakmile, jako, jakož, jelikož, jen co, jestli, jestliže, kdežto, kdyby, kdykoli, kdykoliv, když, leda, ledaže, ledva, ledvaže, - li, mezitímco, nechť, než, nežli, pakli, pakliže, pokud, poněvadž, potěco, protože, přestože, sotva, sotvaže, takže, třeba, třebas, třebaže, zatímco, zda, zdali, že

4.2.5 Seznamy zdůrazňovacích částic

Výňatek z části 3.3.7.3, kap. 3.3.7.3.

Pro naše potřeby jsou slova, která mohou dostat $a_{\text{fun}} \text{AuxZ}$, vymezena seznamem. Slova v něm neobsažená $a_{\text{fun}} \text{AuxZ}$ dostat nemohou. Při sestavování seznamu jsme vycházeli z více zdrojů. Šmilauerův seznam je zde rozšířen o další slova, zvláště o ta, která za zdůrazňující považuje Akademická mluvnice češtiny (AM, 2, s. 228-238, zvl.235).

Seznam potenciálních AuxZ:

akorát, alespoň, ani, asi, aspoň, až, bezmála, cca, celkem, dohromady, dokonce, hlavně, hned, i, jakoby, jediné, jen, jenom, ještě, již, jmenovitě, kupříkladu, leda, málem, maximálně, minimálně, nanejvýš, například, ne, nejen, nejenže, nejméně, nejvíce, nikoliv, pak, patrně, pouze, právě, prostě, především, přesně, přímo, přinejmenším, rovněž, rovnou, skoro, snad, sotva, tak, také, takřikajíc, takřka, taktéž, taky, téměř, teprve, též, toliko, třeba, už, vůbec, zase, zcela, zejména, zhruba, zrovna, zřejmě, zvláště

Jako zdůrazňovací mohou v některých případech vystupovat i spojení *více než a méně než* — viz 3.3.7.3.

V postavení u podstatného jména či číslovky jsou některá slova vždy AuxZ, tedy nemohou obdržet jinou afun.

Seznam slov dostávajících AuxZ vždy, stojí-li u substantiva či číslovky (jedná se o podseznam všech potenciálních AuxZ)

korát, alespoň (aspoň), asi, celkem, dohromady, i, málem, maximálně, minimálně, nanejvýš, nejméně, nejvíce, právě, přesně, přinejmenším, skoro, taky, téměř, zhruba

Výňatek z části 3.3.7.7, kap. 3.3.7.7.

Zdůrazňovací částice jsou většinou jednoslovné (viz 3.3.7.3). Výjimku tvoří sousloví *více než a méně než*, která za jistých okolností (porušení syntaktických vazeb - viz 3.3.7.3) mohou být zachycena jako dvojslovná zdůraznění. Slovo *než* potom dostává afun AuxY a zavěsí se na druhý uzel, který dostává AuxZ.

4.2.6 Seznam částic vztahujících se k výpovědi

Výňatek z části 3.3.7.7, kap. 3.3.7.7.

Holou afun AuxY tato slova dostanou, nejsou-li v textu graficky oddělena (např. čárkami). Pokud oddělena jsou, obdrží afun AuxY-Pa, jde o parentesi. Pro obě tyto funkce však platí stejné seznamy. O parentesi typu AuxY-Pa se píše v kapitole 3.6.2.

Seznam potenciálních AuxY vztahujících se k celé výpovědi, které jsou homonymní s příslovci:

asi, bohudík, bohužel, copak, cožpak, jakoby, jasně, jistě, jistěže, jistojistě, kupodivu, možná, nakonec, naopak, například, nesporně, nicméně, nu, nuže, opravdu, ostatně, patrně, pochopitelně, pravděpodobně, prostě, prý, přece, přece jen, přece jenom, rozhodně, samozřejmě, skutečně, snad, stejně, tak, tedy, totiž, údajně, určitě, věru, vlastně, však, zajisté, zřejmě

Seznam potenciálních AuxY vztahujících se k celé výpovědi, které jsou homonymní se spojkami:

aby, ať, ať již, ať už, kdyby, necht', ovšem, tudíž, že

4.2.7 Seznamy dalších částic AuxY

asi, bohudík, bohužel, copak, cožpak, jakoby, jasně, jistě, jistěže, jistojistě, kupodivu, možná, nakonec, naopak, například, nesporně, nicméně, nu, nuže, opravdu, ostatně, patrně, pochopitelně, pravděpodobně, prostě, prý, přece, přece jen, přece jenom, rozhodně, samozřejmě, skutečně, snad, stejně, tak, tedy, totiž, údajně, určitě, věru, vlastně, však, zajisté, zřejmě

Seznam potenciálních AuxY vztahujících se k celé výpovědi, které jsou homonymní se spojkami:

aby, ať, ať již, ať už, kdyby, necht', ovšem, tudíž, že

4.2.8 Seznamy dalších částic AuxY

Výňatek z části 3.3.7.7, kap. 3.3.7.7.

Volně připojené větné členy bývají uvozeny částicemi *a to*, *a sice*, *a*. Volně připojený člen dostane svoji běžnou *a fun*, zavěšení částic a čárky je zřejmé z příkladů - čárka visí na členu jako uvozovací interpunkce (ta je popsána v části 3.3.8.4 v kap. 3.3.8.4), částice dostávají *a fun* AuxY a v případě, že tvoří dva uzly, visí první na druhém.

Výňatek z části 3.3.7.7, kap. 3.3.7.7.

Funkci AuxY přepisujeme i spojkám jako, jakožto v případech, kdy substantiva (příp. adjektiva) uvozená těmito spojkami mají význam doplňku (viz kap. 3.3.6, část 3.3.6.5) nebo objektu (viz kap. 3.3.4, hlavně část 3.3.4.6).

Rejstřík příkladů

A

a

a tak dále (str. 118)

a tak nedosáhli slibovaného vzestupu (str. 147)

bojují dvě síly : Láska čili Harmonie a Nenávist neboli Svár (str. 154)

byly tam špatné podmínky, jako jsou překážky a sníh (str. 50)

darovali knihu, a sice kupodivu Brňanům (str. 202)

darovaliknihu, a sice kupodivu Brňanům (str. 116)

dělníci nainstalovali dřevěné židle a stojany (str. 151)

důvěřuje magii, mystice a jiným pověrám. (str. 124)

Filuta a. s. (str. 168)

Jana zvedla a podala Olze knížku. (str. 151)

jednali jsme s a. s. Filutou a firmou Vyšinka (str. 167)

jmenujme Pepu, Aloise, Antonína a další. (str. 145)

jmenujme pole, lesy, budovy a jiné (str. 145)

jmenujme pole, lesy, budovy a tak dále. (str. 144)

Jmenujme pole, lesy, budovy a tak dále až do úplného vyčerpání.. (str. 145)

Karel a Bohouš a Venca jedli (str. 143)

lidé ovdoví, ztratí partnera a přežívají opuštěni. (str. 152)

namazal si, a to včera o půlnoci v koupelně olejem, kolečko od trakaře. (str. 116)

namazal si, a to včera o půlnoci v koupelně olejem, kolečko od trakaře. (str. 203)

nově (a nečekaně snadno) ustavený. (str. 160)

Později utekl z vězení a opustil republiku. (str. 142)

Přijde a hned : Kde je večere ?. (str. 126)

Přijde a hned : Kde je večere ?. (str. 164)

přijíždějí ze Slovenska a z východních zemí (str. 149)

Přišel sám a hned. (str. 141)

ptali se na mámu, tátu, psa a včerejší počasí (str. 143)

působí v Gaze a Jerichu. (str. 149)

s a. s. Filuta (str. 168)

s a. s. Filutou. (str. 168)

slíbil, že knihu koupí a přítele navštíví. (str. 150)

slíbil, že knihu koupí a že přítele navštíví (str. 150)

stanovil symboly, a to znak a prapor (str. 154)

stanovil symboly, a to znak a prapor. (str. 119)

šel, protože a poněvadž chtěl (str. 150)

usedl, a to v rohu (str. 116)

usedl, a to v rohu (str. 202)

uzrály a) švestky, b) meruňky (str. 129)

uzrály a) švestky, b) meruňky (str. 142)

velmi těžký a rozměrný fragment (str. 152)

zaplatili : Bohouš, Venca ... Karel a Oskar. (str. 144)

zasadili : brambory, cibuli a česnek (str. 127)

2 celé a 5 desetin procenta zemřelo (str. 174)

aby

bránila mu, aby odešel (str. 59)

je hloupé, aby zůstal (str. 40)

místo aby povstal, seděl nečinně dál (str. 104)

místo aby povstal, seděl nečinně dál. (str. 181)

místo toho, aby povstal, seděl nečinně dál (str. 180)

místo toho, aby povstal, seděl nečinně dál (str. 104)

nelze, aby odešel (str. 40)

odešli, aby se už nevrátili (str. 87)

od toho byla herečka, aby zachovala klid (str. 87)

poslouchá pozorně, jen aby se zavděčil (str. 87)

abych

nejsem tak nepřející, abych to vypil (str. 83)

ačkoli

voják, ačkoli jen poručík, zmizel (= ačkoli byl jen poručíkem) (str. 106)

Adv

cesty vedou přímo i oklikou - Adv (str. 108)

dnes je slunečno (Adv) (str. 29)

do Prahy je odtud 8 mil - Adv (str. 73)

(hodně =) zvláště přitažlivě vypadá - Adv (str. 108)

(hodně =) zvláště velký - Adv (str. 108)

narazit do čeho - kam? - Adv (str. 62)

plavat v čem, pod čím, podél čeho - kde? - Adv (str. 62)

- přistoupit k řece - kam? - Adv (str. 62)
zaplést se do sítě, mezi dráty - kam? - Adv (str. 62)
zbývají mu do dosažení zletilosti dva roky - Adv (str. 69)
- aj
jmenujme pole, lesy, budovy aj. (str. 144)
- Ale
Přišel. (Ale proč !?) (str. 121)
- ale
ale všechny lidi oklamat nejde (str. 147)
cestovalo nejen po republice, ale i do zahraničí (str. 111)
šel především do, ale i z lesa. (str. 149)
šel, především protože, ale i poněvadž chtěl. (str. 151)
Šel sice pryč, ale darebákem zůstane .. (str. 147)
Vyhnali ho, ale proto se nemusíš zlobit. (str. 147)
- Ali
zeptali se Ali - fattah Bukatelam Hasran Hubejniho (str. 199)
- Aloise
jmenujme Pepu, Aloise, Antonína a další. (str. 145)
- Aloisie
Aloisie pobíhala kuchyní (str. 76)
- Anežka
Anežka Bramborová - Konečná (str. 201)
- ani
ani jedna ze dvou zón nebyla uzavřena (str. 39)
nenašli ani stopy (str. 55)
neřekl ani slova (str. 55)
po ráně ani památky nezůstalo (str. 37)
- aniž
odešla, aniž mu odpověděla (str. 81)
- Anna
Anna - Marie (str. 129)
- Ano
Ano. (str. 140)
- ano
jeho ano neznělo přesvědčivě (str. 36)
- Antonína
jmenujme Pepu, Aloise, Antonína a další. (str. 145)
- apod
četla časopisy, noviny apod. (str. 143)
- aspoň
i když jsi ztratila muže, tak jsi aspoň byla chvíli byla šťastna (str. 88)
kdyby měl aspoň volno, všechno by bylo snadné (str. 88)
zprávy jsou aspoň v první verzi (str. 109)
- ať
ať si prší, ať je mráz, panenka se směje (str. 88)
ať už se stane cokoli, vyhraje (str. 119)
ať už se stane cokoli, vyhraje (str. 102)
až umřete - ať je to co nejpozději -, bude po radosti (str. 158)
pospěšme si, ať nás nehledá (str. 87)
- Atr
dva kilometry od řeky - Atr (str. 72)
měsíc před porodem - Atr (str. 68)
na dohled od břehu - Atr (str. 73)
na světě je lidí (Atr)habaděj (Sb) (str. 176)
piv (Atr) mi stačí deset (Sb). (str. 176)
slušných lidí (Atr) je jako šafránu (Sb) (str. 176)
studentů (Atr) přišlo na přednášku pět (Sb) (str. 176)
studentů (Atr) v hospodě bylo pět (Sb) (str. 176)
ty dva roky do dosažení zletilosti profláká - Atr (str. 69)
zeleniny (Atr) je málo (Sb) (str. 176)
zeleniny (Atr) máme málo (Obj) (str. 176)
zeleniny (Atr) si můžeme vzít, co uneseme (Obj) (str. 176)
zeleniny (Atr) si můžeme vzít hodně (Obj) (str. 176)
5 minut po odjezdu - Atr (str. 68)
- AtrAdv
kousek pod jezem - AtrAdv (str. 73)
zbývají mu dva roky do dosažení zletilosti - AtrAdv (str. 69)
8 mil do Prahy - AtrAdv (str. 72)
- atraktivní
odmítl nabídku jako málo atraktivní (str. 117)
- Atv
chlapeček ležel nemocen - Atv (str. 89)
viděl ho nemocného - Atv (str. 89)
- autobusem
Kateřina cestuje vlakem do Kolína, my do Kopidlna autobusem (str. 132)
5 minut autobusem není žádná velká dálka (str. 71)
- AuxZ
stát i nadále podporuje bydlení - AuxZ (str. 108)
to je přímo skandál - AuxZ (str. 108)
zvláště studenti se výborně projeví - AuxZ (str. 108)

- avantgardy
mluveno v duchu typologie je příslušníkem avantgardy (str. 88)
- Avšak
Avšak převážila tendence jiná. (str. 147)
- avšak
sice ... avšak (str. 118)
- až
až umřete - at' je to co nejpozději -, bude po radosti (str. 158)
chrám přeplněný tak, až lidé omdlávali (str. 83)
Jmenujme pole, lesy, budovy a tak dále až do úplného vyčerpání.. (str. 145)
přijedu tehdy, až to dopíšu (str. 182)
tancovalo se až do rána. (str. 114)
vypil nápoj až do dna (str. 82)
- B**
- b
uzrály a) švestky, b) meruňky (str. 129)
uzrály a) švestky, b) meruňky (str. 142)
- babičku
také ji, babičku, malé ještě děvče, mučili (str. 98)
- bála
co bych se bála (str. 86)
- Barbora
Barbora se cítí být zavázána (str. 100)
- bariéra
bariéra bude růst jedna za druhou (str. 95)
- baronka
baronka von Klos (str. 199)
baronka von Klosová (str. 199)
- báseň
báseň Jiřího Palivce (str. 45)
- Bať
Bať, největší frajer jsem tady já.. (str. 140)
- bednu
přinesla bednu ze sklepa (str. 43)
přinesla bednu ze sklepa (str. 75)
přinesla bednu ze sklepa (str. 64)
ze sklepa přinesla bednu (str. 76)
- běhání
ubylo běhání po úřadech, což mnohé zdržovalo (str. 41)
- běsy
necht' třeba běsy viděla jsem, doufám (str. 88)
- bez
bez pokory není smíru (str. 88)
býval bez skrupulí (str. 31)
křičela bez ohledu na denní dobu (str. 107)
obsluhuje nahoře bez. (str. 139)
- bezbranná
jednotka zůstala bezbranná (str. 94)
- bezcitná
byla k němu bezcitná (str. 85)
- běžel
Pepík běžel Bobešovi naproti (str. 55)
- běžným
odpoví běžným řešením : devalvací (str. 153)
- bičem
práskání bičem (str. 46)
- bičů
práskání bičů (str. 45)
- bilo
srdce bilo na poplach (str. 87)
- biologicky
eskymácká strava je biologicky hodnotná (str. 85)
- bláznivě
jak bláznivě ji měl rád, tak bláznivě žárlil (str. 83)
- bláznovství
co to je za bláznovství (str. 31)
- blbost
označil návrh jako blbost (str. 60)
- bled
otčím stojí bled uprostřed domu (str. 93)
- blízci
jeho blízcí žijí (str. 35)
- blízko
blízko k centru (str. 63)
blízko za městem (str. 72)
- blok
k tomu účelu dostávám blok (str. 87)
- Bobešovi
Pepík běžel Bobešovi naproti (str. 55)
- bohatství
bohatství snů roste úměrně s množstvím pocitů (str. 83)
- Bohouš
Bohouš je zdravý jako ryba. (str. 132)
Bohouš je zdravý jako rychlý (str. 78)
Karel a Bohouš a Venca jedli (str. 143)
zaplatili : Bohouš, Venca ... Karel a Oskar. (str. 144)

- bohudík
máme to bohudík za sebou (str. 112)
- bohům
modlitba k bohům (str. 47)
- bohužel
chybí mi, bohužel, peníze (str. 157)
- bojí
kdo se bojí, nesmí do lesa (str. 39)
- bojise
bojise ho (str. 114)
- bojují
bojují dvě síly : Láska čili Harmonie a Nenávist neboli Svár (str. 154)
- bolest
nenaříká pro bolest (str. 86)
- bolestnější
čím krásnější je sen, tím bolestnější bude procitnutí (str. 83)
- bolo
řekl : Čo bolo, to bolo . (str. 200)
- Borůvky
Borůvky, odpověděla. (str. 163)
Borůvky, odpověděla. (str. 126)
- bos
chlapec chodí bos (str. 92)
přiběhl bos (str. 90)
- Bosně
pracoval v Bosně u moře (str. 75)
- boty
boty mi vyhovují kotníčkové (str. 94)
- bože
ráda, bože, jak by ne, ležím (str. 160)
- brambor
dřela za mírku brambor (str. 84)
- Bramborová
Anežka Bramborová - Konečná (str. 201)
- brambory
zasadili : brambory, cibuli a česnek (str. 127)
- bránila
bránila mu, aby odešel (str. 59)
- bratrství
idea bratrství (str. 45)
- Brňanům
darovali knihu, a sice kupodivu Brňanům (str. 202)
darovaliknihu, a sice kupodivu Brňanům (str. 116)
- brzy
brzy po Vánocích (str. 68)
brzy ráno (str. 66)
včera brzy ráno místního času vstal (str. 65)
- břehu
na dohled od břehu - Atr (str. 73)
- bude
až umřete - at' je to co nejpozději -, bude po radosti (str. 158)
bariéra bude růst jedna za druhou (str. 95)
bude na světě sám (str. 29)
čím krásnější je sen, tím bolestnější bude procitnutí (str. 83)
obdobně tomu bude doma (str. 40)
to bude špatné, zapochyboval (str. 163)
uzavření dohody bude trvat ještě několik týdnů (str. 109)
- Budiž
Budiž světlo! (str. 22)
- budovy
jmenujme pole, lesy, budovy aj. (str. 144)
jmenujme pole, lesy, budovy a jiné (str. 145)
jmenujme pole, lesy, budovy a tak dále. (str. 144)
Jmenujme pole, lesy, budovy a tak dále až do úplného vyčerpání.. (str. 145)
jmenujme pole, lesy, budovy et cetera (str. 144)
- Budu
Budu ! (str. 133)
- budu
budu tě fotografovat nepřipravenou (str. 92)
já budu učitelem (str. 28)
pokud budu živ, nepůjdu tam (str. 78)
- Budvar
ochutnal Budvar, Plzeň i Kozla stejně jako Krušovice (= stejně jako ochutnal Krušovice) (str. 194)
- Bukatelam
zeptali se Ali - fattah Bukatelam Hasran Hubejního (str. 199)
- Bum
Bum ! (str. 140)
- by
Karel by byl sedával na své židli. (str. 21)
kde by byl nebýt mne (str. 88)
kdyby měl aspoň volno, všechno by bylo snadné (str. 88)
Mohlo by se zdát, že odpoví. (str. 24)
nebýt nás by nepřežil (str. 77)
některý z členů by mohl dotazník potvrdit jako svědek (str. 96)

- ráda, bože, jak by ne, ležím (str. 160)
 viděl motýla, který byl takový, jako by zářil (str. 191)
 viděl motýla, který jako by zářil (str. 192)
 vypadá, jako by zhubl (str. 191)
- bydlela**
 bydlela na Vyšehradě v Praze (str. 74)
 v Praze bydlela na Vyšehradě (str. 75)
- bydlení**
 stát i nadále podporuje bydlení (str. 110)
 stát i nadále podporuje bydlení - AuxZ (str. 108)
- bydlí**
 číšník Karel Černoch bydlí ve 3. patře v Kubelíkově ulici na Žižkově. (str. 165)
- bych**
 co bych se bála (str. 86)
 položil bych za tebe život (str. 87)
 voda se, bych tak řekl, umoudřila (str. 159)
 voda se, bych tak řekl, umoudřila (str. 123)
- bychom**
 nebýt Honzy, nejedli bychom (str. 37)
- Byl**
 # Byl dravcem. (str. 122)
 # Byl v nemocnici. (str. 22)
- byl**
 byl jsem lidem pro smích (str. 87)
 byl jsem se tam podívat (str. 87)
 byl plný piva (str. 54)
 byl pozvracen opilcem (str. 57)
 byl přístupný kompromisům (str. 55)
 byl silně udýchán (str. 82)
 co ho pamatuji, byl spořádaný člověk (str. 86)
 dárek byl jejich (str. 30)
 dědeček byl povoláním rybář (str. 85)
 # Hrad byl vystavěn. (str. 34)
 # Hrad byl vystavěn. (str. 34)
 # Karel by byl sedával na své židli. (str. 21)
 kde by byl nebýt mne (str. 88)
 # Nemohla poznat, kdo to byl. (str. 25)
 on byl ten třetí (str. 138)
 pacient byl znalý poměrů (str. 54)
 # Tonda byl skvělý člověk. (str. 27)
 včera jsem * & byl v té @ * naší + - hospůdce. (str. 129)
 věk byl 14 (str. 30)
 viděl motýla, který byl takový, jako by zářil (str. 191)
- voják, ačkoli jen poručík, zmizel (= ačkoli byl jen poručíkem) (str. 106)
 voják, protože v uniformě, zašel za roh (= protože byl v uniformě) (str. 106)
 výsledek byl $w = 5 / 8$. (str. 177)
- byla**
 byla hodna uznání (str. 54)
 byla k němu bezcitná (str. 85)
 dělala kotrmelce, jako když byla malá (= jako je dělala, když byla malá) (str. 194)
 i když jsi ztratila muže, tak jsi aspoň byla chvíli byla šťastna (str. 88)
 # Kdyby to byla skutečnost ! (str. 116)
 od toho byla herečka, aby zachovala klid (str. 87)
 poslední dobu byla podivná (str. 80)
 představa muže, jak umírá, byla otřesná (str. 100)
 sama žena byla sama sama (str. 95)
- byli**
 studenti byli tři (str. 175)
- bylo**
 bylo nás ke stu (str. 82)
 bylo to na počátku léta (str. 80)
 bylo zapotřebí řady měsíců naléhání (str. 38)
 jinak tam bylo pěkně (str. 86)
 kdyby měl aspoň volno, všechno by bylo snadné (str. 88)
 na každém rohu bylo po hospodě (str. 38)
 studentů (Atr) v hospodě bylo pět (Sb) (str. 176)
- byly**
 byly tam špatné podmínky, jako jsou překážky a sníh (str. 50)
- byť**
 plodná, byť nudná debata (str. 105)
- být**
 Barbora se cítí být zavázána (str. 100)
 být vámi, tak tam nejdu (str. 88)
 podle možnosti má být provedena kontrola (str. 88)
- býval**
 býval bez skrupulí (str. 31)
- bývaly**
 šachy, ty bývaly mým koníčkem. (str. 161)

C

celé

2 celé a 5 desetin procenta zemřelo (str. 174)

celý

je celý rozechvělý (str. 91)

rodák z Moravy, strávil strýc celý život v Praze (str. 98)

rodák z Moravy, strávil strýc celý život v Praze. (str. 134)

celých

5 celých 2 desetiny procenta zemřelo (str. 174)

5 celých 5 procenta zemřelo (str. 174)

centru

blízko k centru (str. 63)

ceny

cíl je mít ceny nižší než konkurence (= než má konkurence) (str. 194)

cesta

my tam nemůžem, přičemž opačná cesta je volná. (str. 145)

cestě

už je na cestě (str. 31)

cestovalo

cestovalo nejen po republice, ale i do zahraničí (str. 111)

cestuje

Kateřina cestuje vlakem do Kolína, my do Kopic na autobusem (str. 132)

cesty

cesty vedou přímo i oklikou - Adv (str. 108)

jsi hodinu cesty odtud (str. 79)

cetera

jmenujme pole, lesy, budovy et cetera (str. 144)

cibuli

zasadili : brambory, cibuli a česnek (str. 127)

Cikáni

v kinech se hrálo Cikáni jdou do nebe (str. 37)

cíl

cíl je mít ceny nižší než konkurence (= než má konkurence) (str. 194)

cíle

včera dosáhl cíle (str. 80)

žák dosáhl cíle (str. 54)

Cilka

To věřím ! opáčila Cilka (str. 162)

cirhosu

zemřel na cirhosu (str. 86)

cítí

Barbora se cítí být zavázána (str. 100)

cítíla

cítíla, jak na ni jdou mdloby (str. 59)

cítíla, jak na ni jdou mdloby (str. 101)

cítit

je cítit síra (str. 30)

je cítit síru (str. 30)

co

až umřete - ať je to co nejpozději -, bude po radosti (str. 158)

co bych se bála (str. 86)

co ho pamatuji, byl spořádaný člověk (str. 86)

co je to filosofie (str. 113)

co nevidět to začne. (str. 186)

co to je za bláznovství (str. 31)

noc co noc flámoval (str. 186)

otevřeli poté, co vstali (str. 105)

otevřeli poté, co vstali (str. 182)

sbor je (co) do počtu slabý (str. 85)

sud, co ho Tonda narazil (str. 50)

sud, co ho Tonda narazil. (str. 113)

ten dopis, co napsal Tonda (str. 50)

to, co zažil, ho zničilo (str. 178)

zařídím to, jen co se usadím (str. 102)

zeleniny (Atr) si můžeme vzít, co uneseme (Obj) (str. 176)

cokoli

ať už se stane cokoli, vyhraje (str. 119)

ať už se stane cokoli, vyhraje (str. 102)

Coord

vyskytly se klady i úskalí - Coord (str. 108)

což

Je označována za kubismus, což je ignorantství .., (str. 146)

ubýlo běhání po úřadech, což mnohé zdržovalo (str. 41)

cvrnkali

cvrnkali sklenkami o mísy (str. 84)

Č

čas

- Karel nepřišel, řekl Tonda, neměl čas (str. 162)
 pro hru zapomínáš na čas (str. 86)
 zbyl jí čas na sebe samu (str. 94)
 zbyl mi čas na čtení (str. 64)
 zbyl mi čas na čtení (str. 43)

časopisy

- četla časopisy, noviny apod. (str. 143)

části

- mimořádnou splátku části dluhu naší pojišťovně nezaplatíme (str. 44)
 mimořádnou splátku části dluhu naší pojišťovně nezaplatíme (str. 53)

času

- včera brzy ráno místního času vstal (str. 65)
 ve 4 hodiny místního času (str. 67)
 zpráchnivěl v úterý ve 4 hodiny místního času (str. 66)

čeho

- narazit do čeho - kam? - Adv (str. 62)
 plavat v čem, pod čím, podél čeho - kde? - Adv (str. 62)
 zabrat se do čeho - Obj (str. 62)
 začíst se do čeho - Obj (str. 62)

Čech

- Čech se vydal sám jediný na Říp (str. 95)

čekají

- lidé, zapsáni v pořadnících, čekají (str. 93)

čekat

- nezbývá než čekat (str. 41)

čem

- plavat v čem, pod čím, podél čeho - kde? - Adv (str. 62)

čemkoli

- pochybovač o čemkoli (str. 47)

čepice

- čepice je souseda (str. 29)

čepici

- natáhl se pro čepici (str. 87)

Černoch

- číšník Karel Černoch bydlí ve 3. patře v Kubelíkově ulici na Žižkově. (str. 165)

Černými

- Kostelec nad Černými Lesy (str. 75)

čert

- sedmu dostanu, i kdyby čert na koze jezdil (str. 102)
 sedmu dostanu, i kdyby čert na koze jezdil (str. 118)

čerta

- čerta starého mi na ní záleží (str. 82)

červená

- červená písmena (str. 44)

česko

- česko - německé vztahy. (str. 148)

česnek

- zasadili : brambory, cibuli a česnek (str. 127)

Češi

- my Češi (str. 45)

četl

- četl Tolkienova Pána prstenů (Mladá fronta, 1990). (str. 201)

četla

- četla časopisy, noviny apod. (str. 143)

čili

- bojují dvě síly : Láska čili Harmonie a Nenávist neboli Svár (str. 154)

čím

- čím déle přemýšlel, tím méně věděl (str. 179)
 čím je starší, tím je zkušenější (str. 179)
 čím krásnější je sen, tím bolestnější bude procitnutí (str. 83)
 plavat v čem, pod čím, podél čeho - kde? - Adv (str. 62)
 vrávorat čím dál tím více. (str. 180)

činí

- to činí úhrnem 100 Kč (str. 82)

činil

- činil žalostný dojem, jak tu stál (str. 99)

činitel

- jakožtopolitický činitel prosadil kampaň (str. 117)

činnosti

- ochabl ve své činnosti (str. 85)

číslo

- číslo se mi zdá závratné (str. 60)
 číslo účtu 10006 - 21 - 38 23 45. (str. 178)

čisté

- kolik z nás má čisté svědomí (str. 39)
 pěšinky udržoval čisté (str. 92)
 pěšinky udržoval čisté (str. 92)

číšník

- číšník Karel Černoch bydlí ve 3. patře v Kubelíkově ulici na Žižkově. (str. 165)

- členů
některý z členů by mohl dotazník potvrdit jako svědek (str. 96)
- Člověk
Člověk se po těch schodech utento. (str. 23)
- člověk
co ho pamatuji, byl spořádaný člověk (str. 86)
člověk, který nejí, zemře. (str. 36)
Tonda byl skvělý člověk. (str. 27)
- Čo
řekl : Čo bolo, to bolo . (str. 200)
- čtení
čtení pro děti (str. 47)
zbyl mi čas na čtení (str. 64)
zbyl mi čas na čtení (str. 43)
- čtverec
docílil toho formulacemi jako kulatý čtverec (str. 47)
- čtvrtek
místo ve středu chodil ve čtvrtek (str. 181)
- čtyři
viděl čtyři vrány (str. 170)
viděl milion čtyři vran. (str. 172)
viděl milion čtyři vrány (str. 171)
viděl třicet čtyři vran (str. 171)
viděl třicet čtyři vrány (str. 171)
viděl tři milion čtyři sta pět tisíc pět set třicet dvě vrány (str. 172)
viděl tři sta padesát čtyři milionů šest set tisíc vran (str. 173)
- Čtyřlístek
Čtyřlístek 8 / 94 (str. 177)
- D**
- dá
dá se vytušit, jak litují (str. 40)
dá se vytušit, jak litují. (str. 27)
- dábel
pamatuj, že dábel se vrátí (str. 59)
- dál
místo aby povstal, seděl nečinně dál (str. 104)
místo aby povstal, seděl nečinně dál. (str. 181)
místo toho, aby povstal, seděl nečinně dál (str. 180)
místo toho, aby povstal, seděl nečinně dál (str. 104)
vrávorat čím dál tím více. (str. 180)
- dále
a tak dále (str. 118)
jmenujme pole, lesy, budovy a tak dále. (str. 144)
Jmenujme pole, lesy, budovy a tak dále až do úplného vyčerpání.. (str. 145)
- daleko
daleko od Moskvy (str. 63)
daleko upřímnější sjednocení (str. 84)
- dálka
5 minut autobusem není žádná velká dálka (str. 71)
- dálnicí
rovnoběžně s dálnicí (str. 63)
- další
jmenujme Pepu, Aloise, Antonína a další. (str. 145)
- dar
dar zpěvu (str. 45)
dostat darem (jako dar) (str. 93)
- darebákem
Šel sice pryč, ale darebákem zůstane .. (str. 147)
- dárek
dárek byl jejich (str. 30)
- darem
dostat darem (jako dar) (str. 93)
- darovali
darovali knihu, a sice kupodivu Brňanům (str. 202)
- darovaliknihu
darovaliknihu, a sice kupodivu Brňanům (str. 116)
- dávkou
usmrtili ho tajně, např. vyšší dávkou morfia. (str. 152)
- dceru
král slíbil Honzovi svou dceru za ženu (jakožto ženu) (str. 93)
- debata
plodná, byť nudná debata (str. 105)
- debatu
odmítá debatu jako druhotnou (str. 96)
- dědeček
dědeček byl povoláním rybář (str. 85)
zemřel dědeček, stár 79 let (str. 93)
- dědictví
jednali ohledně dědictví (str. 107)
- děkuji
děkuji za ohřátí (str. 86)
- dělala
dělala kotrmelce, jako když byla malá (= jako je dělala, když byla malá) (str. 194)

- děláš
proč to děláš (str. 86)
- dělat
Stát nemůže ve světě dělat ostudu. (str. 25)
- déle
čím déle přemýšlel, tím méně věděl (str. 179)
hraje déle než 30 let, (str. 193)
- dělníci
dělníci nainstalovali dřevěné židle a stojany (str. 151)
- den
o den později (str. 63)
resignoval den ze dne. (str. 185)
- denní
křičela bez ohledu na denní dobu (str. 107)
- deset
piv (Atr) mi stačí deset (Sb). (str. 176)
- desetin
2 celé a 5 desetin procenta zemřelo (str. 174)
- desetinu
tisíc lidí snědl desetinu tuny vepřového masa (str. 169)
- desetiny
5 celých 2 desetiny procenta zemřelo (str. 174)
- děti
čtení pro děti (str. 47)
děti jsou vzhůru (str. 31)
děti stály ztichlé (str. 94)
- dětí
nerodí se mnoho dětí (str. 39)
radost rodičů je větší o radost dětí (str. 84)
- devalvací
odpoví běžným řešením : devalvací (str. 153)
- děvče
také ji, babičku, malé ještě děvče, mučili (str. 98)
- devět
o devět minut dříve (str. 68)
- diamant
diamant je drahokam (str. 28)
- díky
díky péči manželky nezemřel (str. 86)
- dílnou
mistr se rozhlédl dílnou (str. 80)
- diskriminaci
pokládám to za diskriminaci (str. 60)
- diskutovat
může se diskutovat (str. 26)
- divadla
do divadla chodím jen do loutkového (str. 92)
- divadlo
sociologicky vzato, divadlo je soubor lidí (str. 86)
- díval
Vašek se na něho díval úkosem (str. 81)
- dívala
nevládně se dívala kolem (str. 80)
- dívčí
dívčí smích (str. 44)
- dlaň
kuchyň jako dlaň (str. 47)
malý jako dlaň (= než je dlaň) (str. 194)
- dlouho
nadával proto, že dlouho spali (str. 182)
nadával proto, že dlouho spali (str. 104)
- dluhu
mimořádnou splátku části dluhu naší pojišťovně nezplatíme (str. 44)
mimořádnou splátku části dluhu naší pojišťovně nezplatíme (str. 53)
- dna
vypil nápoj až do dna (str. 82)
- dne
neuplyne klidného dne (str. 37)
resignoval den ze dne. (str. 185)
- dnes
dnes je slunečno (Adv) (str. 29)
dnes tě znázorním, jak se rozčiluješ (str. 99)
- do
cestovalo nejen po republice, ale i do zahraničí (str. 111)
do divadla chodím jen do loutkového (str. 92)
do Prahy je odtud 8 mil - Adv (str. 73)
jděte všichni do... (str. 128)
Jmenujme pole, lesy, budovy a tak dále až do úplného vyčerpání.. (str. 145)
Kateřina cestuje vlakem do Kolína, my do Kopicína autobusem (str. 132)
kdo se bojí, nesmí do lesa (str. 39)
mladíci od 15 do 18 (str. 136)
mladíci od 15 do 18 let. (str. 136)
narazit do čeho - kam? - Adv (str. 62)
od šesti se chodí do školy (str. 136)
pobízí matku do klusu (str. 87)
přechod z obrany do útoku (str. 47)
přechod z obrany do útoku (str. 106)

- ryl do lidí okolo (str. 49)
- sbor je (co) do počtu slabý (str. 85)
- slibovali zůstat do konce (str. 58)
- spatřila Vaška vcházet do dveří (str. 99)
- šel do i z lesa (str. 149)
- šel především do, ale i z lesa. (str. 149)
- tancovalo se až do rána. (str. 114)
- Theofil dojede do lesa (str. 76)
- Theofil dojede do lesa (str. 107)
- ty dva roky do dosažení zletilosti profláká - Atr (str. 69)
- v kinech se hrálo Cikáni jdou do nebe (str. 37)
- vypil nápoj až do dna (str. 82)
- zabrat se do čeho - Obj (str. 62)
- začíst se do čeho - Obj (str. 62)
- zaplést se do intrik - Obj (str. 62)
- zaplést se do sítě, mezi dráty - kam? - Adv (str. 62)
- zbývají mu do dosažení zletilosti dva roky - Adv (str. 69)
- zbývají mu dva roky do dosažení zletilosti - AtrAdv (str. 69)
- 8 mil do Prahy - AtrAdv (str. 72)
- do**
už na to není doba (str. 51)
- dobré**
je dobré mysli (str. 29)
nemohla přes dobré vychování zadržet úsměv (str. 88)
pivo je dobré studené (str. 90)
- dobrého**
Xaver navařil dobrého guláše (str. 54)
- dobře**
lépe než dobře (str. 63)
má se dobře (str. 76)
předsedovi se sedí dobře (str. 56)
udělal to, přece jen, dobře. (str. 158)
- dobu**
křičela bez ohledu na denní dobu (str. 107)
poslední dobu byla podivná (str. 80)
- docela**
kymácím se docela vzadu (str. 82)
- docenta**
Jan oslovil docenta zdvořileji než kamaráda (= než oslovil kamaráda) (str. 194)
Jan oslovil docenta zdvořileji než kamarád (= než ho oslovil kamarád) (str. 194)
- docílil**
docílil toho formulacemi jako kulatý čtverec (str. 47)
- dohled**
na dohled od břehu - Atr (str. 73)
- dohody**
uzavření dohody bude trvat ještě několik týdnů (str. 109)
- dojede**
Theofil dojede do lesa (str. 76)
Theofil dojede do lesa (str. 107)
- dojem**
činil žalostný dojem, jak tu stál (str. 99)
- dokořán**
pokoj otevřený dokořán (str. 82)
- doktor**
doktor povstává rozrušený (str. 91)
- doma**
obdobně tomu bude doma (str. 40)
- domovníka**
zavolal domovníka (str. 53)
- domu**
otčím stojí bled uprostřed domu (str. 93)
vycházím z domu, pouze když je hezky (str. 111)
- domů**
Hajdy domů ! (str. 22)
musím domů (str. 131)
- dopis**
ten dopis, co napsal Tonda (str. 50)
teta píše Emílii dopis (str. 55)
- dopíšu**
přijedu tehdy, až to dopíšu (str. 182)
- doprovodné**
komora přijala k zákonu doprovodné usnesení (str. 51)
- dorazil**
dorazili dříve než Jirka (= než dorazil Jirka) (str. 194)
- dorazili**
dorazili dříve než Jirka (= než dorazil Jirka) (str. 194)
- dosáhl**
hetriku dosáhl Marek Trval (Viktoria Žižkov) (str. 161)
včera dosáhl cíle (str. 80)
žák dosáhl cíle (str. 54)

dosažení	drahokam
ty dva roky do dosažení zletilosti profláká - Atr (str. 69)	diamant je drahokam (str. 28)
zbývají mu do dosažení zletilosti dva roky - Adv (str. 69)	dráty
zbývají mu dva roky do dosažení zletilosti - AtrAdv (str. 69)	zaplést se do sítě, mezi dráty - kam? - Adv (str. 62)
dost	dravcem
je starostí víc než dost, (str. 193)	# Byl dravcem. (str. 122)
při vši opatrnosti dost hrnců potloukla (str. 88)	druhé
vypadá proti své choti dost nepatrně (str. 81)	připojení jedné obce k druhé (str. 131)
dostal	druhotnou
dostal facku (str. 53)	odmítá debatu jako druhotnou (str. 96)
z chování dostal trojku (str. 51)	druhou
dostala	bariéra bude růst jedna za druhou (str. 95)
dostala po květině (str. 54)	drzostí
dostala po květině (str. 58)	strnul nad tou drzostí (str. 86)
dostanu	držel
sedmu dostanu, i kdyby čert na koze jezdil (str. 102)	držel koně na oprati (str. 84)
sedmu dostanu, i kdyby čert na koze jezdil (str. 118)	dřela
dostat	dřela za mírku brambor (str. 84)
dostat darem (jako dar) (str. 93)	dřevěné
dostávalo	dělníci nainstalovali dřevěné židle a stojany (str. 151)
dostávalo se lékařské péče (str. 38)	dříve
dostávám	dorazili dříve než Jirka (= než dorazil Jirka) (str. 194)
k tomu účelu dostávám blok (str. 87)	o devět minut dříve (str. 68)
dostavili	důchodních
dostavili se všichni včetně učitele (str. 81)	přišli k nám důchodních (str. 38)
dotazník	duchu
některý z členů by mohl dotazník potvrdit jako svědek (str. 96)	mluveno v duchu typologie je příslušníkem avantgardy (str. 88)
doufám	důkazy
necht' třeba běsy viděla jsem, doufám (str. 88)	nejsou proti němu důkazy (str. 51)
dovolávala	důležitém
dovolávala se minulých výkladů (str. 54)	mluvili o zajímavém, i když důležitém problému (str. 105)
dovolené	dům
zavřeli z důvodu dovolené (str. 107)	dům, který pláče (str. 123)
dovolením	koupili jsme stejný dům jako Karel (= jako koupil Karel) (str. 194)
prohlédneme si s vaším dovolením továrnu (str. 88)	důvěřuje
dovolenou	důvěřuje magii, mystice a jiným pověrám. (str. 124)
mám právem nárok na dovolenou (str. 85)	důvodu
# Už zase hlasovali ... odhlasovali si dovolenou! (str. 125)	zavřeli z důvodu dovolené (str. 107)
dovymetal	důvodů
nevěděl, že dovymetal. (str. 20)	fotografování je z důvodů vojenských zakázáno (str. 86)
dožil	
dožil se osmdesáti (str. 136)	

dva

- dva kilometry od řeky - Atr (str. 72)
- dva tisíce křesťanů souhlasí (str. 39)
- jedenkrát ob dva týdny (str. 70)
- leželi sami dva (str. 94)
- od každých dva kusy (str. 49)
- přišli pouze dva (str. 110)
- ty dva roky do dosažení zletilosti profláká - Atr (str. 69)
- vyrželi jen dva (str. 110)
- zbývají mu do dosažení zletilosti dva roky - Adv (str. 69)
- zbývají mu dva roky do dosažení zletilosti - AtrAdv (str. 69)

dvaceti

- odešlo ke dvaceti lidem (str. 38)

dvě

- bojují dvě síly : Láska čili Harmonie a Návist neboli Svár (str. 154)
- dvě partičky mariáše každý měsíc jsou málo (str. 71)
- ty dvě hodiny vlakem rychle uběhly (str. 71)
- viděl tři miliony čtyři sta pět tisíc pět set třicet dvě vrány (str. 172)

dveře

- dveře vlevo vedou ven (str. 49)

dveří

- od dveří ztratil klíč (str. 51)
- spatřila Vaška vcházet do dveří (str. 99)

dveřích

- na dveřích visel nápis Neprodejné (str. 46)

dvou

- ani jedna ze dvou zón nebyla uzavřena (str. 39)

dýchá

- nemocnému se dýchá lépe (str. 56)

E

ekonomického

- není třeba ekonomického vzdělání (str. 37)

Emílii

- teta píše Emílii dopis (str. 55)

eskymácká

- eskymácká strava je biologicky hodnotná (str. 85)

et

- jmenujme pole, lesy, budovy et cetera (str. 144)

euthanasii

- legalisovala euthanasii, tj. usmrcení (str. 153)

F

facka

- facka jako vrata (str. 47)

facku

- dostal facku (str. 53)

fattah

- zeptali se Ali - fattah Bukatelam Hasran Hubejního (str. 199)

fax

- Vřed, tel. / fax : (069) 23 13 98, l. 260. (str. 166)

FF

- FF stojí proti Mánesovu mostu (str. 80)

fialky

- # Kristýna přinesla růži, Jiří fialky. (str. 132)

filipa

- i nejchytřejší může ztratit filipa (str. 35)

filosofie

- co je to filosofie (str. 113)

Filuta

- Filuta a. s. (str. 168)

- Filuta s. r. o. (str. 167)

- Filuta s. s. r. o. (str. 167)

- Filuta v. o. s.. (str. 168)

- s a. s. Filuta (str. 168)

Filutou

- jednali jsme s a. s. Filutou a firmou Vyšinka (str. 167)

- s a. s. Filutou. (str. 168)

Firma

- kontakt : Firma Vyšinka, Kubelíkova 9, 13000 Praha 3, tel 6231012 (str. 166)

firmou

- jednali jsme s a. s. Filutou a firmou Vyšinka (str. 167)

flámoval

- noc co noc flámoval (str. 186)

- nocco noc flámoval. (str. 120)

formulacemi

- docílil toho formulacemi jako kulatý čtverec (str. 47)

Foto

- # Foto : Přemysl Toníček (str. 125)

fotografoval

- fotografoval tě, jak sedíš (str. 92)

fotografování

- fotografování je z důvodů vojenských zakázáno (str. 86)

- fotografovat
budu tě fotografovat nepřípravenou (str. 92)
- fragment
velmi těžký a rozměrný fragment (str. 152)
- frajer
Bať, největší frajer jsem tady já.. (str. 140)
- Franta
Franta je vysokého vzrůstu (str. 29)
Franta nechtěl upadnout. (str. 24)
Franta si pospíšil k lékaři. (str. 114)
neotrkaný přišel Franta na Žižkov (str. 94)
- Franto
Franto ! (str. 139)
- Frantu
očekávám Tonda, Karla, Frantu (str. 143)
- fronta
četl Tolkienova Pána prstenů (Mladá fronta, 1990). (str. 201)
Pán prstenů, JRR Tolkien, Mladá fronta, Praha 1990 (str. 201)
- Frýdek
Frýdek - Místek. (str. 202)
- fuk
to je mi fuk (str. 32)
- G**
- Gaze
působí v Gaze a Jerichu. (str. 149)
- golfu
hráč golfu (str. 45)
- guláše
Xaver navařil dobrého guláše (str. 54)
- H**
- habaděj
na světě je lidí (Atr)habaděj (Sb) (str. 176)
- Hajdy
Hajdy domů ! (str. 22)
- hanebně
Pavel hanebně prohrál (str. 82)
- Harmonie
bojují dvě síly : Láska čili Harmonie a Nenávist neboli Svár (str. 154)
- Hasran
zeptali se Ali - fattah Bukatelam Hasran Hubejního (str. 199)
- házel
Vojtěch házel míčem (str. 56)
- házet
za hodinu možno házet kamením. (str. 28)
za hodinu možno házet kamením. (str. 134)
- herečka
od toho byla herečka, aby zachovala klid (str. 87)
- hetriku
hetriku dosáhl Marek Trval (Viktoria Žižkov) (str. 161)
- hezky
vycházím z domu, pouze když je hezky (str. 111)
- hladu
smrt z hladu (str. 47)
- hlasovali
Už zase hlasovali ... odhlasovali si dovolenou ! (str. 125)
- hlasů
zvítězil se stem procent hlasů. (str. 169)
- hlavě
po hlavě chodit neumím (str. 84)
- hlavně
hlavně ne limonádu (str. 111)
- hlavu
Jan vstoupil hlavu skloněnou (str. 133)
Jan vstoupil hlavu skloněnou (str. 98)
- hledání
podněcoval je k hledání (str. 87)
- hledí
hledí s úžasem (str. 81)
- hloupé
je hloupé, aby zůstal (str. 40)
je hloupé odjíždět (str. 39)
- hmotu
život můžeme zkoumat jen tak, že zkoumáme živou hmotu (str. 84)
- hned
Přijde a hned : Kde je večere ?. (str. 126)
Přijde a hned : Kde je večere ?. (str. 164)
Přišel sám a hned. (str. 141)

- ho
bojise ho (str. 114)
co ho pamatuji, byl spořádaný člověk (str. 86)
Jan oslovil docenta zdvořileji než kamarád (= než ho oslovil kamarád) (str. 194)
místo pivem ho polil mlékem (str. 181)
nazývala ho trubcem (str. 57)
obráťí - li ho (str. 129)
poslali ho studovat (str. 87)
sud, co ho Tonda narazil (str. 50)
sud, co ho Tonda narazil. (str. 113)
tak ho pokousali, že zemřel (str. 83)
to, co zažil, ho zničilo (str. 178)
usmrtili ho tajně, např. vyšší dávkou morfia. (str. 152)
viděl ho nemocného (str. 92)
viděl ho nemocného - Atv (str. 89)
Vyhnali ho, ale proto se nemusíš zlobit. (str. 147)
zavřeli ho pro potulku (str. 86)
- hodil
vedoucího nám přidělili takového, jaký se jim hodil. (str. 184)
- hodinu
jsi hodinu cesty odtud (str. 79)
lhůta hodinu (str. 46)
trvání hodinu (str. 46)
za hodinu možno házet kamením. (str. 28)
za hodinu možno házet kamením. (str. 134)
- hodiny
ty dvě hodiny vlakem rychle uběhly (str. 71)
ve 4 hodiny místního času (str. 67)
zpráchnivěl v úterý ve 4 hodiny místního času (str. 66)
- hodna
byla hodna uznání (str. 54)
- hodně
(hodně =) zvláště přitažlivě vypadá - Adv (str. 108)
(hodně =) zvláště velký - Adv (str. 108)
zeleniny (Atr) si můžeme vzít hodně (Obj) (str. 176)
- hodnotná
eskymácká strava je biologicky hodnotná (str. 85)
- Homolka
Homolka : nové oddělení prosperuje ... (str. 126)
- honil
honil se za zvěř (str. 87)
- Honza
Honza je lepší v literatuře než já v matematice (= než jsem já v mat.) (str. 194)
Honza mluvil jako předseda (str. 91)
- Honzovi
král slíbil Honzovi svou dceru za ženu (jakožto ženu) (str. 93)
- Honzy
nebýt Honzy, nejedli bychom (str. 37)
- horka
za horka stoupá nárok na tekutiny (str. 88)
- hospodě
na každém rohu bylo po hospodě (str. 38)
studentů (Atr) v hospodě bylo pět (Sb) (str. 176)
- hospody
vrátil se (včera) z hospody (str. 159)
- hospůdce
včera jsem * & byl v té @ * naší + - hospůdce. (str. 129)
- houslista
houslista, neznámý jako malíř, trpí (str. 100)
- hovořili
hovořili o ní spíše jako o modelu než jako o konečné pravdě (= spíše než o ní hovořili jako o pravdě) (str. 195)
- hráč
hráč golfu (str. 45)
- Hrad
Hrad byl vystavěn. (str. 34)
Hrad byl vystavěn. (str. 34)
- hraje
hraje déle než 30 let, (str. 193)
- hrálo
v kinech se hrálo Cikáni jdou do nebe (str. 37)
- hrát
Jeho výklad je, že mají hrát. (str. 31)
- hrnců
při vši opatrnosti dost hrnců potloukla (str. 88)
- hrom
velká jako hrom (= než je hrom) (str. 193)
- hromádka
seděl na zápraží, tichá hromádka neštěstí (str. 98)
- hru
pro hru zapomínáš na čas (str. 86)
- hrušek
zbývá mu více jablek než hrušek (str. 39)
- Hubejního
zeptali se Ali - fattah Bukatelam Hasran Hubejního (str. 199)

- hudebně
vyjádřil to hudebně (str. 84)
- Husovo
Husovo upálení (str. 44)
- chalupa
chalupa našeho souseda (str. 45)
- chápat
pravda se může chápat různě (str. 26)
pravdu se může chápat různě (str. 26)
- chápe
chápe vývoj jako jediný správný (str. 96)
- chce
je nejisté, zda vládá skutečně chce (str. 40)
ústav chce podle ředitele přežít (str. 85)
- chlapec
vyrůst z chlapce v muže (str. 62)
- chlapci
otec zemřel, když šlo chlapci na 11. rok (str. 80)
- chlapec
chlapec chodí bos (str. 92)
chlapec je chytrý, protože nadaný (= protože je nadaný) (str. 106)
chlapec je jako obrázek (str. 32)
chlapec ležel nemocen - Atv (str. 89)
chytrý, protože nadaný chlapec (str. 105)
- chleba
krajíc chleba s máslem (str. 43)
krajíc chleba s máslem (str. 48)
- chodbě
složil jí (na chodbě) poklonu. (str. 156)
- chodbou
prošli chodbou (str. 80)
- chodí
chlapec chodí bos (str. 92)
lidí chodí méně než loni (str. 39)
od šesti se chodí do školy (str. 136)
ta moje chodí pozdě (str. 36)
- chodil
místo ve středu chodil ve čtvrtek (str. 181)
- chodím
do divadla chodím jen do loutkového (str. 92)
- chodit
po hlavě chodit neumím (str. 84)
- choti
vypadá proti své choti dost nepatrně (str. 81)
- chování
z chování dostal trojku (str. 51)
- chovat
Chtěl se chovat slušně. (str. 25)
- chrám
chrám přeplněný tak, až lidé omdlávali (str. 83)
- chtějí
Školy chtějí přilákat studenty. (str. 25)
- Chtěl
Chtěl se chovat slušně. (str. 25)
- chtěl
šel, protože a poněvadž chtěl (str. 150)
šel, především protože, ale i poněvadž chtěl. (str. 151)
- chtělo
chtělo se mi spát (str. 56)
- chudý
zákazník se jeví jako chudý (str. 61)
- chudým
zákazník se jeví chudým (str. 60)
- chvílemi
chvílemi vyběhla na pavláčku (str. 80)
- chvíli
i když jsi ztratila muže, tak jsi aspoň byla chvíli byla šťastna (str. 88)
souhlasila - po chvíli váhání jednoznačně - s návrhem. (str. 157)
- chybí
chybí mi, bohužel, peníze (str. 157)
- chytrý
chlapec je chytrý, protože nadaný (= protože je nadaný) (str. 106)
chytrý, protože nadaný chlapec (str. 105)
- chytřejší
od toho jsou chytřejší lidé (str. 87)

I

i

cestovalo nejen po republice, ale i do zahraničí (str. 111)

cesty vedou přímo i oklikou - Adv (str. 108)

i když jsi ztratila muže, tak jsi aspoň byla chvíli byla šťastna (str. 88)

i nejchytřejší může ztratit filipa (str. 35)

mluvili o zajímavém, i když důležitém problému (str. 105)

ochutnal Budvar, Plzeň i Kozla stejně jako Krušovice (= stejně jako ochutnal Krušovice) (str. 194)

přišli, i když není středa (str. 102)

sedmu dostanu, i kdyby čert na koze jezdil (str. 102)

sedmu dostanu, i kdyby čert na koze jezdil (str. 118)

stát i nadále podporuje bydlení (str. 110)

stát i nadále podporuje bydlení - AuxZ (str. 108)

šel do i z lesa (str. 149)

šel především do, ale i z lesa. (str. 149)

šel, především protože, ale i poněvadž chtěl. (str. 151)

vyskytly se klady i úskalí - Coord (str. 108)

vytrhnul jej i s kořeny (str. 81)

idea

idea bratrství (str. 45)

idealistické

to mi připadá idealistické (str. 60)

ignoranta

označil jej jako ignoranta. (str. 61)

ignorantství

Je označována za kubismus, což je ignorantství ... (str. 146)

individuích

mluví o krystalech jako o individuích (str. 96)

intrik

zaplést se do intrik - Obj (str. 62)

Ir

Kim Ir - Sen (str. 199)

ironie

jsem schopen nanejvýš ironie (str. 82)

Ivan

říká Ivan Medek, vedoucí odboru vnitřní politiky presidentské kanceláře (str. 155)

J

Já

Já o voze, ty o koze. (str. 120)

Já o voze, ty o koze. (str. 133)

já

Bať, největší frajer jsem tady já.. (str. 140)

Honza je lepší v literatuře než já v matematice (= než jsem já v mat.) (str. 194)

já budu učitelem (str. 28)

jablek

zbývá mu více jablek než hrušek (str. 39)

ze stromů napadalo jablek (str. 38)

jak

cítila, jak na ni jdou mdloby (str. 101)

cítila, jak na ni jdou mdloby (str. 59)

činil žalostný dojem, jak tu stál (str. 99)

dá se vytušit, jak litují (str. 40)

dá se vytušit, jak litují. (str. 27)

dnes tě znázorním, jak se rozčiluješ (str. 99)

fotografoval tě, jak sedíš (str. 92)

jak bláznivě ji měl rád, tak bláznivě žárlil (str. 83)

jak se jmenuješ (str. 81)

jak se usnesli, tak vykonali (str. 81)

plán, jak republiku rozkrást (str. 50)

pracuji tak, jak to umím (str. 182)

představa muže, jak umírá, byla otřesná (str. 100)

ráda, bože, jak by ne, ležím (str. 160)

rozběhl se, jak měl ve zvyku (str. 81)

štve mě, jak to jde pomalu (str. 40)

vidíme věci, jak jsou (str. 99)

jako

Bohouš je zdravý jako ryba. (str. 132)

Bohouš je zdravý jako rychlý (str. 78)

byly tam špatné podmínky, jako jsou překážky a sníh (str. 50)

dělala kotrmelce, jako když byla malá (= jako je dělala, když byla malá) (str. 194)

docílil toho formulacemi jako kulatý čtverec (str. 47)

dostat darem (jako dar) (str. 93)

facka jako vrata (str. 47)

Honza mluvil jako předseda (str. 91)

houslista, neznámý jako malíř, trpí (str. 100)

hovořili o ní spíše jako o modelu než jako o konečné pravdě (= spíše než o ní hovořili jako o pravdě) (str. 195)

chápe vývoj jako jediný správný (str. 96)

chlapek je jako obrázek (str. 32)

koupili jsme stejný dům jako Karel (= jako koupil Karel) (str. 194)

- kuchyň jako dlaň (str. 47)
- malý jako dlaň (= než je dlaň) (str. 194)
- mluví o krystalech jako o individuích (str. 96)
- mluví o vývoji jako o jediném správném (str. 97)
- nastalo něco jako jeho pomalá smrt (str. 36)
- některý z členů by mohl dotazník potvrdit jako svědek (str. 96)
- odmítá debatu jako druhotnou (str. 96)
- odmítl nabídku jako málo atraktivní (str. 117)
- ochutnal Budvar, Plzeň i Kozla stejně jako Krušovice (= stejně jako ochutnal Krušovice) (str. 194)
- on je jako oprašený (str. 32)
- označil jej jako ignoranta. (str. 61)
- označil návrh jako blbost (str. 60)
- případami to jako neskutečné. (str. 117)
- sedět modelem (jako model) (str. 93)
- slušných lidí (Atr) je jako šafránu (Sb) (str. 176)
- stromy jsou jako košťata, jen rozpučet (str. 83)
- udělal to jako Tonda (str. 197)
- udělal to rychle jako Tonda (str. 196)
- udělal to stejně jako Tonda (str. 196)
- udělal to stejně kvalitně jako rychle (str. 193)
- udělal to stejně rychle jako Tonda (str. 196)
- udělal to stejně tak jako Tonda (str. 196)
- udělal to úplně stejně tak rychle jako Tonda (str. 195)
- velká jako hrom (= než je hrom) (str. 193)
- vezmeme kufry s sebou jako zavazadla (str. 96)
- viděl motýla, který byl takový, jako by zářil (str. 191)
- viděl motýla, který jako by zářil (str. 192)
- vypadá, jako by zhubl (str. 191)
- vypadá, jako kdyby zhubl (str. 191)
- vypadá, jako vypadal včera (str. 190)
- vypadá stejně, jako vypadal včera (str. 190)
- zákazník se jeví jako chudý (str. 61)
- žebrákem půjdeš světem (jako žebrák) (str. 93)
- jakožto**
král slíbil Honzovi svou dceru za ženu (jakožto ženu) (str. 93)
- miloval Nováka jakožto přítele (str. 96)
- jakožtopolitický**
jakožtopolitický činitel prosadil kampaň (str. 117)
- jaký**
vedoucího nám přidělili takového, jaký se jim hodil. (str. 184)
- jakživa**
ty jsi ještě jakživa nikde nebyla (str. 93)
- jámu**
vykopal jámu (str. 53)
- Jan**
Jan oslovil docenta zdvořileji než kamaráda (= než oslovil kamaráda) (str. 194)
- Jan oslovil docenta zdvořileji než kamarád (= než ho oslovil kamarád) (str. 194)
- Jan vstoupil hlavu skloněnou (str. 133)
- Jan vstoupil hlavu skloněnou (str. 98)
- Jana**
Jana zvedla a podala Olze knížku. (str. 151)
- jazykem**
plemena příbuzná jazykem (str. 85)
- jazyku**
vyučování jazyku (str. 46)
- jde**
jde jim to těžko, soudíc podle vzdychání (str. 88)
- štve mě, jak to jde pomalu (str. 40)
- jděte**
jděte všichni do... (str. 128)
- jdou**
cítila, jak na ni jdou mdloby (str. 59)
- cítila, jak na ni jdou mdloby (str. 101)
- jdou slavit 1. máj (str. 87)
- v kinech se hrálo Cikáni jdou do nebe (str. 37)
- Je**
Je označována za kubismus, což je ignorantství ... (str. 146)
- # Je spokojen s málem. (str. 33)
- # Je vidět Sněžka. (str. 32)
- # Je vidět Sněžku. (str. 32)
- je**
ať si prší, ať je mráz, panenka se směje (str. 88)
- až umřete - ať je to co nejpozději -, bude po radosti (str. 158)
- Bohouš je zdravý jako ryba. (str. 132)
- Bohouš je zdravý jako rychlý (str. 78)
- cíl je mít ceny nižší než konkurence (= než má konkurence) (str. 194)
- co je to filosofie (str. 113)
- co to je za bláznovství (str. 31)
- čepice je souseda (str. 29)
- čím je starší, tím je zkušenější (str. 179)
- čím krásnější je sen, tím bolestnější bude procitnutí (str. 83)
- dělala kotrmelce, jako když byla malá (= jako je dělala, když byla malá) (str. 194)
- diamant je drahokam (str. 28)

- dnes je slunečno (Adv) (str. 29)
do Prahy je odtud 8 mil - Adv (str. 73)
eskymácká strava je biologicky hodnotná (str. 85)
fotografování je z důvodů vojenských zakázáno (str. 86)
Franta je vysokého vzrůstu (str. 29)
Honza je lepší v literatuře než já v matematice (= než jsem já v mat.) (str. 194)
chlapec je chytrý, protože nadaný (= protože je nadaný) (str. 106)
chlapec je jako obrázek (str. 32)
je celý rozechvělý (str. 91)
je cítit síra (str. 30)
je cítit síru (str. 30)
je dobré mysli (str. 29)
je hloupé, aby zůstal (str. 40)
je hloupé odjíždět (str. 39)
Jeho výklad je, že mají hrát. (str. 31)
je jich málo (Sb) (str. 31)
jejich vedoucí je takový, že jim závidíme (str. 183)
je (jí) těžko (Pnom) (str. 29)
je (mi) nesnadno přijít (Pnom) (str. 29)
je možné, že neodejde (str. 40)
je (mu) zřejmo (Pnom) (str. 29)
je nás pět (Sb) (str. 31)
je nejisté, zda vláda skutečně chce (str. 40)
je nejlepší, protože je nejhodnější (str. 86)
je nesmyslné, půjdou-li tam všichni (str. 40)
jen tam je láska, kde panuje přátelství (str. 80)
Je označována za kubismus, což je ignoranství ..., (str. 146)
je pozdě litovat (str. 32)
je starostí víc než dost, (str. 193)
je tomu tak (str. 40)
je to podobné (str. 35)
je to šroubek méně kvalitní než jiné západní šroubky (= než jsou...) (str. 194)
je to tak, že nespím (str. 182)
je to tím, že truceje (str. 178)
je to v podstatě lež (str. 85)
je velmi laskav (str. 29)
je vidět Sněžka (str. 30)
je vidět Sněžku (str. 30)
je zdraví škodlivý (str. 56)
jídlo je životní úkon (str. 28)
jíst je obřad (str. 39)
jítro je rozumnější večera (str. 83)
krb je na okrasu (str. 87)
Letohrádek je letos rozšířen o nové prostory. (str. 33)
Lukáš je zdravý (str. 29)
malý jako dlaň (= než je dlaň) (str. 194)
mluveno v duchu typologie je příslušníkem avantgardy (str. 88)
my tam nemůžem, přičemž opačná cesta je volná. (str. 145)
na světě je lidí (Atr)habaděj (Sb) (str. 176)
o Letnou je teď malý zájem (str. 51)
on je jako opařený (str. 32)
on je marnivec (str. 28)
on je mírně řečeno trouba (str. 77)
on je vedoucí takový, že jim závidíme (str. 183)
pacient je slab (str. 29)
pivo je dobré studené (str. 90)
Pivo je zdravé. (str. 27)
podněcoval je k hledání (str. 87)
Přijde a hned : Kde je večeře ?. (str. 126)
Přijde a hned : Kde je večeře ?. (str. 164)
radost rodičů je větší o radost dětí (str. 84)
rozkouzl je napolo nevědomky (str. 82)
sbor je (co) do počtu slabý (str. 85)
slušných lidí (Atr) je jako šafránu (Sb) (str. 176)
sociologicky vzato, divadlo je soubor lidí (str. 86)
stav je 5 : 1 (str. 125)
svetr je pouze zelený (str. 111)
šátek je matčin (str. 30)
tempo je pro nás rychlé (str. 85)
to je jinak (str. 31)
to je k popukání (str. 31)
to je mi fuk (str. 32)
to je moc (str. 30)
to je otec (str. 28)
to je podstatou problému, srov. příklady na začátku (str. 159)
to je přímo skandál - AuxZ (str. 108)
to je tragedií tohoto národa. (str. 28)
už je na cestě (str. 31)
velká jako hrom (= než je hrom) (str. 193)
veselost sama o sobě je přiměřená (str. 95)
vycházím z domu, pouze když je hezky (str. 111)
zeleniny (Atr) je málo (Sb) (str. 176)
ztráta větší než miliarda (= než je miliarda) (str. 193)
Že je kluk na půdě ? poslouchá. (str. 164)
Že je pozdravuji. (str. 135)

- jeden
setrval jeden z řezníků (str. 135)
- jedenáct
odbito jedenáct (str. 135)
- jedenkrát
jedenkrát ob dva týdny (str. 70)
- jediného
nikde nebylo jediného světla (str. 37)
- jediném
mluví o vývoji jako o jediném správném (str. 97)
- jediný
Čech se vydal sám jediný na Říp (str. 95)
chápe vývoj jako jediný správný (str. 96)
- jedli
Karel a Bohouš a Venca jedli (str. 143)
- jedna
ani jedna ze dvou zón nebyla uzavřena (str. 39)
bariéra bude růst jedna za druhou (str. 95)
vesta mi stačí jedna (str. 94)
vesta mi stačí jedna. (str. 175)
- jednali
jednali jsme s a. s. Filutou a firmou Vyšinka (str. 167)
jednali ohledně dědictví (str. 107)
- jedné
připojení jedné obce k druhé (str. 131)
vsadím se sto ku jedné. (str. 137)
vsadím se sto ku jedné. (str. 137)
- jednotka
jednotka zůstala bezbranná (str. 94)
- jednou
každý měsíc jen jednou (str. 70)
- jednoznačně
souhlasila - po chvíli váhání jednoznačně - s návrhem. (str. 157)
- Jeho
Jeho výklad je, že mají hrát. (str. 31)
- jeho
jeho ano neznělo přesvědčivě (str. 36)
jeho blízcí žijí (str. 35)
nastalo něco jako jeho pomalá smrt (str. 36)
- jej
označil jej jako ignoranta. (str. 61)
vytrhnul jej i s kořeny (str. 81)
- její
její (neobyčejně vyvinutá) ňadra. (str. 156)
- jejich
dárek byl jejich (str. 30)
jejich vedoucí je takový, že jim závidíme (str. 183)
- jel
Karel jel s Pavlem (str. 81)
- jen
do divadla chodím jen do loutkového (str. 92)
jen přílišní optimisté vytrvali (str. 109)
jen tam je láska, kde panuje přátelství (str. 80)
Karel jen spí (str. 110)
každý měsíc jen jednou (str. 70)
poslouchá pozorně, jen aby se zavděčil (str. 87)
Přece jen to uhnulo ! (str. 115)
stromy jsou jako košťata, jen rozpučet (str. 83)
tak smutně vypadá jen poušť (str. 109)
tyto kaktusy rostou jen v poušti (str. 109)
udělal to, přece jen, dobře. (str. 158)
voják, ačkoli jen poručík, zmizel (= ačkoli byl jen poručíkem) (str. 106)
vydám to jen na potvrzení (str. 88)
vydrželi jen dva (str. 110)
zařídím to, jen co se usadím (str. 102)
život můžeme zkoumat jen tak, že zkoumáme živou hmotu (str. 84)
- Jerichu
působí v Gaze a Jerichu. (str. 149)
- jestli
jestli tomuhle říkáš oddechnout, to tedy promiň (str. 88)
- ještě
ještě větší jízlivost (str. 82)
také ji, babičku, malé ještě děvče, mučili (str. 98)
ty jsi ještě jakživa nikde nebyla (str. 93)
uzavření dohody bude trvat ještě několik týdnů (str. 109)
- jev
jev x odpovídá jevu y (str. 55)
- jeví
zákazník se jeví chudým (str. 60)
zákazník se jeví jako chudý (str. 61)
- jevu
jev x odpovídá jevu y (str. 55)
- jezdil
sedmu dostanu, i kdyby čert na koze jezdil (str. 102)
sedmu dostanu, i kdyby čert na koze jezdil (str. 118)
- jezem
kousek pod jezem - AtrAdv (str. 73)

- ji**
jak bláznivě ji měl rád, tak bláznivě žárlil (str. 83)
jmenovali ji předsedkyní (str. 60)
motiv, proč ji zabil (str. 50)
nenáviděla ji na smrt (str. 83)
potěšení ji vidět (str. 49)
shledal ji nevěrohodnou (str. 60)
spatřivši ji, rozesmála se (str. 97)
také ji, babičku, malé ještě děvče, mučili (str. 98)
- jí**
je (jí) těžko (Pnom) (str. 29)
složil jí (na chodbě) poklonu. (str. 156)
zbyl jí čas na sebe samu (str. 94)
- jídlem**
nesmíš plýtvat jídlem (str. 57)
- jídlo**
jídlo je životní úkon (str. 28)
- jich**
je jich málo (Sb) (str. 31)
- jim**
jde jim to těžko, soudíc podle vzdychání (str. 88)
jejich vedoucí je takový, že jim závidíme (str. 183)
on je vedoucí takový, že jim závidíme (str. 183)
vedoucího nám přidělili takového, jaký se jim hodil. (str. 184)
- jiná**
Avšak převážila tendence jiná. (str. 147)
- jinak**
jinak tam bylo pěkně (str. 86)
to je jinak (str. 31)
vypadá jinak, než vypadal včera (str. 190)
- jinde**
koupíme to jinde než na trhu. (str. 193)
- jiné**
je to šroubek méně kvalitní než jiné západní šroubky (= než jsou...) (str. 194)
jmenujme pole, lesy, budovy a jiné (str. 145)
- jiného**
nezbývá mu nic jiného než mlčet (str. 39)
- jiní**
někteří resignují sami, jiní odejdou s ostudou (str. 35)
- jiným**
důvěřuje magii, mystice a jiným pověrám. (str. 124)
- Jirka**
dorazil dříve než Jirka (= než dorazil Jirka) (str. 194)
- Jiří**
Kristýna přinesla růži, Jiří fialky. (str. 132)
- Jiřího**
báseň Jiřího Palivce (str. 45)
- jíst**
jíst je obřad (str. 39)
- jistotu**
svrchník si vem pro jistotu také (str. 87)
- jitro**
jitro je rozumnější večera (str. 83)
- jízlivost**
ještě větší jízlivost (str. 82)
- jmenovali**
jmenovali ji předsedkyní (str. 60)
- jmenuješ**
jak se jmenuješ (str. 81)
- Jmenujme**
Jmenujme pole, lesy, budovy a tak dále až do úplného vyčerpání.. (str. 145)
- jmenujme**
jmenujme Pepu, Aloise, Antonína a další. (str. 145)
jmenujme pole, lesy, budovy aj. (str. 144)
jmenujme pole, lesy, budovy a jiné (str. 145)
jmenujme pole, lesy, budovy a tak dále. (str. 144)
jmenujme pole, lesy, budovy et cetera (str. 144)
- JRR**
Pán prstenů, JRR Tolkien, Mladá fronta, Praha 1990 (str. 201)
- Jsem**
Jsem na nervy.. (str. 134)
- jsem**
Bať, největší frajer jsem tady já.. (str. 140)
byl jsem lidem pro smích (str. 87)
byl jsem se tam podívat (str. 87)
Honza je lepší v literatuře než já v matematice (= než jsem já v mat.) (str. 194)
jsem pro (str. 139)
jsem schopen nanejvýš ironie (str. 82)
necht' třeba běsy viděla jsem, doufám (str. 88)
nemohl jsem ti usnout. (str. 113)
Ne, šel jsem na pivo. (str. 140)
později - musím se přiznat - jsem se styděl (str. 158)
prošel jsem Žižkov křížem krážem (str. 186)
prošel jsem Žižkov křížem krážem (str. 77)
včera jsem * & byl v té @ * naší + - hospůdce. (str. 129)

- jsi
i když jsi ztratila muže, tak jsi aspoň byla chvíli byla šťastna (str. 88)
jsi hodinu cesty odtud (str. 79)
ty jsi ještě jakživa nikde nebyla (str. 93)
- jsme
jednali jsme s a. s. Filoutou a firmou Vyšinka (str. 167)
koupili jsme stejný dům jako Karel (= jako koupil Karel) (str. 194)
my jsme přišli rádi (str. 90)
- Jsou
Jsou lidé, kteří nevěří. (str. 22)
- jsou
byly tam špatné podmínky, jako jsou překážky a snůh (str. 50)
děti jsou vzhůru (str. 31)
dvě partičky mariáše každý měsíc jsou málo (str. 71)
je to šroubek méně kvalitní než jiné západní šroubky (= než jsou...) (str. 194)
jsou tři (str. 131)
lidé jsou k smíchu (str. 31)
od toho jsou chytřejší lidé (str. 87)
stromy jsou jako košťata, jen rozpučet (str. 83)
vidíme věci, jak jsou (str. 99)
zprávy jsou aspoň v první verzi (str. 109)
- JUDr
případ úředníka předúnorového ministerstva vnitra JUDr. Zdeňka Tomana (str. 155)
- juliánského
roku 1582 podle juliánského kalendáře (str. 67)
- jxk
Praha (jxk) - President navštívil metropoli.. (str. 122)
- K**
- k
blízko k centru (str. 63)
byla k němu bezcitná (str. 85)
Franta si pospíšil k lékaři. (str. 114)
komora přijala k zákonu doprovodné usnesení (str. 51)
k tomu účelu dostávám blok (str. 87)
lidé jsou k smíchu (str. 31)
modlitba k bohům (str. 47)
podněcoval je k hledání (str. 87)
připojení jedné obce k druhé (str. 131)
přistoupit k řece - kam? - Adv (str. 62)
- přistoupit k řešení - Obj (str. 62)
přišli k nám důchodních (str. 38)
to je k popukání (str. 31)
velbloud k naší lítosti odklusal (str. 82)
- kaktusy
tyto kaktusy rostou jen v poušti (str. 109)
- kalendáře
roku 1582 podle juliánského kalendáře (str. 67)
- kam
narazit do čeho - kam? - Adv (str. 62)
Nemůže přijít štěstí, kam nevešla láska. (str. 26)
přistoupit k řece - kam? - Adv (str. 62)
zaplést se do sítě, mezi dráty - kam? - Adv (str. 62)
- kamarád
Jan oslovil docenta zdvořileji než kamarád (= než ho oslovil kamarád) (str. 194)
- kamaráda
Jan oslovil docenta zdvořileji než kamaráda (= než oslovil kamaráda) (str. 194)
- kamením
za hodinu možno házet kamením. (str. 28)
za hodinu možno házet kamením. (str. 134)
- kampaň
jakožtopolitický činitel prosadil kampaň (str. 117)
- kanceláře
říká Ivan Medek, vedoucí odboru vnitřní politiky presidentské kanceláře (str. 155)
- Karel
číšník Karel Černoch bydlí ve 3. patře v Kubelíkově ulici na Žižkově. (str. 165)
Karel a Bohouš a Venca jedli (str. 143)
Karel by byl sedával na své židli. (str. 21)
Karel jel s Pavlem (str. 81)
Karel jen spí (str. 110)
Karel nepřišel, řekl Tonda, neměl čas (str. 162)
Karel pije stoje, leže (str. 97)
Karel, podrbal se, nepřišel (str. 163)
Karel, řekl Tonda, nepřišel (str. 162)
Karel, řekl Tonda, nepřišel. (str. 127)
koupili jsme stejný dům jako Karel (= jako koupil Karel) (str. 194)
teprve Karel to rozhodl (str. 109)
Tonda se podrbal : Karel zase nepřišel. (str. 164)
zaplatili : Bohouš, Venca ... Karel a Oskar. (str. 144)
- Karla
očekávám Tondou, Karla, Frantu (str. 143)

- Karlovi
řekla : Tonda Karlovi.. (str. 128)
vyváděli tam všichni o Karlovi nemluvě (str. 77)
- Karlovy
zabývali se postavením UK (University Karlovy) (str. 154)
- Kateřina
Kateřina cestuje vlakem do Kolína, my do Kopiclna autobusem (str. 132)
- každém
na každém rohu bylo po hospodě (str. 38)
- každý
dvě partičky mariáše každý měsíc jsou málo (str. 71)
každý měsíc jen jednou (str. 70)
přátelé se vracívají každý zvlášť (str. 95)
sedmkrát každý týden (str. 70)
- každých
od každých dva kusy (str. 49)
- Kč
to činí úhrnem 100 Kč (str. 82)
zvýšit příspěvek na 1000 Kč (str. 62)
- Kde
Přijde a hned : Kde je večere ?. (str. 126)
Přijde a hned : Kde je večere ?. (str. 164)
- kde
jen tam je láska, kde panuje přátelství (str. 80)
kde by byl nebýt mne (str. 88)
plavat v čem, pod čím, podél čeho - kde? - Adv (str. 62)
- Kdepak
Kdepak ! (str. 139)
- kdo
kdo se bojí, nesmí do lesa (str. 39)
Nemohla poznat, kdo to byl. (str. 25)
- kdy
nevěděla, kdy zmizí (str. 101)
nevěděla, kdy zmizí (str. 59)
nevěděl, kdy usne (str. 19)
- Kdyby
Kdyby to byla skutečnost ! (str. 116)
- kdyby
kdyby měl aspoň volno, všechno by bylo snadné (str. 88)
sedmu dostanu, i kdyby čert na koze jezdil (str. 102)
sedmu dostanu, i kdyby čert na koze jezdil (str. 118)
vypadá, jako kdyby zhubl (str. 191)
- když
dělala kotrmelce, jako když byla malá (= jako je dělala, když byla malá) (str. 194)
i když jsi ztratila muže, tak jsi aspoň byla chvíli byla šťastna (str. 88)
mluvili o zajímavém, i když důležitém problému (str. 105)
není rozumné, když se nás straní (str. 40)
otec zemřel, když šlo chlapci na 11. rok (str. 80)
přišli, i když není středa (str. 102)
vycházím z domu, pouze když je hezky (str. 111)
- ke
bylo nás ke stu (str. 82)
odešlo ke dvaceti lidem (str. 38)
vojsko poraženo ustoupilo rychle ke Skalici (str. 91)
- kila
kroupa vážila půl kila (str. 82)
- kilometry
dva kilometry od řeky - Atr (str. 72)
- Kim
Kim Ir - Sen (str. 199)
- kinech
v kinech se hrálo Cikáni jdou do nebe (str. 37)
- klady
vyskytly se klady i úskalí - Coord (str. 108)
- Klánovicích
Mirek, v Klánovicích výčepní, nyní mistr. (str. 155)
- klesaly
nohy mu slabostí klesaly (str. 86)
- klíč
od dveří ztratil klíč (str. 51)
- klid
od toho byla herečka, aby zachovala klid (str. 87)
- klidného
neuplyne klidného dne (str. 37)
- Klos
baronka von Klos (str. 199)
- Klosová
baronka von Klosová (str. 199)
- kluk
Že je kluk na půdě ? poslouchá. (str. 164)
- klusu
pobízí matku do klusu (str. 87)
- knih
po tatínkovi mu zbyla řádka knih (str. 89)

- knihu
darovali knihu, a sice kupodivu Brňanům (str. 202)
nesla knihu Quo vadis ? (str. 200)
slíbil, že knihu koupí a přítele navštíví. (str. 150)
slíbil, že knihu koupí a že přítele navštíví (str. 150)
- knize
v knize stálo : miluj (str. 36)
- knížku
Jana zvedla a podala Olze knížku. (str. 151)
- koho
mluvila s tím, koho potkala (str. 179)
- Koktana
se žádostí se obrátili na O. Koktana, správce vepřína.
(str. 152)
- kolečko
namazal si, a to včera o půlnoci v koupelně olejem,
kolečko od trakaře. (str. 203)
namazal si, a to včera o půlnoci v koupelně olejem,
kolečko od trakaře. (str. 116)
- kolem
kolem třetiny obyvatelstva kouří (str. 38)
nevlídně se dívala kolem (str. 80)
- kolik
kolik z nás má čisté svědomí (str. 39)
- kolikrát
kolikrát ročně (str. 70)
- Kolína
Kateřina cestuje vlakem do Kolína, my do Kopidlna
autobusem (str. 132)
- Kominík
Kominík vymetá komíny. (str. 19)
- komíny
Kominík vymetá komíny. (str. 19)
- komora
komora přijala k zákonu doprovodné usnesení (str.
51)
- kompromisu
uzavření kompromisu (str. 45)
- kompromisům
byl přístupný kompromisům (str. 55)
- konce
slibovali zůstat do konce (str. 58)
- končíme
řekla : zítra tady končíme. (str. 127)
- koně
držel koně na oprati (str. 84)
- Konečná
Anežka Bramborová - Konečná (str. 201)
- konečné
hovořili o ní spíše jako o modelu než jako o konečné
pravdě (= spíše než o ní hovořili jako o pravdě) (str.
195)
- koníčkem
šachy, ty bývaly mým koníčkem. (str. 161)
- konkurence
cíl je mít ceny nižší než konkurence (= než má kon-
kurence) (str. 194)
- kontakt
kontakt : Firma Vyšinka, Kubelíkova 9, 13000 Praha
3, tel 6231012 (str. 166)
- kontrola
podle možnosti má být provedena kontrola (str. 88)
- Kopidlna
Kateřina cestuje vlakem do Kolína, my do Kopidlna
autobusem (str. 132)
- kořeny
vytrhnul jej i s kořeny (str. 81)
- Kostelec
Kostelec nad Černými Lesy (str. 75)
- kosti
šelma od kostí (str. 47)
- košťata
stromy jsou jako košťata, jen rozpučet (str. 83)
- kotníčkové
boty mi vyhovují kotníčkové (str. 94)
- kotrmelce
dělala kotrmelce, jako když byla malá (= jako je dě-
lala, když byla malá) (str. 194)
- koupelně
namazal si, a to včera o půlnoci v koupelně olejem,
kolečko od trakaře. (str. 203)
namazal si, a to včera o půlnoci v koupelně olejem,
kolečko od trakaře. (str. 116)
- koupí
slíbil, že knihu koupí a přítele navštíví. (str. 150)
slíbil, že knihu koupí a že přítele navštíví (str. 150)
- koupil
koupili jsme stejný dům jako Karel (= jako koupil
Karel) (str. 194)
před smrtí, neznámo proč, si koupil tramvajenku
(str. 160)
před smrtí, neznámo proč, si koupil tramvajenku
(str. 123)
- koupili
koupili jsme stejný dům jako Karel (= jako koupil
Karel) (str. 194)

- koupíme
koupíme to jinde než na trhu. (str. 193)
- kouří
kolem třetiny obyvatelstva kouří (str. 38)
- kouřit
kouřit zakázáno (str. 33)
- kousek
kousek pod jezem - AtrAdv (str. 73)
- koze
Já o voze, ty o koze. (str. 120)
Já o voze, ty o koze. (str. 133)
sedmu dostanu, i kdyby čert na koze jezdil (str. 102)
sedmu dostanu, i kdyby čert na koze jezdil (str. 118)
- Kozla
ochutnal Budvar, Plzeň i Kozla stejně jako Krušovice
(= stejně jako ochutnal Krušovice) (str. 194)
- kráček
kráček nepříliš ochotně (str. 82)
- krajíc
krajíc chleba s máslem (str. 43)
krajíc chleba s máslem (str. 48)
- krajinou
rozhled krajinou (str. 46)
- král
král slíbil Honzovi svou dceru za ženu (jakožto
ženu) (str. 93)
- královnin
královnin náhrdelník (str. 44)
- krasavice
krasavice vysoké postavy (str. 45)
- Krásná
Krásná. (str. 139)
- krásnější
čím krásnější je sen, tím bolestnější bude procitnutí
(str. 83)
- krážem
prošel jsem Žižkov křížem krážem (str. 186)
prošel jsem Žižkov křížem krážem (str. 77)
- krb
krb je na okrasu (str. 87)
- krev
krev se řinula proudem (str. 83)
snaha opatřit si krev (str. 49)
- Kristýna
Kristýna přinesla růži, Jiří fialky. (str. 132)
- kromě
přišli všichni kromě něho (str. 81)
zapomněla všechno kromě rumu (str. 84)
- kroupa
kroupa vážila půl kila (str. 82)
- Krušovice
ochutnal Budvar, Plzeň i Kozla stejně jako Krušovice
(= stejně jako ochutnal Krušovice) (str. 194)
- krystalech
mluví o krystalech jako o individuích (str. 96)
- kryt
přicházel kryt smrčím (str. 94)
- křeslo
zavěsil to níž než nad křeslo (str. 79)
- křesťanů
dva tisíce křesťanů souhlasí (str. 39)
- křičela
křičela bez ohledu na denní dobu (str. 107)
- křídlo
křídlo značky Petrof (str. 46)
- kříž
přísahala na kříž (str. 84)
- křížem
prošel jsem Žižkov křížem krážem (str. 186)
prošel jsem Žižkov křížem krážem (str. 77)
- který
člověk, který nejí, zemře. (str. 36)
dům, který pláče (str. 123)
muž, který spí (str. 50)
nevěděl, který nadešel den (str. 19)
viděl motýla, který byl takový, jako by zářil (str. 191)
viděl motýla, který jako by zářil (str. 192)
- kteří
Jsou lidé, kteří nevěří. (str. 22)
poslední tůhýk z těch, kteří přežili (str. 48)
- ku
ředíme v poměru osm ku třem (str. 185)
ředíme v poměru osm ku třem. (str. 137)
vsadím se sto ku jedné. (str. 137)
vsadím se sto ku jedné. (str. 137)
- Kubelíkova
kontakt : Firma Vyšinka, Kubelíkova 9, 13000 Praha
3, tel 6231012 (str. 166)
- Kubelíkově
číšník Karel Černoch bydlí ve 3. patře v Kubelíkově
ulici na Žižkově. (str. 165)

- kubismus
Je označována za kubismus, což je ignorantství ..., (str. 146)
- kufry
vezmeme kufry s sebou jako zavazadla (str. 96)
- kuchyň
kuchyň jako dlaň (str. 47)
- kuchyní
Aloisie pobíhala kuchyní (str. 76)
- kulatý
docílil toho formulacemi jako kulatý čtverec (str. 47)
- kupodivu
darovali knihu, a sice kupodivu Brňanům (str. 202)
darovaliknihu, a sice kupodivu Brňanům (str. 116)
- kusy
od každých dva kusy (str. 49)
- kvalitně
udělal to stejně kvalitně jako rychle (str. 193)
- kvalitní
je to šroubek méně kvalitní než jiné západní šroubky (= než jsou...) (str. 194)
- květině
dostala po květině (str. 54)
dostala po květině (str. 58)
- května
23. května roku 1993 (str. 67)
- kymácím
kymácím se docela vzadu (str. 82)
- L**
- l
Vřed, tel. / fax : (069) 23 13 98, l. 260. (str. 166)
- lampy
lampy rozžehlo na sta mušek (str. 38)
- Láska
bojují dvě síly : Láska čili Harmonie a Nenávist neboli Svár (str. 154)
- láska
jen tam je láska, kde panuje přátelství (str. 80)
Nemůže přijít štěstí, kam nevešla láska. (str. 26)
- laskav
je velmi laskav (str. 29)
- legalisovala
legalisovala euthanasii, tj. usmrcení (str. 153)
- Lékaře
Lékaře ! (str. 131)
- lékaře
návštěva lékaře (str. 45)
- lékařem
stal se lékařem - Obj (str. 89)
- lékaři
Franta si pospíšil k lékaři. (str. 114)
- lékařské
dostávalo se lékařské péče (str. 38)
- lépe
lépe než dobře (str. 63)
nemocnému se dýchá lépe (str. 56)
- lepší
Honza je lepší v literatuře než já v matematice (= než jsem já v mat.) (str. 194)
- lesa
kdo se bojí, nesmí do lesa (str. 39)
šel do i z lesa (str. 149)
šel především do, ale i z lesa. (str. 149)
Theofil dojede do lesa (str. 76)
Theofil dojede do lesa (str. 107)
- Lesy
Kostelec nad Černými Lesy (str. 75)
- lesy
jmenujme pole, lesy, budovy aj. (str. 144)
jmenujme pole, lesy, budovy a jiné (str. 145)
jmenujme pole, lesy, budovy a tak dále. (str. 144)
Jmenujme pole, lesy, budovy a tak dále až do úplného vyčerpání.. (str. 145)
jmenujme pole, lesy, budovy et cetera (str. 144)
- let
hraje déle než 30 let, (str. 193)
mladíci od 15 do 18 let. (str. 136)
zemřel dědeček, stár 79 let (str. 93)
- léta
bylo to na počátku léta (str. 80)
- létě
v létě v roce 1998 (str. 67)
- Letnou
o Letnou je teď malý zájem (str. 51)
- Letohrádek
Letohrádek je letos rozšířen o nové prostory. (str. 33)
- letos
Letohrádek je letos rozšířen o nové prostory. (str. 33)
letos v únoru zmizel (str. 65)

- lež
je to v podstatě lež (str. 85)
- leže
Karel pije stoje, leže (str. 97)
- ležel
chlapec ležel nemocen - Atr (str. 89)
- leželi
leželi sami dva (str. 94)
- ležím
ráda, bože, jak by ne, ležím (str. 160)
- lhát
nedovede lhát (str. 58)
- lhůta
lhůta hodinu (str. 46)
- li
je nesmyslné, půjdou-li tam všichni (str. 40)
obráť - li ho (str. 129)
obvyklou - li roste rychlostí, nezmrzne (str. 103)
roste - li obvyklou rychlostí, nezmrzne (str. 103)
- liberální
liberální strana (LSNS). (str. 125)
- lidé
chrám přeplněný tak, až lidé omdlévali (str. 83)
Jsou lidé, kteří nevěří. (str. 22)
lidé jsou k smíchu (str. 31)
lidé ovdoví, ztratí partnera a přežívají opuštěni. (str. 152)
lidé, zapsáni v pořadnících, čekají (str. 93)
od toho jsou chytřejší lidé (str. 87)
- lidem
byl jsem lidem pro smích (str. 87)
odešlo ke dvaceti lidem (str. 38)
- lidi
ale všechny lidi oklamat nejde (str. 147)
- lidí
lidí chodí méně než loni (str. 39)
na světě je lidí (Atr)habaděj (Sb) (str. 176)
ryl do lidí okolo (str. 49)
slušných lidí (Atr) je jako šafránu (Sb) (str. 176)
sociologicky vzato, divadlo je soubor lidí (str. 86)
tisíc lidí snědl desetinu tuny vepřového masa (str. 169)
uvidíš mnohem méně lidí (str. 175)
- Lidové
Nedělní Lidové noviny. (str. 139)
Nedělní Lidové noviny ... (str. 139)
- likérů
výrobná likérů (str. 45)
- limonádu
hlavně ne limonádu (str. 111)
- literatuře
Honza je lepší v literatuře než já v matematice (= než jsem já v mat.) (str. 194)
- lítosti
velbloud k naší lítosti odklusal (str. 82)
- litovat
je pozdě litovat (str. 32)
- litují
dá se vytušit, jak litují (str. 40)
dá se vytušit, jak litují. (str. 27)
- loni
lidí chodí méně než loni (str. 39)
- loutkového
do divadla chodím jen do loutkového (str. 92)
- LSNS
liberální strana (LSNS). (str. 125)
- Lukáš
Lukáš je zdravý (str. 29)
- lyžích
na lyžích přijel od souseda (str. 75)
přijel na lyžích od souseda (str. 74)
stál na lyžích od souseda (str. 74)
- Lze
Lze se podívat. (str. 23)
- lze
lze odejít (str. 39)
- ## M
- má
cíl je mít ceny nižší než konkurence (= než má konkurence) (str. 194)
kolik z nás má čisté svědomí (str. 39)
má se dobře (str. 76)
má uvařeno (str. 90)
peníze má uloženy (str. 90)
podle možnosti má být provedena kontrola (str. 88)
- magii
důvěřuje magii, mystice a jiným pověrám. (str. 124)
- máj
jdou slavit 1. máj (str. 87)

- mají**
Jeho výklad je, že mají hrát. (str. 31)
- make**
make - up (str. 199)
- malá**
děkala kotrmelce, jako když byla malá (= jako je dělala, když byla malá) (str. 194)
- málá**
děkala kotrmelce, jako když byla málá (= jako je dělala, když byla malá) (str. 194)
- malé**
také ji, babičku, malé ještě děvče, mučili (str. 98)
- málem**
Je spokojen s málem. (str. 33)
- malíř**
houslista, neznámý jako malíř, trpí (str. 100)
- málo**
dvě partičky mariáše každý měsíc jsou málo (str. 71)
je jich málo (Sb) (str. 31)
odmítl nabídku jako málo atraktivní (str. 117)
zeleniny (Atr) je málo (Sb) (str. 176)
zeleniny (Atr) máme málo (Obj) (str. 176)
- malý**
malý jako dlaň (= než je dlaň) (str. 194)
o Letnou je teď malý zájem (str. 51)
- mám**
mám právem nárok na dovolenou (str. 85)
mám ruce ztuhlé tak, že prsty nenarovnám (str. 82)
- máme**
máme to bohudík za sebou (str. 112)
zeleniny (Atr) máme málo (Obj) (str. 176)
- maminka**
nebožka maminka (str. 45)
- mámu**
ptali se na mámu, tátu, psa a včerejší počasí (str. 143)
- Mánesovu**
FF stojí proti Mánesovu mostu (str. 80)
- manželky**
díky péči manželky nezemřel (str. 86)
- Marečku**
Marečku, podejte mi tužku (str. 161)
- Marek**
hetriku dosáhl Marek Trval (Viktoria Žižkov) (str. 161)
- mariáše**
dvě partičky mariáše každý měsíc jsou málo (str. 71)
- Marie**
Anna - Marie (str. 129)
- marnivec**
on je marnivec (str. 28)
- masa**
tisíc lidí snědl desetinu tuny vepřového masa (str. 169)
- máslem**
krajíc chleba s máslem (str. 43)
krajíc chleba s máslem (str. 48)
- mat**
Honza je lepší v literatuře než já v matematice (= než jsem já v mat.) (str. 194)
- matčin**
šátek je matčin (str. 30)
- matematice**
Honza je lepší v literatuře než já v matematice (= než jsem já v mat.) (str. 194)
- Matka**
Matka pláče. (str. 21)
- matku**
myslel na matku (str. 106)
myslel na matku (str. 57)
pobízí matku do klusu (str. 87)
- mdloby**
cítila, jak na ni jdou mdloby (str. 59)
cítila, jak na ni jdou mdloby (str. 101)
- mě**
počkal si na mě. (str. 113)
štve mě, jak to jde pomalu (str. 40)
- Medek**
říká Ivan Medek, vedoucí odboru vnitřní politiky
presidentské kanceláře (str. 155)
- měl**
jak bláznivě ji měl rád, tak bláznivě žárlil (str. 83)
kdyby měl aspoň volno, všechno by bylo snadné (str. 88)
rozběhl se, jak měl ve zvyku (str. 81)
- mělo**
Včera mělo pršet. (str. 23)
- méně**
čím déle přemýšlel, tím méně věděl (str. 179)
je to šroubek méně kvalitní než jiné západní šroubky (= než jsou...) (str. 194)
lidí chodí méně než loni (str. 39)
uvidíš mnohem méně lidí (str. 175)

- meruňky**
uzrály a) švestky, b) meruňky (str. 129)
uzrály a) švestky, b) meruňky (str. 142)
- měsíc**
dvě partičky mariáše každý měsíc jsou málo (str. 71)
každý měsíc jen jednou (str. 70)
měsíc před porodem - Atr (str. 68)
průkazka na měsíc (str. 47)
- měsíců**
bylo zapotřebí řady měsíců naléhání (str. 38)
- městem**
blízko za městem (str. 72)
- město**
Plzeň - město (str. 201)
- metr**
o metr vedle (str. 72)
- metropoli**
Praha (jxk) - President navštívil metropoli.. (str. 122)
- metru**
napadlo přes půl metru sněhu (str. 38)
- mezi**
zaplést se do sítě, mezi dráty - kam? - Adv (str. 62)
- mezní**
mezní případy. (str. 126)
- mi**
boty mi vyhovují kotníčkové (str. 94)
čerta starého mi na ní záleží (str. 82)
číslo se mi zdá závratné (str. 60)
chtělo se mi spát (str. 56)
chybí mi, bohužel, peníze (str. 157)
je (mi) nesnadno přijít (Pnom) (str. 29)
Marečku, podejte mi tužku (str. 161)
piv (Atr) mi stačí deset (Sb). (str. 176)
to je mi fuk (str. 32)
to mi připadá idealistické (str. 60)
vesta mi stačí jedna (str. 94)
vesta mi stačí jedna. (str. 175)
zbyl mi čas na čtení (str. 43)
zbyl mi čas na čtení (str. 64)
- míčem**
Vojtěch házel míčem (str. 56)
- mil**
do Prahy je odtud 8 mil - Adv (str. 73)
8 mil do Prahy - AtrAdv (str. 72)
- miliarda**
ztráta větší než miliarda (= než je miliarda) (str. 193)
- milion**
viděl milion čtyři vran. (str. 172)
viděl milion čtyři vrány (str. 171)
- milionů**
viděl tři sta padesát čtyři milionů šest set tisíc vran (str. 173)
- miliony**
viděl tři miliony čtyři sta pět tisíc pět set třicet dvě vrány (str. 172)
- miloval**
miloval Nováka jakožto přítele (str. 96)
- miluj**
v knize stálo : miluj (str. 36)
- mimořádnou**
mimořádnou splátku části dluhu naší pojišťovně nezaplatíme (str. 44)
mimořádnou splátku části dluhu naší pojišťovně nezaplatíme (str. 53)
- min**
Přišel za 30 min. (str. 121)
- ministerstva**
případ úředníka předúnorového ministerstva vnitra JUDr. Zdeňka Tomana (str. 155)
- Minska**
svět zajímají z Minska ponejvíce zprávy strategického významu (str. 109)
- minulá**
vláda minulá nebo současná (str. 142)
- minulých**
dovolávala se minulých výkladů (str. 54)
- minut**
o devět minut dříve (str. 68)
185 minut týdně ti nic neudělá (str. 71)
5 minut autobusem není žádná velká dálka (str. 71)
5 minut po odjezdu - Atr (str. 68)
- mír**
uzavřeli mír s nepřáteli. (str. 53)
uzavřeli mír s nepřáteli. (str. 44)
- Mírek**
Mírek nenáviděl větné rozbory (str. 53)
Mírek, v Klánovicích výčepní, nyní mistr. (str. 155)
- mírku**
dřela za mírku brambor (str. 84)
- mírně**
on je mírně řečeno trouba (str. 77)
- Místek**
Frýdek - Místek. (str. 202)

- místního
včera brzy ráno místního času vstal (str. 65)
ve 4 hodiny místního času (str. 67)
zpráchnivěl v úterý ve 4 hodiny místního času (str. 66)
- místo
místo aby povstal, seděl nečinně dál (str. 104)
místo aby povstal, seděl nečinně dál. (str. 181)
místo piva usrkávala vínečko. (str. 181)
místo pivem ho polil mlékem (str. 181)
místo toho, aby povstal, seděl nečinně dál (str. 180)
místo toho, aby povstal, seděl nečinně dál (str. 104)
místo ve středu chodil ve čtvrtek (str. 181)
- mistr
Mirek, v Klánovicích výčepní, nyní mistr. (str. 155)
mistr se rozhlédl dílnou (str. 80)
- mísy
cvrnkali sklenkami o mísy (str. 84)
- mít
cíl je mít ceny nižší než konkurence (= než má konkurence) (str. 194)
- Mladá
četl Tolkienova Pána prstenů (Mladá fronta, 1990). (str. 201)
Pán prstenů, JRR Tolkien, Mladá fronta, Praha 1990 (str. 201)
- mladíci
mladíci od 15 do 18 (str. 136)
mladíci od 15 do 18 let. (str. 136)
- mladost
mladost radost (str. 33)
- mlčeli
mlčeli ze strachu (str. 86)
- mlčet
nezbývá mu nic jiného než mlčet (str. 39)
- mlékem
místo pivem ho polil mlékem (str. 181)
- mluveno
mluveno v duchu typologie je příslušníkem avantgardy (str. 88)
- mluví
mluví o krystalech jako o individuích (str. 96)
mluví o vývoji jako o jediném správném (str. 97)
- mluvil
Honza mluvil jako předseda (str. 91)
- mluvila
mluvila s tím, koho potkala (str. 179)
- mluvili
mluvili o zajímavém, i když důležitém problému (str. 105)
- mne
kde by byl nebýt mne (str. 88)
všechno u mne večerem počíná (str. 85)
- mnohé
ubýlo běhání po úřadech, což mnohé zdržovalo (str. 41)
- mnohem
uvidíš mnohem méně lidí (str. 175)
- mnoho
nerodí se mnoho dětí (str. 39)
nesmírně mnoho (str. 63)
- množstvím
bohatství snů roste úměrně s množstvím pocitů (str. 83)
- moc
to je moc (str. 30)
- model
sedět modelem (jako model) (str. 93)
- modelem
seděl modelem (str. 93)
sedět modelem (jako model) (str. 93)
- modelu
hovořili o ní spíše jako o modelu než jako o konečné pravdě (= spíše než o ní hovořili jako o pravdě) (str. 195)
- modlitba
modlitba k bohům (str. 47)
- mohl
některý z členů by mohl dotazník potvrdit jako svědek (str. 96)
- Mohlo
Mohlo by se zdát, že odpoví. (str. 24)
- moje
ta moje chodí pozdě (str. 36)
- Moravy
rodák z Moravy, strávil strýc celý život v Praze (str. 98)
rodák z Moravy, strávil strýc celý život v Praze. (str. 134)
- morfia
usmrtili ho tajně, např. vyšší dávkou morfia. (str. 152)
- moře
pracoval v Bosně u moře (str. 75)
snil o tom žít u moře (str. 58)
snil o tom žít u moře. (str. 180)

- Moskvy
daleko od Moskvy (str. 63)
- mostu
FF stojí proti Mánesovu mostu (str. 80)
- motiv
motiv, proč ji zabil (str. 50)
- motýla
viděl motýla, který byl takový, jako by zářil (str. 191)
viděl motýla, který jako by zářil (str. 192)
- mou
na mou žádost přijde (str. 86)
- moudře
udělal to moudře, protože potichu (str. 105)
- možné
je možné, že neodejde (str. 40)
- možno
za hodinu možno házet kamením. (str. 28)
za hodinu možno házet kamením. (str. 134)
- možnosti
podle možnosti má být provedena kontrola (str. 88)
- mráz
ať si prší, ať je mráz, panenka se směje (str. 88)
- mu
bránila mu, aby odešel (str. 59)
je (mu) zřejmo (Pnom) (str. 29)
nezbývá mu nic jiného než mlčet (str. 39)
nohy mu slabostí klesaly (str. 86)
odešla, aniž mu odpověděla (str. 81)
Odlehlo mu na prsou. (str. 20)
po tatínkovi mu zbyla řádka knih (str. 89)
zbývají mu do dosažení zletilosti dva roky - Adv (str. 69)
zbývají mu dva roky do dosažení zletilosti - AtrAdv (str. 69)
zbývá mu více jablek než hrušek (str. 39)
- mučili
také ji, babičku, malé ještě děvče, mučili (str. 98)
- musela
Rána musela přijít. (str. 24)
Rána musela přijít. (str. 59)
- musím
musím domů (str. 131)
později - musím se přiznat - jsem se styděl (str. 158)
- mušek
lampy rozžehlo na sta mušek (str. 38)
- muž
muž, který spí (str. 50)
- muže
i když jsi ztratila muže, tak jsi aspoň byla chvíli byla šťastna (str. 88)
představa muže, jak umírá, byla otřesná (str. 100)
vyrůst z chlapce v muže (str. 62)
- může
i nejchytřejší může ztratit filipa (str. 35)
může se diskutovat (str. 26)
pivo se může vypít různě (str. 27)
pravda se může chápat různě (str. 26)
pravdu se může chápat různě (str. 26)
- můžeme
zeleniny (Atr) si můžeme vzít, co uneseme (Obj) (str. 176)
zeleniny (Atr) si můžeme vzít hodně (Obj) (str. 176)
život můžeme zkoumat jen tak, že zkoumáme živou hmotu (str. 84)
- muži
muži pili na zlost (str. 86)
- mužsky
mužsky se zamračil (str. 81)
- mužů
zbývá více než šest mužů (str. 39)
živější z mužů si počali pohvizdovat (str. 48)
- my
Kateřina cestuje vlakem do Kolína, my do Kopidlna autobusem (str. 132)
my Češi (str. 45)
my jsme přišli rádi (str. 90)
my tam nemůžem, přičemž opačná cesta je volná. (str. 145)
- mým
šachy, ty bývaly mým koníčkem. (str. 161)
- myslel
myslel na matku (str. 106)
myslel na matku (str. 57)
- myslí
je dobré mysli (str. 29)
- mystice
důvěřuje magii, mystice a jiným pověrám. (str. 124)

N

na

bude na světě sám (str. 29)
 bydlela na Vyšehradě v Praze (str. 74)
 bylo to na počátku léta (str. 80)
 cítila, jak na ni jdou mdloby (str. 59)
 cítila, jak na ni jdou mdloby (str. 101)
 Čech se vydal sám jediný na Říp (str. 95)
 čerta starého mi na ní záleží (str. 82)
 číšník Karel Černoch bydlí ve 3. patře v Kubelíkově ulici na Žižkově. (str. 165)
 držel koně na oprati (str. 84)
 chvílemi vyběhla na pavláčku (str. 80)
 # Jsem na nervy.. (str. 134)
 # Karel by byl sedával na své židli. (str. 21)
 koupíme to jinde než na trhu. (str. 193)
 krb je na okrasu (str. 87)
 křičela bez ohledu na denní dobu (str. 107)
 lampy rozžehlo na sta mušek (str. 38)
 mám právem nárok na dovolenou (str. 85)
 muži pili na zlost (str. 86)
 myslel na matku (str. 57)
 myslel na matku (str. 106)
 na dohled od břehu - Atr (str. 73)
 na dveřích visel nápis Neprodejně (str. 46)
 na každém rohu bylo po hospodě (str. 38)
 na lyžích přijel od souseda (str. 75)
 na mou žádost přijde (str. 86)
 na něho nemůže nikdo podat žalobu (str. 51)
 narazit na problém - Obj (str. 62)
 na str. 4 (str. 128)
 na světě je lidí (Atr)habaděj (Sb) (str. 176)
 na škole stálo napsáno : rychle uteč. (str. 37)
 nenáviděla ji na smrt (str. 83)
 neotrkaný přišel Franta na Žižkov (str. 94)
 # Ne, šel jsem na pivo. (str. 140)
 # Odlehlo mu na prsou. (str. 20)
 otec zemřel, když šlo chlapci na 11. rok (str. 80)
 počkal si na mě. (str. 113)
 pro hru zapomínáš na čas (str. 86)
 průkazka na měsíc (str. 47)
 předělat na něco (str. 60)
 přijel na lyžích od souseda (str. 74)
 přísahala na kříž (str. 84)
 přispěchal na pomoc (str. 87)

ptali se na mámu, tátu, psa a včerejší počasí (str. 143)
 rostou naprosto nezávisle na podmínkách (str. 110)
 seděl na zápraží, tichá hromádka neštěstí (str. 98)
 sedmu dostanu, i kdyby čert na koze jezdil (str. 102)
 sedmu dostanu, i kdyby čert na koze jezdil (str. 118)
 se žádostí se obrátili na O. Koktana, správce vepřína. (str. 152)
 složil jí (na chodbě) poklonu. (str. 156)
 srdce bilo na poplach (str. 87)
 stál na lyžích od souseda (str. 74)
 studentů (Atr) přišlo na přednášku pět (Sb) (str. 176)
 to je podstatou problému, srov. příklady na začátku (str. 159)
 upravíme předpis se zřetelem na noční přepady (str. 85)
 už je na cestě (str. 31)
 už na to není doba (str. 51)
 Vašek se na něho díval úkosem (str. 81)
 v Praze bydlela na Vyšehradě (str. 75)
 vydám to jen na potvrzení (str. 88)
 za horka stoupá nárok na tekutiny (str. 88)
 zbyl jí čas na sebe samu (str. 94)
 zbyl mi čas na čtení (str. 43)
 zbyl mi čas na čtení (str. 64)
 zemřel na cirhosu (str. 86)
 změnit na něco (str. 60)
 zvýšit příspěvek na 1000 Kč (str. 62)
 # Že je kluk na půdě ? poslouchá. (str. 164)

nabídku

odmítl nabídku jako málo atraktivní (str. 117)

nad

Kostelec nad Černými Lesy (str. 75)
 strnul nad tou drzostí (str. 86)
 zavěsil to níž než nad křeslo (str. 79)

nadále

stát i nadále podporuje bydlení (str. 110)
 stát i nadále podporuje bydlení - AuxZ (str. 108)

nadaný

chlapec je chytrý, protože nadaný (= protože je nadaný) (str. 106)
 chytrý, protože nadaný chlapec (str. 105)

nadával

nadával proto, že dlouho spali (str. 182)
 nadával proto, že dlouho spali (str. 104)
 nadával přesto, že otevřeli (str. 104)
 nadával přesto, že otevřeli. (str. 183)

- nadešelden
nevěděl, který nadešelden (str. 19)
- ňadra
její (neobyčejně vyvinutá) ňadra. (str. 156)
- nahoře
obsluhuje nahoře bez. (str. 139)
- náhrdelník
královnin náhrdelník (str. 44)
- nainstalovali
dělníci nainstalovali dřevěné židle a stojany (str. 151)
- naléhání
bylo zapotřebí řady měsíců naléhání (str. 38)
- náležitě
při náležitě opatrnosti se nic nestane (str. 88)
- nám
přišli k nám důchodních (str. 38)
vedoucího nám přidělili takového, jaký se jim hodil.
(str. 184)
- namazal
namazal si, a to včera o půlnoci v koupelně olejem,
kolečko od trakaře. (str. 203)
namazal si, a to včera o půlnoci v koupelně olejem,
kolečko od trakaře. (str. 116)
- nanejvýš
jsem schopen nanejvýš ironie (str. 82)
- napadalo
ze stromů napadalo jablek (str. 38)
- napadlo
napadlo přes půl metru sněhu (str. 38)
- nápis
na dveřích visel nápis Neprodejné (str. 46)
- nápoj
vypil nápoj až do dna (str. 82)
- napolo
rozkousl je napolo nevědomky (str. 82)
- naprosto
rostou naprosto nezávisle na podmínkách (str. 110)
- naproti
Pepík běžel Bobešovi naproti (str. 55)
Šatna naproti ! (str. 33)
- např
usmrtili ho tajně, např. vyšší dávkou morfia. (str.
152)
- napřesrok
žádné napřesrok už nebude (str. 36)
- napsal
ten dopis, co napsal Tonda (str. 50)
- napsáno
na škole stálo napsáno : rychle uteč. (str. 37)
- narazil
sud, co ho Tonda narazil (str. 50)
sud, co ho Tonda narazil. (str. 113)
- narazit
narazit do čeho - kam? - Adv (str. 62)
narazit na problém - Obj (str. 62)
- národa
to je tragedií tohoto národa. (str. 28)
- nárok
mám právem nárok na dovolenou (str. 85)
za horka stoupá nárok na tekutiny (str. 88)
- nás
bylo nás ke stu (str. 82)
je nás pět (Sb) (str. 31)
kolik z nás má čisté svědomí (str. 39)
nebýt nás by nepřežil (str. 77)
není rozumné, když se nás straní (str. 40)
nikdo z nás (str. 48)
patrně se nikdo z nás nezúčastní (str. 112)
pospěšme si, ať nás nehledá (str. 87)
tempo je pro nás rychlé (str. 85)
- nastalo
nastalo něco jako jeho pomalá smrt (str. 36)
- našeho
chalupa našeho souseda (str. 45)
- naší
mimořádnou splátku části dluhu naší pojišťovně ne-
zaplatíme (str. 44)
mimořádnou splátku části dluhu naší pojišťovně ne-
zaplatíme (str. 53)
včera jsem * & byl v té @ * naší + - hospůdce. (str.
129)
velbloud k naší lítosti odklusal (str. 82)
- natáhl
natáhl se pro čepici (str. 87)
- navářil
Xaver navářil dobrého guláše (str. 54)
- návrh
označila návrh za špatný (str. 60)
označil návrh jako blbost (str. 60)
- návrhem
souhlasila - po chvíli váhání jednoznačně - s ná-
vrhem. (str. 157)

- návštěva
návštěva lékaře (str. 45)
- navštíví
slíbil, že knihu koupí a přítele navštíví. (str. 150)
slíbil, že knihu koupí a že přítele navštíví (str. 150)
- navštívil
Praha (jxk) - President navštívil metropoli.. (str. 122)
- názvem
s názvem Poupě (str. 46)
- nazývala
nazývala ho trubcem (str. 57)
- Ne
Ne, šel jsem na pivo. (str. 140)
- ne
hlavně ne limonádu (str. 111)
ráda, bože, jak by ne, ležím (str. 160)
- nebe
v kinech se hrálo Cikáni jdou do nebe (str. 37)
- nebo
vláda minulá nebo současná (str. 142)
- neboli
bojují dvě síly : Láska čili Harmonie a Nenávist ne-
boli Svár (str. 154)
- nebožka
nebožka maminka (str. 45)
- nebude
žádné napřesrok už nebude (str. 36)
- nebyla
ani jedna ze dvou zón nebyla uzavřena (str. 39)
nebyla schopna zdravého úsudku (str. 54)
třeba to nebyla pravda, přece to tvrdí (str. 88)
ty jsi ještě jakživa nikde nebyla (str. 93)
- nebylo
nikde nebylo jediného světla (str. 37)
- nebýt
kde by byl nebýt mne (str. 88)
nebýt Honzy, nejedli bychom (str. 37)
nebýt nás by nepřežil (str. 77)
- něco
nastalo něco jako jeho pomalá smrt (str. 36)
předělat na něco (str. 60)
vyrůst v něco (str. 60)
změnit na něco (str. 60)
- něčeho
předělat z něčeho (str. 60)
vyrobit z něčeho (str. 60)
vyrůst z něčeho (str. 60)
změnit z něčeho (str. 60)
- nečeká
vědomí, že smrt nečeká (str. 50)
- nečekaně
nově (a nečekaně snadno) ustavený. (str. 160)
- nečinně
místo aby povstal, seděl nečinně dál (str. 104)
místo aby povstal, seděl nečinně dál. (str. 181)
místo toho, aby povstal, seděl nečinně dál (str. 180)
místo toho, aby povstal, seděl nečinně dál (str. 104)
- Nedělní
Nedělní Lidové noviny. (str. 139)
Nedělní Lidové noviny ... (str. 139)
- nedosáhli
a tak nedosáhli slibovaného vzestupu (str. 147)
- nedovede
nedovede lhát (str. 58)
- nehledá
pospěšme si, ať nás nehledá (str. 87)
- něho
na něho nemůže nikdo podat žalobu (str. 51)
přišli všichni kromě něho (str. 81)
Vašek se na něho díval úkosem (str. 81)
- necht'
necht' třeba běsy viděla jsem, doufám (str. 88)
- nechtěl
Franta nechtěl upadnout. (str. 24)
- nejde
ale všechny lidi oklamat nejde (str. 147)
- nejdu
být vámi, tak tam nejdu (str. 88)
- nejedli
nebýt Honzy, nejedli bychom (str. 37)
- nejen
cestovalo nejen po republice, ale i do zahraničí (str. 111)
- nejhodnější
je nejlepší, protože je nejhodnější (str. 86)
- nejchytřejší
i nejchytřejší může ztratit filipa (str. 35)
- nejí
člověk, který nejí, zemře. (str. 36)
- nejisté
je nejisté, zda vláda skutečně chce (str. 40)

- nejlepší
je nejlepší, protože je nejhodnější (str. 86)
- nejpozději
až umřete - ať je to co nejpozději -, bude po radosti (str. 158)
- nejpřítulnější
nejpřítulnější ze všech zvířátek (str. 63)
- nejsem
nejsem tak nepřející, abych to vypil (str. 83)
- nejsou
nejsou proti němu důkazy (str. 51)
- nejtěžší
nejtěžší od vypuknutí války (str. 62)
- největší
Bať, největší frajer jsem tady já.. (str. 140)
- někdo
někdo se rád směje (str. 36)
- někoho
vědět od někoho (str. 60)
získat od někoho (str. 60)
- několik
uzavření dohody bude trvat ještě několik týdnů (str. 109)
- některý
některý z členů by mohl dotazník potvrdit jako svědek (str. 96)
- někteří
někteří resignují sami, jiní odejdou s ostudou (str. 35)
- nelze
nelze, aby odešel (str. 40)
- Němcem
zpívali přátelé Rus s Němcem. (str. 187)
zpívali Rus s Němcem. (str. 187)
zpíval Rus s Němcem (str. 186)
- Němci
vidíme Rusy s Němci. (str. 187)
zpívali Rusové s Němci (str. 187)
- německé
česko - německé vztahy. (str. 148)
- neměl
Karel nepřišel, řekl Tonda, neměl čas (str. 162)
- neměla
s podnájemníky neměla štěstí (str. 85)
- nemluvě
vyváděli tam všichni o Karlovi nemluvě (str. 77)
- nemocen
chlapec ležel nemocen - Atv (str. 89)
- nemocného
viděl ho nemocného (str. 92)
viděl ho nemocného - Atv (str. 89)
- nemocnému
nemocnému se dýchá lépe (str. 56)
- nemocnici
Byl v nemocnici. (str. 22)
- nemohl
nemohl jsem ti usnout. (str. 113)
- Nemohla
Nemohla poznat, kdo to byl. (str. 25)
- nemohla
nemohla přes dobré vychování zadržet úsměv (str. 88)
- němu
byla k němu bezcitná (str. 85)
nejsou proti němu důkazy (str. 51)
- nemusíš
Vyhnali ho, ale proto se nemusíš zlobit. (str. 147)
- Nemůže
Nemůže přijít štěstí, kam nevešla láska. (str. 26)
- nemůže
na něho nemůže nikdo podat žalobu (str. 51)
Stát nemůže ve světě dělat ostudu. (str. 25)
- nemůžem
my tam nemůžem, přičemž opačná cesta je volná. (str. 145)
- nenarovnám
mám ruce ztuhlé tak, že prsty nenarovnám (str. 82)
- nenáříká
nenáříká pro bolest (str. 86)
- nenášli
nenášli ani stopy (str. 55)
- nenáviděl
Mírek nenáviděl větné rozbory (str. 53)
- nenáviděla
nenáviděla ji na smrt (str. 83)
- Nenávist
bojují dvě síly : Láska čili Harmonie a Nenávist neboli Svár (str. 154)
- nenávist
nenávist vůči společnosti (str. 47)

- není
bez pokory není smíru (str. 88)
není rozumné, když se nás straní (str. 40)
není sporu o tom, že není vody (str. 37)
není třeba ekonomického vzdělání (str. 37)
přišli, i když není středa (str. 102)
už na to není doba (str. 51)
5 minut autobusem není žádná velká dálka (str. 71)
- neobyčejně
její (neobyčejně vyvinutá) ňadra. (str. 156)
- neodejde
je možné, že neodejde (str. 40)
- neotrkaný
neotrkaný přišel Franta na Žižkov (str. 94)
- nepatrně
vypadá proti své choti dost nepatrně (str. 81)
- nepopsatelně
vypadala nepopsatelně vábně (str. 83)
- Neprodejné
na dveřích visel nápis Neprodejné (str. 46)
- nepřáteli
uzavřeli mír s nepřáteli. (str. 53)
uzavřeli mír s nepřáteli. (str. 44)
- nepřející
nejsem tak nepřející, abych to vypil (str. 83)
- nepřežil
nebýt nás by nepřežil (str. 77)
- nepřilíš
kráčel nepřilíš ochotně (str. 82)
- nepřipravenou
budu tě fotografovat nepřipravenou (str. 92)
- nepřišel
Karel nepřišel, řekl Tonda, neměl čas (str. 162)
Karel, podrbal se, nepřišel (str. 163)
Karel, řekl Tonda, nepřišel (str. 162)
Karel, řekl Tonda, nepřišel. (str. 127)
Prý nikdo nepřišel. (str. 115)
Tonda se podrbal : Karel zase nepřišel. (str. 164)
to on tatínek nepřišel (str. 113)
- nepůjdu
pokud budu živ, nepůjdu tam (str. 78)
- nerad
udělal to nerad (str. 93)
- nerodí
nerodí se mnoho dětí (str. 39)
- nervy
Jsem na nervy.. (str. 134)
- neřekl
neřekl ani slova (str. 55)
- nese
Tonda nese pivo. (str. 35)
- neskutečné
případami to jako neskutečné. (str. 117)
- nesla
nesla knihu Quo vadis ? (str. 200)
- nesmí
kdo se bojí, nesmí do lesa (str. 39)
- nesmírně
nesmírně mnoho (str. 63)
- nesmíš
nesmíš plýtvat jídlem (str. 57)
- nesmyslné
je nesmyslné, půjdou-li tam všichni (str. 40)
- nesnadno
je (mi) nesnadno přijít (Pnom) (str. 29)
- nespím
je to tak, že nespím (str. 182)
- nespokojenost
nespokojenost vzplane požárem (str. 81)
- nestane
při náležitě opatrnosti se nic nestane (str. 88)
- neštěstí
seděl na zápraží, tichá hromádka neštěstí (str. 98)
- neudělá
185 minut týdně ti nic neudělá (str. 71)
- neumím
po hlavě chodit neumím (str. 84)
po pravdě řečeno, neumím to (str. 78)
- neuplyne
neuplyne klidného dne (str. 37)
- Neustoupit
rozkaz zněl : Neustoupit !. (str. 164)
- nevěděl
nevěděl, kdy usne (str. 19)
nevěděl, který nadešel den (str. 19)
nevěděl, že dovymetal. (str. 20)
- nevěděla
nevěděla, kdy zmizí (str. 101)
nevěděla, kdy zmizí (str. 59)
- nevědomky
rozkouzl je napolo nevědomky (str. 82)

- nevěrohodnou
shledal ji nevěrohodnou (str. 60)
- nevěří
Jsou lidé, kteří nevěří. (str. 22)
- nevešla
Nemůže přijít štěstí, kam nevešla láska. (str. 26)
- nevidět
co nevidět to začne. (str. 186)
- nevlídně
nevlídně se dívala kolem (str. 80)
- nevrátili
odešli, aby se už nevrátili (str. 87)
- nezabloudíte
správce vám poradí, takže nezabloudíte (str. 87)
- nezaplatíme
mimořádnou splátku části dluhu naší pojišťovně nezaplatíme (str. 44)
mimořádnou splátku části dluhu naší pojišťovně nezaplatíme (str. 53)
- nezávisle
rostou naprosto nezávisle na podmínkách (str. 110)
- nezbývá
nezbývá mu nic jiného než mlčet (str. 39)
nezbývá než čekat (str. 41)
- nezemřel
díky péči manželky nezemřel (str. 86)
- nezměnilo
nezměnilo se nic (str. 35)
- nezmrzne
obvyklou - li roste rychlostí, nezmrzne (str. 103)
roste - li obvyklou rychlostí, nezmrzne (str. 103)
- neznámo
před smrtí, neznámo proč, si koupil tramvajenku (str. 160)
před smrtí, neznámo proč, si koupil tramvajenku (str. 123)
- neznámý
houslista, neznámý jako malíř, trpí (str. 100)
- neznělo
jeho ano neznělo přesvědčivě (str. 36)
- nezúčastní
patrně se nikdo z nás nezúčastní (str. 112)
- nezůstalo
po ráně ani památky nezůstalo (str. 37)
- než
cíl je mít ceny nižší než konkurence (= než má konkurence) (str. 194)
dorazili dříve než Jirka (= než dorazil Jirka) (str. 194)
Honza je lepší v literatuře než já v matematice (= než jsem já v mat.) (str. 194)
hovořili o ní spíše jako o modelu než jako o konečné pravdě (= spíše než o ní hovořili jako o pravdě) (str. 195)
hraje déle než 30 let, (str. 193)
Jan oslovil docenta zdvořileji než kamaráda (= než oslovil kamaráda) (str. 194)
Jan oslovil docenta zdvořileji než kamarád (= než ho oslovil kamarád) (str. 194)
je starostí víc než dost, (str. 193)
je to šroubek méně kvalitní než jiné západní šroubky (= než jsou...) (str. 194)
koupíme to jinde než na trhu. (str. 193)
lépe než dobře (str. 63)
lidí chodí méně než loni (str. 39)
malý jako dlaň (= než je dlaň) (str. 194)
nezbývá mu nic jiného než mlčet (str. 39)
nezbývá než čekat (str. 41)
pověsil obrázek níž než pod okno (str. 193)
řešení více než vyhovuje podmínkám. (str. 112)
velká jako hrom (= než je hrom) (str. 193)
více než šest piv (str. 197)
více než šest piv. (str. 198)
více než tisícíhlavý zástup (str. 112)
více než tisícíhlavý zástup. (str. 119)
více než tři piva (str. 197)
více piv než tři (str. 197)
vypadá jinak, než vypadal včera (str. 190)
vypiju víc než pět piv. (str. 175)
zavěsil to níž než nad křeslo (str. 79)
zavěsil to níž než Tonda obrázek (str. 132)
zbývá mu více jablek než hrušek (str. 39)
zbývá více než šest mužů (str. 39)
ztráta větší než miliarda (= než je miliarda) (str. 193)
- ni
cítila, jak na ni jdou mdloby (str. 59)
cítila, jak na ni jdou mdloby (str. 101)
- ní
čerta starého mi na ní záleží (str. 82)
hovořili o ní spíše jako o modelu než jako o konečné pravdě (= spíše než o ní hovořili jako o pravdě) (str. 195)

- nic
 nezbyvá mu nic jiného než mlčet (str. 39)
 nezměnilo se nic (str. 35)
 nic platno (str. 33)
 při náležitě opatrnosti se nic nestane (str. 88)
 185 minut týdně ti nic neudělá (str. 71)
- nikde
 nikde nebylo jediného světla (str. 37)
 ty jsi ještě jakživa nikde nebyla (str. 93)
- nikdo
 na něho nemůže nikdo podat žalobu (str. 51)
 nikdo z nás (str. 48)
 patrně se nikdo z nás nezúčastní (str. 112)
 # Prý nikdo nepřišel. (str. 115)
- níž
 pověsil obrázek níž než pod okno (str. 193)
 zavěsil to níž než nad křeslo (str. 79)
 zavěsil to níž než Tonda obrázek (str. 132)
- nižší
 cíl je mít ceny nižší než konkurence (= než má konkurence) (str. 194)
- noc
 noc co noc flámoval (str. 186)
 nocco noc flámoval. (str. 120)
 noc strávená ve sklepeních (str. 63)
- nocco
 nocco noc flámoval. (str. 120)
- noční
 upravíme předpis se zřetelem na noční případy (str. 85)
- nohama
 vzdálil se, těžce pohybuje nohama (str. 97)
- nohy
 nohy mu slabostí klesaly (str. 86)
- Nováka
 miloval Nováka jakožto přítele (str. 96)
- nové
 Homolka : nové oddělení prosperuje ... (str. 126)
 # Letohrádek je letos rozšířen o nové prostory. (str. 33)
- nově
 nově (a nečekaně snadno) ustavený. (str. 160)
- noviny
 četla časopisy, noviny apod. (str. 143)
 Nedělní Lidové noviny. (str. 139)
 # Nedělní Lidové noviny ... (str. 139)
 přečtené noviny (str. 44)
- nudná
 plodná, byť nudná debata (str. 105)
- nyní
 Mirek, v Klánovicích výčepní, nyní mistr. (str. 155)
- O**
- O
 se žádostí se obrátili na O. Koktana, správce vepřína. (str. 152)
- o
 cvrnkali sklenkami o mísy (str. 84)
 Filuta s. r. o. (str. 167)
 Filuta s. s r. o. (str. 167)
 Filuta v. o. s.. (str. 168)
 hovořili o ní spíše jako o modelu než jako o konečné pravdě (= spíše než o ní hovořili jako o pravdě) (str. 195)
 # Já o voze, ty o koze. (str. 133)
 # Já o voze, ty o koze. (str. 120)
 # Letohrádek je letos rozšířen o nové prostory. (str. 33)
 mluvili o zajímavém, i když důležitém problému (str. 105)
 mluví o krystalech jako o individuích (str. 96)
 mluví o vývoji jako o jediném správném (str. 97)
 namazal si, a to včera o půlnoci v koupelně olejem, kolečko od trakaře. (str. 203)
 namazal si, a to včera o půlnoci v koupelně olejem, kolečko od trakaře. (str. 116)
 není sporu o tom, že není vody (str. 37)
 o den později (str. 63)
 o devět minut dříve (str. 68)
 okno o šesti tabulkách (str. 47)
 o Letnou je teď malý zájem (str. 51)
 o metr vedle (str. 72)
 pochybovač o čemkoli (str. 47)
 radost rodičů je větší o radost dětí (str. 84)
 snil o tom žít u moře (str. 58)
 snil o tom žít u moře. (str. 180)
 veselost sama o sobě je přiměřená (str. 95)
 vyprávění o vojně (str. 47)
 vyváděli tam všichni o Karlovi nemluvě (str. 77)
- ob
 jedenkrát ob dva týdny (str. 70)
- obce
 připojení jedné obce k druhé (str. 131)

- obdobně
obdobně tomu bude doma (str. 40)
- obědě
obvykle po obědě spává (str. 88)
- Obj
narazit na problém - Obj (str. 62)
označil úvahy za předčasné - Obj (str. 89)
přistoupit k řešení - Obj (str. 62)
stal se lékařem - Obj (str. 89)
zabrat se do čeho - Obj (str. 62)
začíst se do čeho - Obj (str. 62)
zaplést se do intrik - Obj (str. 62)
zeleniny (Atr) máme málo (Obj) (str. 176)
zeleniny (Atr) si můžeme vzít, co uneseme (Obj) (str. 176)
zeleniny (Atr) si můžeme vzít hodně (Obj) (str. 176)
- obraný
přechod z obrany do útoku (str. 106)
přechod z obrany do útoku (str. 47)
- obrábí
obrábí - li ho (str. 129)
- obrátili
se žádostí se obrátili na O. Koktana, správce vepřína. (str. 152)
- obrázek
chlapec je jako obrázek (str. 32)
pověsil obrázek níž než pod okno (str. 193)
zavěsil to níž než Tonda obrázek (str. 132)
- obřad
jíst je obřad (str. 39)
- obsluhuje
obsluhuje nahoře bez. (str. 139)
- obvykle
obvykle po obědě spává (str. 88)
- obvyklou
obvyklou - li roste rychlostí, nezmrzne (str. 103)
roste - li obvyklou rychlostí, nezmrzne (str. 103)
- obyvatelstva
kolem třetiny obyvatelstva kouří (str. 38)
- očekávám
očekávám Tondu, Karla, Frantu (str. 143)
- od
daleko od Moskvy (str. 63)
dva kilometry od řeky - Atr (str. 72)
mladíci od 15 do 18 (str. 136)
mladíci od 15 do 18 let. (str. 136)
- na dohled od břehu - Atr (str. 73)
na lyžích přijel od souseda (str. 75)
namazal si, a to včera o půlnoci v koupelně olejem, kolečko od trakaře. (str. 116)
namazal si, a to včera o půlnoci v koupelně olejem, kolečko od trakaře. (str. 203)
nejtěžší od vypuknutí války (str. 62)
od dveří ztratil klíč (str. 51)
od každých dva kusy (str. 49)
od šesti se chodí do školy (str. 136)
od toho byla herečka, aby zachovala klid (str. 87)
od toho jsou chytřejší lidé (str. 87)
přijel na lyžích od souseda (str. 74)
stál na lyžích od souseda (str. 74)
šelma od kosti (str. 47)
vědět od někoho (str. 60)
získat od někoho (str. 60)
získávat peníze od příznivců (str. 61)
- odbilo
odbilo jedenáct (str. 135)
- odboru
říká Ivan Medek, vedoucí odboru vnitřní politiky presidentské kanceláře (str. 155)
- oddechnout
jestli tomuhle říkáš oddechnout, to tedy promiň (str. 88)
- oddělení
Homolka : nové oddělení prosperuje ... (str. 126)
- odejdou
někteří resignují sami, jiní odejdou s ostudou (str. 35)
- odejít
lze odejít (str. 39)
odmítá odejít (str. 58)
- odešel
bránila mu, aby odešel (str. 59)
nelze, aby odešel (str. 40)
- odešla
odešla, aniž mu odpověděla (str. 81)
- odešli
odešli, aby se už nevrátili (str. 87)
- odešlo
odešlo ke dvaceti lidem (str. 38)
- odhlasovali
Už zase hlasovali ... odhlasovali si dovolenou ! (str. 125)

- odjezdu
5 minut po odjezdu - Atr (str. 68)
- odjíždět
je hloupé odjíždět (str. 39)
- odklusal
velbloud k naší lítosti odklusal (str. 82)
- Odlehlo
Odlehlo mu na prsou. (str. 20)
- odmítá
odmítá debatu jako druhotnou (str. 96)
odmítá odejít (str. 58)
- odmítl
odmítl nabídku jako málo atraktivní (str. 117)
- odpadlíkem
stane se odpadlíkem (str. 60)
- odpověděla
Borůvky, odpověděla. (str. 163)
Borůvky, odpověděla. (str. 126)
odešla, aniž mu odpověděla (str. 81)
- odpoví
Mohlo by se zdát, že odpoví. (str. 24)
odpoví běžným řešením : devalvací (str. 153)
- odpovídá
jev x odpovídá jevu y (str. 55)
- odstartovat
podařilo se odstartovat závod (str. 39)
- Odstoupil
Odstoupil. (str. 120)
- odstraněny
představme si všechny skvrny odstraněny (str. 92)
- odtud
do Prahy je odtud 8 mil - Adv (str. 73)
jsi hodinu cesty odtud (str. 79)
- ohledně
jednali ohledně dědictví (str. 107)
- ohledu
křičela bez ohledu na denní dobu (str. 107)
- ohřátí
děkuji za ohřátí (str. 86)
- ochabl
ochabl ve své činnosti (str. 85)
- ochotně
kráčel nepříteli ochotně (str. 82)
- ochutnal
ochutnal Budvar, Plzeň i Kozla stejně jako Krušovice (= stejně jako ochutnal Krušovice) (str. 194)
- oklamat
ale všechny lidi oklamat nejde (str. 147)
- oklikou
cesty vedou přímo i oklikou - Adv (str. 108)
- okno
okno o šesti tabulkách (str. 47)
pověsil obrázek níž než pod okno (str. 193)
- okolo
ryl do lidí okolo (str. 49)
- okrasu
krb je na okrasu (str. 87)
- olejem
namazal si, a to včera o půlnoci v koupelně olejem, kolečko od trakaře. (str. 203)
namazal si, a to včera o půlnoci v koupelně olejem, kolečko od trakaře. (str. 116)
- Olze
Jana zvedla a podala Olze knížku. (str. 151)
- omdlévali
chrám přeplněný tak, až lidé omdlévali (str. 83)
- on
on byl ten třetí (str. 138)
on je jako opařený (str. 32)
on je marnivec (str. 28)
on je mírně řečeno trouba (str. 77)
on je vedoucí takový, že jim závidíme (str. 183)
to on tatínek nepřišel (str. 113)
- opáčila
To věřím ! opáčila Cilka (str. 162)
- opačná
my tam nemůžem, přičemž opačná cesta je volná. (str. 145)
- opařený
on je jako opařený (str. 32)
- opatrnosti
při náležitě opatrnosti se nic nestane (str. 88)
při vší opatrnosti dost hrnců potloukla (str. 88)
- opatřit
snaha opatřit si krev (str. 49)
- opilcem
byl pozvracen opilcem (str. 57)
- oprati
držel koně na oprati (str. 84)
- optimisté
jen přílišní optimisté vytrvali (str. 109)

- opustil
Později utekl z vězení a opustil republiku. (str. 142)
- opuštění
lidé ovdoví, ztratí partnera a přežívají opuštění. (str. 152)
- Oskar
zaplatili : Bohouš, Venca ... Karel a Oskar. (str. 144)
- oslovil
Jan oslovil docenta zdvořileji než kamaráda (= než oslovil kamaráda) (str. 194)
Jan oslovil docenta zdvořileji než kamarád (= než ho oslovil kamarád) (str. 194)
- osm
řídíme v poměru osm ku třem (str. 185)
řídíme v poměru osm ku třem. (str. 137)
- osmdesáti
dožil se osmdesáti (str. 136)
- ostudou
někteří resignují sami, jiní odejdou s ostudou (str. 35)
- ostudu
Stát nemůže ve světě dělat ostudu. (str. 25)
- otázka
otázka zůstává otevřena (str. 60)
- otčím
otčím stojí bled uprostřed domu (str. 93)
- otec
otec spí (str. 20)
otec zemřel, když šlo chlapci na 11. rok (str. 80)
to je otec (str. 28)
- otevřeli
nadával přesto, že otevřeli (str. 104)
nadával přesto, že otevřeli. (str. 183)
otevřeli poté, co vstali (str. 105)
otevřeli poté, co vstali (str. 182)
- otevřena
otázka zůstává otevřena (str. 60)
- otevřený
pokoj otevřený dokořán (str. 82)
- otřesná
představa muže, jak umírá, byla otřesná (str. 100)
- ovdoví
lidé ovdoví, ztratí partnera a přežívají opuštění. (str. 152)
- ovladatelným
stane se ovladatelným (str. 60)
- označil
označil jej jako ignoranta. (str. 61)
označil návrh jako blbost (str. 60)
označil úvahy za předčasné - Obj (str. 89)
- označila
označila návrh za špatný (str. 60)
- označována
Je označována za kubismus, což je ignorantství .., (str. 146)
- ## P
- pacient
pacient byl znalý poměrů (str. 54)
pacient je slab (str. 29)
- padesát
viděl tři sta padesát čtyři milionů šest set tisíc vran (str. 173)
- Palivce
báseň Jiřího Palivce (str. 45)
- památky
po ráně ani památky nezůstalo (str. 37)
- pamatuj
pamatuj, že ďábel se vrátí (str. 59)
- pamatuji
co ho pamatuji, byl spořádaný člověk (str. 86)
- Pán
Pán prstenů, JRR Tolkien, Mladá fronta, Praha 1990 (str. 201)
- Pána
četl Tolkienova Pána prstenů (Mladá fronta, 1990). (str. 201)
- panenka
at' si prší, at' je mráz, panenka se směje (str. 88)
- panuje
jen tam je láska, kde panuje přátelství (str. 80)
- partičky
dvě partičky mariáše každý měsíc jsou málo (str. 71)
- partnera
lidé ovdoví, ztratí partnera a přežívají opuštění. (str. 152)
- Pátrání
Pátrání zastaveno. (str. 133)
- pátrání
po zločinci vyhlásili pátrání (str. 51)
- patně
patně se nikdo z nás nezúčastní (str. 112)

- patře
číšník Karel Černoch bydlí ve 3. patře v Kubelíkově ulici na Žižkově. (str. 165)
- Pavel
Pavel hanebně prohrál (str. 82)
- pavláčku
chvílemi vyběhla na pavláčku (str. 80)
- Pavlem
Karel jel s Pavlem (str. 81)
- Pavlovi
zevnějškem se podobal Pavlovi (str. 85)
- péče
dostávalo se lékařské péče (str. 38)
- pěči
díky péči manželky nezemřel (str. 86)
- pěkně
jinak tam bylo pěkně (str. 86)
- pěkný
pěkný víkend (str. 131)
- peněz
peněz ubylo (str. 38)
- peníze
chybí mi, bohužel, peníze (str. 157)
peníze má uloženy (str. 90)
získávat peníze od příznivců (str. 61)
- Pepík
Pepík běžel Bobešovi naproti (str. 55)
- Pepu
jmenujme Pepu, Aloise, Antonína a další. (str. 145)
- pěšinky
pěšinky udržoval čisté (str. 92)
pěšinky udržoval čisté (str. 92)
- pět
je nás pět (Sb) (str. 31)
studentů (Atr) přišlo na přednášku pět (Sb) (str. 176)
studentů (Atr) v hospodě bylo pět (Sb) (str. 176)
viděl pět vran. (str. 170)
viděl třicet pět vran (str. 171)
viděl tři miliony čtyři sta pět tisíc pět set třicet dvě vrány (str. 172)
vypiju víc než pět piv. (str. 175)
- Petr
Petr tenkrát řekl (vzpomínáte ?) Potřebuji počítač.. (str. 122)
- Petrof
křídlo značky Petrof (str. 46)
- pije
Karel pije stoje, leže (str. 97)
- pil
včera večer pil (str. 65)
- pili
muži pili na zlost (str. 86)
- písmena
červená písmena (str. 44)
- píše
teta píše Emílii dopis (str. 55)
- piv
piv (Atr) mi stačí deset (Sb). (str. 176)
více než šest piv (str. 197)
více než šest piv. (str. 198)
více piv než tři (str. 197)
vypiju víc než pět piv. (str. 175)
- piva
byl plný piva (str. 54)
místo piva usrkávala vínečko. (str. 181)
více než tři piva (str. 197)
- pivem
místo pivem ho polil mlékem (str. 181)
- Pivo
Pivo je zdravé. (str. 27)
- pivo
Ne, šel jsem na pivo. (str. 140)
pivo je dobré studené (str. 90)
pivo se může vypít různě (str. 27)
Tonda nese pivo. (str. 35)
vynikající pivo (str. 44)
- pláče
dům, který pláče (str. 123)
Matka pláče. (str. 21)
- plán
plán, jak republiku rozkrást (str. 50)
- platby
platby předem. (str. 135)
- platno
nic platno (str. 33)
- plavat
plavat v čem, pod čím, podél čeho - kde? - Adv (str. 62)
- plemena
plemena příbuzná jazykem (str. 85)
- plný
byl plný piva (str. 54)

- plodná
plodná, byť nudná debata (str. 105)
- plýtvat
nesmíš plýtvat jídlem (str. 57)
- Plzeň
ochutnal Budvar, Plzeň i Kozla stejně jako Krušovice (= stejně jako ochutnal Krušovice) (str. 194)
Plzeň - město (str. 201)
- Pnom
je (jí) těžko (Pnom) (str. 29)
je (mi) nesnadno přijít (Pnom) (str. 29)
je (mu) zřejmo (Pnom) (str. 29)
- po
až umřete - ať je to co nejpozději -, bude po radosti (str. 158)
brzy po Vánocích (str. 68)
cestovalo nejen po republice, ale i do zahraničí (str. 111)
Člověk se po těch schodech utento. (str. 23)
dostala po květině (str. 54)
dostala po květině (str. 58)
na každém rohu bylo po hospodě (str. 38)
obvykle po obědě spává (str. 88)
po hlavě chodit neumím (str. 84)
po pravdě řečeno, neumím to (str. 78)
po ráne ani památky nezůstalo (str. 37)
po tatínkovi mu zbyla řádka knih (str. 89)
po zločinci vyhlásili pátrání (str. 51)
souhlasila - po chvíli váhání jednoznačně - s návrhem. (str. 157)
ubýlo běhání po úřadech, což mnohé zdržovalo (str. 41)
5 minut po odjezdu - Atr (str. 68)
- pobíhala
Aloisie pobíhala kuchyní (str. 76)
- pobízí
pobízí matku do klusu (str. 87)
- pocit
pocit viny (str. 45)
- pocitů
bohatství snů roste úměrně s množstvím pocitů (str. 83)
- počali
živější z mužů si počali pohvizdovat (str. 48)
- počasí
ptali se na mámu, tátu, psa a včerejší počasí (str. 143)
- počátku
bylo to na počátku léta (str. 80)
- počíná
všechno u mne večerem počíná (str. 85)
- počítač
Petr tenkrát řekl (vzpomínáte ?) Potřebuji počítač.. (str. 122)
- počkal
počkal si na mě. (str. 113)
- počtu
sbor je (co) do počtu slabý (str. 85)
- pod
kousek pod jezem - AtrAdv (str. 73)
plavat v čem, pod čím, podél čeho - kde? - Adv (str. 62)
pověsil obrázek níž než pod okno (str. 193)
- podala
Jana zvedla a podala Olze knížku. (str. 151)
- podářilo
podářilo se odstartovat závod (str. 39)
- podat
na něho nemůže nikdo podat žalobu (str. 51)
- podejte
Marečku, podejte mi tužku (str. 161)
- podél
plavat v čem, pod čím, podél čeho - kde? - Adv (str. 62)
- podívat
byl jsem se tam podívat (str. 87)
Lze se podívat. (str. 23)
- podivná
poslední dobu byla podivná (str. 80)
- podle
jde jim to těžko, soudíc podle vzdychání (str. 88)
podle možnosti má být provedena kontrola (str. 88)
roku 1582 podle juliánského kalendáře (str. 67)
ústav chce podle ředitele přežít (str. 85)
- podmínkách
rostou naprosto nezávisle na podmínkách (str. 110)
- podmínkám
řešení více než vyhovuje podmínkám. (str. 112)
úměrně podmínkám (str. 63)
výkon se snižuje úměrně podmínkám (str. 85)
- podmínky
byly tam špatné podmínky, jako jsou překážky a sníh (str. 50)
- podnájemníky
s podnájemníky neměla štěstí (str. 85)

- podněcoval
podněcoval je k hledání (str. 87)
- podobal
zevnějškem se podobal Pavlovi (str. 85)
- podobné
je to podobné (str. 35)
- podporuje
stát i nadále podporuje bydlení (str. 110)
stát i nadále podporuje bydlení - AuxZ (str. 108)
- podrbal
Karel, podrbal se, nepřišel (str. 163)
Tonda se podrbal : Karel zase nepřišel. (str. 164)
- podstatě
je to v podstatě lež (str. 85)
- podstatou
to je podstatou problému, srov. příklady na začátku (str. 159)
- pohlaví
pohlaví : ženské (str. 154)
- pohvizdovat
živější z mužů si počali pohvizdovat (str. 48)
- pohybuje
vzdálil se, těžce pohybuje nohama (str. 97)
- pochybovač
pochybovač o čemkoli (str. 47)
- pojišťovně
mimořádnou splátku části dluhu naší pojišťovně nezaplatíme (str. 44)
mimořádnou splátku části dluhu naší pojišťovně nezaplatíme (str. 53)
- pokládám
pokládám to za diskriminaci (str. 60)
- pokleslým
prolínání velmi vznešeného s pokleslým. (str. 127)
- poklonu
složil jí (na chodbě) poklonu. (str. 156)
- pokoj
pokoj otevřený dokořán (str. 82)
pokoj 26 (str. 46)
- pokory
bez pokory není smíru (str. 88)
- pokousali
tak ho pokousali, že zemřel (str. 83)
- pokud
pokud budu živ, nepůjdu tam (str. 78)
- pole
jmenujme pole, lesy, budovy aj. (str. 144)
jmenujme pole, lesy, budovy a jiné (str. 145)
jmenujme pole, lesy, budovy a tak dále. (str. 144)
Jmenujme pole, lesy, budovy a tak dále až do úplného vyčerpání.. (str. 145)
jmenujme pole, lesy, budovy et cetera (str. 144)
- polil
místo pivem ho polil mlékem (str. 181)
- politiky
říká Ivan Medek, vedoucí odboru vnitřní politiky presidentské kanceláře (str. 155)
- položil
položil bych za tebe život (str. 87)
- pomalá
nastalo něco jako jeho pomalá smrt (str. 36)
- pomalů
štve mě, jak to jde pomalů (str. 40)
- poměru
ředíme v poměru osm ku třem (str. 185)
ředíme v poměru osm ku třem. (str. 137)
- poměrů
pacient byl znalý poměrů (str. 54)
- pomoc
přispěchal na pomoc (str. 87)
- pomůže
ženská si spíš pomůže (str. 83)
- ponejvíce
svět zajímají z Minska ponejvíce zprávy strategického významu (str. 109)
- poněvadž
šel, protože a poněvadž chtěl (str. 150)
šel, především protože, ale i poněvadž chtěl. (str. 151)
- poplach
srdce bilo na poplach (str. 87)
- popukání
to je k popukání (str. 31)
- poradí
správce vám poradí, takže nezabloudíte (str. 87)
- poraženo
vojsko poraženo ustoupilo rychle ke Skalici (str. 91)
- porcelánu
talíř z porcelánu (str. 47)
- porodem
měsíc před porodem - Atr (str. 68)

- poručík
voják, ačkoli jen poručík, zmizel (= ačkoli byl jen poručíkem) (str. 106)
- poručíkem
voják, ačkoli jen poručík, zmizel (= ačkoli byl jen poručíkem) (str. 106)
- porušení
porušení tajemství (str. 45)
- pořadnících
lidé, zapsáni v pořadnících, čekají (str. 93)
- poslali
poslali ho studovat (str. 87)
- poslední
poslední dobu byla podivná (str. 80)
poslední tůhýk z těch, kteří přežili (str. 48)
- poslouchá
poslouchá pozorně, jen aby se zavděčil (str. 87)
Že je kluk na půdě ? poslouchá. (str. 164)
- pospěšme
pospěšme si, ať nás nehledá (str. 87)
- pospíšil
Franta si pospíšil k lékaři. (str. 114)
- postavením
zabývali se postavením UK (University Karlovy) (str. 154)
- postavy
krasavice vysoké postavy (str. 45)
- poté
otevřeli poté, co vstali (str. 105)
otevřeli poté, co vstali (str. 182)
- potěšení
potěšení ji vidět (str. 49)
- potichu
udělal to moudře, protože potichu (str. 105)
- potkala
mluvila s tím, koho potkala (str. 179)
- potloukla
při vší opatrnosti dost hrnců potloukla (str. 88)
- Potřebuji
Petr tenkrát řekl (vzpomínáte ?) Potřebuji počítač.. (str. 122)
- potulku
zavřeli ho pro potulku (str. 86)
- potvrdit
některý z členů by mohl dotazník potvrdit jako svědek (str. 96)
- potvrzení
vydám to jen na potvrzení (str. 88)
- Poupě
s názvem Poupě (str. 46)
- poušť
tak smutně vypadá jen poušť (str. 109)
- poušti
tyto kaktusy rostou jen v poušti (str. 109)
- pouze
přišli pouze dva (str. 110)
svetr je pouze zelený (str. 111)
vycházím z domu, pouze když je hezky (str. 111)
- pověřám
důvěřuje magii, mystice a jiným pověřám. (str. 124)
- pověsil
pověsil obrázek níž než pod okno (str. 193)
- povinnost
povinnost zaplatit (str. 49)
- povoláním
dědeček byl povoláním rybář (str. 85)
- povstal
místo aby povstal, seděl nečinně dál (str. 104)
místo aby povstal, seděl nečinně dál. (str. 181)
místo toho, aby povstal, seděl nečinně dál (str. 180)
místo toho, aby povstal, seděl nečinně dál (str. 104)
- povstává
doktor povstává rozrušený (str. 91)
- pozbyl
rudý vínem pozbyl rovnováhy (str. 93)
- pozdě
je pozdě litovat (str. 32)
ta moje chodí pozdě (str. 36)
- Později
Později utekl z vězení a opustil republiku. (str. 142)
- později
o den později (str. 63)
později - musím se přiznat - jsem se styděl (str. 158)
- pozdravuji
Že je pozdravuji. (str. 135)
- poznat
Nemohla poznat, kdo to byl. (str. 25)
- pozorně
poslouchá pozorně, jen aby se zavděčil (str. 87)
- pozvracen
byl pozvracen opilcem (str. 57)

- požárem
nespokojenost vzplane požárem (str. 81)
- pracoval
pracoval v Bosně u moře (str. 75)
- pracovat
zvykl si pracovat (str. 58)
- Pracuje
Pracuje.. (str. 121)
- pracuji
pracuji tak, jak to umím (str. 182)
- Praha
kontakt : Firma Vyšinka, Kubelíkova 9, 13000 Praha 3, tel 6231012 (str. 166)
Pán prstenů, JRR Tolkien, Mladá fronta, Praha 1990 (str. 201)
Praha (jxk) - President navštívil metropoli.. (str. 122)
- Prahy
do Prahy je odtud 8 mil - Adv (str. 73)
8 mil do Prahy - AtrAdv (str. 72)
- pralesa
rostou právě uprostřed pralesa (str. 110)
- prapor
stanovil symboly, a to znak a prapor (str. 154)
stanovil symboly, a to znak a prapor. (str. 119)
- práskání
práskání bičem (str. 46)
práskání bičů (str. 45)
- práva
vzdal se svého práva (str. 54)
- pravda
pravda se může chápat různě (str. 26)
třeba to nebyla pravda, přece to tvrdí (str. 88)
- pravdě
hovořili o ní spíše jako o modelu než jako o konečné pravdě (= spíše než o ní hovořili jako o pravdě) (str. 195)
po pravdě řečeno, neumím to (str. 78)
- pravdu
pravdu se může chápat různě (str. 26)
- právě
rostou právě uprostřed pralesa (str. 110)
- právem
mám právem nárok na dovolenou (str. 85)
- Praze
bydlela na Vyšehradě v Praze (str. 74)
rodák z Moravy, strávil strýc celý život v Praze (str. 98)
rodák z Moravy, strávil strýc celý život v Praze. (str. 134)
v Praze bydlela na Vyšehradě (str. 75)
- President
Praha (jxk) - President navštívil metropoli.. (str. 122)
- presidentské
říká Ivan Medek, vedoucí odboru vnitřní politiky
presidentské kanceláře (str. 155)
- pro
byl jsem lidem pro smích (str. 87)
čtení pro děti (str. 47)
jsem pro (str. 139)
natáhl se pro čepici (str. 87)
nenaříká pro bolest (str. 86)
pro hru zapomínáš na čas (str. 86)
svrchník si vem pro jistotu také (str. 87)
tempo je pro nás rychlé (str. 85)
zavřeli ho pro potulku (str. 86)
- problém
narazit na problém - Obj (str. 62)
- problému
mluvili o zajímavém, i když důležitém problému (str. 105)
to je podstatou problému, srov. příklady na začátku (str. 159)
- procent
zvítězil se stem procent hlasů. (str. 169)
- procenta
2 celé a 5 desetin procenta zemřelo (str. 174)
2, 2 procenta zemřelo (str. 174)
2.5 procenta zemřelo. (str. 174)
5 celých 2 desetiny procenta zemřelo (str. 174)
5 celých 5 procenta zemřelo (str. 174)
- procitnutí
čím krásnější je sen, tím bolestnější bude procitnutí (str. 83)
- proč
motiv, proč ji zabil (str. 50)
proč to děláš (str. 86)
před smrtí, neznámo proč, si koupil tramvajenku (str. 160)
před smrtí, neznámo proč, si koupil tramvajenku (str. 123)
Přišel. (Ale proč !?) (str. 121)

- profláká
ty dva roky do dosažení zletilosti profláká - Atr (str. 69)
- prohlédneme
prohlédneme si s vaším dovolením továrnu (str. 88)
- prohrál
Pavel hanebně prohrál (str. 82)
- procházkou
půjdeme procházkou (str. 81)
- projevili
zvláště studenti se výborně projevili - AuxZ (str. 108)
- prolínání
prolínání velmi vznešeného s pokleslým. (str. 127)
- promiň
jestli tomuhle říkáš oddechnout, to tedy promiň (str. 88)
- prosadil
jakožtopolitický činitel prosadil kampaň (str. 117)
- prospěch
vzdal se trůnu ve prospěch své ženy (str. 87)
- prosperuje
Homolka : nové oddělení prosperuje ... (str. 126)
- prostory
Letohrádek je letos rozšířen o nové prostory. (str. 33)
- prošel
prošel jsem Žižkov křížem krážem (str. 186)
prošel jsem Žižkov křížem krážem (str. 77)
- prošli
prošli chodbou (str. 80)
- proti
FF stojí proti Mánesovu mostu (str. 80)
nejsou proti němu důkazy (str. 51)
vypadá proti své choti dost nepatrně (str. 81)
- proto
nadával proto, že dlouho spali (str. 182)
nadával proto, že dlouho spali (str. 104)
Vyhnali ho, ale proto se nemusíš zlobit. (str. 147)
- protože
chlapec je chytrý, protože nadaný (= protože je nadaný) (str. 106)
chytrý, protože nadaný chlapec (str. 105)
je nejlepší, protože je nejhodnější (str. 86)
šel, protože a poněvadž chtěl (str. 150)
šel, především protože, ale i poněvadž chtěl. (str. 151)
udělal to moudře, protože potichu (str. 105)
voják, protože v uniformě, zašel za roh (= protože byl v uniformě) (str. 106)
- proudem
krev se řinula proudem (str. 83)
- provedena
podle možnosti má být provedena kontrola (str. 88)
- prsou
Odlehlo mu na prsou. (str. 20)
- prstenu
četl Tolkienova Pána prstenů (Mladá fronta, 1990). (str. 201)
Pán prstenů, JRR Tolkien, Mladá fronta, Praha 1990 (str. 201)
- prsty
mám ruce ztuhlé tak, že prsty nenarovnám (str. 82)
- pršet
Včera mělo pršet. (str. 23)
- Prší
Řeklo se : Prší. (str. 163)
- prší
at' si prší, at' je mráz, panenka se směje (str. 88)
- průkazka
průkazka na měsíc (str. 47)
- první
zprávy jsou aspoň v první verzi (str. 109)
- Prý
Prý nikdo nepřišel. (str. 115)
- pryč
Šel sice pryč, ale darebákem zůstane .. (str. 147)
- přátelé
přátelé se vracívají každý zvlášť (str. 95)
zpívali přátelé Rus s Němcem. (str. 187)
- přátelství
jen tam je láska, kde panuje přátelství (str. 80)
- Přece
Přece jen to uhnulo ! (str. 115)
- přece
třeba to nebyla pravda, přece to tvrdí (str. 88)
udělal to, přece jen, dobře. (str. 158)
- přečtené
přečtené noviny (str. 44)
- před
měsíc před porodem - Atr (str. 68)
před smrtí, neznámo proč, si koupil tramvajenku (str. 160)
před smrtí, neznámo proč, si koupil tramvajenku (str. 123)
těsně před Vánoce (str. 63)

- předčasné
označil úvahy za předčasné - Obj (str. 89)
- předělat
předělat na něco (str. 60)
předělat z něčeho (str. 60)
- předem
platby předem. (str. 135)
- především
šel především do, ale i z lesa. (str. 149)
šel, především protože, ale i poněvadž chtěl. (str. 151)
- přednášku
studentů (Atr) přišlo na přednášku pět (Sb) (str. 176)
- předpis
upravíme předpis se zřetelem na noční přepady (str. 85)
- předseda
Honza mluvil jako předseda (str. 91)
- předsedkyní
jmenovali ji předsedkyní (str. 60)
- předsedovi
předsedovi se sedí dobře (str. 56)
- představa
představa muže, jak umírá, byla otřesná (str. 100)
- představme
představme si všechny skvrny odstraněny (str. 92)
- předúnorového
případ úředníka předúnorového ministerstva vnitř
JUDr. Zdeňka Tomana (str. 155)
- přechod
přechod z obrany do útoku (str. 106)
přechod z obrany do útoku (str. 47)
- překážky
byly tam špatné podmínky, jako jsou překážky a sníh (str. 50)
- Přemysl
Foto : Přemysl Toníček (str. 125)
- přemýšlel
čím déle přemýšlel, tím méně věděl (str. 179)
- přepady
upravíme předpis se zřetelem na noční přepady (str. 85)
- přeplněný
chrám přeplněný tak, až lidé omdlávali (str. 83)
- přes
napadlo přes půl metru sněhu (str. 38)
nemohla přes dobré vychování zadržet úsměv (str. 88)
- přesto
nadával přesto, že otevřeli (str. 104)
nadával přesto, že otevřeli. (str. 183)
- přesvědčivě
jeho ano neznělo přesvědčivě (str. 36)
- převážila
Avšak převážila tendence jiná. (str. 147)
- přežili
poslední tůhýk z těch, kteří přežili (str. 48)
- přežít
ústav chce podle ředitele přežít (str. 85)
- přežívají
lidé ovdoví, ztratí partnera a přežívají opuštěni. (str. 152)
- při
při náležitě opatrnosti se nic nestane (str. 88)
při vší opatrnosti dost hrnců potloukla (str. 88)
- přiběhl
přiběhl bos (str. 90)
- příbuzná
plemena příbuzná jazykem (str. 85)
- přibylo
vody přibylo (str. 38)
- příčemž
my tam nemůžem, příčemž opačná cesta je volná. (str. 145)
- přidal
přidal tam soli (str. 55)
- přidělili
vedoucího nám přidělili takového, jaký se jim hodil. (str. 184)
- přicházel
přicházel kryt smrčím (str. 94)
- přijala
komora přijala k zákonu doprovodné usnesení (str. 51)
- Přijde
Přijde a hned : Kde je večere ? (str. 126)
Přijde a hned : Kde je večere ? (str. 164)
- přijde
na mou žádost přijde (str. 86)
- přijedu
přijedu tehdy, až to dopíšu (str. 182)

- přijel**
na lyžích přijel od souseda (str. 75)
přijel na lyžích od souseda (str. 74)
přijel tam roku 1918 (str. 80)
- přijít**
je (mi) nesnadno přijít (Pnom) (str. 29)
Nemůže přijít štěstí, kam nevešla láska. (str. 26)
Rána musela přijít. (str. 24)
Rána musela přijít. (str. 59)
- přijíždějí**
přijíždějí ze Slovenska a z východních zemí (str. 149)
- příklady**
to je podstatou problému, srov. příklady na začátku (str. 159)
- přilákat**
Školy chtějí přilákat studenty. (str. 25)
- přílišní**
jen přílišní optimisté vytrvali (str. 109)
- přiměřená**
veselost sama o sobě je přiměřená (str. 95)
- přímo**
cesty vedou přímo i oklikou - Adv (str. 108)
to je přímo skandál - AuxZ (str. 108)
- přinesla**
Kristýna přinesla růži, Jiří fialky. (str. 132)
přinesla bednu ze sklepa (str. 43)
přinesla bednu ze sklepa (str. 75)
přinesla bednu ze sklepa (str. 64)
ze sklepa přinesla bednu (str. 76)
- případ**
případ úředníka předúnorového ministerstva vnitra JUDr. Zdeňka Tomana (str. 155)
- případá**
to mi připadá idealistické (str. 60)
- případámi**
případámi to jako neskutečné. (str. 117)
- případy**
mezní případy. (str. 126)
- připojení**
připojení jedné obce k druhé (str. 131)
- přísahala**
přísahala na kříž (str. 84)
- příslušníkem**
mluveno v duchu typologie je příslušníkem avantgardy (str. 88)
- přispěchal**
přispěchal na pomoc (str. 87)
- příspěvek**
zvýšit příspěvek na 1000 Kč (str. 62)
- přistoupit**
přistoupit k řece - kam? - Adv (str. 62)
přistoupit k řešení - Obj (str. 62)
- přístupný**
byl přístupný kompromisům (str. 55)
- Přišel**
Přišel. (Ale proč !?) (str. 121)
Přišel sám a hned. (str. 141)
Přišel za 30 min. (str. 121)
- přišel**
neotrkaný přišel Franta na Žižkov (str. 94)
- přišli**
my jsme přišli rádi (str. 90)
přišli, i když není středa (str. 102)
přišli k nám důchodních (str. 38)
přišli pouze dva (str. 110)
přišli všichni kromě něho (str. 81)
- přišlo**
studentů (Atr) přišlo na přednášku pět (Sb) (str. 176)
- přitažlivě**
(hodně =) zvláště přitažlivě vypadá - Adv (str. 108)
- přítele**
miloval Nováka jakožto přítele (str. 96)
slíbil, že knihu koupí a přítele navštíví. (str. 150)
slíbil, že knihu koupí a že přítele navštíví (str. 150)
- přiznat**
později - musím se přiznat - jsem se styděl (str. 158)
- příznivců**
získávat peníze od příznivců (str. 61)
- psa**
ptali se na mámu, tátu, psa a včerejší počasí (str. 143)
- pst**
rozvážné pst zvládlo situaci (str. 36)
- ptali**
ptali se na mámu, tátu, psa a včerejší počasí (str. 143)
- půdě**
Že je kluk na půdě ? poslouchá. (str. 164)
- půjdeme**
půjdeme procházkou (str. 81)
- půjdeš**
žebrákem půjdeš světem (jako žebrák) (str. 93)
- půjdou**
je nesmyslné, půjdou-li tam všichni (str. 40)

- půl
kroupa vážila půl kila (str. 82)
napadlo přes půl metru sněhu (str. 38)
- půlnoci
namazal si, a to včera o půlnoci v koupelně olejem, kolečko od trakaře. (str. 203)
namazal si, a to včera o půlnoci v koupelně olejem, kolečko od trakaře. (str. 116)
- působí
působí v Gaze a Jerichu. (str. 149)
- Q**
- Quo
nesla knihu Quo vadis ? (str. 200)
Quo vadis ? (str. 199)
- R**
- r
Filuta s. r. o. (str. 167)
Filuta s. s r. o. (str. 167)
- rád
jak bláznivě ji měl rád, tak bláznivě žárlil (str. 83)
někdo se rád směje (str. 36)
- ráda
ráda, bože, jak by ne, ležím (str. 160)
- rádi
my jsme přišli rádi (str. 90)
- radost
mladost radost (str. 33)
radost rodičů je větší o radost dětí (str. 84)
- radosti
až umřete - ať je to co nejpozději -, bude po radosti (str. 158)
- radostí
tatínek vešel zářící radostí (str. 94)
- Rána
Rána musela přijít. (str. 24)
Rána musela přijít. (str. 59)
- rána
tancovalo se až do rána. (str. 114)
- ráně
po ráně ani památky nezůstalo (str. 37)
- ráno
brzy ráno (str. 66)
upadl v sobotu ráno (str. 65)
včera brzy ráno místního času vstal (str. 65)
- republice
cestovalo nejen po republice, ale i do zahraničí (str. 111)
- republiku
plán, jak republiku rozkrást (str. 50)
Později utekl z vězení a opustil republiku. (str. 142)
- resignoval
resignoval den ze dne. (str. 185)
- resignují
někteří resignují sami, jiní odejdou s ostudou (str. 35)
- roce
v létě v roce 1998 (str. 67)
- ročně
kolikrát ročně (str. 70)
- rodák
rodák z Moravy, strávil strýc celý život v Praze (str. 98)
rodák z Moravy, strávil strýc celý život v Praze. (str. 134)
- rodičů
radost rodičů je větší o radost dětí (str. 84)
- rodily
romány se rodily závratnou rychlostí (str. 81)
- roh
voják, protože v uniformě, zašel za roh (= protože byl v uniformě) (str. 106)
- rohu
na každém rohu bylo po hospodě (str. 38)
usedl, a to v rohu (str. 202)
usedl, a to v rohu (str. 116)
- rok
otec zemřel, když šlo chlapci na 11. rok (str. 80)
- roku
přijel tam roku 1918 (str. 80)
roku 1582 podle juliánského kalendáře (str. 67)
23. května roku 1993 (str. 67)
- roky
ty dva roky do dosažení zletilosti profláká - Atr (str. 69)
zbývají mu do dosažení zletilosti dva roky - Adv (str. 69)
zbývají mu dva roky do dosažení zletilosti - AtrAdv (str. 69)
- romány
romány se rodily závratnou rychlostí (str. 81)

- roste
bohatství snů roste úměrně s množstvím pocitů (str. 83)
obvyklou - li roste rychlostí, nezmrzne (str. 103)
roste - li obvyklou rychlostí, nezmrzne (str. 103)
- rostou
rostou naprosto nezávisle na podmínkách (str. 110)
rostou právě uprostřed pralesa (str. 110)
tyto kaktusy rostou jen v poušti (str. 109)
- rovnoběžně
rovnoběžně s dálnicí (str. 63)
- rovnováhy
rudý vínem pozbyl rovnováhy (str. 93)
- rozběhl
rozběhl se, jak měl ve zvyku (str. 81)
- rozbory
Mirek nenáviděl větné rozbory (str. 53)
- rozčiluješ
dnes tě znázorním, jak se rozčiluješ (str. 99)
- rozechvělý
je celý rozechvělý (str. 91)
- rozesmála
spatřivši ji, rozesmála se (str. 97)
- rozhled
rozhled krajinou (str. 46)
- rozhlédl
mistr se rozhlédl dílnou (str. 80)
- rozhodl
teprve Karel to rozhodl (str. 109)
- rozkaz
rozkaz zněl : Neustoupit !. (str. 164)
- rozkoš
rozkoš sedět (str. 49)
- rozkouzl
rozkouzl je napolo nevědomky (str. 82)
- rozkrást
plán, jak republiku rozkrást (str. 50)
- rozměrný
velmi těžký a rozměrný fragment (str. 152)
- rozplývá
rozplývá se štěstím (str. 86)
- rozpučet
stromy jsou jako košťata, jen rozpučet (str. 83)
- rozrušený
doktor povstává rozrušený (str. 91)
- rozšířen
Letohrádek je letos rozšířen o nové prostory. (str. 33)
- rozumné
není rozumné, když se nás straní (str. 40)
- rozumnější
jítro je rozumnější večera (str. 83)
- rozutekli
z těch 12 statečných se tři rozutekli. (str. 138)
- rozvážné
rozvážné pst zvládlo situaci (str. 36)
- rozžehlo
lampy rozžehlo na sta mušek (str. 38)
- ruce
mám ruce ztuhlé tak, že prsty nenarovnám (str. 82)
- rudý
rudý vínem pozbyl rovnováhy (str. 93)
- rumu
zapomněla všechno kromě rumu (str. 84)
- Rus
zpívali přátelé Rus s Němcem. (str. 187)
zpívali Rus s Němcem. (str. 187)
zpíval Rus s Němcem (str. 186)
- Rusové
zpívali Rusové s Němci (str. 187)
- růst
bariéra bude růst jedna za druhou (str. 95)
- Rusy
vidíme Rusy s Němci. (str. 187)
- různě
pivo se může vypít různě (str. 27)
pravda se může chápat různě (str. 26)
pravdu se může chápat různě (str. 26)
- růži
Kristýna přinesla růži, Jiří fialky. (str. 132)
- ryba
Bohouš je zdravý jako ryba. (str. 132)
- rybář
dědeček byl povoláním rybář (str. 85)
- rychle
na škole stálo napsáno : rychle uteč. (str. 37)
ty dvě hodiny vlakem rychle uběhly (str. 71)
udělal to rychle jako Tonda (str. 196)
udělal to stejně kvalitně jako rychle (str. 193)
udělal to stejně rychle jako Tonda (str. 196)
udělal to úplně stejně tak rychle jako Tonda (str. 195)
vojsko poraženo ustoupilo rychle ke Skalici (str. 91)

rychlé
tempo je pro nás rychlé (str. 85)

rychlostí
obvyklou - li roste rychlostí, nezmrzne (str. 103)
romány se rodily závratnou rychlostí (str. 81)
roste - li obvyklou rychlostí, nezmrzne (str. 103)

rychlý
Bohouš je zdravý jako rychlý (str. 78)

ryl
ryl do lidí okolo (str. 49)

Ř

řádka
po tatínkovi mu zbyla řádka knih (str. 89)

řady
bylo zapotřebí řady měsíců naléhání (str. 38)

řece
přistoupit k řece - kam? - Adv (str. 62)

řečeno
on je mírně řečeno trouba (str. 77)
po pravdě řečeno, neumím to (str. 78)

ředíme
ředíme v poměru osm ku třem (str. 185)
ředíme v poměru osm ku třem. (str. 137)

ředitele
ústav chce podle ředitele přežít (str. 85)

řekl
Karel nepřišel, řekl Tonda, neměl čas (str. 162)
Karel, řekl Tonda, nepřišel (str. 162)
Karel, řekl Tonda, nepřišel. (str. 127)
Petr tenkrát řekl (vzpomínáte ?) Potřebuji počítač.. (str. 122)
řekl : Čo bolo, to bolo . (str. 200)
voda se, bych tak řekl, umoudřila (str. 159)
voda se, bych tak řekl, umoudřila (str. 123)

řekla
řekla : Tonda Karlovi.. (str. 128)
řekla : zítra tady končíme. (str. 127)

Řeklo
Řeklo se : Prší. (str. 163)

řeky
dva kilometry od řeky - Atr (str. 72)

řešení
přistoupit k řešení - Obj (str. 62)
řešení více než vyhovuje podmínkám. (str. 112)

řešením
odpoví běžným řešením : devalvací (str. 153)

řezníků
setrval jeden z řezníků (str. 135)

říká
říká Ivan Medek, vedoucí odboru vnitřní politiky
presidentské kanceláře (str. 155)

říkáš
jestli tomuhle říkáš oddechnout, to tedy promiň (str. 88)

řinula
krev se řinula proudem (str. 83)

Říp
Čech se vydal sám jediný na Říp (str. 95)

S

s
bohatství snů roste úměrně s množstvím pocitů (str. 83)

Filuta a. s. (str. 168)

Filuta s. r. o. (str. 167)

Filuta s. s r. o. (str. 167)

Filuta v. o. s.. (str. 168)

hledí s úžasem (str. 81)

jednali jsme s a. s. Filutou a firmou Vyšinka (str. 167)

Je spokojen s málem. (str. 33)

Karel jel s Pavlem (str. 81)

krajíc chleba s máslem (str. 43)

krajíc chleba s máslem (str. 48)

mluvila s tím, koho potkala (str. 179)

někteří resignují sami, jiní odejdou s ostudou (str. 35)

prohlédneme si s vaším dovolením továrnu (str. 88)

prolínání velmi vznešeného s pokleslým. (str. 127)

rovnoběžně s dálnicí (str. 63)

s a. s. Filuta (str. 168)

s a. s. Filutou. (str. 168)

s názvem Poupě (str. 46)

souhlasila - po chvíli váhání jednoznačně - s návrhem. (str. 157)

s podnájemníky neměla štěstí (str. 85)

uzavřeli mír s nepřáteli. (str. 53)

uzavřeli mír s nepřáteli. (str. 44)

vezmeme kufry s sebou jako zavazadla (str. 96)

vidíme Rusy s Němci. (str. 187)

- vytrhnul jej i s kořeny (str. 81)
zpívali přátelé Rus s Němcem. (str. 187)
zpívali Rusové s Němci (str. 187)
zpívali Rus s Němcem. (str. 187)
zpíval Rus s Němcem (str. 186)
- sálem
sálem zněl smích (str. 80)
- sám
bude na světě sám (str. 29)
Čech se vydal sám jediný na Říp (str. 95)
Přišel sám a hned. (str. 141)
tázal se sám sebe (str. 94)
- sama
sama žena byla sama sama (str. 95)
veselost sama o sobě je přiměřená (str. 95)
- sami
leželi sami dva (str. 94)
někteří resignují sami, jiní odejdou s ostudou (str. 35)
- samu
zbyl jí čas na sebe samu (str. 94)
- Sb
je jich málo (Sb) (str. 31)
je nás pět (Sb) (str. 31)
na světě je lidí (Atr)habaděj (Sb) (str. 176)
piv (Atr) mi stačí deset (Sb). (str. 176)
slušných lidí (Atr) je jako šafránu (Sb) (str. 176)
studentů (Atr) přišlo na přednášku pět (Sb) (str. 176)
studentů (Atr) v hospodě bylo pět (Sb) (str. 176)
zeleniny (Atr) je málo (Sb) (str. 176)
- sběratelstvím
zabýval se sběratelstvím (str. 57)
- sbírky
zákon 356 / 1994 - 128 sbírky (str. 177)
- sbor
sbor je (co) do počtu slabý (str. 85)
- se
at' si prší, at' je mráz, panenka se směje (str. 88)
at' už se stane cokoli, vyhrajeme (str. 102)
at' už se stane cokoli, vyhrajeme (str. 119)
Barbora se cítí být zavázána (str. 100)
byl jsem se tam podívat (str. 87)
co bych se bála (str. 86)
Čech se vydal sám jediný na Říp (str. 95)
číslo se mi zdá závratné (str. 60)
Člověk se po těch schodech utento. (str. 23)
dá se vytušit, jak litují (str. 40)
dá se vytušit, jak litují. (str. 27)
dnes tě znázorním, jak se rozčiluješ (str. 99)
dostávalo se lékařské péče (str. 38)
dostavili se všichni včetně učitele (str. 81)
dovolávala se minulých výkladů (str. 54)
dožil se osmdesáti (str. 136)
honil se za zvěří (str. 87)
chtělo se mi spát (str. 56)
Chtěl se chovat slušně. (str. 25)
jak se jmenuješ (str. 81)
jak se usnesli, tak vykonali (str. 81)
Karel, podrbal se, nepřišel (str. 163)
kdo se bojí, nesmí do lesa (str. 39)
krev se řinula proudem (str. 83)
kymácím se docela vzadu (str. 82)
Lze se podívat. (str. 23)
má se dobře (str. 76)
mistr se rozhlédl dílnou (str. 80)
Mohlo by se zdát, že odpoví. (str. 24)
může se diskutovat (str. 26)
mužsky se zamračil (str. 81)
natáhl se pro čepici (str. 87)
někdo se rád směje (str. 36)
nemocnému se dýchá lépe (str. 56)
není rozumné, když se nás straní (str. 40)
nerodí se mnoho dětí (str. 39)
nevlídně se dívala kolem (str. 80)
nezměnilo se nic (str. 35)
odešli, aby se už nevrátili (str. 87)
od šesti se chodí do školy (str. 136)
pamatuj, že ďábel se vrátí (str. 59)
patrně se nikdo z nás nezúčastní (str. 112)
pivo se může vypít různě (str. 27)
podařilo se odstartovat závod (str. 39)
poslouchá pozorně, jen aby se zavděčil (str. 87)
později - musím se přiznat - jsem se styděl (str. 158)
pravda se může chápat různě (str. 26)
pravdu se může chápat různě (str. 26)
přátelé se vracívají každý zvlášť (str. 95)
předsedovi se sedí dobře (str. 56)
při náležitě opatrnosti se nic nestane (str. 88)
ptali se na mámu, tátu, psa a včerejší počasí (str. 143)
romány se rodily závratnou rychlostí (str. 81)
rozběhl se, jak měl ve zvyku (str. 81)

- rozplývá se štěstím (str. 86)
- # Řeklo se : Prší. (str. 163)
- se žádostí se obrátili na O. Koktana, správce vepřína. (str. 152)
- spatřivši ji, rozesmála se (str. 97)
- stal se lékařem - Obj (str. 89)
- stane se odpadlíkem (str. 60)
- stane se ovladatelným (str. 60)
- tancovalo se až do rána. (str. 114)
- tázal se sám sebe (str. 94)
- # Tonda se podrbal : Karel zase nepřišel. (str. 164)
- učil se, zatímco Vojta spal (str. 80)
- upravíme předpis se zřetelem na noční případy (str. 85)
- Vašek se na něho díval úkosem (str. 81)
- vedoucího nám přidělili takového, jaký se jim hodil. (str. 184)
- v kinech se hrálo Cikáni jdou do nebe (str. 37)
- voda se, bych tak řekl, umoudřila (str. 159)
- voda se, bych tak řekl, umoudřila (str. 123)
- vrátil se (včera) z hospody (str. 159)
- vsadím se sto ku jedné. (str. 137)
- vsadím se sto ku jedné. (str. 137)
- # Vyhnali ho, ale proto se nemusíš zlobit. (str. 147)
- výkon se snižuje úměrně podmínkám (str. 85)
- vyskytly se klady i úskalí - Coord (str. 108)
- vzdálil se, těžce pohybuje nohama (str. 97)
- vzdal se svého práva (str. 54)
- vzdal se trůnu ve prospěch své ženy (str. 87)
- zabrat se do čeho - Obj (str. 62)
- zabývali se postavením UK (University Karlovy) (str. 154)
- zabýval se sběratelstvím (str. 57)
- začíst se do čeho - Obj (str. 62)
- zákazník se jeví chudým (str. 60)
- zákazník se jeví jako chudý (str. 61)
- zaplést se do intrik - Obj (str. 62)
- zaplést se do sítě, mezi dráty - kam? - Adv (str. 62)
- zařídím to, jen co se usadím (str. 102)
- zdá se, že začneme (str. 40)
- zeptali se Ali - fattah Bukatlam Hasran Hubejního (str. 199)
- zevnějškem se podobal Pavlovi (str. 85)
- z těch 12 statečných se tři rozutekli. (str. 138)
- zvítězil se stem procent hlasů. (str. 169)
- zvláště studenti se výborně projeví - AuxZ (str. 108)
- sebe
tázal se sám sebe (str. 94)
zbyl jí čas na sebe samu (str. 94)
- sebou
máme to bohudík za sebou (str. 112)
vezmeme kufry s sebou jako zavazadla (str. 96)
- sedával
Karel by byl sedával na své židli. (str. 21)
- seděl
místo aby povstal, seděl nečinně dál (str. 104)
místo aby povstal, seděl nečinně dál. (str. 181)
místo toho, aby povstal, seděl nečinně dál (str. 180)
místo toho, aby povstal, seděl nečinně dál (str. 104)
seděl modelem (str. 93)
seděl na zápraží, tichá hromádka neštěstí (str. 98)
- sedět
rozkoš sedět (str. 49)
sedět modelem (jako model) (str. 93)
- sedí
předsedovi se sedí dobře (str. 56)
- sedíš
fotografoval tě, jak sedíš (str. 92)
- sedmkrát
sedmkrát každý týden (str. 70)
- sedmu
sedmu dostanu, i kdyby čert na koze jezdil (str. 102)
sedmu dostanu, i kdyby čert na koze jezdil (str. 118)
- semestru
zkouška v zimním semestru (str. 47)
- Sen
Kim Ir - Sen (str. 199)
- sen
čím krásnější je sen, tím bolestnější bude procitnutí (str. 83)
- set
viděl šest set tisíc vran (str. 173)
viděl tři miliony čtyři sta pět tisíc pět set třicet dvě vrány (str. 172)
viděl tři sta padesát čtyři milionů šest set tisíc vran (str. 173)
- setrval
setrval jeden z řezníků (str. 135)
- shledal
shledal ji nevěrohodnou (str. 60)
- schodech
Člověk se po těch schodech utento. (str. 23)

- schopen**
jsem schopen nanejvýš ironie (str. 82)
- schopna**
nebyla schopna zdravého úsudku (str. 54)
- si**
ať si prší, ať je mráz, panenka se směje (str. 88)
Franta si pospíšil k lékaři. (str. 114)
namazal si, a to včera o půlnoci v koupelně olejem, kolečko od trakaře. (str. 116)
namazal si, a to včera o půlnoci v koupelně olejem, kolečko od trakaře. (str. 203)
počkal si na mě. (str. 113)
pospěšme si, ať nás nehledá (str. 87)
prohlédneme si s vaším dovolením továrnu (str. 88)
před smrtí, neznámo proč, si koupil tramvajenku (str. 123)
před smrtí, neznámo proč, si koupil tramvajenku (str. 160)
představme si všechny skvrny odstraněny (str. 92)
snaha opatřit si krev (str. 49)
svrchník si vem pro jistotu také (str. 87)
Už zase hlasovali ... odhlasovali si dovolenou ! (str. 125)
zeleniny (Atr) si můžeme vzít, co uneseme (Obj) (str. 176)
zeleniny (Atr) si můžeme vzít hodně (Obj) (str. 176)
zvykl si pracovat (str. 58)
ženská si spíš pomůže (str. 83)
živější z mužů si počali pohvizdovat (str. 48)
- sice**
darovali knihu, a sice kupodivu Brňanům (str. 202)
darovali knihu, a sice kupodivu Brňanům (str. 116)
sice ... avšak (str. 118)
Šel sice pryč, ale darebákem zůstane .. (str. 147)
- síla**
síla trpět (str. 49)
- silně**
byl silně udýchán (str. 82)
- síly**
bojují dvě síly : Láska čili Harmonie a Nenávist neboli Svár (str. 154)
- síra**
je cítit síra (str. 30)
- síru**
je cítit síru (str. 30)
- sítě**
zaplést se do sítě, mezi dráty - kam? - Adv (str. 62)
- situaci**
rozvážné pst zvládlo situaci (str. 36)
- sjednocení**
daleko upřímnější sjednocení (str. 84)
- Skalici**
vojsko poraženo ustoupilo rychle ke Skalici (str. 91)
- skandál**
to je přímo skandál - AuxZ (str. 108)
- sklenkami**
cvrnkali sklenkami o mísy (str. 84)
- sklepa**
přinesla bednu ze sklepa (str. 43)
přinesla bednu ze sklepa (str. 75)
přinesla bednu ze sklepa (str. 64)
ze sklepa přinesla bednu (str. 76)
- sklepeních**
noc strávená ve sklepeních (str. 63)
- skloněnou**
Jan vstoupil hlavu skloněnou (str. 133)
Jan vstoupil hlavu skloněnou (str. 98)
- skrupulí**
býval bez skrupulí (str. 31)
- skutečně**
je nejisté, zda vláda skutečně chce (str. 40)
- skutečnost**
Kdyby to byla skutečnost ! (str. 116)
- Skvělé**
Skvělé! (str. 139)
- skvělý**
Tonda byl skvělý člověk. (str. 27)
- skvrny**
představme si všechny skvrny odstraněny (str. 92)
- sláb**
pacient je sláb (str. 29)
- slabostí**
nohy mu slabostí klesaly (str. 86)
- slabý**
sbor je (co) do počtu slabý (str. 85)
- slavit**
jdou slavit 1. máj (str. 87)
- slíbil**
král slíbil Honzovi svou dceru za ženu (jakožto ženu) (str. 93)
slíbil, že knihu koupí a přítele navštíví. (str. 150)
slíbil, že knihu koupí a že přítele navštíví (str. 150)

- slibovali
slibovali zůstat do konce (str. 58)
- slibovaného
a tak nedosáhli slibovaného vzestupu (str. 147)
- slova
neřekl ani slova (str. 55)
- Slovenska
přijíždějí ze Slovenska a z východních zemí (str. 149)
- složil
složil jí (na chodbě) poklonu. (str. 156)
- slunečno
dnes je slunečno (Adv) (str. 29)
- slušně
Chtěl se chovat slušně. (str. 25)
- slušných
slušných lidí (Atr) je jako šafránu (Sb) (str. 176)
- směje
ať si prší, ať je mráz, panenka se směje (str. 88)
někdo se rád směje (str. 36)
- smích
byl jsem lidem pro smích (str. 87)
dívčí smích (str. 44)
sálem zněl smích (str. 80)
- smíchu
lidé jsou k smíchu (str. 31)
- smíru
bez pokory není smíru (str. 88)
- smrčím
přicházel kryt smrčím (str. 94)
- smrt
nastalo něco jako jeho pomalá smrt (str. 36)
nenáviděla ji na smrt (str. 83)
smrt z hladu (str. 47)
vědomí, že smrt nečeká (str. 50)
- smrtí
před smrtí, neznámo proč, si koupil tramvajenku (str. 160)
před smrtí, neznámo proč, si koupil tramvajenku (str. 123)
- smutně
tak smutně vypadá jen poušť (str. 109)
- snadné
kdyby měl aspoň volno, všechno by bylo snadné (str. 88)
- snadno
nově (a nečekaně snadno) ustavený. (str. 160)
- snaha
snaha opatřit si krev (str. 49)
- snědl
tisíc lidí snědl desetinu tuny vepřového masa (str. 169)
- sněhu
napadlo přes půl metru sněhu (str. 38)
- Sněžka
Je vidět Sněžka. (str. 32)
je vidět Sněžka (str. 30)
- Sněžku
Je vidět Sněžku. (str. 32)
je vidět Sněžku (str. 30)
- sníh
byly tam špatné podmínky, jako jsou překážky a sníh (str. 50)
- snil
snil o tom žít u moře (str. 58)
snil o tom žít u moře. (str. 180)
- snižuje
výkon se snižuje úměrně podmínkám (str. 85)
- snů
bohatství snů roste úměrně s množstvím pocitů (str. 83)
- sobě
veselost sama o sobě je přiměřená (str. 95)
- sobotu
upadl v sobotu ráno (str. 65)
zmrzl v sobotu v šest (str. 66)
- sociologicky
sociologicky vzato, divadlo je soubor lidí (str. 86)
- soli
přidal tam soli (str. 55)
- soubor
sociologicky vzato, divadlo je soubor lidí (str. 86)
- současná
vláda minulá nebo současná (str. 142)
- soudíc
jde jim to těžko, soudíc podle vzdychání (str. 88)
- souhlasí
dva tisíce křesťanů souhlasí (str. 39)
- souhlasila
souhlasila - po chvíli váhání jednoznačně - s návrhem. (str. 157)

souseda

- čepice je souseda (str. 29)
- chalupa našeho souseda (str. 45)
- na lyžích přijel od souseda (str. 75)
- přijel na lyžích od souseda (str. 74)
- stál na lyžích od souseda (str. 74)

spal

- učil se, zatímco Vojta spal (str. 80)

spali

- nadával proto, že dlouho spali (str. 182)
- nadával proto, že dlouho spali (str. 104)

spát

- chtělo se mi spát (str. 56)

spatřila

- spatřila Vaška vcházet do dveří (str. 99)

spatřivši

- spatřivši ji, rozesmála se (str. 97)

spává

- obvykle po obědě spává (str. 88)

spí

- Karel jen spí (str. 110)
- muž, který spí (str. 50)
- otec spí (str. 20)
- viděl, že spí (str. 123)

spíš

- ženská si spíš pomůže (str. 83)

spíše

- hovořili o ní spíše jako o modelu než jako o konečné pravdě (= spíše než o ní hovořili jako o pravdě) (str. 195)

splátku

- mimořádnou splátku části dluhu naší pojišťovně nezaplatíme (str. 44)
- mimořádnou splátku části dluhu naší pojišťovně nezaplatíme (str. 53)

spokojen

- # Je spokojen s málem. (str. 33)

společnosti

- nenávidí vůči společnosti (str. 47)

sporu

- není sporu o tom, že není vody (str. 37)

spořádaný

- co ho pamatují, byl spořádaný člověk (str. 86)

správce

- se žádostí se obrátili na O. Koktana, správce vepřína. (str. 152)
- správce vám poradí, takže nezabloudíte (str. 87)

správném

- mluví o vývoji jako o jediném správném (str. 97)

správný

- chápe vývoj jako jediný správný (str. 96)

srdce

- srdce bilo na poplach (str. 87)

srov

- to je podstatou problému, srov. příklady na začátku (str. 159)

sta

- lampy rozžehlo na sta mušek (str. 38)
- viděl tři miliony čtyři sta pět tisíc pět set třicet dvě vrány (str. 172)
- viděl tři sta padesát čtyři milionů šest set tisíc vran (str. 173)

stačí

- piv (Atr) mi stačí deset (Sb). (str. 176)
- vesta mi stačí jedna (str. 94)
- vesta mi stačí jedna. (str. 175)

stal

- stal se lékařem - Obj (str. 89)

stál

- činil žalostný dojem, jak tu stál (str. 99)
- stál na lyžích od souseda (str. 74)

stálo

- na škole stálo napsáno : rychle uteč. (str. 37)
- v knize stálo : miluj (str. 36)

stály

- děti stály ztichlé (str. 94)

stane

- ať už se stane cokoli, vyhraje (str. 119)
- ať už se stane cokoli, vyhraje (str. 102)
- stane se odpadlíkem (str. 60)
- stane se ovladatelným (str. 60)

stanovil

- stanovil symboly, a to znak a prapor (str. 154)
- stanovil symboly, a to znak a prapor. (str. 119)

stár

- zemřel dědeček, stár 79 let (str. 93)

starého

- čerta starého mi na ní záleží (str. 82)

starostí

- je starostí víc než dost, (str. 193)

starší

- čím je starší, tím je zkušenější (str. 179)

- Stát**
Stát nemůže ve světě dělat ostudu. (str. 25)
- stát**
stát i nadále podporuje bydlení (str. 110)
stát i nadále podporuje bydlení - AuxZ (str. 108)
- statečných**
z těch 12 statečných se tři rozutekli. (str. 138)
- stav**
stav je 5 : 1 (str. 125)
- stejně**
ochutnal Budvar, Plzeň i Kozla stejně jako Krušovice (= stejně jako ochutnal Krušovice) (str. 194)
udělal to stejně jako Tonda (str. 196)
udělal to stejně kvalitně jako rychle (str. 193)
udělal to stejně rychle jako Tonda (str. 196)
udělal to stejně tak jako Tonda (str. 196)
udělal to úplně stejně tak rychle jako Tonda (str. 195)
vypadá stejně, jako vypadal včera (str. 190)
- stejný**
koupili jsme stejný dům jako Karel (= jako koupil Karel) (str. 194)
- stem**
zvítězil se stem procent hlasů. (str. 169)
- sto**
vsadím se sto ku jedné. (str. 137)
vsadím se sto ku jedné. (str. 137)
- stojany**
dělníci nainstalovali dřevěné židle a stojany (str. 151)
- stoje**
Karel pije stoje, leže (str. 97)
- stojí**
FF stojí proti Mánesovu mostu (str. 80)
otčím stojí bled uprostřed domu (str. 93)
- stopy**
nenašli ani stopy (str. 55)
- stoupá**
za horka stoupá nárok na tekutiny (str. 88)
- str**
na str. 4 (str. 128)
- strachu**
mlčeli ze strachu (str. 86)
- strana**
liberální strana (LSNS). (str. 125)
- straní**
není rozumné, když se nás straní (str. 40)
- strategického**
svět zajímají z Minska ponejvíce zprávy strategického významu (str. 109)
- strava**
eskymácká strava je biologicky hodnotná (str. 85)
- strávená**
noc strávená ve sklepeních (str. 63)
- strávil**
rodák z Moravy, strávil strýc celý život v Praze (str. 98)
rodák z Moravy, strávil strýc celý život v Praze. (str. 134)
- strnul**
strnul nad tou drzostí (str. 86)
- stromů**
ze stromů napadalo jablek (str. 38)
- stromy**
stromy jsou jako košťata, jen rozpučet (str. 83)
- strýc**
rodák z Moravy, strávil strýc celý život v Praze (str. 98)
rodák z Moravy, strávil strýc celý život v Praze. (str. 134)
- středa**
přišli, i když není středa (str. 102)
- středu**
místo ve středu chodil ve čtvrtek (str. 181)
- stu**
bylo nás ke stu (str. 82)
- studené**
pivo je dobré studené (str. 90)
- studenti**
studenti byli tři (str. 175)
zvláště studenti se výborně projevíli - AuxZ (str. 108)
- studentů**
studentů (Atr) přišlo na přednášku pět (Sb) (str. 176)
studentů (Atr) v hospodě bylo pět (Sb) (str. 176)
- studenty**
Školy chtějí přilákat studenty. (str. 25)
- studovat**
poslali ho studovat (str. 87)
- styděl**
později - musím se přiznat - jsem se styděl (str. 158)
- sud**
sud, co ho Tonda narazil (str. 50)
sud, co ho Tonda narazil. (str. 113)

Svár

bojují dvě síly : Láska čili Harmonie a Nenávist neboli Svár (str. 154)

své

Karel by byl sedával na své židli. (str. 21)

ochabl ve své činnosti (str. 85)

vypadá proti své choti dost nepatrně (str. 81)

vzdal se trůnu ve prospěch své ženy (str. 87)

svědek

některý z členů by mohl dotazník potvrdit jako svědek (str. 96)

svědomí

kolik z nás má čisté svědomí (str. 39)

svého

vzdal se svého práva (str. 54)

svět

svět zajímají z Minska ponejvíce zprávy strategického významu (str. 109)

světa

vznik světa (str. 45)

světě

bude na světě sám (str. 29)

na světě je lidí (Atr)habaděj (Sb) (str. 176)

Stát nemůže ve světě dělat ostudu. (str. 25)

světem

žebrákem půjdeš světem (jako žebrák) (str. 93)

světla

nikde nebylo jediného světla (str. 37)

světlo

Budiž světlo! (str. 22)

svetr

svetr je pouze zelený (str. 111)

svou

král slíbil Honzovi svou dceru za ženu (jakožto ženu) (str. 93)

svrchník

svrchník si vem pro jistotu také (str. 87)

symboly

stanovil symboly, a to znak a prapor (str. 154)

stanovil symboly, a to znak a prapor. (str. 119)

Š

šafránu

slušných lidí (Atr) je jako šafránu (Sb) (str. 176)

šachy

šachy, ty bývaly mým koníčkem. (str. 161)

šátek

šátek je matčin (str. 30)

Šatna

Šatna naproti ! (str. 33)

Šel

Šel sice pryč, ale darebákem zůstane .. (str. 147)

šel

Ne, šel jsem na pivo. (str. 140)

šel do i z lesa (str. 149)

šel, protože a poněvadž chtěl (str. 150)

šel především do, ale i z lesa. (str. 149)

šel, především protože, ale i poněvadž chtěl. (str. 151)

šelma

šelma od kosti (str. 47)

šest

více než šest piv (str. 197)

více než šest piv. (str. 198)

viděl šest set tisíc vran (str. 173)

viděl tři sta padesát čtyři milionů šest set tisíc vran (str. 173)

zbývá více než šest mužů (str. 39)

zmrzl v sobotu v šest (str. 66)

šesti

od šesti se chodí do školy (str. 136)

okno o šesti tabulkách (str. 47)

škodlivý

je zdraví škodlivý (str. 56)

Škola

Škola ! (str. 139)

škole

na škole stálo napsáno : rychle uteč. (str. 37)

Školy

Školy chtějí přilákat studenty. (str. 25)

školy

od šesti se chodí do školy (str. 136)

šli

šli zástupem (str. 81)

šlo

otec zemřel, když šlo chlapci na 11. rok (str. 80)

- špatné
byly tam špatné podmínky, jako jsou překážky a sníh (str. 50)
to bude špatné, zapochyboval (str. 163)
- špatný
označila návrh za špatný (str. 60)
- šroubek
je to šroubek méně kvalitní než jiné západní šroubky (= než jsou...) (str. 194)
- šroubky
je to šroubek méně kvalitní než jiné západní šroubky (= než jsou...) (str. 194)
- šťastna
i když jsi ztratila muže, tak jsi aspoň byla chvíli byla šťastna (str. 88)
- štěstí
Nemůže přijít štěstí, kam nevešla láska. (str. 26)
s podnájemníky neměla štěstí (str. 85)
- štěstím
rozplývá se štěstím (str. 86)
- štve
štve mě, jak to jde pomalu (str. 40)
- švestky
uzrály a) švestky, b) meruňky (str. 129)
uzrály a) švestky, b) meruňky (str. 142)
- T**
- ta
ta moje chodí pozdě (str. 36)
- tabulkách
okno o šesti tabulkách (str. 47)
- tady
Bať, největší frajer jsem tady já.. (str. 140)
řekla : zítra tady končíme. (str. 127)
- tajemství
porušení tajemství (str. 45)
- tajně
usmrtili ho tajně, např. vyšší dávkou morfia. (str. 152)
- tak
a tak dále (str. 118)
a tak nedosáhli slibovaného vzestupu (str. 147)
být vámi, tak tam nejdu (str. 88)
chrám přeplněný tak, až lidé omdlávali (str. 83)
i když jsi ztratila muže, tak jsi aspoň byla chvíli byla šťastna (str. 88)
- jak bláznivě ji měl rád, tak bláznivě žáril (str. 83)
jak se usnesli, tak vykonali (str. 81)
je tomu tak (str. 40)
je to tak, že nespím (str. 182)
jmenujme pole, lesy, budovy a tak dále. (str. 144)
Jmenujme pole, lesy, budovy a tak dále až do úplného vyčerpání.. (str. 145)
mám ruce ztuhlé tak, že prsty nenarovnám (str. 82)
nejsem tak nepřející, abych to vypil (str. 83)
pracuji tak, jak to umím (str. 182)
tak ho pokousali, že zemřel (str. 83)
tak smutně vypadá jen poušť (str. 109)
udělal to stejně tak jako Tonda (str. 196)
udělal to úplně stejně tak rychle jako Tonda (str. 195)
voda se, bych tak řekl, umoudřila (str. 159)
voda se, bych tak řekl, umoudřila (str. 123)
život můžeme zkoumat jen tak, že zkoumáme živou hmotu (str. 84)
- také
svrchník si vem pro jistotu také (str. 87)
také ji, babičku, malé ještě děvče, mučili (str. 98)
- takového
vedoucího nám přidělili takového, jaký se jim hodil. (str. 184)
- takový
jejich vedoucí je takový, že jim závidíme (str. 183)
on je vedoucí takový, že jim závidíme (str. 183)
viděl motýla, který byl takový, jako by zářil (str. 191)
- takže
správce vám poradí, takže nezabloudíte (str. 87)
- talíř
talíř z porcelánu (str. 47)
- tam
byl jsem se tam podívat (str. 87)
byly tam špatné podmínky, jako jsou překážky a sníh (str. 50)
být vámi, tak tam nejdu (str. 88)
je nesmyslné, půjdou-li tam všichni (str. 40)
jen tam je láska, kde panuje přátelství (str. 80)
jinak tam bylo pěkně (str. 86)
my tam nemůžem, přičemž opačná cesta je volná. (str. 145)
pokud budu živ, nepůjdu tam (str. 78)
přidal tam soli (str. 55)
přijel tam roku 1918 (str. 80)
vyváděli tam všichni o Karlovi nemluvě (str. 77)

- tancovalo
tancovalo se až do rána. (str. 114)
- tatínek
tatínek vešel zářící radostí (str. 94)
to on tatínek nepřišel (str. 113)
- tatínkovi
po tatínkovi mu zbyla řádka knih (str. 89)
- tátu
ptali se na mámu, tátu, psa a včerejší počasí (str. 143)
- tázal
tázal se sám sebe (str. 94)
- té
včera jsem * & byl v té @ * naší + - hospůdce. (str. 129)
- tě
budu tě fotografovat nepřípravenou (str. 92)
dnes tě znázorním, jak se rozčiluješ (str. 99)
fotografoval tě, jak sedíš (str. 92)
- tebe
položil bych za tebe život (str. 87)
- teď
o Letnou je teď malý zájem (str. 51)
- tedy
jestli tomuhle říkáš oddechnout, to tedy promiň (str. 88)
- tehdy
přijedu tehdy, až to dopíšu (str. 182)
- těch
Člověk se po těch schodech utento. (str. 23)
poslední tůhýk z těch, kteří přežili (str. 48)
z těch 12 statečných se tři rozutekli. (str. 138)
- tekutiny
za horka stoupá nárok na tekutiny (str. 88)
- tel
kontakt : Firma Vyšinka, Kubelíkova 9, 13000 Praha 3, tel 6231012 (str. 166)
Vřed, tel. / fax : (069) 23 13 98, l. 260. (str. 166)
- tempo
tempo je pro nás rychlé (str. 85)
- ten
on byl ten třetí (str. 138)
ten dopis, co napsal Tonda (str. 50)
- tendence
Avšak převážila tendence jiná. (str. 147)
- tenkrát
Petr tenkrát řekl (vzpomínáte ?) Potřebuji počítač.. (str. 122)
- teprve
teprve Karel to rozhodl (str. 109)
- těsně
těsně před Vánocemi (str. 63)
- teta
teta píše Emílii dopis (str. 55)
- těžce
vzdálil se, těžce pohybuje nohama (str. 97)
- těžko
jde jim to těžko, soudíc podle vzdychání (str. 88)
je (jí) těžko (Pnom) (str. 29)
- těžký
velmi těžký a rozměrný fragment (str. 152)
- Theofil
Theofil dojede do lesa (str. 76)
Theofil dojede do lesa (str. 107)
- ti
nemohl jsem ti usnout. (str. 113)
185 minut týdně ti nic neudělá (str. 71)
- tichá
seděl na zápraží, tichá hromádka neštěstí (str. 98)
- tím
čím déle přemýšlel, tím méně věděl (str. 179)
čím je starší, tím je zkušenější (str. 179)
čím krásnější je sen, tím bolestnější bude procitnutí (str. 83)
je to tím, že truceje (str. 178)
mluvila s tím, koho potkala (str. 179)
vrávorat čím dál tím více. (str. 180)
- tisíc
tisíc lidí snědl desetinu tuny vepřového masa (str. 169)
viděl šest set tisíc vran (str. 173)
viděl tři miliony čtyři sta pět tisíc pět set třicet dvě vrány (str. 172)
viděl tři sta padesát čtyři milionů šest set tisíc vran (str. 173)
- tisíce
dva tisíce křesťanů souhlasí (str. 39)
- tisícihlavý
více než tisícihlavý zástup (str. 112)
více než tisícihlavý zástup. (str. 119)
- tj
legalisovala euthanasii, tj. usmrcení (str. 153)
- To
To věřím ! opáčila Cilka (str. 162)

- to
- až umřete - ať je to co nejpozději -, bude po radosti (str. 158)
 - bylo to na počátku léta (str. 80)
 - co je to filosofie (str. 113)
 - co nevidět to začne. (str. 186)
 - co to je za bláznovství (str. 31)
 - jde jim to těžko, soudíc podle vzdychání (str. 88)
 - jestli tomuhle říkáš oddechnout, to tedy promiň (str. 88)
 - je to podobné (str. 35)
 - je to šroubek méně kvalitní než jiné západní šroubky (= než jsou...) (str. 194)
 - je to tak, že nespím (str. 182)
 - je to tím, že truceje (str. 178)
 - je to v podstatě lež (str. 85)
 - # Kdyby to byla skutečnost ! (str. 116)
 - koupíme to jinde než na trhu. (str. 193)
 - máme to bohudík za sebou (str. 112)
 - namazal si, a to včera o půlnoci v koupelně olejem, kolečko od trakaře. (str. 203)
 - namazal si, a to včera o půlnoci v koupelně olejem, kolečko od trakaře. (str. 116)
 - nejsem tak nepřející, abych to vypil (str. 83)
 - # Nemohla poznat, kdo to byl. (str. 25)
 - pokládám to za diskriminaci (str. 60)
 - po pravdě řečeno, neumím to (str. 78)
 - pracuji tak, jak to umím (str. 182)
 - proč to děláš (str. 86)
 - # Přece jen to uhnulo ! (str. 115)
 - přijedu tehdy, až to dopíšu (str. 182)
 - případami to jako neskutečné. (str. 117)
 - řekl : Čo bolo, to bolo . (str. 200)
 - stanovil symboly, a to znak a prapor (str. 154)
 - stanovil symboly, a to znak a prapor. (str. 119)
 - štve mě, jak to jde pomalu (str. 40)
 - teprve Karel to rozhodl (str. 109)
 - to bude špatné, zapochyboval (str. 163)
 - to, co zažil, ho zničilo (str. 178)
 - to činí úhrnem 100 Kč (str. 82)
 - to je jinak (str. 31)
 - to je k popukání (str. 31)
 - to je mi fuk (str. 32)
 - to je moc (str. 30)
 - to je otec (str. 28)
 - to je podstatou problému, srov. příklady na začátku (str. 159)
 - to je přímo skandál - AuxZ (str. 108)
 - to je tragedií tohoto národa. (str. 28)
 - to mi připadá idealistické (str. 60)
 - to on tatínek nepřišel (str. 113)
 - třeba to nebyla pravda, přece to tvrdí (str. 88)
 - udělal to jako Tonda (str. 197)
 - udělal to moudře, protože potichu (str. 105)
 - udělal to nerad (str. 93)
 - udělal to, přece jen, dobře. (str. 158)
 - udělal to rychle jako Tonda (str. 196)
 - udělal to stejně jako Tonda (str. 196)
 - udělal to stejně kvalitně jako rychle (str. 193)
 - udělal to stejně rychle jako Tonda (str. 196)
 - udělal to stejně tak jako Tonda (str. 196)
 - udělal to úplně stejně tak rychle jako Tonda (str. 195)
 - usedl, a to v rohu (str. 116)
 - usedl, a to v rohu (str. 202)
 - už na to není doba (str. 51)
 - vydám to jen na potvrzení (str. 88)
 - vyjádřil to hudebně (str. 84)
 - zařídím to, jen co se usadím (str. 102)
 - zavěsil to níž než nad křeslo (str. 79)
 - zavěsil to níž než Tonda obrázek (str. 132)
- toho
- docílil toho formulacemi jako kulatý čtverec (str. 47)
 - místo toho, aby povstal, seděl nečinně dál (str. 180)
 - místo toho, aby povstal, seděl nečinně dál (str. 104)
 - od toho byla herečka, aby zachovala klid (str. 87)
 - od toho jsou chytřejší lidé (str. 87)
- tohoto
- to je tragedií tohoto národa. (str. 28)
- Tolkien
- Pán prstenů, JRR Tolkien, Mladá fronta, Praha 1990 (str. 201)
- Tolkienova
- četl Tolkienova Pána prstenů (Mladá fronta, 1990). (str. 201)
- tom
- není sporu o tom, že není vody (str. 37)
 - snil o tom žít u moře (str. 58)
 - snil o tom žít u moře. (str. 180)
- Tomana
- případ úředníka předúnorového ministerstva vnitra JUDr. Zdeňka Tomana (str. 155)

- tomu
je tomu tak (str. 40)
k tomu účelu dostávám blok (str. 87)
obdobně tomu bude doma (str. 40)
- tomuhle
jestli tomuhle říkáš oddechnout, to tedy promiň (str. 88)
- Tonda
Karel nepřišel, řekl Tonda, neměl čas (str. 162)
Karel, řekl Tonda, nepřišel (str. 162)
Karel, řekl Tonda, nepřišel. (str. 127)
řekla : Tonda Karlovi.. (str. 128)
sud, co ho Tonda narazil (str. 50)
sud, co ho Tonda narazil. (str. 113)
ten dopis, co napsal Tonda (str. 50)
Tonda byl skvělý člověk. (str. 27)
Tonda nese pivo. (str. 35)
Tonda se podrbal : Karel zase nepřišel. (str. 164)
udělal to jako Tonda (str. 197)
udělal to rychle jako Tonda (str. 196)
udělal to stejně jako Tonda (str. 196)
udělal to stejně rychle jako Tonda (str. 196)
udělal to stejně tak jako Tonda (str. 196)
udělal to úplně stejně tak rychle jako Tonda (str. 195)
zavěsil to níž než Tonda obrázek (str. 132)
- Tondu
očekávám Tondu, Karla, Frantu (str. 143)
- Toníček
Foto : Přemysl Toníček (str. 125)
- tou
strnul nad tou drzostí (str. 86)
- továrnu
prohlédneme si s vaším dovolením továrnu (str. 88)
- tragedií
to je tragedií tohoto národa. (str. 28)
- trakaře
namazal si, a to včera o půlnoci v koupelně olejem, kolečko od trakaře. (str. 203)
namazal si, a to včera o půlnoci v koupelně olejem, kolečko od trakaře. (str. 116)
- tramvajenku
před smrtí, neznámo proč, si koupil tramvajenku (str. 160)
před smrtí, neznámo proč, si koupil tramvajenku (str. 123)
- trhu
koupíme to jinde než na trhu. (str. 193)
- trojku
z chování dostal trojku (str. 51)
- trouba
on je mírně řečeno trouba (str. 77)
- trpět
síla trpět (str. 49)
- trpí
houslista, neznámý jako malíř, trpí (str. 100)
- trubcem
nazývala ho trubcem (str. 57)
- trucuje
je to tím, že trucuje (str. 178)
- trůnu
vzdal se trůnu ve prospěch své ženy (str. 87)
- Trval
hetriku dosáhl Marek Trval (Viktoria Žižkov) (str. 161)
- trvání
trvání hodinu (str. 46)
- trvat
uzavření dohody bude trvat ještě několik týdnů (str. 109)
- třeba
necht' třeba běsy viděla jsem, doufám (str. 88)
není třeba ekonomického vzdělání (str. 37)
třeba to nebyla pravda, přece to tvrdí (str. 88)
- třem
ředíme v poměru osm ku třem (str. 185)
ředíme v poměru osm ku třem. (str. 137)
- třetí
on byl ten třetí (str. 138)
- třetiny
kolem třetiny obyvatelstva kouří (str. 38)
- tři
jsou tři (str. 131)
studenti byli tři (str. 175)
více než tři piva (str. 197)
více piv než tři (str. 197)
viděl tři miliony čtyři sta pět tisíc pět set třicet dvě vrány (str. 172)
viděl tři sta padesát čtyři milionů šest set tisíc vran (str. 173)
z těch 12 statečných se tři rozutekli. (str. 138)

- třicet
viděl třicet čtyři vran (str. 171)
viděl třicet čtyři vrány (str. 171)
viděl třicet pět vran (str. 171)
viděl tři miliony čtyři sta pět tisíc pět set třicet dvě vrány (str. 172)
- tu
činil žalostný dojem, jak tu stál (str. 99)
- tuhýk
poslední tuhýk z těch, kteří přežili (str. 48)
- tuny
tisíc lidí snědl desetinu tuny vepřového masa (str. 169)
- tužku
Marečku, podejte mi tužku (str. 161)
- tvrdí
třeba to nebyla pravda, přece to tvrdí (str. 88)
- ty
Já o voze, ty o koze. (str. 120)
Já o voze, ty o koze. (str. 133)
šachy, ty bývaly mým koníčkem. (str. 161)
ty dva roky do dosažení zletilosti profláká - Atr (str. 69)
ty dvě hodiny vlakem rychle uběhly (str. 71)
ty jsi ještě jakživa nikde nebyla (str. 93)
- týden
sedmkrát každý týden (str. 70)
- týdně
185 minut týdně ti nic neudělá (str. 71)
- týdnů
uzavření dohody bude trvat ještě několik týdnů (str. 109)
- týdny
jedenkrát ob dva týdny (str. 70)
- typologie
mlučeno v duchu typologie je příslušníkem avantgardy (str. 88)
- tyto
tyto kaktusy rostou jen v poušti (str. 109)
- U**
- u
pracoval v Bosně u moře (str. 75)
snil o tom žít u moře (str. 58)
snil o tom žít u moře. (str. 180)
všechno u mne večerem počíná (str. 85)
- uběhly
ty dvě hodiny vlakem rychle uběhly (str. 71)
- ubylo
peněz ubylo (str. 38)
ubylo běhání po úřadech, což mnohé zdržovalo (str. 41)
- účelu
k tomu účelu dostávám blok (str. 87)
- učil
učil se, zatímco Vojta spal (str. 80)
- učitele
dostavili se všichni včetně učitele (str. 81)
- učitelem
já budu učitelem (str. 28)
- účtu
číslo účtu 10006 - 21 - 38 23 45. (str. 178)
- udělal
udělal to jako Tonda (str. 197)
udělal to moudře, protože potichu (str. 105)
udělal to nerad (str. 93)
udělal to, přece jen, dobře. (str. 158)
udělal to rychle jako Tonda (str. 196)
udělal to stejně jako Tonda (str. 196)
udělal to stejně kvalitně jako rychle (str. 193)
udělal to stejně rychle jako Tonda (str. 196)
udělal to stejně tak jako Tonda (str. 196)
udělal to úplně stejně tak rychle jako Tonda (str. 195)
- udržoval
pěšinky udržoval čisté (str. 92)
pěšinky udržoval čisté (str. 92)
- udýchán
byl silně udýchán (str. 82)
- uhnulo
Přece jen to uhnulo ! (str. 115)
- úhrnem
to činí úhrnem 100 Kč (str. 82)
- UK
zabývali se postavením UK (University Karlovy) (str. 154)
- úkon
jídlo je životní úkon (str. 28)
- úkosem
Vašek se na něho díval úkosem (str. 81)
- ulici
číšník Karel Černoch bydlí ve 3. patře v Kubelíkově ulici na Žižkově. (str. 165)

uloženy peníze má uloženy (str. 90)	upřímnější daleko upřímnější sjednocení (str. 84)
úměrně bohatství snů roste úměrně s množstvím pocitů (str. 83) úměrně podmínkám (str. 63) výkon se snižuje úměrně podmínkám (str. 85)	úřadech ubylo běhání po úřadech, což mnohé zdržovalo (str. 41)
umím pracuji tak, jak to umím (str. 182)	úředníka případ úředníka předúnorového ministerstva vnitra JUDr. Zdeňka Tomana (str. 155)
umírá představa muže, jak umírá, byla otřesná (str. 100)	usadím zařídím to, jen co se usadím (str. 102)
umoudřila voda se, bych tak řekl, umoudřila (str. 159) voda se, bych tak řekl, umoudřila (str. 123)	usedl usedl, a to v rohu (str. 202) usedl, a to v rohu (str. 116)
umřete až umřete - at' je to co nejpozději -, bude po radosti (str. 158)	úskalí vyskytly se klady i úskalí - Coord (str. 108)
uneseme zeleniny (Atr) si můžeme vzít, co uneseme (Obj) (str. 176)	úsměv nemohla přes dobré vychování zadržet úsměv (str. 88)
uniformě voják, protože v uniformě, zašel za roh (= protože byl v uniformě) (str. 106)	usmrcení legalisovala euthanasii, tj. usmrcení (str. 153)
University zabývali se postavením UK (University Karlovy) (str. 154)	usmrtili usmrtili ho tajně, např. vyšší dávkou morfia. (str. 152)
únoru letos v únoru zmizel (str. 65)	usne nevěděl, kdy usne (str. 19)
up make - up (str. 199)	usnesení komora přijala k zákonu doprovodné usnesení (str. 51)
upadl upadl v sobotu ráno (str. 65)	usnesli jak se usnesli, tak vykonali (str. 81)
upadnout # Franta nechtěl upadnout. (str. 24)	usnout nemohl jsem ti usnout. (str. 113)
upálení Husovo upálení (str. 44)	usrkávala místo piva usrkávala vínečko. (str. 181)
úplně udělal to úplně stejně tak rychle jako Tonda (str. 195)	ústav ústav chce podle ředitele přežít (str. 85)
úplného # Jmenujme pole, lesy, budovy a tak dále až do úplného vyčerpání.. (str. 145)	ustavený nově (a nečekaně snadno) ustavený. (str. 160)
upravíme upravíme předpis se zřetelem na noční případy (str. 85)	ustoupilo vojsko poraženo ustoupilo rychle ke Skalici (str. 91)
uprostřed otčím stojí bled uprostřed domu (str. 93) rostou právě uprostřed pralesa (str. 110)	úsudku nebyla schopna zdravého úsudku (str. 54)
	uteč na škole stálo napsáno : rychle uteč. (str. 37)
	utekl # Později utekl z vězení a opustil republiku. (str. 142)

- utento
Člověk se po těch schodech utento. (str. 23)
- úterý
zpráchnivěl v úterý ve 4 hodiny místního času (str. 66)
- útoku
přechod z obrany do útoku (str. 106)
přechod z obrany do útoku (str. 47)
- úvahy
označil úvahy za předčasné - Obj (str. 89)
- uvařeno
má uvařeno (str. 90)
- uvidíš
uvidíš mnohem méně lidí (str. 175)
- uzavřeli
uzavřeli mír s nepřáteli. (str. 53)
uzavřeli mír s nepřáteli. (str. 44)
- uzavřena
ani jedna ze dvou zón nebyla uzavřena (str. 39)
- uzavření
uzavření dohody bude trvat ještě několik týdnů (str. 109)
uzavření kompromisu (str. 45)
- uznání
byla hodna uznání (str. 54)
- uzrály
uzrály a) švestky, b) meruňky (str. 129)
uzrály a) švestky, b) meruňky (str. 142)
- Už
Už zase hlasovali ... odhlasovali si dovolenou ! (str. 125)
- už
ať už se stane cokoli, vyhrajeme (str. 119)
ať už se stane cokoli, vyhrajeme (str. 102)
odešli, aby se už nevrátili (str. 87)
už je na cestě (str. 31)
už na to není doba (str. 51)
žádné napřesrok už nebude (str. 36)
- úžasem
hledí s úžasem (str. 81)
- V**
- v
bydlela na Vyšehradě v Praze (str. 74)
Byl v nemocnici. (str. 22)
číšník Karel Černoch bydlí ve 3. patře v Kubelíkově ulici na Žižkově. (str. 165)
Filuta v. o. s.. (str. 168)
Honza je lepší v literatuře než já v matematice (= než jsem já v mat.) (str. 194)
je to v podstatě lež (str. 85)
letos v únoru zmizel (str. 65)
lidé, zapsáni v pořadnících, čekají (str. 93)
Mirek, v Klánovicích výčepní, nyní mistr. (str. 155)
mluveno v duchu typologie je příslušníkem avantgardy (str. 88)
namazal si, a to včera o půlnoci v koupelně olejem, kolečko od trakaře. (str. 116)
namazal si, a to včera o půlnoci v koupelně olejem, kolečko od trakaře. (str. 203)
plavat v čem, pod čím, podél čeho - kde? - Adv (str. 62)
pracoval v Bosně u moře (str. 75)
působí v Gaze a Jerichu. (str. 149)
rodák z Moravy, strávil strýc celý život v Praze (str. 98)
rodák z Moravy, strávil strýc celý život v Praze. (str. 134)
ředíme v poměru osm ku třem (str. 185)
ředíme v poměru osm ku třem. (str. 137)
studentů (Atr) v hospodě bylo pět (Sb) (str. 176)
tyto kaktusy rostou jen v poušti (str. 109)
upadl v sobotu ráno (str. 65)
usedl, a to v rohu (str. 116)
usedl, a to v rohu (str. 202)
včera jsem * & byl v té @ * naší + - hospůdce. (str. 129)
v kinech se hrálo Cikáni jdou do nebe (str. 37)
v knize stálo : miluj (str. 36)
v létě v roce 1998 (str. 67)
voják, protože v uniformě, zašel za roh (= protože byl v uniformě) (str. 106)
v Praze bydlela na Vyšehradě (str. 75)
vyrůst v něco (str. 60)
vyrůst z chlapce v muže (str. 62)
zápas začíná v 10 : 15. (str. 148)
zkouška v zimním semestru (str. 47)
zmrzl v sobotu v šest (str. 66)
zpráchnivěl v úterý ve 4 hodiny místního času (str. 66)
zprávy jsou aspoň v první versi (str. 109)

- vábně
vypadala nepopsatelně vábně (str. 83)
- vadis
nesla knihu Quo vadis ? (str. 200)
Quo vadis ? (str. 199)
- váhání
souhlasila - po chvíli váhání jednoznačně - s návrhem. (str. 157)
- války
nejtěžší od vypuknutí války (str. 62)
- vám
správce vám poradí, takže nezabloudíte (str. 87)
- vámi
být vámi, tak tam nejdu (str. 88)
- Vánoce
těsně před Vánoce (str. 63)
- Vánocích
brzy po Vánocích (str. 68)
- Vašek
Vašek se na něho díval úkosem (str. 81)
- vaším
prohlédneme si s vaším dovolením továrnu (str. 88)
- Vaška
spatřila Vaška vcházet do dveří (str. 99)
- vážila
kroupa vážila půl kila (str. 82)
- Včera
Včera mělo pršet. (str. 23)
- včera
namazal si, a to včera o půlnoci v koupelně olejem, kolečko od trakaře. (str. 203)
namazal si, a to včera o půlnoci v koupelně olejem, kolečko od trakaře. (str. 116)
včera brzy ráno místního času vstal (str. 65)
včera dosáhl cíle (str. 80)
včera jsem * & byl v té @ * naší + - hospůdce. (str. 129)
včera večer pil (str. 65)
vrátil se (včera) z hospody (str. 159)
vypadá, jako vypadal včera (str. 190)
vypadá jinak, než vypadal včera (str. 190)
vypadá stejně, jako vypadal včera (str. 190)
- včerejší
ptali se na mámu, tátu, psa a včerejší počasí (str. 143)
- včetně
dostavili se všichni včetně učitele (str. 81)
- ve
číšník Karel Černoch bydlí ve 3. patře v Kubelíkově ulici na Žižkově. (str. 165)
místo ve středu chodil ve čtvrtek (str. 181)
noc strávená ve sklepeních (str. 63)
ochabl ve své činnosti (str. 85)
rozběhl se, jak měl ve zvyku (str. 81)
Stát nemůže ve světě dělat ostudu. (str. 25)
ve 4 hodiny místního času (str. 67)
vzdal se trůnu ve prospěch své ženy (str. 87)
zpráchnivěl v úterý ve 4 hodiny místního času (str. 66)
- věci
vidíme věci, jak jsou (str. 99)
- večer
včera večer pil (str. 65)
- večera
jítro je rozumnější večera (str. 83)
- večerem
všechno u mne večerem počíná (str. 85)
- večeře
Přijde a hned : Kde je večeře ?. (str. 126)
Přijde a hned : Kde je večeře ?. (str. 164)
- věděl
čím déle přemýšlel, tím méně věděl (str. 179)
- vědět
vědět od někoho (str. 60)
- vedle
o metr vedle (str. 72)
- vědomí
vědomí, že smrt nečeká (str. 50)
- vedou
cesty vedou přímo i oklikou - Adv (str. 108)
dveře vlevo vedou ven (str. 49)
- vedoucí
jejich vedoucí je takový, že jim závidíme (str. 183)
on je vedoucí takový, že jim závidíme (str. 183)
říká Ivan Medek, vedoucí odboru vnitřní politiky presidentské kanceláře (str. 155)
- vedoucího
vedoucího nám přidělili takového, jaký se jim hodil. (str. 184)
- věk
věk byl 14 (str. 30)
- velbloud
velbloud k naší lítosti odklusal (str. 82)

- velká**
velká jako hrom (= než je hrom) (str. 193)
velmi velká (str. 62)
5 minut autobusem není žádná velká dálka (str. 71)
- velký**
(hodně =) zvláště velký - Adv (str. 108)
- velmi**
je velmi laskav (str. 29)
prolínání velmi vznešeného s pokleslým. (str. 127)
velmi těžký a rozměrný fragment (str. 152)
velmi velká (str. 62)
- vem**
svrchník si vem pro jistotu také (str. 87)
- ven**
dveře vlevo vedou ven (str. 49)
- Venca**
Karel a Bohouš a Venca jedli (str. 143)
zaplatili : Bohouš, Venca ... Karel a Oskar. (str. 144)
- vepřína**
se žádostí se obrátili na O. Kuktana, správce vepřína. (str. 152)
- vepřového**
tisíc lidí snědl desetinu tuny vepřového masa (str. 169)
- versi**
zprávy jsou aspoň v první versi (str. 109)
- věřím**
To věřím ! opáčila Cilka (str. 162)
- veselost**
veselost sama o sobě je přiměřená (str. 95)
- vesta**
vesta mi stačí jedna (str. 94)
vesta mi stačí jedna. (str. 175)
- vešel**
tatínek vešel zářící radostí (str. 94)
- větné**
Mirek nenáviděl větné rozbory (str. 53)
- větší**
ještě větší jízlivost (str. 82)
radost rodičů je větší o radost dětí (str. 84)
ztráta větší než miliarda (= než je miliarda) (str. 193)
- vězení**
Později utekl z vězení a opustil republiku. (str. 142)
- vezmeme**
vezmeme kufry s sebou jako zavazadla (str. 96)
- vcházet**
spatřila Vaška vcházet do dveří (str. 99)
- víc**
je starostí víc než dost, (str. 193)
vypiju víc než pět piv. (str. 175)
- více**
řešení více než vyhovuje podmínkám. (str. 112)
více než šest piv (str. 197)
více než šest piv. (str. 198)
více než tisícíhlavý zástup (str. 112)
více než tisícíhlavý zástup. (str. 119)
více než tři piva (str. 197)
více piv než tři (str. 197)
vrávorat čím dál tím více. (str. 180)
zbývá mu více jablek než hrušek (str. 39)
zbývá více než šest mužů (str. 39)
- viděl**
viděl čtyři vrány (str. 170)
viděl ho nemocného (str. 92)
viděl ho nemocného - Atv (str. 89)
viděl milion čtyři vran. (str. 172)
viděl milion čtyři vrány (str. 171)
viděl motýla, který byl takový, jako by zářil (str. 191)
viděl motýla, který jako by zářil (str. 192)
viděl pět vran. (str. 170)
viděl šest set tisíc vran (str. 173)
viděl třicet čtyři vran (str. 171)
viděl třicet čtyři vrány (str. 171)
viděl třicet pět vran (str. 171)
viděl tři miliony čtyři sta pět tisíc pět set třicet dvě vrány (str. 172)
viděl tři sta padesát čtyři milionů šest set tisíc vran (str. 173)
viděl, že spí (str. 123)
- viděla**
necht' třeba běsy viděla jsem, doufám (str. 88)
- vidět**
Je vidět Sněžka. (str. 32)
je vidět Sněžka (str. 30)
Je vidět Sněžku. (str. 32)
je vidět Sněžku (str. 30)
potěšení ji vidět (str. 49)
- vidíme**
vidíme Rusy s Němci. (str. 187)
vidíme věci, jak jsou (str. 99)
- víkend**
pěkný víkend (str. 131)

- Viktoria**
hetriku dosáhl Marek Trval (Viktoria Žižkov) (str. 161)
- Viktorka**
Viktorka vyhrála 3 : 0 (str. 148)
Viktorka vyhrála 3 : 0. (str. 138)
Viktorka Žižkov (str. 45)
- vínečko**
místo piva usrkávala vínečko. (str. 181)
- vínem**
rudý vínem pozbyl rovnováhy (str. 93)
- viny**
pocit viny (str. 45)
- visel**
na dveřích visel nápis Neprodejné (str. 46)
- vláda**
je nejisté, zda vláda skutečně chce (str. 40)
vláda minulá nebo současná (str. 142)
- vlakem**
Kateřina cestuje vlakem do Kolína, my do Kopidlna autobusem (str. 132)
ty dvě hodiny vlakem rychle uběhly (str. 71)
- vlevo**
dveře vlevo vedou ven (str. 49)
- vnitřa**
případ úředníka předúnorového ministerstva vnitřa JUDr. Zdeňka Tomana (str. 155)
- vnitřní**
říká Ivan Medek, vedoucí odboru vnitřní politiky presidentské kanceláře (str. 155)
- voda**
voda se, bych tak řekl, umoudřila (str. 159)
voda se, bych tak řekl, umoudřila (str. 123)
- vody**
není sporu o tom, že není vody (str. 37)
vody přibýlo (str. 38)
- voják**
voják, ačkoli jen poručík, zmizel (= ačkoli byl jen poručíkem) (str. 106)
voják, protože v uniformě, zašel za roh (= protože byl v uniformě) (str. 106)
- vojenských**
fotografování je z důvodů vojenských zakázáno (str. 86)
- vojně**
vyprávění o vojně (str. 47)
- vojsko**
vojsko poraženo ustoupilo rychle ke Skalici (str. 91)
- Vojta**
učil se, zatímco Vojta spal (str. 80)
- Vojtěch**
Vojtěch házel míčem (str. 56)
- volná**
my tam nemůžem, přičemž opačná cesta je volná. (str. 145)
- volno**
kdyby měl aspoň volno, všechno by bylo snadné (str. 88)
- von**
baronka von Klos (str. 199)
baronka von Klosová (str. 199)
- voze**
Já o voze, ty o koze. (str. 120)
Já o voze, ty o koze. (str. 133)
- vracívají**
přátelé se vracívají každý zvlášť (str. 95)
- vran**
viděl milion čtyři vran. (str. 172)
viděl pět vran. (str. 170)
viděl šest set tisíc vran (str. 173)
viděl třicet čtyři vran (str. 171)
viděl třicet pět vran (str. 171)
viděl tři sta padesát čtyři milionů šest set tisíc vran (str. 173)
- vrány**
viděl čtyři vrány (str. 170)
viděl milion čtyři vrány (str. 171)
viděl třicet čtyři vrány (str. 171)
viděl tři miliony čtyři sta pět tisíc pět set třicet dvě vrány (str. 172)
- vrata**
facka jako vrata (str. 47)
- vrátí**
pamatuj, že ďábel se vrátí (str. 59)
- vrátil**
vrátil se (včera) z hospody (str. 159)
- vrávorál**
vrávorál čím dál tím více. (str. 180)
- Vřed**
Vřed, tel. / fax : (069) 23 13 98, l. 260. (str. 166)
- vsadím**
vsadím se sto ku jedné. (str. 137)
vsadím se sto ku jedné. (str. 137)

vstal včera brzy ráno místního času vstal (str. 65)	Vyhnali # Vyhnali ho, ale proto se nemusíš zlobit. (str. 147)
vstali otevřeli poté, co vstali (str. 105) otevřeli poté, co vstali (str. 182)	vyhovuje řešení více než vyhovuje podmínkám. (str. 112)
vstoupil Jan vstoupil hlavu skloněnou (str. 133) Jan vstoupil hlavu skloněnou (str. 98)	vyhovují boty mi vyhovují kotníčkové (str. 94)
všech nejpřítulnější ze všech zvířátek (str. 63)	vyhrajeme ať už se stane cokoli, vyhrajeme (str. 119) ať už se stane cokoli, vyhrajeme (str. 102)
všechno kdyby měl aspoň volno, všechno by bylo snadné (str. 88) všechno u mne večerem počíná (str. 85) zapomněla všechno kromě rumu (str. 84)	vyhrála Viktorka vyhrála 3 : 0 (str. 148) Viktorka vyhrála 3 : 0. (str. 138)
všechny ale všechny lidi oklamat nejde (str. 147) představme si všechny skvrny odstraněny (str. 92)	vycházím vycházím z domu, pouze když je hezky (str. 111)
vší při vší opatrnosti dost hrnců potloukla (str. 88)	východních přijíždějí ze Slovenska a z východních zemí (str. 149)
všichni dostavili se všichni včetně učitele (str. 81) jděte všichni do... (str. 128) je nesmyslné, půjdou-li tam všichni (str. 40) přišli všichni kromě něho (str. 81) vyváděli tam všichni o Karlovi nemluvě (str. 77)	vychování nemohla přes dobré vychování zadržet úsměv (str. 88)
vůči nenávisť vůči společnosti (str. 47)	vyjádřil vyjádřil to hudebně (str. 84)
vyběhla chvillemi vyběhla na pavláčku (str. 80)	výklad # Jeho výklad je, že mají hrát. (str. 31)
výborně zvláště studenti se výborně projevili - AuxZ (str. 108)	výkladů dovolávala se minulých výkladů (str. 54)
výčepní Mirek, v Klánovicích výčepní, nyní mistr. (str. 155)	výkon výkon se snižuje úměrně podmínkám (str. 85)
vyčerpání # Jmenujme pole, lesy, budovy a tak dále až do úplného vyčerpání.. (str. 145)	vykonali jak se usnesli, tak vykonali (str. 81)
vydal Čech se vydal sám jediný na Říp (str. 95)	vykopal vykopal jámu (str. 53)
vydám vydám to jen na potvrzení (str. 88)	vymetá # Kominík vymetá komíny. (str. 19)
vydrželi vydrželi jen dva (str. 110)	vynikající vynikající pivo (str. 44)
vyhlásili po zločinci vyhlásili pátrání (str. 51)	vypadá (hodně =) zvláště přitažlivě vypadá - Adv (str. 108) tak smutně vypadá jen poušť (str. 109) vypadá, jako by zhubl (str. 191) vypadá, jako kdyby zhubl (str. 191) vypadá, jako vypadal včera (str. 190) vypadá jinak, než vypadal včera (str. 190) vypadá proti své choti dost nepatrně (str. 81) vypadá stejně, jako vypadal včera (str. 190)

- vypadal
vypadá, jako vypadal včera (str. 190)
vypadá jinak, než vypadal včera (str. 190)
vypadá stejně, jako vypadal včera (str. 190)
- vypadala
vypadala nepopsatelně vábně (str. 83)
- vypiju
vypiju víc než pět piv. (str. 175)
- vypil
nejsem tak nepřející, abych to vypil (str. 83)
vypil nápoj až do dna (str. 82)
- vypít
pivo se může vypít různě (str. 27)
- vyprávění
vyprávění o vojně (str. 47)
- vypuknutí
nejtěžší od vypuknutí války (str. 62)
- vyrobit
vyrobit z něčeho (str. 60)
- výrobna
výrobna likérů (str. 45)
- vyrůst
vyrůst v něco (str. 60)
vyrůst z chlapce v muže (str. 62)
vyrůst z něčeho (str. 60)
- vyskytly
vyskytly se klady i úskalí - Coord (str. 108)
- výsledek
výsledek byl $w = 5 / 8$. (str. 177)
- vysoké
krasavice vysoké postavy (str. 45)
- vysokého
Franta je vysokého vzrůstu (str. 29)
- vystavěn
Hrad byl vystavěn. (str. 34)
Hrad byl vystavěn. (str. 34)
- Vyšehradě
bydlela na Vyšehradě v Praze (str. 74)
v Praze bydlela na Vyšehradě (str. 75)
- Vyšinka
jednali jsme s a. s. Filutou a firmou Vyšinka (str. 167)
kontakt : Firma Vyšinka, Kubelíkova 9, 13000 Praha 3, tel 6231012 (str. 166)
- vyšší
usmrtili ho tajně, např. vyšší dávkou morfia. (str. 152)
- vytrhnul
vytrhnul jej i s kořeny (str. 81)
- vytrvali
jen přílišní optimisté vytrvali (str. 109)
- vytušit
dá se vytušit, jak litují (str. 40)
dá se vytušit, jak litují. (str. 27)
- vyučování
vyučování jazyku (str. 46)
- vyváděli
vyváděli tam všichni o Karlovi nemluvě (str. 77)
- vyvinutá
její (neobyčejně vyvinutá) ňadra. (str. 156)
- vývoj
chápe vývoj jako jediný správný (str. 96)
- vývoji
mluví o vývoji jako o jediném správném (str. 97)
- významu
svět zajímají z Minska ponejvíce zprávy strategického významu (str. 109)
- výživa
výživa zeleninou (str. 46)
- vzadu
kymácím se docela vzadu (str. 82)
- vzato
sociologicky vzato, divadlo je soubor lidí (str. 86)
- vzdal
vzdal se svého práva (str. 54)
vzdal se trůnu ve prospěch své ženy (str. 87)
- vzdálil
vzdálil se, těžce pohybuje nohama (str. 97)
- vzdělání
není třeba ekonomického vzdělání (str. 37)
- vzdychání
jde jim to těžko, soudíc podle vzdychání (str. 88)
- vzestupu
a tak nedosáhli slibovaného vzestupu (str. 147)
- vzhůru
děti jsou vzhůru (str. 31)
- vzít
zeleniny (Atr) si můžeme vzít, co uneseme (Obj) (str. 176)
zeleniny (Atr) si můžeme vzít hodně (Obj) (str. 176)
- vznešeného
prolínání velmi vznešeného s pokleslým. (str. 127)

- vznik
vznik světa (str. 45)
- vzplane
nespokojenost vzplane požárem (str. 81)
- vzpomínáte
Petr tenkrát řekl (vzpomínáte ?) Potřebuji počítač.. (str. 122)
- vzrůstu
Franta je vysokého vzrůstu (str. 29)
- vztahy
česko - německé vztahy. (str. 148)
- vztyk
vztyk. (str. 131)
- W**
- w
výsledek byl $w = 5 / 8$. (str. 177)
- X**
- x
jev x odpovídá jevu y (str. 55)
- Xaver
Xaver navařil dobrého guláše (str. 54)
- Y**
- y
jev x odpovídá jevu y (str. 55)
- Z**
- z
fotografování je z důvodů vojenských zakázáno (str. 86)
kolik z nás má čisté svědomí (str. 39)
některý z členů by mohl dotazník potvrdit jako svědek (str. 96)
nikdo z nás (str. 48)
patrně se nikdo z nás nezúčastní (str. 112)
poslední tůňák z těch, kteří přežili (str. 48)
Později utekl z vězení a opustil republiku. (str. 142)
předělat z něčeho (str. 60)
přechod z obrany do útoku (str. 106)
- přechod z obrany do útoku (str. 47)
přijíždějí ze Slovenska a z východních zemí (str. 149)
rodák z Moravy, strávil strýc celý život v Praze (str. 98)
rodák z Moravy, strávil strýc celý život v Praze. (str. 134)
setrval jeden z řezníků (str. 135)
smrt z hladu (str. 47)
svět zajímají z Minska ponejvíce zprávy strategického významu (str. 109)
šel do i z lesa (str. 149)
šel především do, ale i z lesa. (str. 149)
talíř z porcelánu (str. 47)
vrátil se (včera) z hospody (str. 159)
vycházím z domu, pouze když je hezky (str. 111)
vyrobit z něčeho (str. 60)
vyrůst z chlapce v muže (str. 62)
vyrůst z něčeho (str. 60)
zavřeli z důvodu dovolené (str. 107)
z chování dostal trojku (str. 51)
změnit z něčeho (str. 60)
z těch 12 statečných se tři rozutekli. (str. 138)
živější z mužů si počali pohvizdovat (str. 48)
- za
bariéra bude růst jedna za druhou (str. 95)
blízko za městem (str. 72)
co to je za bláznovství (str. 31)
děkuji za ohřátí (str. 86)
dřela za mírku brambor (str. 84)
honil se za zvěří (str. 87)
Je označována za kubismus, což je ignorantství .., (str. 146)
král slíbil Honzovi svou dceru za ženu (jakožto ženu) (str. 93)
máme to bohudík za sebou (str. 112)
označila návrh za špatný (str. 60)
označil úvahy za předčasné - Obj (str. 89)
pokládám to za diskriminaci (str. 60)
položil bych za tebe život (str. 87)
Přišel za 30 min. (str. 121)
voják, protože v uniformě, zašel za roh (= protože byl v uniformě) (str. 106)
za hodinu možno házet kamením. (str. 28)
za hodinu možno házet kamením. (str. 134)
za horka stoupá nárok na tekutiny (str. 88)
- zabil
motiv, proč ji zabil (str. 50)

Rejstřík příkladů

zabrat zabrat se do čeho - Obj (str. 62)	zamračil mužsky se zamračil (str. 81)
zabýval zabýval se sběratelstvím (str. 57)	západní je to šroubek méně kvalitní než jiné západní šroubky (= než jsou...) (str. 194)
zabývali zabývali se postavením UK (University Karlovy) (str. 154)	zápas zápas začíná v 10 : 15. (str. 148)
začátku to je podstatou problému, srov. příklady na začátku (str. 159)	zaplatili zaplatili : Bohouš, Venca ... Karel a Oskar. (str. 144)
začíná zápas začíná v 10 : 15. (str. 148)	zaplatit povinnost zaplatit (str. 49)
začíst začíst se do čeho - Obj (str. 62)	zaplést zaplést se do intrik - Obj (str. 62) zaplést se do sítě, mezi dráty - kam? - Adv (str. 62)
začne co nevidět to začne. (str. 186)	zapochoyboval to bude špatné, zapochoyboval (str. 163)
začneme zdá se, že začneme (str. 40)	zapomínáš pro hru zapomínáš na čas (str. 86)
zadržet nemohla přes dobré vychování zadržet úsměv (str. 88)	zapomněla zapomněla všechno kromě rumu (str. 84)
zahraničí cestovalo nejen po republice, ale i do zahraničí (str. 111)	zapotřebí bylo zapotřebí řady měsíců naléhání (str. 38)
zachovala od toho byla herečka, aby zachovala klid (str. 87)	zápraží seděl na zápraží, tichá hromádka neštěstí (str. 98)
zájem o Letnou je teď malý zájem (str. 51)	zapsáni lidé, zapsáni v pořadnících, čekají (str. 93)
zajímají svět zajímají z Minska poněkud zprávy strategického významu (str. 109)	zářící tatínek vešel zářící radostí (str. 94)
zajímavém mluvili o zajímavém, i když důležitém problému (str. 105)	zařídím zařídím to, jen co se usadím (str. 102)
zakázáno fotografování je z důvodů vojenských zakázáno (str. 86) kouřit zakázáno (str. 33)	zářil viděl motýla, který byl takový, jako by zářil (str. 191) viděl motýla, který jako by zářil (str. 192)
zákazník zákazník se jeví chudým (str. 60) zákazník se jeví jako chudý (str. 61)	zasadili zasadili : brambory, cibuli a česnek (str. 127)
zákon zákon 356 / 1994 - 128 sbírky (str. 177)	zase # Tonda se podrbal : Karel zase nepřišel. (str. 164) # Už zase hlasovali ... odhlasovali si dovolenou ! (str. 125)
zákonu komora přijala k zákonu doprovodné usnesení (str. 51)	zastaveno # Pátrání zastaveno. (str. 133)
záležitosti čerta starého mi na ní záležitosti (str. 82)	zástup více než tisícíhlavý zástup (str. 112) více než tisícíhlavý zástup. (str. 119)
	zástupem šli zástupem (str. 81)

- zašel
voják, protože v uniformě, zašel za roh (= protože byl v uniformě) (str. 106)
- zatímco
učil se, zatímco Vojta spal (str. 80)
- zavazadla
vezmeme kufry s sebou jako zavazadla (str. 96)
- zavázána
Barbora se cítí být zavázána (str. 100)
- zavděčil
poslouchá pozorně, jen aby se zavděčil (str. 87)
- zavěsil
zavěsil to níž než nad křeslo (str. 79)
zavěsil to níž než Tonda obrázek (str. 132)
- závidíme
jejich vedoucí je takový, že jim závidíme (str. 183)
on je vedoucí takový, že jim závidíme (str. 183)
- závod
podařilo se odstartovat závod (str. 39)
- zavolal
zavolal domovníka (str. 53)
- závratné
číslo se mi zdá závratné (str. 60)
- závratnou
romány se rodily závratnou rychlostí (str. 81)
- zavřeli
zavřeli ho pro potulku (str. 86)
zavřeli z důvodu dovolené (str. 107)
- zažil
to, co zažil, ho zničilo (str. 178)
- zbyl
zbyl jí čas na sebe samu (str. 94)
zbyl mi čas na čtení (str. 64)
zbyl mi čas na čtení (str. 43)
- zbyla
po tatínkovi mu zbyla řádka knih (str. 89)
- zbývá
zbývá mu více jablek než hrušek (str. 39)
zbývá více než šest mužů (str. 39)
- zbývají
zbývají mu do dosažení zletilosti dva roky - Adv (str. 69)
zbývají mu dva roky do dosažení zletilosti - AtrAdv (str. 69)
- zda
je nejisté, zda vláda skutečně chce (str. 40)
- zdá
číslo se mi zdá závratné (str. 60)
zdá se, že začneme (str. 40)
- zdát
Mohlo by se zdát, že odpoví. (str. 24)
- Zdeňka
případ úředníka předúnorového ministerstva vnitra JUDr. Zdeňka Tomana (str. 155)
- zdravé
Pivo je zdravé. (str. 27)
- zdravého
nebyla schopna zdravého úsudku (str. 54)
- zdraví
je zdraví škodlivý (str. 56)
- zdravý
Bohouš je zdravý jako ryba. (str. 132)
Bohouš je zdravý jako rychlý (str. 78)
Lukáš je zdravý (str. 29)
- zdržovalo
ubylo běhání po úřadech, což mnohé zdržovalo (str. 41)
- zdvořileji
Jan oslovil docenta zdvořileji než kamaráda (= než oslovil kamaráda) (str. 194)
Jan oslovil docenta zdvořileji než kamarád (= než ho oslovil kamarád) (str. 194)
- ze
ani jedna ze dvou zón nebyla uzavřena (str. 39)
mlčeli ze strachu (str. 86)
nejpřítulnější ze všech zvířátek (str. 63)
přijíždějí ze Slovenska a z východních zemí (str. 149)
přinesla bednu ze sklepa (str. 75)
přinesla bednu ze sklepa (str. 43)
přinesla bednu ze sklepa (str. 64)
resignoval den ze dne. (str. 185)
ze sklepa přinesla bednu (str. 76)
ze stromů napadalo jablek (str. 38)
- zeleninou
výživa zeleninou (str. 46)
- zeleniny
zeleniny (Atr) je málo (Sb) (str. 176)
zeleniny (Atr) máme málo (Obj) (str. 176)
zeleniny (Atr) si můžeme vzít, co uneseme (Obj) (str. 176)
zeleniny (Atr) si můžeme vzít hodně (Obj) (str. 176)
- zelený
svetr je pouze zelený (str. 111)

Rejstřík příkladů

- zemí
přijíždějí ze Slovenska a z východních zemí (str. 149)
- zemře
člověk, který nejí, zemře. (str. 36)
- zemřel
otec zemřel, když šlo chlapci na 11. rok (str. 80)
tak ho pokousali, že zemřel (str. 83)
zemřel dědeček, stár 79 let (str. 93)
zemřel na cirhosu (str. 86)
- zemřelo
2 celé a 5 desetin procenta zemřelo (str. 174)
2, 2 procenta zemřelo (str. 174)
2.5 procenta zemřelo. (str. 174)
5 celých 2 desetiny procenta zemřelo (str. 174)
5 celých 5 procenta zemřelo (str. 174)
- zeptali
zeptali se Ali - fattah Bukatelam Hasran Hubejniho (str. 199)
- zevnějškem
zevnějškem se podobal Pavlovi (str. 85)
- zhubl
vypadá, jako by zhubl (str. 191)
vypadá, jako kdyby zhubl (str. 191)
- zimním
zkouška v zimním semestru (str. 47)
- získat
získat od někoho (str. 60)
- získávat
získávat peníze od příznivců (str. 61)
- zítra
řekla : zítra tady končíme. (str. 127)
- zkoumáme
život můžeme zkoumat jen tak, že zkoumáme živou hmotu (str. 84)
- zkoumat
život můžeme zkoumat jen tak, že zkoumáme živou hmotu (str. 84)
- zkouška
zkouška v zimním semestru (str. 47)
- zkušenější
čím je starší, tím je zkušenější (str. 179)
- zletilosti
ty dva roky do dosažení zletilosti profláká - Atr (str. 69)
zbývají mu do dosažení zletilosti dva roky - Adv (str. 69)
zbývají mu dva roky do dosažení zletilosti - AtrAdv (str. 69)
- zlobit
Vyhnali ho, ale proto se nemusíš zlobit. (str. 147)
- zlobou
zuřila zlobou (str. 81)
- zločinci
po zločinci vyhlásili pátrání (str. 51)
- zlost
muži pili na zlost (str. 86)
- změnit
změnit na něco (str. 60)
změnit z něčeho (str. 60)
- zmizel
letos v únoru zmizel (str. 65)
voják, ačkoli jen poručík, zmizel (= ačkoli byl jen poručíkem) (str. 106)
- zmizí
nevěděla, kdy zmizí (str. 101)
nevěděla, kdy zmizí (str. 59)
- zmrzl
zmrzl v sobotu v šest (str. 66)
- značky
křídlo značky Petrof (str. 46)
- znak
stanovil symboly, a to znak a prapor (str. 154)
stanovil symboly, a to znak a prapor. (str. 119)
- znalý
pacient byl znalý poměrů (str. 54)
- Znamenitě
Znamenitě. (str. 139)
- znázorním
dnes tě znázorním, jak se rozčiluješ (str. 99)
- zněl
rozkaz zněl : Neustoupit !. (str. 164)
sálem zněl smích (str. 80)
- zničilo
to, co zažil, ho zničilo (str. 178)
- zón
ani jedna ze dvou zón nebyla uzavřena (str. 39)
- zpěvu
dar zpěvu (str. 45)
- zpíval
zpíval Rus s Němcem (str. 186)

zpívali zpívali přátelé Rus s Němcem. (str. 187) zpívali Rusové s Němci (str. 187) zpívali Rus s Němcem. (str. 187)	zvěří honil se za zvěří (str. 87)
	zvířátek nejpřítulnější ze všech zvířátek (str. 63)
zpráchnivěl zpráchnivěl v úterý ve 4 hodiny místního času (str. 66)	zvitězil zvitězil se stem procent hlasů. (str. 169)
zprávy svět zajímají z Minska ponejvíce zprávy strategického významu (str. 109) zprávy jsou aspoň v první versi (str. 109)	zvládlo rozvážné pst zvládlo situaci (str. 36)
	zvlášť přátelé se vracívají každý zvlášť (str. 95)
zřejmo je (mu) zřejmo (Pnom) (str. 29)	zvláště (hodně =) zvláště přitažlivě vypadá - Adv (str. 108) (hodně =) zvláště velký - Adv (str. 108) zvláště studenti se výborně projevíli - AuxZ (str. 108)
zřetelem upravíme předpis se zřetelem na noční přepady (str. 85)	zvykl zvykl si pracovat (str. 58)
ztichlé děti stály ztichlé (str. 94)	zvyku rozběhl se, jak měl ve zvyku (str. 81)
ztráta ztráta větší než miliarda (= než je miliarda) (str. 193)	zvýšit zvýšit příspěvek na 1000 Kč (str. 62)
ztratí lidé ovdoví, ztratí partnera a přežívají opuštěni. (str. 152)	
ztratil od dveří ztratil klíč (str. 51)	Ž
ztratila i když jsi ztratila muže, tak jsi aspoň byla chvíli byla šťastna (str. 88)	žádná 5 minut autobusem není žádná velká dálka (str. 71)
ztratit i nejchytřejší může ztratit filipa (str. 35)	žádné žádné napřesrok už nebude (str. 36)
ztuhlé mám ruce ztuhlé tak, že prsty nenarovnám (str. 82)	žádost na mou žádost přijde (str. 86)
zuřila zuřila zlobou (str. 81)	žádostí se žádostí se obrátili na O. Koktana, správce vepřína. (str. 152)
zůstal je hloupé, aby zůstal (str. 40)	žák žák dosáhl cíle (str. 54)
zůstala jednotka zůstala bezbranná (str. 94)	žalobu na něho nemůže nikdo podat žalobu (str. 51)
zůstane # Šel sice pryč, ale darebákem zůstane .. (str. 147)	žalostný činil žalostný dojem, jak tu stál (str. 99)
zůstat slibovali zůstat do konce (str. 58)	žárlil jak bláznivě ji měl rád, tak bláznivě žárlil (str. 83)
zůstává otázka zůstává otevřena (str. 60)	že # Že je kluk na půdě ? poslouchá. (str. 164) # Že je pozdravuji. (str. 135)
zvedla # Jana zvedla a podala Olze knížku. (str. 151)	

- že**
Jeho výklad je, že mají hrát. (str. 31)
jejich vedoucí je takový, že jim závidíme (str. 183)
je možné, že neodejde (str. 40)
je to tak, že nespím (str. 182)
je to tím, že truceje (str. 178)
mám ruce ztuhlé tak, že prsty nenarovnám (str. 82)
Mohlo by se zdát, že odpoví. (str. 24)
nadával proto, že dlouho spali (str. 182)
nadával proto, že dlouho spali (str. 104)
nadával přesto, že otevřeli (str. 104)
nadával přesto, že otevřeli. (str. 183)
není sporu o tom, že není vody (str. 37)
nevěděl, že dovymental. (str. 20)
on je vedoucí takový, že jim závidíme (str. 183)
pamatuj, že ďábel se vrátí (str. 59)
slíbil, že knihu koupí a přítele navštíví. (str. 150)
slíbil, že knihu koupí a že přítele navštíví (str. 150)
tak ho pokousali, že zemřel (str. 83)
vědomí, že smrt nečeká (str. 50)
viděl, že spí (str. 123)
zdá se, že začneme (str. 40)
život můžeme zkoumat jen tak, že zkoumáme živou hmotu (str. 84)
- žebrák**
žebrákem půjdeš světem (jako žebrák) (str. 93)
- žebrákem**
žebrákem půjdeš světem (jako žebrák) (str. 93)
- žena**
sama žena byla sama sama (str. 95)
- ženská**
ženská si spíš pomůže (str. 83)
- ženské**
pohlaví : ženské (str. 154)
- ženu**
král slíbil Honzovi svou dceru za ženu (jakožto ženu) (str. 93)
- ženy**
vzdal se trůnu ve prospěch své ženy (str. 87)
- židle**
dělníci nainstalovali dřevěné židle a stojany (str. 151)
- židli**
Karel by byl sedával na své židli. (str. 21)
- žijí**
jeho blízcí žijí (str. 35)
- žít**
snil o tom žít u moře (str. 58)
snil o tom žít u moře. (str. 180)
- živ**
pokud budu živ, nepůjdu tam (str. 78)
- živější**
živější z mužů si počali pohvizdovat (str. 48)
- život**
položil bych za tebe život (str. 87)
rodák z Moravy, strávil strýc celý život v Praze (str. 98)
rodák z Moravy, strávil strýc celý život v Praze. (str. 134)
život můžeme zkoumat jen tak, že zkoumáme živou hmotu (str. 84)
- životní**
jídlo je životní úkon (str. 28)
- živou**
život můžeme zkoumat jen tak, že zkoumáme živou hmotu (str. 84)
- Žižkov**
hetriku dosáhl Marek Trval (Viktoria Žižkov) (str. 161)
neotrkaný přišel Franta na Žižkov (str. 94)
prošel jsem Žižkov křížem krážem (str. 186)
prošel jsem Žižkov křížem krážem (str. 77)
Viktorka Žižkov (str. 45)
- Žižkově**
číšník Karel Černoch bydlí ve 3. patře v Kubelíkově ulici na Žižkově. (str. 165)

0

0

Viktorka vyhrála 3 : 0 (str. 148)

Viktorka vyhrála 3 : 0. (str. 138)

069

Vřed, tel. / fax : (069) 23 13 98, l. 260. (str. 166)

- 1**
- 1
jdou slavit 1. máj (str. 87)
stav je 5 : 1 (str. 125)
1 + 2 = 9 - 6. (str. 176)
- 10
zápas začíná v 10 : 15. (str. 148)
- 100
to činí úhrnem 100 Kč (str. 82)
- 1000
zvýšit příspěvek na 1000 Kč (str. 62)
- 10006
číslo účtu 10006 - 21 - 38 23 45. (str. 178)
- 11
otec zemřel, když šlo chlapci na 11. rok (str. 80)
- 12
z těch 12 statečných se tři rozutekli. (str. 138)
4. 12. 1997 (str. 128)
- 128
zákon 356 / 1994 - 128 sbírky (str. 177)
- 13
Vřed, tel. / fax : (069) 23 13 98, l. 260. (str. 166)
- 13000
kontakt : Firma Vyšinka, Kubelíkova 9, 13000 Praha 3, tel 6231012 (str. 166)
- 14
věk byl 14 (str. 30)
- 15
mladíci od 15 do 18 (str. 136)
mladíci od 15 do 18 let. (str. 136)
zápas začíná v 10 : 15. (str. 148)
- 1582
roku 1582 podle juliánského kalendáře (str. 67)
- 18
mladíci od 15 do 18 (str. 136)
mladíci od 15 do 18 let. (str. 136)
- 185
185 minut týdně ti nic neudělá (str. 71)
- 1918
přijel tam roku 1918 (str. 80)
- 1990
četl Tolkienova Pána prstenů (Mladá fronta, 1990). (str. 201)
Pán prstenů, JRR Tolkien, Mladá fronta, Praha 1990 (str. 201)
- 1993
23. května roku 1993 (str. 67)
- 1994
zákon 356 / 1994 - 128 sbírky (str. 177)
- 1997
4. 12. 1997 (str. 128)
- 1998
v létě v roce 1998 (str. 67)
- 2**
- 2
1 + 2 = 9 - 6. (str. 176)
2 celé a 5 desetin procenta zemřelo (str. 174)
2, 2 procenta zemřelo (str. 174)
2.5 procenta zemřelo. (str. 174)
5 celých 2 desetiny procenta zemřelo (str. 174)
- 21
číslo účtu 10006 - 21 - 38 23 45. (str. 178)
- 23
číslo účtu 10006 - 21 - 38 23 45. (str. 178)
Vřed, tel. / fax : (069) 23 13 98, l. 260. (str. 166)
23. května roku 1993 (str. 67)
- 26
pokoj 26 (str. 46)
- 260
Vřed, tel. / fax : (069) 23 13 98, l. 260. (str. 166)
- 3**
- 3
číšník Karel Černoch bydlí ve 3. patře v Kubelíkově ulici na Žižkově. (str. 165)
kontakt : Firma Vyšinka, Kubelíkova 9, 13000 Praha 3, tel 6231012 (str. 166)
Viktorka vyhrála 3 : 0 (str. 148)
Viktorka vyhrála 3 : 0. (str. 138)
- 30
hraje déle než 30 let, (str. 193)
Přišel za 30 min. (str. 121)
- 356
zákon 356 / 1994 - 128 sbírky (str. 177)
- 38
číslo účtu 10006 - 21 - 38 23 45. (str. 178)

4

4

na str. 4 (str. 128)

ve 4 hodiny místního času (str. 67)

zpráchnivěl v úterý ve 4 hodiny místního času (str. 66)

4. 12. 1997 (str. 128)

45

číslo účtu 10006 - 21 - 38 23 45. (str. 178)

5

5

stav je 5 : 1 (str. 125)

výsledek byl $w = 5 / 8$. (str. 177)

2 celé a 5 desetin procenta zemřelo (str. 174)

2.5 procenta zemřelo. (str. 174)

5 celých 2 desetiny procenta zemřelo (str. 174)

5 celých 5 procenta zemřelo (str. 174)

5 minut autobusem není žádná velká dálka (str. 71)

5 minut po odjezdu - Atr (str. 68)

6

6

$1 + 2 = 9 - 6$. (str. 176)

6231012

kontakt : Firma Vyšinka, Kubelíkova 9, 13000 Praha 3, tel 6231012 (str. 166)

7

79

zemřel dědeček, stár 79 let (str. 93)

8

8

Čtyřlístek 8 / 94 (str. 177)

do Prahy je odtud 8 mil - Adv (str. 73)

výsledek byl $w = 5 / 8$. (str. 177)

8 mil do Prahy - AtrAdv (str. 72)

9

9

kontakt : Firma Vyšinka, Kubelíkova 9, 13000 Praha 3, tel 6231012 (str. 166)

$1 + 2 = 9 - 6$. (str. 176)

94

Čtyřlístek 8 / 94 (str. 177)

98

Vřed, tel. / fax : (069) 23 13 98, l. 260. (str. 166)

ZNAKY

Ano. (str. 140)

Avšak převážila tendence jiná. (str. 147)

Bať, největší frajer jsem tady já.. (str. 140)

Bohouš je zdravý jako ryba. (str. 132)

Borůvky, odpověděla. (str. 163)

Borůvky, odpověděla. (str. 126)

Byl dravcem. (str. 122)

Byl v nemocnici. (str. 22)

co nevidět to začne. (str. 186)

česko - německé vztahy. (str. 148)

četla časopisy, noviny apod. (str. 143)

četl Tolkienova Pána prstenů (Mladá fronta, 1990). (str. 201)

číslo účtu 10006 - 21 - 38 23 45. (str. 178)

číšník Karel Černoch bydlí ve 3. patře v Kubelíkově ulici na Žižkově. (str. 165)

člověk, který nejí, zemře. (str. 36)

Člověk se po těch schodech utento. (str. 23)

dá se vytušit, jak litují. (str. 27)

důvěřuje magii, mystice a jiným pověrám. (str. 124)

Filuta a. s. (str. 168)

Filuta s. r. o. (str. 167)

Filuta s. s. r. o. (str. 167)

Filuta v. o. s.. (str. 168)

Franta nechtěl upadnout. (str. 24)

Franta si pospíšíl k lékaři. (str. 114)

Frýdek - Místek. (str. 202)

Homolka : nové oddělení prosperuje ... (str. 126)

Honza je lepší v literatuře než já v matematice (= než jsem já v mat.) (str. 194)

Hrad byl vystavěn. (str. 34)

Hrad byl vystavěn. (str. 34)

Chtěl se chovat slušně. (str. 25)

Jana zvedla a podala Olze knížku. (str. 151)

- # Já o voze, ty o koze. (str. 133)
- # Já o voze, ty o koze. (str. 120)
- jděte všichni do... (str. 128)
- jdou slavit 1. máj (str. 87)
- jednali jsme s a. s. Filutou a firmou Vyšinka (str. 167)
- # Jeho výklad je, že mají hrát. (str. 31)
- její (neobyčejně vyvinutá) ňadra. (str. 156)
- # Je označována za kubismus, což je ignorantství .., (str. 146)
- # Je spokojen s málem. (str. 33)
- je to šroubek méně kvalitní než jiné západní šroubky (= než jsou...) (str. 194)
- # Je vidět Sněžka. (str. 32)
- # Je vidět Sněžku. (str. 32)
- jmenujme Pepu, Aloise, Antonína a další. (str. 145)
- jmenujme pole, lesy, budovy aj. (str. 144)
- jmenujme pole, lesy, budovy a tak dále. (str. 144)
- # Jmenujme pole, lesy, budovy a tak dále až do úplného vyčerpání.. (str. 145)
- # Jsem na nervy.. (str. 134)
- # Jsou lidé, kteří nevěří. (str. 22)
- # Karel by byl sedával na své židli. (str. 21)
- Karel, řekl Tonda, nepřišel. (str. 127)
- # Kominík vymetá komíny. (str. 19)
- koupíme to jinde než na trhu. (str. 193)
- Krásná. (str. 139)
- # Kristýna přinesla růži, Jiří fialky. (str. 132)
- legalisovala euthanasii, tj. usmrcení (str. 153)
- # Letohrádek je letos rozšířen o nové prostory. (str. 33)
- liberální strana (LSNS). (str. 125)
- lidé ovdoví, ztratí partnera a přežívají opuštěni. (str. 152)
- # Lze se podívat. (str. 23)
- # Matka pláče. (str. 21)
- mezní případy. (str. 126)
- Mirek, v Klánovicích výčepní, nyní mistr. (str. 155)
- místo aby povstal, seděl nečinně dál. (str. 181)
- místo piva usrkávala vínečko. (str. 181)
- mladíci od 15 do 18 let. (str. 136)
- # Mohlo by se zdát, že odpoví. (str. 24)
- my tam nemůžeme, přičemž opačná cesta je volná. (str. 145)
- nadával přesto, že otevřeli. (str. 183)
- namazal si, a to včera o půlnoci v koupelně olejem, kolečko od trakaře. (str. 116)
- namazal si, a to včera o půlnoci v koupelně olejem, kolečko od trakaře. (str. 203)
- na str. 4 (str. 128)
- na škole stálo napsáno : rychle uteč. (str. 37)
- Nedělní Lidové noviny. (str. 139)
- # Nedělní Lidové noviny ... (str. 139)
- # Nemohla poznat, kdo to byl. (str. 25)
- nemohl jsem ti usnout. (str. 113)
- # Nemůže přijít štěstí, kam nevešla láska. (str. 26)
- # Ne, šel jsem na pivo. (str. 140)
- nevěděl, že dovymetal. (str. 20)
- nocco noc flámoval. (str. 120)
- nově (a nečekaně snadno) ustavený. (str. 160)
- obsluhuje nahoře bez. (str. 139)
- očekávám Tonda, Karla, Frantu (str. 143)
- # Odlehlo mu na prsou. (str. 20)
- # Odstoupil. (str. 120)
- otec zemřel, když šlo chlapci na 11. rok (str. 80)
- označil jej jako ignoranta. (str. 61)
- # Pátrání zastaveno. (str. 133)
- # Petr tenkrát řekl (vzpomínáte ?) Potřebuji počítač.. (str. 122)
- piv (Atr) mi stačí deset (Sb). (str. 176)
- # Pivo je zdravé. (str. 27)
- platby předem. (str. 135)
- počkal si na mě. (str. 113)
- # Později utekl z vězení a opustil republiku. (str. 142)
- # Pracuje.. (str. 121)
- Praha (jxk) - President navštívil metropoli.. (str. 122)
- prolínání velmi vznešeného s pokleslým. (str. 127)
- # Prý nikdo nepřišel. (str. 115)
- # Přijde a hned : Kde je večere ?. (str. 164)
- # Přijde a hned : Kde je večere ?. (str. 126)
- případami to jako neskutečné. (str. 117)
- případ úředníka předúnorového ministerstva vnitra JUDr. Zdeňka Tomana (str. 155)
- # Přišel. (Ale proč !?) (str. 121)
- Přišel sám a hned. (str. 141)
- # Přišel za 30 min. (str. 121)
- působí v Gaze a Jerichu. (str. 149)
- # Rána musela přijít. (str. 24)
- # Rána musela přijít. (str. 59)
- resignoval den ze dne. (str. 185)
- rodák z Moravy, strávil strýc celý život v Praze. (str. 134)
- rozkaz zněl : Neustoupit !. (str. 164)
- ředíme v poměru osm ku třem. (str. 137)
- řekla : Tonda Karlovi.. (str. 128)

- řekla : zítra tady končíme. (str. 127)
- řekl : Čo bolo, to bolo . (str. 200)
- # Řeklo se : Prší. (str. 163)
- řešení více než vyhovuje podmínkám. (str. 112)
- s a. s. Filuta (str. 168)
- s a. s. Filutou. (str. 168)
- se žádostí se obrátili na O. Koktana, správce vepřína. (str. 152)
- sice ... avšak (str. 118)
- slíbil, že knihu koupí a přítele navštíví. (str. 150)
- složil jí (na chodbě) poklonu. (str. 156)
- snil o tom žít u moře. (str. 180)
- souhlasila - po chvíli váhání jednoznačně - s návrhem. (str. 157)
- stanovil symboly, a to znak a prapor. (str. 119)
- # Stát nemůže ve světě dělat ostudu. (str. 25)
- sud, co ho Tonda narazil. (str. 113)
- šachy, ty bývaly mým koníčkem. (str. 161)
- šel především do, ale i z lesa. (str. 149)
- šel, především protože, ale i poněvadž chtěl. (str. 151)
- # Šel sice pryč, ale darebákem zůstane .. (str. 147)
- # Školy chtějí přilákat studenty. (str. 25)
- tancovalo se až do rána. (str. 114)
- to je podstatou problému, srov. příklady na začátku (str. 159)
- to je tragedií tohoto národa. (str. 28)
- # Tonda byl skvělý člověk. (str. 27)
- Tonda nese pivo. (str. 35)
- # Tonda se podrbal : Karel zase nepřišel. (str. 164)
- udělal to, přece jen, dobře. (str. 158)
- usmrtili ho tajně, např. vyšší dávkou morfia. (str. 152)
- uzavřeli mír s nepřáteli. (str. 53)
- uzavřeli mír s nepřáteli. (str. 44)
- # Už zase hlasovali ... odhlasovali si dovolenou ! (str. 125)
- včera jsem * & byl v té @ * naší + - hospůdce. (str. 129)
- # Včera mělo pršet. (str. 23)
- vedoucího nám přidělili takového, jaký se jim hodil. (str. 184)
- vesta mi stačí jedna. (str. 175)
- více než šest piv. (str. 198)
- více než tisícíhlavý zástup. (str. 119)
- viděl milion čtyři vran. (str. 172)
- viděl pět vran. (str. 170)
- vidíme Rusy s Němci. (str. 187)
- Viktorka vyhrála 3 : 0. (str. 138)
- vrávorat čím dál tím více. (str. 180)
- Vřed, tel. / fax : (069) 23 13 98, l. 260. (str. 166)
- vsadím se sto ku jedné. (str. 137)
- vsadím se sto ku jedné. (str. 137)
- # Vyhnali ho, ale proto se nemusíš zlobit. (str. 147)
- vypiju víc než pět piv. (str. 175)
- výsledek byl $w = 5 / 8$. (str. 177)
- vztyk. (str. 131)
- # za hodinu možno házet kamením. (str. 28)
- # za hodinu možno házet kamením. (str. 134)
- zápas začíná v 10 : 15. (str. 148)
- zaplatili : Bohouš, Venca ... Karel a Oskar. (str. 144)
- Znamenitě. (str. 139)
- zpívali přátelé Rus s Němcem. (str. 187)
- zpívali Rus s Němcem. (str. 187)
- z těch 12 statečných se tři rozutekli. (str. 138)
- zvítězil se stem procent hlasů. (str. 169)
- # Že je kluk na půdě ? poslouchá. (str. 164)
- # Že je pozdravuji. (str. 135)
- # $1 + 2 = 9 - 6$. (str. 176)
23. května roku 1993 (str. 67)
- 2.5 procenta zemřelo. (str. 174)
4. 12. 1997 (str. 128)
- at' si prší, at' je mráz, panenka se směje (str. 88)
- at' už se stane cokoli, vyhraje (str. 102)
- at' už se stane cokoli, vyhraje (str. 119)
- až umřete - at' je to co nejpozději -, bude po radosti (str. 158)
- # Bať, největší frajer jsem tady já.. (str. 140)
- Borůvky, odpověděla. (str. 126)
- Borůvky, odpověděla. (str. 163)
- bránila mu, aby odešel (str. 59)
- byly tam špatné podmínky, jako jsou překážky a sních (str. 50)
- být vámi, tak tam nejdu (str. 88)
- cestovalo nejen po republice, ale i do zahraničí (str. 111)
- cítla, jak na ni jdou mdloby (str. 59)
- cítla, jak na ni jdou mdloby (str. 101)
- co ho pamatuji, byl spořádaný člověk (str. 86)
- četla časopisy, noviny apod. (str. 143)
- četl Tolkienova Pána prstenů (Mladá fronta, 1990). (str. 201)
- čím déle přemýšlel, tím méně věděl (str. 179)

- čím je starší, tím je zkušenější (str. 179)
- čím krásnější je sen, tím bolestnější bude procitnutí (str. 83)
- činil žalostný dojem, jak tu stál (str. 99)
- člověk, který nejí, zemře. (str. 36)
- darovali knihu, a sice kupodivu Brňanům (str. 202)
- darovali knihu, a sice kupodivu Brňanům (str. 116)
- dá se vytušit, jak litují (str. 40)
- dá se vytušit, jak litují. (str. 27)
- dělala kotrmelce, jako když byla malá (= jako je dělala, když byla malá) (str. 194)
- dnes tě znázorním, jak se rozčiluješ (str. 99)
- dům, který pláče (str. 123)
- důvěřuje magii, mystice a jiným pověrám. (str. 124)
- fotografoval tě, jak sedíš (str. 92)
- houslista, neznámý jako malíř, trpí (str. 100)
- hraje déle než 30 let, (str. 193)
- chlapec je chytrý, protože nadaný (= protože je nadaný) (str. 106)
- chrám přeplněný tak, až lidé omdlávali (str. 83)
- chybí mi, bohužel, peníze (str. 157)
- chytrý, protože nadaný chlapec (str. 105)
- i když jsi ztratila muže, tak jsi aspoň byla chvíli byla šťastna (str. 88)
- jak bláznivě ji měl rád, tak bláznivě žárlil (str. 83)
- jak se usnesli, tak vykonali (str. 81)
- # Já o voze, ty o koze. (str. 133)
- # Já o voze, ty o koze. (str. 120)
- jde jim to těžko, soudíc podle vzdychání (str. 88)
- je hloupé, aby zůstal (str. 40)
- # Jeho výklad je, že mají hrát. (str. 31)
- jejich vedoucí je takový, že jim závidíme (str. 183)
- je možné, že neodejde (str. 40)
- je nejisté, zda vláda skutečně chce (str. 40)
- je nejlepší, protože je nejhodnější (str. 86)
- je nesmyslné, půjdou-li tam všichni (str. 40)
- jen tam je láska, kde panuje přátelství (str. 80)
- # Je označována za kubismus, což je ignorantství .., (str. 146)
- je starostí víc než dost, (str. 193)
- jestli tomuhle říkáš oddechnout, to tedy promiň (str. 88)
- je to tak, že nespím (str. 182)
- je to tím, že truceje (str. 178)
- jmenujme Pepu, Aloise, Antonína a další. (str. 145)
- jmenujme pole, lesy, budovy aj. (str. 144)
- jmenujme pole, lesy, budovy a jiné (str. 145)
- jmenujme pole, lesy, budovy a tak dále. (str. 144)
- # Jmenujme pole, lesy, budovy a tak dále až do úplného vyčerpání.. (str. 145)
- jmenujme pole, lesy, budovy et cetera (str. 144)
- # Jsou lidé, kteří nevěří. (str. 22)
- Karel nepřišel, řekl Tonda, neměl čas (str. 162)
- Karel pije stoje, leže (str. 97)
- Karel, podrbal se, nepřišel (str. 163)
- Karel, řekl Tonda, nepřišel (str. 162)
- Karel, řekl Tonda, nepřišel. (str. 127)
- Kateřina cestuje vlakem do Kolína, my do Kopidlna autobusem (str. 132)
- kdo se bojí, nesmí do lesa (str. 39)
- kdyby měl aspoň volno, všechno by bylo snadné (str. 88)
- kontakt : Firma Vyšinka, Kubelíkova 9, 13000 Praha 3, tel 6231012 (str. 166)
- # Kristýna přinesla růži, Jiří fialky. (str. 132)
- legalisovala euthanasii, tj. usmrcení (str. 153)
- lidé ovdoví, ztratí partnera a přežívají opuštěni. (str. 152)
- lidé, zapsáni v pořadnících, čekají (str. 93)
- mám ruce ztuhlé tak, že prsty nenarovnám (str. 82)
- Marečku, podejte mi tužku (str. 161)
- Mirek, v Klánovicích výčepní, nyní mistr. (str. 155)
- místo aby povstal, seděl nečinně dál (str. 104)
- místo aby povstal, seděl nečinně dál. (str. 181)
- místo toho, aby povstal, seděl nečinně dál (str. 104)
- místo toho, aby povstal, seděl nečinně dál (str. 180)
- mluvila s tím, koho potkala (str. 179)
- mluvili o zajímavém, i když důležitém problému (str. 105)
- # Mohlo by se zdát, že odpoví. (str. 24)
- motiv, proč ji zabil (str. 50)
- muž, který spí (str. 50)
- my tam nemůžeme, přičemž opačná cesta je volná. (str. 145)
- nadával proto, že dlouho spali (str. 104)
- nadával proto, že dlouho spali (str. 182)
- nadával přesto, že otevřeli (str. 104)
- nadával přesto, že otevřeli. (str. 183)
- namazal si, a to včera o půlnoci v koupelně olejem, kolečko od trakaře. (str. 203)
- namazal si, a to včera o půlnoci v koupelně olejem, kolečko od trakaře. (str. 116)
- nebýt Honzy, nejedli bychom (str. 37)
- necht' třeba běsy viděla jsem, doufám (str. 88)
- nejsem tak nepřející, abych to vypil (str. 83)

- někteří resignují sami, jiní odejdou s ostudou (str. 35)
- nelze, aby odešel (str. 40)
- # Nemohla poznat, kdo to byl. (str. 25)
- # Nemůže přijít štěstí, kam nevešla láska. (str. 26)
- není rozumné, když se nás straní (str. 40)
- není sporu o tom, že není vody (str. 37)
- # Ne, šel jsem na pivo. (str. 140)
- nevěděla, kdy zmizí (str. 101)
- nevěděla, kdy zmizí (str. 59)
- nevěděl, kdy usne (str. 19)
- nevěděl, který nadešel den (str. 19)
- nevěděl, že dovymetal. (str. 20)
- obvyklou - li roste rychlostí, nezmrzne (str. 103)
- očekávám Tonda, Karla, Frantu (str. 143)
- odešla, aniž mu odpověděla (str. 81)
- odešli, aby se už nevrátili (str. 87)
- od toho byla herečka, aby zachovala klid (str. 87)
- ochutnal Budvar, Plzeň i Kozla stejně jako Krušovice (= stejně jako ochutnal Krušovice) (str. 194)
- on je vedoucí takový, že jim závidíme (str. 183)
- otec zemřel, když šlo chlapci na 11. rok (str. 80)
- otevřeli poté, co vstali (str. 182)
- otevřeli poté, co vstali (str. 105)
- pamatuj, že ďábel se vrátí (str. 59)
- Pán prstenů, JRR Tolkien, Mladá fronta, Praha 1990 (str. 201)
- plán, jak republiku rozkrást (str. 50)
- plavat v čem, pod čím, podél čeho - kde? - Adv (str. 62)
- plodná, byť nudná debata (str. 105)
- pokud budu živ, nepůjdu tam (str. 78)
- po pravdě řečeno, neumím to (str. 78)
- poslední tůňák z těch, kteří přežili (str. 48)
- poslouchá pozorně, jen aby se zavděčil (str. 87)
- pospěšme si, ať nás nehledá (str. 87)
- pracuji tak, jak to umím (str. 182)
- před smrtí, neznámo proč, si koupil tramvajenku (str. 160)
- před smrtí, neznámo proč, si koupil tramvajenku (str. 123)
- představa muže, jak umírá, byla otřesná (str. 100)
- přijedu tehdy, až to dopíšu (str. 182)
- přišli, i když není středa (str. 102)
- ptali se na mámu, tátu, psa a včerejší počasí (str. 143)
- ráda, bože, jak by ne, ležím (str. 160)
- rodák z Moravy, strávil strýc celý život v Praze (str. 98)
- rodák z Moravy, strávil strýc celý život v Praze. (str. 134)
- roste - li obvyklou rychlostí, nezmrzne (str. 103)
- rozběhl se, jak měl ve zvyku (str. 81)
- řekl : Čo bolo, to bolo . (str. 200)
- říká Ivan Medek, vedoucí odboru vnitřní politiky presidentské kanceláře (str. 155)
- seděl na zápraží, tichá hromádka neštěstí (str. 98)
- sedmu dostanu, i kdyby čert na koze jezdil (str. 102)
- sedmu dostanu, i kdyby čert na koze jezdil (str. 118)
- se žádostí se obrátili na O. Koktana, správce vepřína. (str. 152)
- slíbil, že knihu koupí a přítele navštíví. (str. 150)
- slíbil, že knihu koupí a že přítele navštíví (str. 150)
- sociologicky vzato, divadlo je soubor lidí (str. 86)
- spatřivši ji, rozesmála se (str. 97)
- správce vám poradí, takže nezabloudíte (str. 87)
- stanovil symboly, a to znak a prapor (str. 154)
- stanovil symboly, a to znak a prapor. (str. 119)
- stromy jsou jako košťata, jen rozpučet (str. 83)
- sud, co ho Tonda narazil (str. 50)
- sud, co ho Tonda narazil. (str. 113)
- šachy, ty bývaly mým koníčkem. (str. 161)
- šel, protože a poněvadž chtěl (str. 150)
- šel především do, ale i z lesa. (str. 149)
- šel, především protože, ale i poněvadž chtěl. (str. 151)
- # Šel sice pryč, ale darebákem zůstane .. (str. 147)
- štve mě, jak to jde pomalu (str. 40)
- také ji, babičku, malé ještě děvče, mučili (str. 98)
- tak ho pokousali, že zemřel (str. 83)
- ten dopis, co napsal Tonda (str. 50)
- to bude špatné, zapochyboval (str. 163)
- to, co zažil, ho zničilo (str. 178)
- to je podstatou problému, srov. příklady na začátku (str. 159)
- třeba to nebyla pravda, přece to tvrdí (str. 88)
- ubýlo běhání po úřadech, což mnohé zdržovalo (str. 41)
- učil se, zatímco Vojta spal (str. 80)
- udělal to moudře, protože potichu (str. 105)
- udělal to, přece jen, dobře. (str. 158)
- usedl, a to v rohu (str. 116)
- usedl, a to v rohu (str. 202)
- usmrtili ho tajně, např. vyšší dávkou morfia. (str. 152)
- uzrály a) švestky, b) meruňky (str. 129)

- uzrály a) švestky, b) meruňky (str. 142)
- vědomí, že smrt nečeká (str. 50)
- vedoucího nám přidělili takového, jaký se jim hodil. (str. 184)
- viděl motýla, který byl takový, jako by zářil (str. 191)
- viděl motýla, který jako by zářil (str. 192)
- viděl, že spí (str. 123)
- vidíme věci, jak jsou (str. 99)
- voda se, bych tak řekl, umoudřila (str. 159)
- voda se, bych tak řekl, umoudřila (str. 123)
- voják, ačkoli jen poručík, zmizel (= ačkoli byl jen poručíkem) (str. 106)
- voják, protože v uniformě, zašel za roh (= protože byl v uniformě) (str. 106)
- Vřed, tel. / fax : (069) 23 13 98, l. 260. (str. 166)
- # Vyhnali ho, ale proto se nemusíš zlobit. (str. 147)
- vycházím z domu, pouze když je hezky (str. 111)
- vypadá, jako by zhubl (str. 191)
- vypadá, jako kdyby zhubl (str. 191)
- vypadá, jako vypadal včera (str. 190)
- vypadá jinak, než vypadal včera (str. 190)
- vypadá stejně, jako vypadal včera (str. 190)
- vzdálil se, těžce pohybuje nohama (str. 97)
- zaplatili : Bohouš, Venca ... Karel a Oskar. (str. 144)
- zaplést se do sítě, mezi dráty - kam? - Adv (str. 62)
- zařídím to, jen co se usadím (str. 102)
- zasadili : brambory, cibuli a česnek (str. 127)
- zdá se, že začneme (str. 40)
- zeleniny (Atr) si můžeme vzít, co uneseme (Obj) (str. 176)
- zemřel dědeček, stár 79 let (str. 93)
- život můžeme zkoumat jen tak, že zkoumáme živou hmotu (str. 84)
- 2, 2 procenta zemřelo (str. 174)
- ?
- narazit do čeho - kam? - Adv (str. 62)
- nesla knihu Quo vadis ? (str. 200)
- # Petr tenkrát řekl (vzpomínáte ?) Potřebuji počítač.. (str. 122)
- plavat v čem, pod čím, podél čeho - kde? - Adv (str. 62)
- # Přijde a hned : Kde je večere ?. (str. 126)
- # Přijde a hned : Kde je večere ?. (str. 164)
- přistoupit k řece - kam? - Adv (str. 62)
- # Přišel. (Ale proč !?) (str. 121)
- # Quo vadis ? (str. 199)
- zaplést se do sítě, mezi dráty - kam? - Adv (str. 62)
- # Že je kluk na půdě ? poslouchá. (str. 164)
- !
- # Budiž světlo! (str. 22)
- # Budu ! (str. 133)
- Bum ! (str. 140)
- Franto ! (str. 139)
- # Hajdy domů ! (str. 22)
- Kdepak ! (str. 139)
- # Kdyby to byla skutečnost ! (str. 116)
- # Lékaře ! (str. 131)
- # Přece jen to uhnulo ! (str. 115)
- # Přišel. (Ale proč !?) (str. 121)
- rozkaz zněl : Neustoupit !. (str. 164)
- Skvělé! (str. 139)
- # Šatna naproti ! (str. 33)
- Škola ! (str. 139)
- To věřím ! opáčila Cilka (str. 162)
- # Už zase hlasovali ... odhlasovali si dovolenou ! (str. 125)
- :
- bojují dvě síly : Láska čili Harmonie a Nenávist neboli Svár (str. 154)
- # Foto : Přemysl Toníček (str. 125)
- Homolka : nové oddělení prosperuje ... (str. 126)
- kontakt : Firma Vyšinka, Kubelíkova 9, 13000 Praha 3, tel 6231012 (str. 166)
- na škole stálo napsáno : rychle uteč. (str. 37)
- odpoví běžným řešením : devalvací (str. 153)
- pohlaví : ženské (str. 154)
- # Přijde a hned : Kde je večere ?. (str. 164)
- # Přijde a hned : Kde je večere ?. (str. 126)
- rozkaz zněl : Neustoupit !. (str. 164)
- řekla : Tonda Karlovi.. (str. 128)
- řekla : zítra tady končíme. (str. 127)
- řekl : Čo bolo, to bolo . (str. 200)
- # Řeklo se : Prší. (str. 163)
- stav je 5 : 1 (str. 125)
- # Tonda se podrbal : Karel zase nepřišel. (str. 164)
- Viktorka vyhrála 3 : 0 (str. 148)
- Viktorka vyhrála 3 : 0. (str. 138)
- v knize stálo : miluj (str. 36)
- Vřed, tel. / fax : (069) 23 13 98, l. 260. (str. 166)
- zápas začíná v 10 : 15. (str. 148)
- zaplatili : Bohouš, Venca ... Karel a Oskar. (str. 144)
- zasadili : brambory, cibuli a česnek (str. 127)

-
- Anežka Bramborová - Konečná (str. 201)
- Anna - Marie (str. 129)
- až umřete - ať je to co nejpozději -, bude po radosti (str. 158)
- cesty vedou přímo i oklikou - Adv (str. 108)
- česko - německé vztahy. (str. 148)
- číslo účtu 10006 - 21 - 38 23 45. (str. 178)
- do Prahy je odtud 8 mil - Adv (str. 73)
- dva kilometry od řeky - Atr (str. 72)
- Frýdek - Místek. (str. 202)
- (hodně =) zvláště přitažlivě vypadá - Adv (str. 108)
- (hodně =) zvláště velký - Adv (str. 108)
- chlapek ležel nemocen - Atv (str. 89)
- je nesmyslné, půjdou-li tam všichni (str. 40)
- Kim Ir - Sen (str. 199)
- kousek pod jezem - AtrAdv (str. 73)
- make - up (str. 199)
- měsíc před porodem - Atr (str. 68)
- na dohled od břehu - Atr (str. 73)
- narazit do čeho - kam? - Adv (str. 62)
- narazit na problém - Obj (str. 62)
- obráť - li ho (str. 129)
- obvyklou - li roste rychlostí, nezmrzne (str. 103)
- označil úvahy za předčasné - Obj (str. 89)
- plavat v čem, pod čím, podél čeho - kde? - Adv (str. 62)
- Plzeň - město (str. 201)
- později - musím se přiznat - jsem se styděl (str. 158)
- Praha (jxk) - President navštívil metropoli.. (str. 122)
- přistoupit k řece - kam? - Adv (str. 62)
- přistoupit k řešení - Obj (str. 62)
- roste - li obvyklou rychlostí, nezmrzne (str. 103)
- souhlasila - po chvíli váhání jednoznačně - s návrhem. (str. 157)
- stal se lékařem - Obj (str. 89)
- stát i nadále podporuje bydlení - AuxZ (str. 108)
- to je přímo skandál - AuxZ (str. 108)
- ty dva roky do dosažení zletilosti profláká - Atr (str. 69)
- včera jsem * & byl v té @ * naší + - hospůdce. (str. 129)
- viděl ho nemocného - Atv (str. 89)
- vyskytly se klady i úskalí - Coord (str. 108)
- zabrat se do čeho - Obj (str. 62)
- začíst se do čeho - Obj (str. 62)
- zákon 356 / 1994 - 128 sbírky (str. 177)
- zaplést se do intrik - Obj (str. 62)
- zaplést se do sítě, mezi dráty - kam? - Adv (str. 62)
- zbývají mu do dosažení zletilosti dva roky - Adv (str. 69)
- zbývají mu dva roky do dosažení zletilosti - AtrAdv (str. 69)
- zeptali se Ali - fattah Bukatelam Hasran Hubejního (str. 199)
- zvláště studenti se výborně projeví - AuxZ (str. 108)
- # 1 + 2 = 9 - 6. (str. 176)
- 5 minut po odjezdu - Atr (str. 68)
- 8 mil do Prahy - AtrAdv (str. 72)
- /
- Čtyřlístek 8 / 94 (str. 177)
- Vřed, tel. / fax : (069) 23 13 98, l. 260. (str. 166)
- výsledek byl w = 5 / 8. (str. 177)
- zákon 356 / 1994 - 128 sbírky (str. 177)
- (
- cíl je mít ceny nižší než konkurence (= než má konkurence) (str. 194)
- četl Tolkienova Pána prstenů (Mladá fronta, 1990). (str. 201)
- dělala kotrmelce, jako když byla malá (= jako je dělala, když byla malá) (str. 194)
- dnes je slunečno (Adv) (str. 29)
- dorazili dříve než Jirka (= než dorazil Jirka) (str. 194)
- dostat darem (jako dar) (str. 93)
- hetriku dosáhl Marek Trval (Viktoria Žižkov) (str. 161)
- (hodně =) zvláště přitažlivě vypadá - Adv (str. 108)
- (hodně =) zvláště velký - Adv (str. 108)
- Honza je lepší v literatuře než já v matematice (= než jsem já v mat.) (str. 194)
- hovořili o ní spíše jako o modelu než jako o konečné pravdě (= spíše než o ní hovořili jako o pravdě) (str. 195)
- chlapek je chytrý, protože nadaný (= protože je nadaný) (str. 106)
- Jan oslovil docenta zdvořileji než kamaráda (= než oslovil kamaráda) (str. 194)
- Jan oslovil docenta zdvořileji než kamarád (= než ho oslovil kamarád) (str. 194)
- je jich málo (Sb) (str. 31)
- její (neobyčejně vyvinutá) ňadra. (str. 156)
- je (jí) těžko (Pnom) (str. 29)
- je (mi) nesnadno přijít (Pnom) (str. 29)
- je (mu) zřejmo (Pnom) (str. 29)
- je nás pět (Sb) (str. 31)

- je to šroubek méně kvalitní než jiné západní šroubky (= než jsou...) (str. 194)
- koupili jsme stejný dům jako Karel (= jako koupil Karel) (str. 194)
- král slíbil Honzovi svou dceru za ženu (jakožto ženu) (str. 93)
- liberální strana (LSNS). (str. 125)
- malý jako dlaň (= než je dlaň) (str. 194)
- na světě je lidí (Atr)habaděj (Sb) (str. 176)
- nově (a nečekaně snadno) ustavený. (str. 160)
- ochutnal Budvar, Plzeň i Kozla stejně jako Krušovice (= stejně jako ochutnal Krušovice) (str. 194)
- # Petr tenkrát řekl (vzpomínáte ?) Potřebuji počítač.. (str. 122)
- piv (Atr) mi stačí deset (Sb). (str. 176)
- Praha (jxk) - President navštívil metropoli.. (str. 122)
- # Přišel. (Ale proč !?) (str. 121)
- sbor je (co) do počtu slabý (str. 85)
- sedět modelem (jako model) (str. 93)
- složil jí (na chodbě) poklonu. (str. 156)
- slušných lidí (Atr) je jako šafránu (Sb) (str. 176)
- studentů (Atr) přišlo na přednášku pět (Sb) (str. 176)
- studentů (Atr) v hospodě bylo pět (Sb) (str. 176)
- velká jako hrom (= než je hrom) (str. 193)
- voják, ačkoli jen poručík, zmizel (= ačkoli byl jen poručíkem) (str. 106)
- voják, protože v uniformě, zašel za roh (= protože byl v uniformě) (str. 106)
- vrátil se (včera) z hospody (str. 159)
- Vřed, tel. / fax : (069) 23 13 98, l. 260. (str. 166)
- zabývali se postavením UK (University Karlovy) (str. 154)
- zeleniny (Atr) je málo (Sb) (str. 176)
- zeleniny (Atr) máme málo (Obj) (str. 176)
- zeleniny (Atr) si můžeme vzít, co uneseme (Obj) (str. 176)
- zeleniny (Atr) si můžeme vzít hodně (Obj) (str. 176)
- ztráta větší než miliarda (= než je miliarda) (str. 193)
- žebrákem půjdeš světem (jako žebrák) (str. 93)
-)
- cíl je mít ceny nižší než konkurence (= než má konkurence) (str. 194)
- četl Tolkienova Pána prstenů (Mladá fronta, 1990). (str. 201)
- dělala kotrmelce, jako když byla malá (= jako je dělala, když byla malá) (str. 194)
- dnes je slunečno (Adv) (str. 29)
- dorazili dříve než Jirka (= než dorazil Jirka) (str. 194)
- dostat darem (jako dar) (str. 93)
- hetriku dosáhl Marek Trval (Viktoria Žižkov) (str. 161)
- (hodně =) zvláště přitažlivě vypadá - Adv (str. 108)
- (hodně =) zvláště velký - Adv (str. 108)
- Honza je lepší v literatuře než já v matematice (= než jsem já v mat.) (str. 194)
- hovořili o ní spíše jako o modelu než jako o konečné pravdě (= spíše než o ní hovořili jako o pravdě) (str. 195)
- chlapeček je chytrý, protože nadaný (= protože je nadaný) (str. 106)
- Jan oslovil docenta zdvořileji než kamaráda (= než oslovil kamaráda) (str. 194)
- Jan oslovil docenta zdvořileji než kamarád (= než ho oslovil kamarád) (str. 194)
- je jich málo (Sb) (str. 31)
- její (neobyčejně vyvinutá) ňadra. (str. 156)
- je (jí) těžko (Pnom) (str. 29)
- je (mi) nsnadno přijít (Pnom) (str. 29)
- je (mu) zřejmo (Pnom) (str. 29)
- je nás pět (Sb) (str. 31)
- je to šroubek méně kvalitní než jiné západní šroubky (= než jsou...) (str. 194)
- koupili jsme stejný dům jako Karel (= jako koupil Karel) (str. 194)
- král slíbil Honzovi svou dceru za ženu (jakožto ženu) (str. 93)
- liberální strana (LSNS). (str. 125)
- malý jako dlaň (= než je dlaň) (str. 194)
- na světě je lidí (Atr)habaděj (Sb) (str. 176)
- nově (a nečekaně snadno) ustavený. (str. 160)
- ochutnal Budvar, Plzeň i Kozla stejně jako Krušovice (= stejně jako ochutnal Krušovice) (str. 194)
- # Petr tenkrát řekl (vzpomínáte ?) Potřebuji počítač.. (str. 122)
- piv (Atr) mi stačí deset (Sb). (str. 176)
- Praha (jxk) - President navštívil metropoli.. (str. 122)
- # Přišel. (Ale proč !?) (str. 121)
- sbor je (co) do počtu slabý (str. 85)
- sedět modelem (jako model) (str. 93)
- složil jí (na chodbě) poklonu. (str. 156)
- slušných lidí (Atr) je jako šafránu (Sb) (str. 176)
- studentů (Atr) přišlo na přednášku pět (Sb) (str. 176)
- studentů (Atr) v hospodě bylo pět (Sb) (str. 176)
- uzrály a) švestky, b) meruňky (str. 129)
- uzrály a) švestky, b) meruňky (str. 142)
- velká jako hrom (= než je hrom) (str. 193)
- voják, ačkoli jen poručík, zmizel (= ačkoli byl jen poručíkem) (str. 106)

- voják, protože v uniformě, zašel za roh (= protože byl v uniformě) (str. 106)
- vrátil se (včera) z hospody (str. 159)
- Vřed, tel. / fax : (069) 23 13 98, l. 260. (str. 166)
- zabývali se postavením UK (University Karlovy) (str. 154)
- zeleniny (Atr) je málo (Sb) (str. 176)
- zeleniny (Atr) máme málo (Obj) (str. 176)
- zeleniny (Atr) si můžeme vzít, co uneseme (Obj) (str. 176)
- zeleniny (Atr) si můžeme vzít hodně (Obj) (str. 176)
- ztráta větší než miliarda (= než je miliarda) (str. 193)
- žebračkem půjdeš světem (jako žebraček) (str. 93)
- &
- @
- včera jsem * & byl v té @ * naší + - hospůdce. (str. 129)
- =
- cíl je mít ceny nižší než konkurence (= než má konkurence) (str. 194)
- dělala kotrmelce, jako když byla malá (= jako je dělala, když byla malá) (str. 194)
- dorazili dříve než Jirka (= než dorazil Jirka) (str. 194)
- (hodně =) zvláště přitažlivě vypadá - Adv (str. 108)
- (hodně =) zvláště velký - Adv (str. 108)
- Honza je lepší v literatuře než já v matematice (= než jsem já v mat.) (str. 194)
- hovořili o ní spíše jako o modelu než jako o konečné pravdě (= spíše než o ní hovořili jako o pravdě) (str. 195)
- chlapek je chytrý, protože nadaný (= protože je nadaný) (str. 106)
- Jan oslovil docenta zdvořileji než kamaráda (= než oslovil kamaráda) (str. 194)
- Jan oslovil docenta zdvořileji než kamarád (= než ho oslovil kamarád) (str. 194)
- je to šroubek méně kvalitní než jiné západní šroubky (= než jsou...) (str. 194)
- koupili jsme stejný dům jako Karel (= jako koupil Karel) (str. 194)
- malý jako dlaň (= než je dlaň) (str. 194)
- ochutnal Budvar, Plzeň i Kozla stejně jako Krušovice (= stejně jako ochutnal Krušovice) (str. 194)
- velká jako hrom (= než je hrom) (str. 193)
- voják, ačkoli jen poručík, zmizel (= ačkoli byl jen poručíkem) (str. 106)
- voják, protože v uniformě, zašel za roh (= protože byl v uniformě) (str. 106)
- výsledek byl $w = 5 / 8$. (str. 177)
- ztráta větší než miliarda (= než je miliarda) (str. 193)
- # $1 + 2 = 9 - 6$. (str. 176)
- +
- včera jsem * & byl v té @ * naší + - hospůdce. (str. 129)
- # $1 + 2 = 9 - 6$. (str. 176)
- *
- včera jsem * & byl v té @ * naší + - hospůdce. (str. 129)
- #
- # Ano. (str. 140)
- # Avšak převážila tendence jiná. (str. 147)
- # Bať, největší frajer jsem tady já.. (str. 140)
- # Budiž světlo! (str. 22)
- # Budu ! (str. 133)
- # Byl dravcem. (str. 122)
- # Byl v nemocnici. (str. 22)
- # Člověk se po těch schodech utento. (str. 23)
- # Foto : Přemysl Toníček (str. 125)
- # Franta nechtěl upadnout. (str. 24)
- # Hajdy domů ! (str. 22)
- # Hrad byl vystavěn. (str. 34)
- # Hrad byl vystavěn. (str. 34)
- # Chtěl se chovat slušně. (str. 25)
- # Jana zvedla a podala Olze knížku. (str. 151)
- # Já o voze, ty o koze. (str. 120)
- # Já o voze, ty o koze. (str. 133)
- # Jeho výklad je, že mají hrát. (str. 31)
- # Je označována za kubismus, což je ignorantství ..., (str. 146)
- # Je spokojen s málem. (str. 33)
- # Je vidět Sněžka. (str. 32)
- # Je vidět Sněžku. (str. 32)
- # Jmenujme pole, lesy, budovy a tak dále až do úplného vyčerpání.. (str. 145)
- # Jsem na nervy.. (str. 134)
- # Jsou lidé, kteří nevěří. (str. 22)
- # Karel by byl sedával na své židli. (str. 21)
- # Kdyby to byla skutečnost ! (str. 116)
- # Kominík vymetá komíny. (str. 19)
- # Kristýna přinesla růži, Jiří fialky. (str. 132)
- # Lékaře ! (str. 131)
- # Letohrádek je letos rozšířen o nové prostory. (str. 33)
- # Lze se podívat. (str. 23)
- # Matka pláče. (str. 21)
- # Mohlo by se zdát, že odpoví. (str. 24)

-
- # Nedělní Lidové noviny ... (str. 139)
 - # Nemohla poznat, kdo to byl. (str. 25)
 - # Nemůže přijít štěstí, kam nevěšla láska. (str. 26)
 - # Ne, šel jsem na pivo. (str. 140)
 - # Odlehlo mu na prsou. (str. 20)
 - # Odstoupil. (str. 120)
 - # Pátrání zastaveno. (str. 133)
 - # Petr tenkrát řekl (vzpomínáte ?) Potřebuji počítač.. (str. 122)
 - # Pivo je zdravé. (str. 27)
 - # Později utekl z vězení a opustil republiku. (str. 142)
 - # Pracuje.. (str. 121)
 - # Prý nikdo nepřišel. (str. 115)
 - # Přece jen to uhnulo ! (str. 115)
 - # Přijde a hned : Kde je večere ?. (str. 126)
 - # Přijde a hned : Kde je večere ?. (str. 164)
 - # Přišel. (Ale proč !?) (str. 121)
 - # Přišel za 30 min. (str. 121)
 - # Quo vadis ? (str. 199)
 - # Rána musela přijít. (str. 59)
 - # Rána musela přijít. (str. 24)
 - # Řeklo se : Prší. (str. 163)
 - # Stát nemůže ve světě dělat ostudu. (str. 25)
 - # Šatna naproti ! (str. 33)
 - # Šel sice pryč, ale darebákem zůstane .. (str. 147)
 - # Školy chtějí přilákat studenty. (str. 25)
 - # Tonda byl skvělý člověk. (str. 27)
 - # Tonda se podrbal : Karel zase nepřišel. (str. 164)
 - # Už zase hlasovali ... odhlasovali si dovolenou ! (str. 125)
 - # Včera mělo pršet. (str. 23)
 - # Vyhnali ho, ale proto se nemusíš zlobit. (str. 147)
 - # za hodinu možno házet kamením. (str. 134)
 - # za hodinu možno házet kamením. (str. 28)
 - # Že je kluk na půdě ? poslouchá. (str. 164)
 - # Že je pozdravuji. (str. 135)
 - # $1 + 2 = 9 - 6$. (str. 176)